

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

24'üncü Toplantı

16 Şubat 2016 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

- 1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler
- 2.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler
- 3.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

III.- SUNUMLAR

- 1.- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in, 2016 Yılı Merkezi Yönetim

Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı

(1/297) hakkında sunumu

2.- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı Suat Evcimen'in, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

3.- Kültür ve Turizm Bakanı Mahir Ünal'ın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297)

- a) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- b) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu
- c) Kültür ve Turizm Bakanlığı
- ç) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- d) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- e) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 3

16 Şubat 2016 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.07

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 24'üncü Birleşimini açacağım ancak henüz toplantı yeter sayısı olmadığı için birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.08

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 4

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.34

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Bakanımız, değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 24'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Gündemimizde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları ve ayrıca Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Sayıştay Raporu bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim ancak öncesinde Sayın Bekaroğlu'nun bir usul söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Bekaroğlu.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli Bakanım, değerli arkadaşlar; iki konuda bir şey ifade etmek istiyorum. Biri, bugün saat 16.00 civarında sanıyorum, güneyde yaşanan, güney sınırlarımızda yaşanan krizle ilgili Hükümet Genel Kurula bilgi verecek. O saatlerde Komisyon çalışmalarına ara verilebilir mi? Çünkü çok önemli bir konu. Burada 40 milletvekili var, bizim de Genel Kurulda yapılacak bu bilgilendirme ve müzakereyi izlememiz doğru olur. Dolayısıyla, böyle bir ara verilmesini talep ediyorum Sayın Başkanım.

İkinci konu, dün, Adalet Bakanlığının bütçesinden sonra yaşananlarla ilgili bir şey söylemek istiyorum, kayıtlara geçmesi gerekiyor bunun. Biliyorsunuz, Sayın Bakan sorulara cevap verirken tartışmalar oldu, güzel değildi, tabii, o manzara. Oturumun sonunda Sayın Bakana, -ki yirmi beş senelik arkadaşım- kendisine bilgi vermeye çalıştım, söylediğim şeydu: “Elbette hiçbir CHP'li milletvekili, hiçbir CHP'li, Cumhurbaşkanına ya da bir başka kişiye küfredilmesini asla kabul etmez. Biz bunu savunmuyoruz. Niye ısrarla siz bunu savunduğumuzu iddia ediyorsunuz? Bu doğru değil.” derken el işaretimden rahatsız olan -ki el işaretim de budur- bir milletvekili arkadaşımızın, Yusuf Bey'in “Yeter, Bakanla çok konuştunuz, biz de konuşalım.” demesi, bunlar önemli değil, olabilir, ama bir milletvekilinin -sonra baktım, 1980 doğumluymuş bu arkadaşımız- “Utanmaz adam, ahlaksız adam, edepsiz adam.” diye hitap etmesi, bu da yetmezmiş gibi “Gel dışarıya.” diye üzerime yürümesi gerçekten milletvekilliği adına, Parlamento adına asla kabul edilecek bir şey değil. Bu genç arkadaşımı araştırdım da, MGTV'den gelmemiş. Ben MGTV'de çok ders verdim, anlattım. Hiçbir yerde, büyüklerinize ya da küçüklerinize ya da yaşlılarınıza utanmaz adam, ahlaksız adam, edepsiz adam deyin diye, böyle bir şey öğretmedik. Bu çocuklar ne ara bunları öğrendiler, ne ara böyle oldular ben gerçekten şaşıyorum.

Sayın Başkanım, siz Komisyon Başkanısınız ve zaman zaman müdahale ediyorsunuz muhalefet milletvekillerine, işte, “Yaralayıcı, hakaret içeren konuşmalar yapmayınız.” diyorsunuz. Şimdi, “utanmaz”, “ahlaksız”, “edepsiz” kelimelerini kullanan, yaralayıcı olmayı bırak, eğer ben de bir adım atsaydım herhâlde yaralanacaktım yani ben altmış yaşında, o otuz yaşında olduğuna göre fiziken de yaralanacaktım, bu milletvekiliyle ilgili ne diyeceksiniz, ne yapacaksınız Sayın Başkanım? Komisyon üyelerinin hukukunu korumak, onurunu korumak da sizin görevlerinizin arasındadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İki konuya açıklık getirmek istiyorum; birisi, öncelikle, aslında, Sayın Bakan, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri Sayın Cumhurbaşkanına yapılan küfürleri, hakaretleri savunuyor anlamında bir şey ifade etmedi. Sayın Ağbaba'nın bu konudaki, Cumhurbaşkanına hakareten yüzlerce insanın içeride olduğu ve şu an kaç kişinin hüküm giydiği şeklindeki ifadesi üzerine, bunun 8 kişi olduğunu ve buradaki ifadeleri söylemeye kendisinin terbiyesinin müsait olmadığını ifade etmiştir. Sonrasında, tabii ki siz hukukunuza dayanarak kendisine açıklama yaptığınızda ben birleşimi kapattım ve ben tartışmanın... Ki orada kameralar vardı, kameraların içerisinde, benim tamamen görüş alanımın kapalı olduğu bir yerde bir itiş kakış olduktan sonra dikkat ediyorsanız ben sizin yanınıza geldim ve “Sayın Bekaroğlu, sakın olun lütfen.” dedim. Onun için, orada kim ne söyledi, söylemedi, birleşim kapalı olduğu için tutanaklara giren çıkan herhangi bir şey yok ama ben de görüntülerde gördüm, televizyonlara yansıyan görüntülerle ilgili söyleyebilirim, tabii, genel manası itibarıyla bunun Parlamento'ya asla ve asla yakışmadığını tabii ki düşünüyorum.

Biz genelde birleşimi kapattıktan sonra Sayın Bakanların oradaki bürokrat arkadaşlarımızın yanına gittiğinde zaten bütçeleri oylanmış, tamamlanmış ve birleşim kapanmıştır. Bütçelerin hayırlı olması için gidilir ama oradaki gelişen sürecin ne olduğunu kestiremiyorum. Ama gerek Komisyon çatısı altında gerek Genel Kurul gerekse Medisin bütünü altında bu görüntülerin Türkiye Büyük Millet Meclisine yakıştığını söylemek zannediyorum hiçbir milletvekili açısından mümkün değildir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 5

Bu arada Sayın Dağ' ın, sizin söyleminizin muhatabı olduğuna göre, bir söz talebi var, buyurunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Evet, Sayın Bekaroğlu'nun neler ifade ettiğini bilmiyorum ama tabii çünkü olay bir anda gelişen bir olay. Sayın Bekaroğlu Komisyonumuzun yeni üyesi olduğu için, büyük ihtimalle, bütçenin görüşmesinden sonraki usulden çok da haberdar değil. Normal bütçe bittikten sonra, biz sayın bakanları hem bir tebrik için hem de bir hayırlı olsun diye sıraya giriyoruz ve sırada bunu bahsediyoruz.

Sayın Bekaroğlu -oradaki ifadesini, kırk yıllık arkadaşı olduğunu da ifade edip- aslında dışarıda bazı hususlardan bahsedebildi, konuşabilirdi; biraz uzattı. Uzatmasından sonra, asıl, belki de fitili ateşleyen nokta, Sayın Bekaroğlu'nun arkasına dönüp "Elini sallama." lafına karşılık bana hitaben "Sen nasıl böyle söylersin?" gibi bir ifadesi oldu yani benim yüzüme bakarak, direkt bana ithamda bulunarak. Bunu ben söylemedim ama buna rağmen ben kendisine bunu söylemediğimi ifade etmek istemedim.

BAŞKAN – Etmişsiniz, kayıtlarda "Ben söylemedim" diyorsunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sonradan söyledim yani ilk etapta böyle bir şey demedim olur ki önüne döner, konuşmasına devam eder diye. Ama Sayın Bekaroğlu sesini yükseltip yine bana ithamda bulununca -demediğim hâlde- sonrasında tabii bir sinir atmosferinde bazı sözler çıkabiliyor. Yani, daha ötesi de çıkabilirdi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Allah Allah!

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ben bu anlamda söylemiş olduğum sözlerin çok da yanlış olduğu kanaatinde değilim o ortam içinde.

Biz burada -Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi- geçen dönemden de bunlara mümkün olduğunca dikkat ederiz, bu dönem de dikkat etmeye çalışıyoruz. Bu görüntülerin Türkiye Büyük Millet Meclisi vahametine uygun düşmediğini çok çok iyi biliyoruz, bu konuda tecrübemiz de var Allah'a şükür ama buna karşılıklı dikkat etmemiz lazım, birtakım uygulanmış usullere karşılıklı riayet etmemizde fayda var diye düşünüyorum. Yani, bu sadece bir tarafın mağduriyeti değil. İşin doğrusu, bir mağduriyet varsa ben de mağdurum çünkü burada söylemediğim, hiçbir şekilde işin içinde olmadığım bir noktada Sayın Bekaroğlu tarafından itham edilmiş durumda oldum.

Benim söyleyeceklerim bundan ibaret. Eğer başka bir şey söylerse cevap hakkımı saklı tutuyorum.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Müsaade ederseniz Sayın Bekaroğlu'nun bir söz talebi var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben arkadaşımızı, Hamza Dağ' ı burada tanıdım, tanımiyorum. Kendisine dönerek de bir şey söylemedim, görmedim de ilk anda Hamza Bey'i. Ama "Elini indir." diye bir şey gelince "Ben kırk yıllık arkadaşım ile nasıl konuşacağımı bilirim." dedim, bunun ötesinde de bir şey demedim. Niye durumdan vazife çıkarıp üzerine aldı, onu bilemiyorum. Ama vahim olan şey, bugün, burada tutanaklara geçerken "Bu kelimeler ve davranışın ötesine de geçebilirdim." demesi. Gerçekten bu arkadaşımız bu Komisyon için ve hepimiz için şu dakikadan itibaren tehlike oluşturuyor.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Allah Allah! Yok öyle bir şey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Daha ne diyecektiniz sayın milletvekilim, daha ne diyecektiniz? "Utanmaz adam.", "Çık dışarı." filan yani hareketler yaparak "Ahlaksız adam.", "Edepsiz adam." Bunun ötesinde daha ne diyecektiniz? Bir milletvekilisiniz, 1980 doğumlu, MGV'den yetişme, genç bir adam, daha ne diyeceksiniz, ne diyebilirdiniz, ne yapabilirdiniz? Yani, biraz daha bıraksalardı iki tane daha yumruk mu atacaktınız? Yani, bu kabul edilebilir değil, gerçekten küçük dilimi yutmuş durumdayım. Ben sizi tanımam ki niye size hitap edeyim? Siz yapmamışsanız yapmamışsınızdır; sizle bir şeyim yok, ben Bekir Bey'le konuşuyorum, gerçekten arkadaşımıdır, bir şey söylüyorum. Hiçbir Cumhuriyet Halk Partili ne Cumhurbaşkanına ne de herhangi bir insana küfredilmesini asla kabul etmez, böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Karşılıklı bir yanlış anlamalar silsilesi olduğunu ifade edelim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, yani bunu "yanlış anlama" diye kapatacaksanız, "Utanmaz, ahlaksız, edepsiz dedim; daha da ötesini diyebilirim ve yapabilirim." diyen bir milletvekiliyle ilgili bunu yanlış anlama olarak anlayacaksınız siz bu Komisyonu yönetemezseniz Sayın Başkan, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Bekaroğlu. Olayın gelişim şekli...

Bakın, siz birleşimin kapandığı bir noktada, Komisyon çalışmalarının nihayete erdiği bir noktada ve benim de içerisinde bulunmadığım bir noktada oluşan bir hadiseden dolayı bir yargıya gidiyorsunuz. Eğer bu Komisyon çalışmaları sırasında, karşılıklı olarak milletvekilleri arasında bir şey olacak olsa ben zaten anında bunun önüne geçmek için gerekeni yaparım, orada bir sorun yok. Ama ben başlangıç itibarıyla bu işin... İşte, diyorsunuz ki... Siz Sayın Hamza Bey'le ilgili bir şey söylüyorsunuz, Hamza Bey diyor ki "Ben muhatap değildim, ben yapmadım ama bana dönüyor." Siz diyorsunuz ki "Ben Hamza Bey'i görmedim. Ben döndüm ama Hamza Bey'e yönelik bunu yapmadım." Ama bu demek ki karşılıklı bir...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sizin ikiniz arasında söylüyorum efendim, müsaade edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım, konu o değil ki.

BAŞKAN – Bakın, müsaade edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Konu bu sözlerdir, bu laflardır ve şimdi de itiraf etmiştir, tekrarlamıştır bunu. Daha ne?

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, yani sözlerin sahibi burada. Sözlerin sahibinin kendi sözleri, sarf etmiş olduğu sözler ya da sizin oradaki sarf ettiğiniz sözlerle ilgili olarak sorumluluk sizlere aittir. Siz böyle bir sorumluluğu Komisyona yükleme hakkına sahip değilsiniz, çok özür diliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 6

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ama bu çatı altında oluyor Sayın Başkan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Ama ben ne diyorum? Bu görüntüler Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bu müesseseye yakışmayan görüntüler, ben bunu söylüyorum.

Sayın Aydoğan, buyurun lütfen.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Selamlıyorum herkesi ben de.

Şimdi, Sayın Hamza Dağ, Sayın Bekaroğlu'na yönelik bu tavrını, Sayın Mehmet Bekaroğlu'nun Sayın Bakanla olan konuşma süresinin uzunluğuna bağladı. Yani, çok ilginç, enteresan buldum gerçekten. Komisyon çalışması başladığından beri, Komisyon çalışması bittiğinde biz muhalefet milletvekilleri salondan çıkarken Sayın Bakana hayırlı olsun demek için kalkıyoruz, oturduğu kürsüye doğru gidiyoruz. Şahsen ben ilk günlerde birkaç kez deneme yaptım, zar zor hayırlı olsun deyip çıkabildim çünkü daha Komisyon çalışması biter bitmez bütün iktidar partisi milletvekilleri hemen bakanın etrafını sarıyorlar ve fırsat tanımıyorlar bizim bakanın yanına gidip kendisine bir hayırlı olsun dememize. Oysa, kendileri iktidar partisinin milletvekilleri, bakanı her zaman - randevulu ya da randevusuz- görme imkânları vardır. Yani, biraz nezaket ilişkileri çerçevesinde insan önce muhalefet partisi milletvekillerine yol açar ki daha sonra gelsin kendileri hayırlı olsun desinler. Maalesef ben böyle bir tabloyu göremediğim için artık komisyon toplantısı biter bitmez direkt olarak salondan çıkıyorum. Yani, yaklaşık, herhâlde 7-8 komisyon toplantısından sonra bakanlara hayırlı olsun demedim, diyemedim daha doğrusu. Onu kendisine de hatırlatmak isterim, çok uzun konuşmalar ve bakanın etrafının sarılmasıyla birlikte bize bir hayırlı olsun deme imkânı bile siz sağlamıyorsunuz.

Yani, bütün bunlar yapılırken Sayın Bekaroğlu'na “Siz Bakanla uzun konuştunuz, ben de bunun karşısında bu tür bir tavır geliştirim, işte, bu kadar hakareti de ederim bu çerçevede” demeniz ciddi bir eleştiri konusudur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Başkanım, yanlış anlaşıldığım için kısaca...

BAŞKAN – Müsaade ederseniz sıradan vereceğim. Çok söz isteyen arkadaş var, herkese vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yo, konuşunlar da bir şey yok. Kapatalım o konuyu da o zaman...

BAŞKAN – Ben de kapatılmı istiyorum.

Buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Kapatmayalım, özür dilesin.

BAŞKAN – Açalım Sayın Arslan.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, bir de Sayın Bekaroğlu'nun söylediği öbür konu vardı, siz konuşurken dinleyemediniz onu, hatırlatayım, yine gümbürtüye gitmesin. Birazdan Genel Kurulda bu olaylarla ilgili bilgi verilecek. Saat kaçta denk geliyor... Suriye'deki olaylarla ilgili...

BAŞKAN – Sayın Dışişleri Bakanının konuşması... Ara vereceğim onunla ilgili, saat 3 gibi ara vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, ona göre bir daha... Tamam, kaçta olduğu önemli değil, o da başlayınca biz de ara verelim. Sanki duymadınız gibi geldi yorum yapmayınca.

BAŞKAN – Yok, ben duydum, biliyorum. 15.00, 16.00, saat kaçta olursa ara vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam.

Bir diğer husus da burada tamam, birtakım şeyler olur ama üslup konusunda biz de en sert şeyleri yapıyoruz ama söylerken sesimiz sert olsa da içeriğinde daha fazla o tarz şey konuşmuyoruz. Olduysa da arkadaşlar oturup karşılıklı özür dileyerek kapatabilir, çok fazla olmaması gereken şeyler ama yaparız, yapmayız değil de biz de sizinle, şahsınızla da çok tartıştık ama o konuyla ilgili olduğu için sonrasında oturup devam ediyoruz.

Bu ortamda, takdir edersiniz ki sabahtan akşama kadar, gecenin saat 4'üne kadar duruyoruz.

Sayın Bakanım, havalandırma... Şimdi, Zekeriya Bey sıkılıyor, geliyor açtırıyor; ben hastayım, benim boynuma geliyor, ben kapatıyorum. Şimdi kavgı mı edeceğiz? Ne yapalım? Kim açtırdı diyorum, “Zekeriya Bey açtırdı.” diyorlar. Biraz duruyoruz, havalanıyor, orta yolu buluyoruz. Sonra çocuklar korkuyor, “Mehmet Bey kapattırdı.” deyin diyorum. Şimdi, öbür türlü, gece dörde kadar burada duruyoruz.

BAŞKAN – Açılırken ben Zekeriya Bey'in adını kullanıyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok yani karşılıklı olarak bir anlayışta olursak burada bunlara gerek kalmaz. Sabah başlıyoruz onda -Daha doğrusu başlayamadık, arkadaşlara da bu arada Sayın Başkan giderken kızıyor, bir şey diyemiyor ama- buraya biz onda geliyoruz, on buçukta grup toplantımız var. Komisyon süresi boyunca bütçe devam ederken grup toplantısına katılmıyoruz. Niye? Buraya Sayın Bakanlar geliyor, onları dinleyelim diye. Şimdi, on iki oldu, aşağıda Genel Başkanımızla yemek vardı; Sayın Genel Başkan Yardımcımız da burada, arkadaşlarımız burada, geldik ki Sayın Bakanı dinleyelim diye. İktidardaki arkadaşlardan da karşıya laf attıkları kadar biraz da o saate uymalarını... Başkan söylemiyor, ben söyleyeyim, yoksa bizim şey baltalanıyor; arada aşağıda programımız gelmiş, haftada bir gün grubumuz var. Başkan söyleyemediği için ben de onu söylemişim, zamana uyalım ki yoksa...

İki bakanlık birden görüşüyoruz Sayın Bakanım, sadece siz bir bakanlık bitsin diye burada, bürokratlar falan koşuşturuyor, telaşe oluyor; biz gece 4.00'ten önce gittiğimiz zaman...

BAŞKAN – Sayın Çam'ın söylediği gibi, bilseydim 13.00'te açardım ben de.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 7

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, şükür, biz de rahat rahat gider yemeğimizi yedik, Genel Başkanımızla beraber haftalık toplantımızı yapar öyle gelirdik.

Onun için, zaten kaldı bir gün, yarından sonra bitiyor, arkadaşlarımız da biraz daha sabırlı olursa herhâlde yarın akşam “finish”i görürüz diye düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir özür dileme filan olmayacaksa son sözümü söyleyeceğim: Hani, derler ya, meşhur bir laf vardır...

BAŞKAN – Yani, bence karşılıklı -özü bilmiyorum ama- helalleşmekte fayda var yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kötü laf sahibine aittir. Bir arkadaşımız bir Genel Başkanla ilgili “Kelime haznesi 100-150 kelime, elbette hakaret edecek.” filan dedi. Ben de bir şey söyleyeyim: Küfür ve insanların üzerine yürüme gerçekten kelime haznesiyle ilgilidir. Dolayısıyla, ona iade filan etmiyorum ama kötü söz sahibine aittir deyip kapatıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, evet, görüşmelere başlıyoruz.

Şimdi, Sayın Bakana sunumunu yapmak üzere söz vereceğim.

Sayın Bakanım, süreniz kırk beş dakikadır. Umarım kırk beş dakikada toparlama imkânımız olur.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İnşallah.

BAŞKAN – Daha mı uzun görünüyor Sayın Bakanım?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İnşallah, uzatmayız.

BAŞKAN – Uzatmaya gitmeyelim Sayın Bakanım, uzatma da isterseniz altmış dakika diyelim, planlamayı da ona göre yaparsanız Sayın Bakanım, buyurunuz.

III.- SUNUMLAR

1.- *Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik’in, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu*

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İnşallah, mümkün mertebe, en kısa sürede.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesini görüşmek üzere huzurlarınızdayız. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tarih boyunca insanoğlunun varlığını sürdürmesini ve pek çok medeniyeti kurmasını sağlayan tarım, günümüzde artık geçimlik bir faaliyet olmaktan büyük oranda çıkmış, stratejik bir sektör hâline gelmiştir. Artan dünya nüfusu, iklim değişikliği, üretim, tüketim ve dış ticaret dengelerindeki dalgalanmalar tarım sektörü ve gıda güvenliğinin önemini her geçen gün artırmaktadır. Dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 45’i kırsal alanda yaşamakta ve 78 trilyon dolar olan küresel hasılanın yüzde 4,2’si tarımsal üretimden sağlanmaktadır. Buna mukabil, 1,3 milyar ton gıdanın israf edildiği, yaklaşık 800 milyon insanın aç yaşadığı, hastalıkların yüzde 15’inin yetersiz beslenmeden kaynaklandığı, sefalet ve sefahatin yan yana durduğu bir dünyada yaşıyoruz. Bütün bu veriler tarımın vazgeçilmezliğini ve insanlığın geleceği açısından önemini ortaya koymaktadır. Bu sebeple, her ülkenin sahip olduğu potansiyeli iyi değerlendirerek her açıdan rekabeti, etkinliği, verimliliği, sürdürülebilirliği gözeten, çevreyle de uyumlu, rasyonel tarım politikaları geliştirilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye sahip olduğu coğrafi konumu, tarihsel bir tarım geçmişinin olması, bitki deseni ve mevsimsel etkenler bakımından tarımı kültürünün bir parçası hâline getirmiş bir ülkedir. Yaşadığımız tüm sosyal ve siyasal sorunlara rağmen, birlikte yaşamının en güzel örneklerini sergileyen Anadolu toprakları bütün cömertliğiyle 78 milyonun hizmetindedir.

23,9 milyon hektar tarım alanımız, 32,5 milyon tarım parselimiz; 14,8 milyon hektar ÇKS’ye kayıtlı alanımız; 3 milyon 22 bin çiftçimiz; 14,6 milyon hektar meramız; 21,6 milyon hektar orman alanımız; 1 milyon hektar su alanımız bulunmaktadır. Bu potansiyeli iyi değerlendirerek çiftçimizin refah düzeyini artırmak ve gelecek kuşaklara daha üretken bir Türkiye bırakmak hepimizin görevidir.

Türkiye, son on üç yılda küresel finans krizlerine, bölgemizde yaşanan siyasal gerilimlere ve kuraklığa rağmen, tarım sektöründe önemli gelişmeler sağlamıştır. Tarım sektörümüz 2015 yılının ilk dokuz ayında yüzde 8,9 büyüyerek beklentilerin üzerinde bir gelişme göstermiştir. 2002’de 36 milyar TL olan tarımsal gayrisafi yurt içi hasıla...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakanım, konuşmanızı bir dağıtsınlar yani...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kitapçığı özet olarak sunduğumuzu, Sayın Çam, biliyorsunuz yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, bir fotokopi yapıp dağıtılabiliirdi.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Takip etmekte zorlanıyoruz.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanımız, devam edin lütfen.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 2002’de 36 milyar TL olan tarımsal gayrisafi yurt içi hasıla, 2014’te 125 milyar TL’ye yükselmiştir. TÜİK verilerine göre, 2002’de 3 milyar 752 milyon dolar olan tarımsal ihracatımız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 8

2015'te 16 milyar 799 milyon dolara yükselmiş, ithalatımız ise 2002'de 2 milyar dolardan 2015'te 11 milyar 244 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye 2015 yılı tarım ve gıda ürünleri dış ticaretinde 5,6 milyar dolar fazla vermiştir.

Değerli milletvekilleri, tarımsal kredilerde -2015 yılında faaliyete göre değişmekle birlikte- yüzde 25 ila yüzde 100 arasında faiz indirimi uygulanmıştır. Bu indirimle, sübvansiyonlu tarımsal kredilerde cari faiz oranı sıfır ila yüzde 8,25 aralığına düşmüştür. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından 2015 yılında toplam 28,5 milyar TL tarımsal kredi kullanılmıştır. Hayvancılık sektöründe, sıfır faizli kredi uygulamasının başladığı 2010 Ağustos ayından 2015 sonuna kadar 390 bin üreticiye toplam 9,3 milyar TL faizsiz kredi kullanılmıştır. Ayrıca, mevcut konulara ilaveten sera modernizasyonu ilk kez sübvansiyonlu tarımsal krediler kapsamına alınmış bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tarım sektörüne sağlanan nakit destek miktarı her geçen yıl artırılmıştır. 2003-2015 döneminde çiftçilerimize toplam 78,6 milyar TL nakit hibe desteği ödenmiştir. 2015'te alan bazı destekler kapsamında 683 milyon TL mazot desteği, 813 milyon TL kimyevi gübre desteği, 94 milyon TL toprak analizi desteği, 170 milyon TL organik tarım ve iyi tarım desteği, 839 milyon TL fındıkta alan bazı gelir desteği ödemesi yapılmıştır. Ülkemizde arz açığı bulunan ve stratejik açıdan önemli ürünlere fark prim ödemeleri kapsamında 2003-2015 döneminde toplam 23,3 milyar TL prim desteği ödenmiştir. Hayvancılık destekleri kapsamında ise 2003-2015 döneminde toplam 17,7 milyar TL hayvancılık desteği sağlanmıştır. Bakanlığımızca sağlanan diğer desteklerin 2015 ödemeleri de ayrıntılı bir şekilde kitapçıkta yer almaktadır. 2016 yılında ise üreticilerimize 11 milyar 644 milyon TL tarımsal destek sağlanması planlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Bakanlık olarak gıda arz güvenliği kadar gıdaların güvenilirliğini de son derece önemsiyoruz. Bu doğrultuda, halkımızın güvenilir gıda tüketimi ve sağlıklı beslenmesi amacıyla ekmek, salça, zeytin gibi bazı gıdalarda tuzun azaltılması, örneğin 2015 yılında tuz kullanımının azaltılması çalışmaları kapsamında peynirlerde çeşide göre yüzde 35 ila yüzde 61 arasında değişen oranlarda azaltılmıştır. Bakanlığımızın tarladan sofraya güvenilir gıda yaklaşımı çerçevesinde gıda mevzuatımız Avrupa Birliğiyle uyumlaştırılarak etkin bir kontrol ve denetim sistemi oluşturulmuştur. Sakıncalı ürünlerin vatandaşlarımızın sofrasına ulaşmasına engel olmak için 41 kamu ve Bakanlığımızın yetkilendirdiği 93 özel gıda kontrol laboratuvarları gece gündüz çalışmaktadır. 2015 yılında gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerine toplam 735 bin denetim yapılmıştır. 2015 yılındaki bu denetimler sonucunda 65 milyon 680 bin TL idari para cezası uygulanmış, 92 firma hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Ayrıca, 2009 yılında başlatılan 174 Alo Gıda Hattı'na bugüne kadar toplamda yaklaşık 1,6 milyon arama yapılmış, bu aramalardan ihbar ve şikâyet kapsamında olan 331.266 adet çağrı için kontrol ve denetimler yapılmıştır. Sağlığa zararlı gıda üreten, taklit ve tağşiş yapan firmalara ilişkin firmalara ilişkin bilgiler 2012 yılından itibaren Bakanlığımızca kamuoyuna duyurulmaktadır. Bu kapsamda son dört yıl içerisinde sağlığa zararlı gıda üreten, taklit ve tağşiş yapan 418 firmanın 818 ürünü kamuoyuna ifşa edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, tarım topraklarının korunması ve geliştirilmesi çalışmalarımız da hızla devam etmektedir. Ülkemiz tarımının en önemli sorunlarından olan miras yoluyla arazilerin bölünmesi 2014 yılı Mayıs ayında yürürlüğe giren Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile sona ermiştir. Kanun ile ilçe bazında bölünmez arazi büyüklükleri belirlenerek tarım arazilerinin bu büyüklüğün altında bölünmesi yasaklanmıştır. Kanunla tüm mirasçıların hakları korunarak araziye almak isteyen ve ödeme gücü olmayan mirasçılara ve çiftçilere kredi imkânı sağlanacak, alım satım ve diğer işlemlerden de vergi alınmayacaktır. Bölünmüş tarım arazilerinin birleştirilmesine yönelik arazi toplulaştırma çalışmalarına da hızlı bir şekilde devam etmekteyiz. 2023 yılına kadar 14 milyon hektar tarım arazisinin toplulaştırmasının tamamlanmasını planlamaktayız. Ülkemizde 2016 yılından itibaren tarımsal gelişim endekslisi arazi kullanım planlanması çalışmalarına başlanacaktır. Arazi kullanım planlarıyla tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı önlenerek, tarım dışı kullanım taleplerinin alternatif alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.

Büyük tarımsal ovaların belirlenerek 5403 sayılı Kanun'da belirlenen koruma önlemlerinin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar da son aşamaya gelmiş bulunmaktadır. Bu kapsamda 106 ovanın sınırları çizilmiş ve Tarım Veri Konsolidasyonu Sistemi'nde ön inceleme açılmıştır. Bu çalışmaların 2016 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerine açılması ve ardından Bakanlar Kurulu kararıyla büyük ovaların ilan edilmesi planlanmaktadır.

3083 sayılı Kanun ile hazine arazilerinin topraksız ve az topraklı çiftçi ailelerine dağıtımı çalışmaları kapsamında bugüne kadar Şanlıurfa, Edirne, Tekirdağ, Kayseri, Karaman, Konya, Aksaray, Mersin, Aydın, Eskişehir, Ankara ve Çankırı illerinde 935.194 dekar arazi 14.159 çiftçi ailesine dağıtılmıştır.

Damlı ve yağmurlama sulama sistemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik yatırımlara hibe desteği ve sıfır faizli kredi uygulaması devam etmektedir. Hibe ve krediler ile 2006'dan bugüne kadar toplam 6,2 milyon dekar alanda damlama ve yağmurlama sulama sistemi kurulmuş bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tohumculuk sektörü tohumluk üretimi ve sertifikalı tohum kullanımına sağlanan desteklerle büyümeye ve gelişmeye devam etmektedir. 2014 yılında 776 bin ton olan tohumluk üretimi 2015 yılında 896 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Sertifikalı tohum kullanımı 2005 yılından, sertifikalı tohum üretimi 2008 yılından itibaren desteklenmektedir. 2014 yılında tohumluk ihracatı yaklaşık 150 milyon dolara ulaşmış bulunmaktadır. Kaliteli ve ihracat potansiyeli yüksek meyve üretimini artırmak amacıyla sertifikalı fide, fidan üretimi 2005 yılından itibaren desteklenmektedir. Bugün meyvecilikte kullanılan fidan ve fidelerin yüzde 90'ı yurt içinde üretilip sertifikalandırılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımızca çevre dostu ve doğal üretim tekniklerinin geliştirilmesi amacıyla organik üretime önem verilmiştir. Organik tarıma 2005 yılından başlayan destekler devam etmektedir. Bu kapsamda, 2015 yılında organik üretim için toplam

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 9

89 milyon TL destek sağlanmıştır. Ülkemizde 1985 yılında sadece 8 ürün çeşidine yapılan organik üretim 2014 yılında 200 ürün çeşidine ulaşmış ve 450 işlenmiş ürün çeşidine ulaşmış bulunmaktadır. 2014 yılında 842 bin hektar alanda 1 milyon 642 bin ton organik üretim gerçekleştirilmiştir. İyi tarım uygulamaları 2008 yılından itibaren desteklenmektedir. 2015 üretim sezonunda meyve ve sebze üretiminin yanında süs bitkileri, tıbbi aromatik bitkiler için iyi tarım uygulamaları ilk kez destek kapsamına alınmış, bu ürünlere dekar başına 100 TL destek verilmektedir. Sağlanan destekler ve projeler kapsamında 2014 yılında iyi tarım yapılan alan 215 bin hektara, üretim miktarıysa yaklaşık 4,2 milyon tona ulaşmış bulunmaktadır.

Türkiye Tarım Havzaları Geliştirme Projesi kapsamında havza bazlı alan destek uygulamasına 1/1/2017 tarihinde inşallah geçeceğiz. Neyin, ne zaman, nerede, ne kadar üretileceği konusundaki bugüne kadar yapılan altyapı çalışmaları 1/1/2017'de hayata geçerek yeni bir dönemi başlatmış olacağız.

Değerli milletvekilleri, bitki sağlığı çalışmaları kapsamında 2002-2014 döneminde zirai ilaç kullanımı yüzde 27 azaltılmıştır. 2006 yılından itibaren havadan zirai ilaçlama yasaklanmış, sadece zeytin sineği ve çeltikte zorunlu durumlar için dar alanlarda kontrollü bir şekilde izin verilmektedir.

Kimyasalla mücadele alternatif yöntemlerinden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere 2010 yılından itibaren destek verilmekte, faydalı böcek kullanımı teşvik edilmektedir. Süne mücadelesinde havadan ilaçlama kaldırılarak uygulamaya konulan etkin tedbirler ve biyolojik mücadele çalışmaları neticesinde yıllık ilaç kullanımı 901 tondan 62 tona düşmüş bulunmaktadır. Üreticileri tüm doğal afetlere karşı güvence altına alan 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu 2005 yılında bulunduğu gibi yürürlüğe girmiş ve Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kurulmuş bulunmaktadır. Bakanlığımızca 2006 yılında uygulamasına başlanılan tarım sigortaları kapsamında poliçe bedelinin yüzde 50'si devlet tarafından karşılanmakta olup bu oran açık alanda yetişen meyvelerde don riski için yüzde 67'ye kadar çıkabilmektedir. Uygulamanın başladığı 2006 Haziran ayından 2015 yılı sonuna kadar toplam 6 milyon adet poliçe düzenlenmiş, 71 milyar TL değerinde tarımsal varlık sigorta altına alınmış, 1,9 milyar TL prim desteği ödenmiş, 2,4 milyar TL hasar tazminatı ödenmiştir.

Değerli milletvekilleri, büyükbaş hayvancılığa yönelik olarak üreticilerimize verilen destekler her geçen yıl artarak devam etmektedir. Bu çerçevede besilik, erkek sığır desteği, anaç sığır desteği, buzağı desteği, çiğ süt desteği, süt tozu desteği, besi materyali üretim desteği, süt içeriğinin tespiti desteği, anaç manda desteği gibi destekler devam etmektedir.

Hayvan ıslahında en önemli araç olan suni tohumlama sayısı 2015 yılında Aralık ayı itibarıyla 3,6 milyon adet olarak gerçekleşmiştir.

Bakanlığımızca ilk kez 2006 yılında destek kapsamına alınan küçükbaş hayvancılık önemli bir gelişme göstermiş, küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi çalışmaları kapsamında 2006 yılında başlatılan anaç koyun-keçi desteği kapsamında 2015 yılında 209.593 işletmeye 23,9 milyon baş hayvan için 478 milyon TL ödenmiştir.

Bakanlığımızda süt ve kırmızı ette sözleşmeli üretime geçilmesi amacıyla mevcut ve uygulamada önemli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda süte sözleşmeli üretimin yaygınlaşmasına katkı sağlamak amacıyla Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelik'i yayımladık. Et ve Süt Kurumu tarafından hayvancılığın geliştirilmesi ve sürdürülebilir kırmızı et üretimi için büyükbaş hayvanlar için sözleşmeli besicilik modeli başlatılmıştır. Bu model kapsamında Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliğiyle protokol imzalanmış, Et ve Süt Kurumu ile sözleşme imzalayan besicileri 2011 yılında kilogram et başına 20 kuruş olan sözleşme prim miktarı 2015 yılında 1 TL'ye çıkarılmıştır. Et ve Süt Kurumu tarafından 2015 yılında sözleşmeli besicilik modeli büyükbaşta uygulanırken ilk defa küçükbaş hayvan alımlarında uygulanmaya başlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, hayvan sağlığını korumaya yönelik çalışmalarımız da hızla devam etmektedir. Şap hastalığıyla mücadele faaliyetlerinde kullanılan aşılarda Bakanlığımız tarafından üretilmekte ve aşı bedeli alınmadan tatbik edilmektedir.

Bir diğer konu, meraların geliştirilmesi ve daha etkin kullanımı amacıyla 2013 yılında Mera Kanunu'nda değişiklik yapılarak meralarda hayvancılık yatırımlarına imkân sağlanmıştır. Mera Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1998 yılından bugüne kadar meralarda tespit, tahdit, tahsisle ilgili önemli ıslah çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Yem bitkileri üretiminin artırılması ve hayvancılığın kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla yem bitkileri üretimi önemli miktarlarda desteklenmektedir. 2003-2015 döneminde 3,8 milyar TL yem bitkileri desteği ödenmiştir. Verilen destekler sonucunda 2002'de 1 milyon 153 bin hektar olan yem bitkileri ekilmiş alanı 2014 yılında 2,6 milyon hektara ulaşmış bulunmaktadır.

Kanatlı sektörü ülkemizin önemli büyüme ve gelişme süreci gösteren bir sektördür. Son on üç yılda tavuk eti üretimi 690 bin tondan yaklaşık 1,9 milyon tona yükselmiş bulunmaktadır. Son dönemlerde yaşanan bölgemizdeki gelişmelerden dolayı bu sektörümüz tabii ki ciddi şekilde etkilenmiş bulunmaktadır. Bu sektörün sorunlarının çözümüyle ilgili de gerek finans boyutuyla gerekse diğer boyutlarla diyaloglarımızı ve birlikte çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Aricılığa sağlanan desteklere devam edilmektedir.

İpek böcekçiliğine 2015 yılında toplam 3,6 milyon TL destek ödenmiştir.

Su ürünleri yetiştiricilik üretimimiz son on üç yılda yüzde 285 artışla 61 bin tondan 235 bin tona ulaşmıştır. Türkiye su ürünleri yetiştiriciliğinde bu dönemde Avrupa Birliği ülkeleri arasında 7'nci sıradan 1'inci sıraya yükselmiş bulunmaktadır. Su ürünleri kanun tasarısını en kısa zamanda tamamlayıp yüce Meclisin huzurlarına getirmeyi planlıyoruz.

Hayvancılık alanında yaptığımız çalışmaların neticesinde 2002'de 8,4 milyon ton olan süt üretimimiz 2015 yılı sonu itibarıyla 18,6 milyon tona; 420.595 ton olan kırmızı üretimimiz 1 milyon tona; 696 bin ton olan tavuk eti üretimimiz 1 milyon 894 bin tona; 74.500 ton olan bal üretimimiz 107 bin tona ulaşmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 10

Değerli milletvekilleri, Bakanlık olarak kırsal kalkınma çalışmalarına da devam ediyoruz. Tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayan yüzde 50 hibe destekli kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı 2006 yılından itibaren 81 ilimizde uygulanmaktadır. 5.640 projeye bugüne kadar 1,2 milyar TL hibe desteği sağlanmıştır. Bu projeler ile kırsal alanda 60 bin yeni istihdam sağlanmıştır. 42 ilimizde uygulanan AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Programı'nın ilki yani IPARD-I kapsamında tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik yatırımlara yüzde 50 ile yüzde 65 arasında hibe desteği sağlanmıştır. IPARD-II Programı 2014-2020 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanmış ve AB Komisyonu tarafından 27 Ocak 2015 tarihinde onaylanmış bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımız 49 araştırma enstitüsü ve 2.124 araştırmacıyla güçlü bir AR-GE altyapısına sahiptir. Bugüne kadar 15 adet AR-GE merkezi kurulmuş, 17 adet AR-GE merkezinin kurulma çalışmaları da devam etmektedir.

Tarla ve sebze ürünlerinde kullanılan tohumların büyük bir bölümü Bakanlığımız araştırma enstitüleri tarafından geliştirilmiş ve kullanıma sunulmuştur.

Bakanlığımızca çiftçilerimizin bilgi ihtiyacının karşılanması, teknik ve uygulama kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve yayın faaliyetleri kapsamında birçok faaliyet gerçekleştirilmiş ve bu alanda yoğun bir şekilde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, EXPO 2016 Antalya Ajansı 2012 yılında 6358 sayılı EXPO 2016 Antalya Kanunu'yla kurulmuştur. EXPO 2016 Antalya Botanik Sergisi Türkiye'nin ilk kez düzenleyeceği, dünyanın en önemli ve en büyük uluslararası organizasyonlarından biridir. "Çiçek ve Çocuk" temalı bu uluslararası organizasyon 2016 yılında Nisan-Ekim ayları arasında gerçekleştirilecektir. EXPO 2016 Antalya Sergisi 2016 yılında 1 milyon 120 bin dekarlık alanda altı ay boyunca açık kalacak ve yapılacak tüm düzenlemeler sergi sonunda da ziyarete açık tutularak Antalya'ya ve ülke turizmine hizmet vermeye devam etmesi sağlanacaktır. Organizasyon için çok sayıda ülke ve 30 uluslararası kuruluşun katılımının sağlanması için gerekli davetler ve çalışmalar yapılmış olup Antalya'ya yerli ve yabancı 8 milyon ziyaretçinin gelmesi beklenmektedir.

Avrupa Birliği müzakerelerinde Bakanlığımızın sorumlu olduğu 11, 12 ve 13 no.lu fasıllarla ilgili çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bunlardan Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Politikası Faslı 2010 yılında açılmış olup faslın kapanış kriterlerine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Diğer fasıllar siyasi nedenlerle askıya alınmış idi. Bu süreçte siyasi nedenlerle askıda olan fasılların gündeme gelmesini bekliyoruz ve bu konuda çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde Bakanlığımıza bağlı ilgili ve ilişkili kuruluşların faaliyetlerine ilişkin kısaca bilgi arz etmek istiyorum. Atatürk Orman Çiftliğinde 2003-2015 döneminde 17 bin 700 dekar alan ağaçlandırılmış. Toplamda Atatürk Orman Çiftliği arazisinin yüzde 67'sine tekabül eden yaklaşık 22 bin dekar alan park, orman ve rekreasyon alanına dönüştürülerek halkımızın hizmetine sunulmuştur. Bu alanın 24 bin dekarın üzerine çıkarılması için çalışmalar devam etmektedir.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü TİGEM tarafından üretimde kalite ve verimliliği artırmak ve üreticilerimizin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla önümüzdeki dönem çok yoğun bir şekilde sertifikalı tohum ve damızlık üretimi konusunda çok daha büyük bir yoğunluk içerisinde TİGEM'in çalışacağını belirtmek istiyorum.

Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından hububat üretiminde piyasaları düzenleyici tedbirler almak suretiyle hem üreticiyi ve hem de tüketiciyi korumak amaçlı tedbirler alınmaktadır. Hububat, mısır, çeltik ve haşhaş alımlarıyla ilgili, kitapçıkta gerçekten ayrıntılı bilgiler var. Bakanlığımız dünyanın dört bir yanında yaşanan felaketlerde zarar görmüş insanları zor günlerinde yalnız bırakmamıştır. Bu çerçevede, Bakanlar Kurulu kararıyla görevlendirilen TMO tarafından Pakistan için 50 bin ton, Filistin için 10 bin ton, Somali için 17 bin ton, Suriye için 45 bin ton olmak üzere toplam 122 bin ton un Türk Kızılayına teslim edilmiştir. Hâlihazırda, Suriye için 10 bin tonunun teslimatı devam etmekte olup Somali için 6 bin tonun teslimatına yönelik tüm hazırlıklar tamamlanmış ve Türk Kızılayından sevk haberi beklenmektedir.

Et ve Süt Kurumu, hâlihazırda Adana, Ağrı, Bingöl, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Sakarya, Ankara, Van, Yozgat olmak üzere 10 adet et kombinası ve İstanbul'da bir adet depo müdürlüğü olmak üzere toplam 11 iş yeri ile faaliyetlerini sürdürmektedir. 2015 yılında 62.804 adet büyükbaş, 124.400 adet küçükbaş alımı yapıldı. 32.713 ton kırmızı et üretilerek 27.262 ton kırmızı et satışı gerçekleştirildi. Alımlar karşılığı toplam 629 milyon TL ödeme yapılmıştır. 9.221 ton kanatlı alımı yapılarak 9.142 ton kanatlı satışı yapılmıştır. Kombinalarımızın bulunmadığı illerde, Bakanlığımızdan işletme onay belgesi olan kesimhanelerde besicilere mahallinde kesim hizmeti verilmektedir. Önümüzdeki dönem içerisinde Et ve Süt Kurumunun gerek etle ilgili gerekse sütle ilgili regülasyon görevi konusunda önemli görevler ifa edeceğini yüce heyete ifade etmek istiyorum.

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü... Ülkemizde üretilen yaş çayın yüzde 55-60'ı ÇAYKUR'un 45 adet yaş çay fabrikasında işlenmektedir. ÇAYKUR tarafından 2014 yılında 628 bin ton yaş çay alımı gerçekleştirilmiştir. Alınan bu çaydan 118.547 ton tasnifli kuru çay, 147.977 ton paketlenmiş çay üretilmiştir. 2015 yılı yaş çay alım kampanyası 20 Ekim 2015 tarihinde sona ermiştir. Toplamda 681 bin ton yaş çay alımı yapılmıştır. Alınan çaylardan 128 bin ton tasnifli kuru çay, 86 bin ton paketlenmiş kuru çay üretilmiştir. ÇAYKUR tarafından 2015 yılı yaş çay alım bedeli ödemelerine Haziran 2015'te başlanmış, ödemeler Ekim 2015'te tamamlanmıştır. Üreticilerimize 1,1 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından tütün ve alkol sektöründe faaliyet gösteren firmalara periyodik aralıklarla denetimler yapılmış, halkı bilgilendirme ve bilinçlendirme amacıyla kamu spotları hazırlanmış, Dünya Sağlık Örgütü'yle tütün mamullerinin yasa dışı ticaretinin önlenmesine yönelik protokol çalışmaları devam etmektedir. 2016 yılında, tütün ve alkol kontrolü çerçevesinde kamu kurumları ile dernek, birlik ve kuruluşların desteklenmesi planlanmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 11

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımız tarafından uygulamaya geçirilecek yeni projeler ve düzenlemelere ilişkin konular belirlenmiş olup, bu yeni projelerin bir kısmı hayata geçirilmiş olup diğer projelerle ilgili çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda, tarımsal destekler, tarım havzaları bazında ürün deseni ile birlikte su kısıtı gözetilecek şekilde yeniden düzenlenecektir.

Ülkemizde yıllık 5 milyon ton kimyevi gübre kullanılmakta ve kimyevi gübreden, bildiğiniz gibi, yüzde 18 KDV kaldırılmıştır. Aynı şekilde, yemde de yüzde 8'lik KDV kaldırılmış bulunmaktadır.

Arazisi 5 dekar ve altında olan meyve -çay, fındık hariç- sebze, ve süs bitkisi, itri-tıbbi-aromatik bitki yetiştiriciliği yapan işletmelere 2016 yılında küçük aile işletme desteği verilecektir. Bu destek, dekar başına 100 TL olarak belirlenmiştir. Genç çiftçilere proje karşılığı 30 bin TL karşılıksız destek verilecektir.

Kırsal kalkınma desteklerinden 81 ilimizin uygun ve eşit ölçüde yararlanmasının sağlanmasına yönelik yapılan düzenlemeler geliştirilecektir.

Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi 2014 Mayıs ayında yapılan yasal düzenleme ile sona ermiştir. Bu kapsamda arazilerini büyütmek isteyen ehil mirasçılara faizsiz kredi desteği uygulaması başlatılacaktır.

Bakanlığımızca hayvan hastalıkları ile mücadelede kullanılan tüm aşıların yeterli miktarda, istenilen zamanda ve beklenen kalitede üretimini yapmak, şap hastalığına neden olan virüslerin değişimini izleyerek yeni virüslere karşı aşı geliştirmek, hayvan sağlığı şartlarını uluslararası standartlara ulaştırmak amacıyla Aşı Üretim Merkezi Kurulması Projesi hazırlanmıştır. Söz konusu projeye ait tesisin kurulması amacıyla Ankara ili Sincan ilçesinde 256 bin metrekarelik bir arazi tahsis edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın faaliyet alanlarına ilişkin özet olarak sunduğum bilgilerin detaylarını sizlere dağıttığımız kitapçıkta bulabileceksiniz.

Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesi 17 milyar 175 milyon 234 bin TL olarak öngörülmüştür. Bunun 11 milyar 644 milyon TL'si yani bütçemizin yüzde 67,8'i tarımsal desteklere ayrılmış bulunmaktadır.

Bakanlığımız bütçesine vereceğiniz destekten dolayı şimdiden teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Çayı şimdi içmek daha doğru olur diye düşünüyorum. Tabii, Sayın Başkan konuşmayı hemen bana verdiler. Bir usul, bakanlık bürokratlarının tanıtılması konusu...

BAŞKAN – Efendim, oraya geleceğiz Sayın Bakanım, müsaade ederseniz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben çok teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz biz de sunumunuz ve vermiş olduğunuz bilgiler dolayısıyla.

Lakin, müsaade ederseniz, yine, ilişkili kuruluş olarak Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumumuz var. Bağımsız kamu otoritesi olması hasebiyle usulen ona da bir söz vermek istiyorum siz de uygun görürseniz Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii efendim.

BAŞKAN – Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanımız, buyurun lütfen.

2.- *Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı Suat Evcimen'in, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu*

TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANI SUAT EVCİMEN – Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumumuz, malum olduğu üzere 2002 yılında piyasayı hem denetlemek hem düzenlemek üzere kurulmuş bir kurumdur. Tütün üretimi ve alkolün hem üretim hem satışını hem düzenliyoruz hem onunla ilgili düzenlemeler yapıyoruz. Tütün, alkol kontrolü çerçevesinde çalışmalarımız devam ediyor. Bu hususta, tütün ve alkolle mücadelede faaliyet gösteren derneklere ve emniyet kuruluşlarımıza maddi destek sağlıyoruz. Gençlerin alkolden korunması için yapılması gereken tüm çalışmaları kanunlar çerçevesinde yapmaya gayret ediyoruz. Tütün ve alkol piyasasıyla ilgili yapılması gereken mevzuat çalışmaları kurumumuz tarafından yapılmakta.

Bunun dışında, bu yılki bütçemiz 125 milyon olarak tahmin edilmektedir, tahmini bütçemiz 125 milyondur. Geçtiğimiz yıl bunun yaklaşık 80 milyon civarındaki miktarını Maliyeye gelir olarak aktardık. Paranın tamamını kendimiz kullanmıyoruz, Maliyeye aktarıyoruz. Genel bütçeden pay almıyoruz, kendi gelirlerimizle elde ettiğimiz bütçeyi kullanıyoruz. Bu yıl bütçemizin yüzde 95 üzerinde gerçekleşmesini umut ediyoruz. Bütçe gelirlerimiz, ruhsatlardan aldığımız gelirler, üretim ve proje tadilatlarından aldığımız gelirler olarak belirlenmiştir. Bunların değişkenlik göstermesi sebebiyle de artma ve eksilme olabilmektedir bütçemizde ama 125 milyon lira tahmini bütçemizi bekliyoruz 2016 için.

MUSA ÇAM (İzmir) – Cezalardan ne kadar, belli mi?

TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANI SUAT EVCİMEN – Şu ana kadar 1.300 adet 22-06 arası satıştan dolayı ceza kesildi. Onu da Maliye tahsil ettiği için, tahsilatı bizde değil ama 1 milyon civarında bir ceza kesildi. Ama Maliye takip ettiği için tahsil edilip edilmediğini biz bilemiyoruz.

Söyleyeceklerim bu kadar, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, uygun görürseniz Bakanlığınız bürokratları kendilerini tanıtırlar. Daha sonra da müzakerelere başlayacağız.

Ben ön taraftaki mikrofonları açtım, arkadaki arkadaşlar da lütfen ayağa kalkarak ve salondaki bütün Komisyon üyelerinin duyabileceği bir ses tonuyla kendilerini tanıtırlarsa çok sevinirim.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıtırlar)

BAŞKAN – Evet efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 12

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan bir tek kadın bürokrat yok mu?

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297)

a) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

b) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu

BAŞKAN – Şimdi, görüşmelere başlıyoruz.

İlk olarak Sayın Temizel'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 2016 yılı bütçesinin Plan ve Bütçe Komisyonundaki çalışmalarının hayırlıysa sonuna geldik.

BAŞKAN – Daha bir gün var aman Sayın Bakanım, dilinizi ısırın.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Maliye Bakanlığı ile ilgili bakanlık bütçesi olarak görmeyin. Aslında bakanlıkların uygulamaları üzerinden 64'üncü Hükümetin bütçesini konuştuk burada. Eğer son beş bakanlığın bütçeleriyle ilgili olarak birkaç tane belirlemeyi anımsarsanız, sürekli olarak GAP'ı, KOP'u, DOKAP'ı görüştük. Orman ve Su İşleri Bakanlığında GAP'ı, KOP'u, DOKAP'ı konuştuk, Çevre Bakanlığında yine tarım alanlarının, ormanlarının beton yığınlarıyla doldurulmaması için alınacak önlemleri konuştuk. Dün Kalkınma Bakanlığı bütçesinde yine GAP'ı, KOP'u, DOKAP'ı konuştuk. Bugün Tarım Bakanlığında dolaylı olarak yine aynı şeyleri, daha doğrusu bütün bunların hepsinin yansımalarını konuşuyoruz.

Değerli milletvekilleri, 64'üncü Hükümetin bütçesini de konuştuğumuz için bu kapsamda, bu bakanlıklar arasındaki bu giriftleşmeleri, iç içe girmeleri ve büyük ölçüde de görev örtüşmelerine dikkat etmişsinizdir. Bütün bunların hepsinin "Eğer bir konunun birden fazla patronu varsa, düzenleyicisi varsa o konularda asla düzen sağlanmaz." özdeyişine uygun olduğunu burada ifade etmek istiyorum. Eğer bu ülkenin, tarım ve tarımsal üretimle ilgili, tarımsal üretimin desteklenmesiyle ilgili, tarımsal üretimin verimliliğinin artırılması ve dünya standartlarında olmasıyla ilgili olarak 5 tane bakanlık -hatta dolaylı olarak çok daha fazla bakanlık- işlev görüyorsa bunların arasındaki iş bölümü ve koordinasyonun da çok farklı olarak sağlanması lazım. Aslında yapılması gereken, bu ülkenin kalkınma örgütünün, ülkemizin potansiyelini değerlendirerek dünya konjonktürünü de göz önüne alarak bir üretim potansiyelini ortaya koyması ve hangi ürünlerin üretilmesinin, Mukayeseli Üstünlükler Teorisi'ne göre bizim açımızdan ekonomik fayda sağladığını ortaya koyması lazım.

Bu potansiyelin kullanılması ve verimliliğin artırılması için Su İşleri Bakanlığının nerelerde, hangi barajları yapacağını; bir taraftan da Çevre Bakanlığının bu barajlara dolacak veya buralardan yapılacak suların temizliği, korunmasıyla ilgili olarak, çevreyle ilgili olarak hangi önlemleri alacağını; bir taraftan da özellikle Kalkınma ve Tarım Bakanlıklarının ortaklaşa olarak, desteklenecek tarım politikalarının ortak olarak desteklenmesini; iki ayrı bakanlığın konumunun aynı anda, farklı açılardan destekler vermek suretiyle desteklenecek alanlar konusunda bir karmaşa yaratmamasını kesin olarak burada gördük, bunların yapılması gerekiyor. Bütün bunların hepsinin de bir koordinasyon içerisinde yapılması elbette ki kaçınılmaz bir olay.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin, tarım ürünlerinin üretimi konusunda hiçbir sorunu olmadığını hepimiz biliyoruz. Üretim konusunda gerçekten bir sorunuz yok. Ne isterseniz üretebilirsiniz bu coğrafyada daha önceden, geçmişte üretilmiş olan. Hatta bu coğrafyada tanınmayan ürünler konusunda bile bizim topraklarımızın inanılmaz derecede verimli olduğu yapılan deneylerde ortaya çıkıyor. Ama buradaki sorun, ürettiğiniz ürünü ne şekilde değerlendireceğiniz konusunda gelip takılıyor. Daha önceki dönemlerde geleneksel tarım ürünlerinin desteği bir pazar sorunu yaratmadığı şeklinde algılanıyor idi, bu bir zorunluluktur.

Bizim, İzmir İktisat Kongresinde belirlediğimiz ilkeler çerçevesinde oluşturduğumuz tarım piyasaları ve tarımla ilgili üretim politikalarımızın, daha sonradan Avrupa Topluluğu kurulduktan sonra bire bir, fotokopi olarak onlar tarafından da benimsenmiş olması, bunun gerçekten bir örneğidir. Çok sağlıklı bir politika kuruldu ama hepimiz siyasetçi olduğumuz için çok rahatlıkla söyleyebilirim: Bu politikaların uygulanmasıyla ilgili olarak farklı davranışlar ve özellikle de bunların farklı amaçlar için kullanılıyor olması, maalesef bu sistemi belirli bir süre sonra çıkmazın içerisine soktu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sorun, o zaman bu ürünlerin değerlendirilmesi noktasında yani üretilen ürüne talep olmaması noktasında düğümlenmeye başladı. Ve belirli bir süre sonra birçok alanda üretimden düşmeye başladık. Birden bire daha önceden Türkiye'nin gerçekten dünya piyasalarında aranan, örneğin susam... Fethiye'de, Denizli'de, o yörede yetişen susam, hâlâ Japonlar tarafından tek bir tanesi bırakılmadan ithal ediliyor. Çok değerli bir üründür. Yine, aynı şekilde Burdur'da yetiştirdiğiniz çörekotu, dünyada hem uçucu yağ hem sabit yağ içermesi nedeniyle inanılmaz derecede değerlidir. Bütün bu ürünlerin hepsi, Şam'dan gelen Nigella Damascus'un bu piyasalara hâkim olması nedeniyle yok oldu gitti. Değer olarak asla kıyaslanmaz. Dolayısıyla, şu anda bile "Siz ürettiğiniz çörekotunun tamamını şuralara vereceksiniz." şeklindeki bir teşvik bile yetiyor da artıyor bütün bunların hepsinin büyük bir hızla üretime geçmesine.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Cobweb Teoremi'ni tarımla uğraşanların hepsi bilir. Bilmeyenler açısından da en basit anlatımı şudur: Cobweb, tarım ürünlerinin arz ve fiyatları arasındaki dalgalanmalardan kaynaklanan zararları yok etmeye çalışır yani teorisi buna dayalıdır. Şöyle anlatılır: Eğer bir tarım ürünü para etmeye başlarsa, çiftçi milleti hep beraber o ürünü ekmeye başlar. Bu defa ürün çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 13

fazla olur, fiyatlar dibe vurur, hepsi batar, dolayısıyla bu ürünlerin bundan etkilenmeden sürekli ve düzenli bir şekilde üretilmesi gerekir. Bununla ilgili olarak, hasat sonu sendromunu da üstüne koyarsanız -yani bazı ürünlerin aynı anda hasat edilmesi nedeniyle hepsinin birden pazarlara inip fiyatlarının dibe vurması, dolayısıyla da büyük bir kısmının da oralarda kaybedilmesi olarak tanımlanır bu- bunu çözemeyen ülkeler işte bu üretim sorunlarına takılıp kalırlar, ellerinde kalıyor.

Aslında geleneksel olarak her türlü meyvenin taze olarak tüketilmesi doğru bir olaydır. Yine, bizim geleneksel olarak korumalarımızın içerisinde hepinizin bildiği bazı yöntemler vardır, biz o ürünleri koruruz. Örneğin Karadeniz’de nemden kesmek için kurulan, o 4 ayak üzerine yapılan serenderler, mısırın korunmasında falan idealdir, zaten içerisine sallandırılıp durur onların hepsi, korur. Bu şekilde bulunmuş olan çözümün bilimsel karşılığı modifiye atmosferli depodur. Bazı ürünlerimizin de götürülüp Ürgüp’te, Göreme’de yer altı mağaralarında saklandığını bilirsiniz. Niye? Çünkü o mağaraların dip kısmında oksijen oranı çok düşüktür. O düşük oksijen oranı ve karbondioksit yüksekliği nedeniyle yeteri kadar soluyamayan meyvelerin -çünkü meyvelerin büyük bir kısmı dalından koparıldıktan sonra da oksijen alıp karbondioksit solurlar yani yaşamaya devam ederler- yaşamları yavaşlar, aynen bizim bu Plan Bütçe Komisyonunda olduğumuz gibi. Yani 60 kişilik salonun içerisine 160 kişi doldurduğunuz zaman bir süre sonra karbondioksit soluyorsunuz, hepimizin yaşamı yavaşlıyor, uyumaya başlıyoruz. Pencereler açılıp diyoruz, sonra boynu ağrıyanlar “Pencere kapansın.” diyor, kısacası bir kısır döngü, işte, Bakanımın durumu da bundan ibaret. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun yani meyvelerin solunumlarını yavaşlatarak uzun süre korumanın yani mağarada ürün saklamanın şu andaki bilim dünyasındaki adı da “atmosfer kontrollü depo” Yani dünya teknolojileri bu tür ürünlerin yaşamlarını yavaşlatmak suretiyle -sadece hasat sonunda, örneğin kirazda, on beş gün içerisinde tükettin tükettin, narda, hadi toplama zamanıyla beraber bir ay içerisinde tükettin tükettin- bunlara karşı üreticiyi korumak gerekiyor. Bu ürünler hasat sonu sendromundan kurtarıldığı takdirde ve özellikle de bu ürünlerin değerlendirilmesi konusunda bir stabilizasyon ve süreklilik sağlandığı takdirde Türk tarımının inanılmaz derecede ivme kazanacağı konusuna ben gerçekten inanıyorum.

Ürünün değerlendirilmesi konusunda da farklı bir kavramdan bahsettim geçen de sizlere çünkü aynı bütçeleri konuştuğumuz için oldu bu. O da tarım ürünlerinin değerlendirilmesi sırasında sıfır atık ilkesi, sıfır atık. Değerli arkadaşlar, tarım ürünlerinde atık olmaz, olmaması gerekir teorik olarak, zaten olmuyor da. Köylerde, şurada, burada, vesaire de çöp tenekeleri mi vardı eskiden? Kabuğundan çekirdeğine kadar her şeyin kullanıldığını gayet rahat bir şekilde bilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bu sıfır atık ilkesi daha çok taze satılamaması nedeniyle ister istemez sınaiye işlenmek üzere verilmesinden kaynaklanıyor. Sanayide işleniyor, örneğin narı nar suyuna işlenmek üzere veriyorsunuz, işleniyor, oradan sonra çıkan parçalarının tamamını atıyorsunuz. Bunları attığınız zaman ortaya çıkan çevre sorunlarından falan hiç bahsetmek istemiyorum. Hayvan yemi olarak da bu ıslak, küflü şeylerin kullanılmasının neler yarattığını da söylemek istemiyorum ama değerli arkadaşlar, burada asıl değerlendirilmesi gerekenin o atılan ürünler olduğunu kesinlikle ve kesinlikle göz ardı etmemeniz gerekiyor, kesinlikle. Domatesten salça yapıyorsunuz. Domates salçasından niye çekirdek ve kabuk kaldırılır, atılır, bilmem. Biz tam parçalar, olduğu gibi çekirdeğiyle kullanırdık eskiden domates salçasını, şimdi atılıyor. Domatesin içerisinden atılan çekirdek ve kabuk domatesin en değerli yeridir Sayın Bakanım ve domatesin değerli olmasını sağlayan “likopen” denen bir maddenin de barındırıldığı kısımlardır, attığınız andan itibaren onu atmış oluyorsunuz. Onu sağlıklı bir şekilde işleyebilirsiniz, o çekirdekten likopen elde ederseniz 1 kilogram likopenden sağlayacağınız gelir 100 kilogram salçadan sağlayacağınız gelirden çok çok daha fazladır. İşte sıfır atık ilkesi olayı budur. Narda da aynı şekilde; narın suyunu sıkınız, çekirdeklerini atınız. Hayır, narın çekirdeğini eğer değerlendirirseniz, eğer onun yağını çıkartırsanız narın çekirdeğinde bulunan “punisik asit” denilen bir maddenin -ki vücuttaki serbest radikallerin atılmasında kullanılıyor- kilosuyla 100 kilogram, 200 kilogram nar satışından elde edemeyeceğiniz kadar gelir elde edersiniz. Dolayısıyla, tarımda sıfır atık ilkesi bu açıdan çok değerlidir.

Zaman kısıtlaması nedeniyle makineli tüfek gibi konuşup aklıma gelenleri hep sıralıyorum anlamında demiyorum, bunları sıraladıktan sonra ancak neleri söylemem gerekiyorsa bunları hızla söylemeye çalışıyorum. O nedenle arada tutarsızlıklar olursa kusura bakmayın.

Şimdi, bu ürünlerin sıfır atık ilkesiyle değerlendirilmesiyle ilgili olarak çok somut bir örnek vermek istiyorum sizlere değerli arkadaşlar. Kayısı üretiminde dünya 1’incisiyiz, yakında 1’inciliğimizi kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyayız, ayrı bir olay, Türkmenistan geliyor büyük bir şeyle yuvarlana yuvarlana. Verdiğim rakamların hepsi alt sınırdan ve kötümser rakamlar, iyimser değil, en düşükleri. Türkiye’de aşağı yukarı 700 bin ton civarında kayısı üretiliyor, bunun 200 bin tonunun yaş olarak tüketildiğini varsayıyoruz. 500 bin ton kayısı kurutuluyor, 500 bin ton kurutulmuş kayısıdan 105 bin ton kurutulmuş kayısı çıkıyor. Buradan elde ettiğimiz gelir 180-200 milyon dolar. Peki, geriye kalan ürünleri ne yapıyoruz? Şimdilerde çekirdeklerle kayısı süsleyerek falan verilen kuruyemişveri şeyleri bir sınai ürün, üretim olarak düşünmüyorum. Değerli arkadaşlar, kötümser rakamlara göre 500 bin ton kayısı kurusu sırasında aşağı yukarı 60 bin ton civarında da kayısı çekirdeği çıkıyor. 60 bin ton kayısı çekirdeğinden en kötümser rakamlara göre 30 bin ton, ben 20 bin ton kayısı çekirdeği içi çıkıyor diyorum, 20 bin ton kayısı çekirdeği içinden de neredeyse 9 bin ton kayısı çekirdeği yağı çıkıyor. 9 bin ton kayısı çekirdeği yağı nereden bakarsanız bakın -ki bizim kayısı yağlarımız çok kalitelidir- bizim kuru kayısıdan elde ettiğimiz gelirin tam 2 katına tekabül ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 14

Buyurunuz efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi birkaç şey söyleyeceğim Sayın Başkan, özellikle Avrupa topluluğunun tarım politikasıyla ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Süre verirsiniz onu anlatacağım, vermezseniz anlatmayacağım geçeceğim şeyle ilgili.

BAŞKAN – Estağfurullah, istirham ederim Sayın Bakanım. Sizin bu konuda, biliyorsunuz, geçiş önceliğiniz var her zaman olduğu gibi.

Lütfen buyurun, ben gerekli esnekliği göstermeye çalışacağım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, bu tür ürünlerin yani sıfır atık ilkesine göre ortaya çıkacak ürünlerin değerlendirilmesiyle ilgili bütün görev Tarım Bakanlığının üstündedir. Bu ürünlerin gıda olarak ya da gıda desteği olarak kullanılması tamamen Tarım Bakanlığının vereceği ruhsatlar ve izinlere bağlı bir olaydır. Şimdiye kadar sıfır atık ilkesiyle ilgili olarak bir değerlendirme yapılmadığı sürece bu şekilde ürünün içerisinde çıkan çekirdeklerle ilgili olan kısımlar maalesef bizim tarımsal ürün listemizde yer almıyor. Nar var, nar çekirdeği yoktu, bunu daha yeni tescil ettirdik. Kuşburnu var, kuşburnu çekirdeği yok. Sayın Bakanım, dünyada kuşburnu diye bir meyve tanınmıyor, o üstündeki pulpa “Çekirdeğin korunması için.” diyorlar, esas meyvesi kuşburnunun çekirdeği, onun içerisindeki retinoik asit peşinde herkes fakat kuşburnu çekirdeği Türkiye’de tarım ürünleri listesinde yok, dolayısıyla kuşburnu çekirdeğinden yapılacak olan ürünler burada değerlendirilemiyor.

Burada çok önemli bir konu var elbette ki bu ürünlerden sınai üretimde ürün elde edilmesinin ilkel yöntemlerle özellikle de solvent kullanılarak -genellikle alkol ve hekzan kullanılır- bunlar kullanılarak hele hekzan bıraktığı kalıntılarla üretilen bu ürünlerin bir değeri falan olamaz. Bu bir beladır. Dolayısıyla, bu ürünlerle ilgili olarak Bakanlığın kesin bir tanımlama yapması gerekiyor. “Ürünün içerisinde şu şu şu bileşenler olacak en azından. Şu yöntemle elde edilecek, CNP’li alanlarda yapılacak, sürekli kontrol altında tutulacak ve ilaç gibi de izlenecek.” Bunun yanında, bu ürünlerden ne kadar kullanılacağına ilişkin olarak toksidite testlerinin de yapılması gerekiyor. Bunları üreticiye bıraktığınız zaman bunun altından hiç kimse kalkamıyor, yapamazsınız da. Yani ne kadar içilirse zararı olmaz? Bütün ilaçların hepsi dozajına göre ya zehirdir çok olduğu zaman ya da ilaçtır. Bunlara ilaç diyemezsiniz. İlaç dediğiniz anda Tarım Bakanlığının alanından çıkıyor.

Likopen, ciltteki kırışıklıkları gideriyor. Hani botoks iğneleri falan yaptırır ya insanlar gençleşmek için işte o likopendir. Likopen enjekte ederler insanların yüzüne ama kazara bir endikasyon söylerseniz bittiniz. Tarımsal üretim zaten yapamazsınız, bir de üstelik “Vay endikasyon belirtiyor.” diyerek onları toplarlar. Bu arada Türkiye’de televizyonlar aracılığıyla inanılmaz şarlatanlıklarla bu toplumu zehirleyen insanlar da işte bundan yararlanarak giderler. Hâlbuki çok net bir şekilde “Bu ürün şöyle işlenecek, şu şekilde ekstre edilecek, içeriğinde bunlar olacak. Bunlardan daha aşağı olanları kesinlikle piyasaya vermeyeceksiniz.” denildiği andan itibaren birdenbire önünüzde çok büyük bir tüketim alanı açılır. Bu, çok önemli bir konudur.

Değerli arkadaşlar, Avrupa topluluğu aynen bizim gibi 1992 yılında geleneksel tarım ürünlerinin desteğinden vazgeçti, aynen bizim gibi. Yağ bitkileri dâhil, şeker pancarı dâhil aklınıza gelen bütün ürünler bitti. Biz de bitirdik. Nedenlerine girmeye gerek yok. Fakat daha sonradan Avrupa topluluğu çok farklı alanlarda tarımsal destekler vermeye başladı çünkü bütçesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, ne kadar bir süreye ihtiyacınız var?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Beş dakika yeter Sayın Başkanım.

Sağ olun.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, müsaade ederseniz size de bir bilgi arz edeyim. Sayın Temizel yani hemşehrim olduğu, İzmir Milletvekili olduğu için değil de Söke’de gerçekten çok başarılı bir tarım işletmesi var, o bakımdan kalpten konuşuyor. Hakikaten biz de istifade ediyoruz görüşlerinden. Onun için kendisine böyle bir esneklik veriyoruz. Size de bilgi arz etmiş olayım. Çiftçi konuşuyor yani bir yerde, Komisyonca.

Buyurun Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Çiftçi konuşuyor, o doğru.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bundan daha önce, OECD’de çalıştığım dönemde bu insanlarla çok yakın ilişkilerim oldu, haberleşirim de hâlâ. Sonra, bundan birkaç yıl önce aklımıza geldi. “Ya, sizin bütçenizde tarım destekleri diye ciddi rakamlar gözüküyor. Siz neyi destekliyorsunuz?” dedik. “Ha, biz size gönderelim.” dediler. Bir şifre gönderdiler, 2 tane de CD gönderdiler Sayın Bakanım. Özetleyerek söylüyorum.

Avrupa topluluğu birçok alandaki -AR-GE destekleri falan vesairelerini bir tarafa bırakıyorum- desteklerinin yanında üç temel alanda tarımsal üretim desteklemeye başlamış, üç temel alanda. Bunlar Kyoto Protokolü’nü imzaladıktan sonra çok daha büyük bir ivme kazanmış.

Bu birinci grubunu enerji bitkileri oluşturuyor. Bunları biliyorsunuz zaten. Soya, kanola, aspir gibi ürünler. Bunlar yetiştiriliyor, sonra biyodizel yapımında kullanılacak. Onu biliyorsunuz. Ancak daha önceden belirli avantajları nedeniyle ciddi anlamda bir potansiyel kazanmış olan bu ürünlere eşit ÖTV uygulanması nedeniyle altından kalkılamadı, yok oldu, gitti bu konuda üretim yapacak olan kuruluşların hepsi. Bunlar entegre projelerdir. Biyodizelin yapılması yanında aynı zamanda yem ya da hayvancılık beraber gelmek zorundadır, başka türlü olmuyor. Onu biliyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 15

İkinci üretim ve destekleme alanı: Boya ve lif bitkileri. Biliyorsunuz, Türkiye boya bitkileri açısından dünyada gen merkezi. Buradan doğuya doğru gitmeye başlayın, şu yol üstünde Afyon'da Bayat'ta, Kastamonu'da, bir sürü yerde daha önceden yetiştirilen kök boyalarını, yaprak boyalarını, o boyaları görürsünüz. Dolayısıyla, "Kyoto Protokolü gereği gıda, kozmetik ve ilaç sanayisinde bundan sonra yapay boya da kullanılmayacak yani suni boya kullanılmayacak." denilmesinden sonra Avrupa oturmuş, boya bitkilerini desteklemeye başlamış. Ya, siz boyayı bilmezsiniz, ne olduğunu da bilmezsiniz. Dolayısıyla, en azından tarımda mukayeseli üstünlük denen bir olay varsa katılım sürecindeki bir ülkeyi desteklemeniz gerekir doğal olarak boya bitkilerini yetiştirin diye ama Avrupa bununla boğuşuyor. Lif bitkileri şu tepemizde gördüğünüz yalıtım ürünlerinin izocam, cam yünü, vesaire gibi petrol türevlerinden vazgeçilmesinin sonucu. Selüloz oranı çok yüksek olan ketencikten başlayarak, kenevirler vesaireler yetiştirilerek onları presliyorlar, çok yüksek basınçlarla, su buharıyla pırıl pırıl yalıtım ürünleri yapıyorlar. İnşaat sektörünün yapısı değişti ve bunlardan ayrıca bir de özellikle ketenciğin üst kısımlarından, o tohumlardan hayvan yemi elde ediyorlar.

Üçüncü destekledikleri alan: Tıbbi ve aromatik bitkiler. Kyoto Protokolü'nün gereği olarak Avrupa topluluğu çok ciddi anlamda tıbbi ve aromatik bitki yetiştirmeye çalışıyor. Polonya'da verdikleri desteklerle binlerce dönümde devedikenini yetiştirilmeye başlanmış vaziyette, devedikenini. Devedikenini, silybum marianum yani karaciğer hastalıklarında şu anda Amerikalıların sahip oldukları üstünlüklere karşılık geliyor. Alkolden vesaireden değişik nedenlerle karaciğerleri mahvolmuş olan insanlara devedikenini vasıtasıyla çözüm oluşturmaya başlamışlar. Bu konuda yol alıyorlar.

Değerli milletvekilleri, bu tren kalkmış vaziyette. Bu tren yürüyor şu anda Kyoto Protokolü'nden sonra. Bu trenin vagonlarından birisine atlanmadığı takdirde bu trenin peşinden koşarak bir süre sonra yetişmek mümkün olmayacak. O nedenle bu kompartımanlardan bir tanesinde ülkemizin kendisine yer edinmesi gerekiyor çünkü ülkemizin bu konudaki potansiyeli inanılmaz derecede önemlidir.

Teşekkür ediyorum, sabrınız için de bir defa daha teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Günal, müsaade ederseniz Başkan Yardımcımız Sayın Mevlüt Karakaya Beyefendi'ye öncelik vereceğim sizin için uygunsa.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Önce ben konuşacağım.

BAŞKAN – Peki, buyurun o zaman.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederiz.

Sayın Başkan, çok centilmensiniz ama Sayın Genel Başkan Yardımcımız o sektörün eski yöneticilerinden ve hâlâ çiftçi olmasa da köylü olarak kısmen -yani Sayın Bakan kadar belki çiftliği yok ama- uğraşılıyor hâlâ, ekip dikmeyle uğraştığı için o biraz daha...

BAŞKAN – Biliyorum efendim, estağfurullah. Yani tabii sizin takdiriniz. Ben Sayın Genel Başkan Yardımcısının başka işleri vardır diye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yorum yapayım, güzel şey söylüyorsunuz, tepki göstermenize gerek yok. Sizin hakkınızda...

BAŞKAN – Hayır, dünden kalan satışa hakkımı muhafaza ediyorum bu arada.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun için yani güzel şey söylüyorsunuz, satışarak bir şey söylemiyorum diye baştan söyleyeyim ki sıkıntı olmasın diye dedim. Yani hakkınızda bugün çok müsamahakâr olduğunuzu söylüyorum ki bize de aynı şeyi belki birazdan gösterirsiniz diye söylüyorum.

Açıkçası Sayın Bakana öncelikle hayırlı olsun dememiz lazım yeni Bakanlık yani daha önce söyledik ama sizlerin nezdinde de tutanaklara geçmesi için bir kez daha bu zor dönemde kendisine hayırlı olsun diyorum.

Öncelikle şimdi yapacağım konuşma tarzı açısından Ferit Mevlüt Aslanoglu arkadaşımızı da rahmetle anıyorum çünkü "Önce Antalya." diyeceğim Sayın Bakanım, o Malatya diye başlıyordu, biliyorsunuz. Neden? Sayın Bakanla neden dediğim kısmını -sizler bilirsiniz diye söylüyorum- o konuları Antalya'da değerlendirme şansımız oldu ama o zamandan bu zamana ne oldu, ne yapıldı bilmediğim için...

Malum, konuşmamızın başında söyledik: "Biraz sonra aşağıda toplantı olacak, bilgi verilecek." diye. Onun nedeni de yaşadığımız süreçte, Rusya'yla uçak krizi sonrası süreçte bu yapılan uygulamalar, ambargolar ve turizmin yanı sıra tarım sektöründe de önemli bir yeri olan Antalya ilimizin bundan önemli ölçüde etkilenmiş olması. Bu kapsamda Antalya'da örnek bir şekilde kurulmuş olan Tarım Konseyimiz var Valiliğin genelgesiyle kurulmuş. Ticaret Borsası, Ticaret Odası, Ziraat Mühendisleri Odasının ve İhracatçı Birliği Başkanlarının Yürütme Kurulunda olduğu ama bütün ilgili sivil toplum kuruluşlarının olduğu bir Tarım Konseyimiz var. Sağ olsunlar, onlar bizi de davet ettiler. Önce Sayın Valimizin başkanlığında bütün milletvekilleri toplanarak bir durum değerlendirmesi yaptık. Kendileri daha sonra, Sayın Bakanın da EXPO için orada olduğu bir günde, Sayın Bakana gerekli bilgileri arz ettiler; destekleri, istedikleri şeyleri anlattılar; o da ilgileneceğini söyledi. Orada da bahsettiğim bir şeyi söylemek istiyorum, geçen gün Ekonomi Bakanımıza da aynısını söylemişim "Kriz hem fırsat hem tehdit doğurur." diye; aksi takdirde, biz kendimizi sorgulamıyoruz. Hasta olmadan kendi sağlığınıza dikkat etmediğimiz gibi, bir sıkıntı olmayınca da, maalesef, yumurta kapağı dayanıncaya kadar biraz daha rahat davranıyoruz. Bunu bir vesile edelim dedik. Sayın Bakan da o ara, bu tarz desteklerle ilgili yapısal önlemleri de bize aktardı; konuşmasında da değiştiği yerler var ama bizim zamanımız sınırlı olduğu için biz işin hassas tarafına gelelim Sayın Bakanım, ateş düştüğü yeri yakıyor, orada da dinlediniz. İnşallah burada... Öncelikle üretim kısmında var, demin söylediğiniz mülkiyetle ilgili var. Sektörlerde bir de, böyle, toptancılık... IMF'nin bütün ülkelere uyguladığı paketler gibi, teşvik sisteminde de, örneğin Sayın Daniş geliyor "Benim ile de teşvik verin." diyor, hemen onu da yazıyoruz; bir milletvekili geliyor, rica ediyor Bakana... Ya, iyi, güzel de "Orada o teşvik var mı? O sektör orada öncelikli mi?" veya "Burada Kalkınma Bakanlığının, Hükümetin, devletin daha önce yapmış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 16

olduğu altyapı yatırımları var mı? Onları şuraya mı alsak, buraya mı alsak?" demeden yaptığımız, maalesef, bozuk bir sistem var; bunun düzeltilmesi gerekiyor.

Örnek söylüyorum, şimdi -Sayın Bakan İzmir'de yetiştiriyormuş- başka bir yakınımız önceki gün söylediler: "Ya, biz bu şeylerle uğraşmayacağız, keçi çiftliği yapacağız. Keçi sütü, keçi peyniri -neyse- onlardan yetiştirelim." dediler. "Araştırdınız mı?" dedim, "Araştırdık." dediler. Sonra oraya baktık, buraya baktık; Antalya'da "Burada teşvik yokmuş." dediler. "Nerede var?" "Mersin'de var. Biz Anamur'a geçelim." Ya, şimdi, Mersin de gelişmiş bir bölge. Anlayamadım ben, bilmiyorum, doğru mu söylüyorlar da bunu şey olsun diye söylüyorum, işin, hani, kriterleri açısından söylüyorum. Orada da turizm var, sanayi var, gelişmişlik var, bizde de var ama benim arkadaşlarıma hep söylediğim bir şey var Sayın Bakanım, bir, Manavgat ile Alanya, alırsınız, turizm var; Kumluca'ya, Demre'ye geçin, Kaş'a geçin, Aksu'ya geçin, tarımda neler olduğunu o zaman daha rahat göürsünüz. Gazipaşa'ya geçince birtakım -size söylediğimiz- dikenli hiyardan tutun çileğe kadar, kiviye kadar farklı üretim desenleri var. Yani, bizim biraz daha dar bölgesi... "Sektörel teşvik" dememin nedeni o da, işte, İbrahim Ormancı arkadaşımız aşağıda dağ köylerini bilir. Şimdi, Gündoğmuş ile Akseki'nin gelişmişlik düzeyi bir değil; o zaman orada hayvancılığı ayrı bir şekilde destekleyebiliriz. Zaten var yetiştiricilik ama ölüyor, yani, koyun ve keçi otlatan şey sayısı çok azaldı. Eskiden, hâlâ, yaz gününde yaylalara giderlerdi, kışın dönerlerdi, yapanlar vardı; şimdi -yazın biz de gidiyoruz, faaliyetler oluyor, yaylaya doğru çıkıyoruz- maalesef, eskisi kadar ben bilmiyorum, görmüyorum -İbrahim de şahittir- yavaş yavaş azalıyor. Sadece organize olarak yerelde böyle yapan varsa, çiftlik kurup, işte, ama teşvikle, ama kredili bir şekilde yapan varsa onlar kaldı. O zaman ne yapmamız lazım? Tarımsal anlamda da, hayvancılık anlamında da bir bölgeselleşmeye, daha dar bölgesi -yani, KOBİ'lerle ilgili "kümeleme" dediğimiz tarzda- öncelikli olan alanlara doğru, herhâlde, kaymamız lazım diye düşünüyorum.

Bir de, bu son dönemde -söylediniz, açıkladınız ama konuşmanızda kısa geçti- et ithalatı fiyatları durumunu bir, hazır herkes buradayken -nasılsa birazdan basın size soracak- biz de duyalım. Konuşmada biraz daha ayrıntı verebilirseniz, ne olacak yani. Niye öyle söylüyorum? Şimdi, biz genelde bürokrat kökenli olduğumuz için hemen şeyleri açıp bakıyoruz. 2016 yılı programında diyor ki: "Et ve süt piyasalarında dönemsel fiyat dalgalanmalarını ve sektörde darboğazı artırılabileceği değerlendirilmektedir." Yani, zaten birtakım gelişmelerden dolayı süte doğru, süt hayvancılığına doğru kayma olunca ette ters yönde bir dengelenme olacağını düşünüyor arkadaşlar herhâlde. "Kırmızı et üretiminin artırılması amacıyla, başta koyunculuk olmak üzere hayvan sayısının artırılması ve besiciliğin yaygınlaştırılması önemini korumaktadır." Zaten durumu söylemiş ama bunun için ne yapacağız? Şimdi, "Sanal gündemlerden kopalım." diye her bakana söylüyorum. İlgili Başbakan yardımcılarımıza da sizden sonra, yine, krizin ekonomik boyutuyla ilgili, aynı heyetle, her partiden birer milletvekili temsilci olarak, o günkü şey üzerine Sayın Şimşek'le de görüştük, sonra burada diğer bakanlarımıza da aktardık. Dolayısıyla, onlara da o görüşmeler sırasında da, burada da ilettik ki yapısal önlemleri bir an önce alalım. Teşvik sistemiyle ilgili, üretimle ilgili, desteklerle ilgili bir şey varken burada birtakım kısır siyasi çekişmelere, sistem tartışmalarına girmek... Yani, evde yangın varken bahçeye uğraşmak biraz lüks geliyor bana; önce canı kurtaralım, ondan sonra ahırdaki malı kurtaralım, sonra bahçeye bakarız. Bunları yapalım diye düşünüyorum, yoksa bahçe de lazım ama can derdi varken malları uğraşmak çok şey gelmiyor. Bir an önce bunları yapmamız lazım.

Şimdi, aynı şekilde ihracatına bakıyoruz. 2015'in on bir aylık döneminde diyor ki, işte, kanatlı hayvanla ilgili şeyler: Yüzde 30,8. Bir önceki yıl azalmış ihracatımızda; o zaman o sektörde ciddi bir sıkıntı var demektir. Bir an önce önlem alalım.

Yani, özet olarak, bu krizi biz bir fırsat bilelim ve elimizdeki yapısal sorunları masaya yatırmışken sadece... Tabii ki onların şu anda sıkıntıları var, elde kalan yaş sebze-meyveyle ilgili sıkıntılar var. Rusya krizi hâlâ tam, belli ölçüde bir şeye girmiş değil. Onları yapalım ama onu yaparken de bir sonraki sezona nasıl yapacağız, bu üretimi terk edenleri yeniden nasıl üretime döndüreceğiz, bunları da düşünmemiz lazım.

Tabii, bunun ötesinde, tarımsal desteklerle ilgili -hep söylüyoruz- maalesef bir türlü kanuni düzeye gelemiyoruz. "Şunu verdik, bunu verdik." diyorsunuz. Siz de yapıyorsunuz, yani, siz o kadar yapmazdınız ama arkadaşlarım mı yazıyor? "2002'de şu idi, 2015'te bu." Yani, bunları mutlak değerlerle karşılaştırmak biraz komik oluyor Sayın Bakanım, siz daha dobrasınız, yani, yapmayın. Bürokratlar getiriyorsa "Arkadaşlar, bunu düzeltin. Artık kabak tadı verdi." deyin. Bize 2015'te neydi, 2014'te neydi... 2008'de kriz yaşadık, dünyada kriz var, bunlara bakalım. Neden öyle söylüyorum? Bakıyoruz, şimdi "Şu kadar destek vardı, bu kadar yaptık." diyorsunuz. Bölüyorum; geçen sene 9,1 miş; şimdi, 2015 rakamı tahmini 10,7. "10.709" diyor şeyde, bilmiyorum siz ne veriyorsunuz da biz programı esas alıyoruz, oradaki rakamlara bakıyoruz, tarımsal destekler, GAP'taki hayvan toplamıyla beraber toplamı bu.

Gayrisafi yurt içi hasılaya bakıyorum. Geçen sene 1,747; bu sene 1,900 küsur, 2 tahmin ediliyor. Bölüyorum: 0,52; 0,54-55. Yani, 0,60 bile yapmıyor. O zaman, demek ki tam istediğimiz kadar yapamıyoruz, artıyoruz ediyoruz ama daha -dediğim gibi- belki bunda söylemiş olduğumuz bölgesel kararlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın GÜNAL...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, yok. Ben size ek süre veriyorum, her ne kadar siz bana satışmış olsanız da.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ha, onun için dedim yani böyle bir gareziniz olabilir.

BAŞKAN – Estağfurullah. Görüyorsunuz garezimiz olmadığını efendim.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 17

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dolayısıyla, demek ki burada biraz daha seçici davranmak lazım ki sektörel teşvikler yerini bulsun, aynı zamanda da üretime dönüş yapsın.

Bu vesileyle... Yeni Bakan olarak geldiniz, durum tespiti yapıyorsunuz. Yapılması gereken ne varsa aşağı-yukarı tespitlerimiz var. Bizim de seçim beyannamemizde olan taahhütler var, biraz, işte, mazot ile gübre, yemle ilgili. Bazılarını kısmen de olsa yaptık ama daha çok yapmamız gereken şey var. Doğru olanı hep birlikte yapalım. Biz doğruyu alkışlamaya, destek olmaya devam edeceğiz ama eksikleri de söylemek bize milletin verdiği görev.

Şimdi, o nedenle bunlara biraz daha, herhâlde, destek meselesini bir elden geçirmekte -sizin söylediğiniz anlamda, sadece sizinle ilgili değil, genel teşvik sistemi anlamında da- fayda var diye düşünüyorum. Hükümet de hep söylüyor, "Yaptık yapacağız." diye eylem planlarına koyuyor ama bir türlü geçemiyoruz. Sizin iş bitiriciliğinize güveniyoruz. Tarım sektöründe de o reformlara el atarsınız diye düşünüyorum.

Yalnız el atmanız gereken, geçmişten gelen sorumluluğunuzu da içeren bir husus daha var Sayın Bakanım. Siz Çalışma Bakanlığından geldiniz, bütün işçi sendikalarıyla da, kamu çalışanları sendikalarıyla da çok fazla mesai harcadınız. Ben bütün bakanlarımıza iletiyorum, Türkiye KAMU-SEN'den, KESK'ten arkadaşlarımızın birtakım talepleri bize ulaşıyor. BEM-BİR-SEN'den gelmiyor; onların zaten, herhâlde sorunları yok iktidara yakın oldukları için. Ama bu yandaş sendikalaşmayı size çok söyledik.

Şimdi, sizi ilgilendiren kurum olduğu için, çok somut bir örnek var, geçen gün söyledim Bakanımıza da, orada da örgütlü olduğu için. TOÇ BİR-SEN var. TARIM ORMAN SEN var bizde de, Türk Tarım Orman Sen'in muadili olan bir sendika.

Arkadaşlar, Toprak Mahsulleri Ofisinin lojmanında oturan arkadaşların kiralatmaları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitirdim Başkanım, özür dilerim.

BAŞKAN – Estağfurullah.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dava açmış sendika bizden KDV alınmaması gerekir diye haklı olarak lojmandaki kiralara KDV'li tahakkuk yapıyorlarmış. Dava sonucunda kazanmışlar, güzel, çalışan lehine bir durum. Yalnız arkadaşlar yazı yazıyor bütün kurumlara, teşkilata, bende yazının örneği var, isterseniz size veririm sonra, uzatmayayım diye okumuyorum. Ve not şöyle, yazı, bu resmî yazı, ilgili daire başkanıyla şube müdürünün yazısı var, isimleri de var, diyor ki: "TOÇ BİR-SEN üyesi mensuplarımızın kiralatmalarıyla ilgili –yanına not düşüyor- şu şu tarihli karar gereği onlardan KDV alınmayacak." Ya, diyoruz, KESK üyesi olan var, TÜRKİYE KAMU-SEN üyesi olan var, hiç üye olmayan da olabilir memur sendikasına, onlar ne olacak? Yani bunu şeyi için söylemiyorum, ne kadar tarafgir hâlde geldiklerini anlatıyorum. Ya böyle yazı yazılır mı? Çalışanlarımızdan lojman kirası için... Yazıda "TOÇ BİR-SEN" diye yazıyor Sayın Bakanım, şaka yapmıyorum, fotokopisini vereceğim size. Hayır, siz Çalışma Bakanlığından geldiğiniz için o meseleleri daha iyi biliyorsunuz. Arkadaşlar bu konuda daha hassas olsunlar, daha başka şikâyetler de geliyor ama siz yenisiniz, yeni bakanlıkta biliyorsunuz ilk şeyde biraz avans veriyoruz, ondan sonra... Onun için, bu konularda yumuşak tavırlı olduğunuz için ona güvenerek size emanet ediyoruz, bir de Çalışma Bakanlığından geldiğiniz için zaten meseleyi biliyorsunuz. Bu konuları size emanet ediyoruz, inşallah biraz daha o tarafgirlik azalır diyorum, bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Günel.

Sayın Ayar, buyurunuz efendim.

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, bürokrasimizin değerli mensupları, basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesini, 2014 yılı kesin hesabını görüşmek için toplandık. Allah hayırlı uğurlu etsin diyorum şimdiden.

Sayın Bakanım, veteriner hekimler, gıda mühendisleri, ziraat mühendisleri, su ürünleri mühendisleri ve bunların birçok yan branşları –kısa söyleyeyim- atama bekliyorlar. İncelediğimde şunu gördüm, 2014 KPSS puanlarıyla hiç atama yapılmamış diyeceğimiz kadar az bir atama yapılmış. Nitekim, bu sene yeni Kamu Personel Seçme Sınavı yapılacak, çok haklı olarak isterler ki, yeni sınav yapılmadan, yeni puanlar oluşmadan eski puanlarımızla bir atama yapılsın. Empati yapıyoruz, kendimizi onların yerine koyduğumuz zaman konuyu buraya taşıma gereği duydum. Çünkü bu branşlar baktığınız zaman bir başka bakanlıkta veya bir başka alanda çok dar kapsamlı -belki özel sektör olabilir ama- istihdam edilebilecek branşlar değiller. Dolayısıyla bu konuda belki yapacak planlamalarınız vardır ama bu arkadaşlarımızın bugün buradan bir haber beklediklerini ifade etmek istedim.

Tabii, ben Rize Milletvekili olduğum için ÇAYKUR'la ilgili bölümü kitapçıktan ve sunumunuzdan incelediğimde bir iki hususa değineceğim ama ondan önce bir maddi hata demeyeyim ama bir ifade eksikliği var, sayfa 95'te. 681 bin ton yaş çay alımı yapıldığı ifade ediliyor. Ki bu rakamın ÇAYKUR tarihinde en yüksek 2'nci rakam olduğunu da ifade etmek istiyorum. ÇAYKUR, son yıllarda yapmış olduğu kapasite artışlarının bir sonucu olarak yüksek miktarda yaş çay satın alabilmiştir. Bu kapasite artışının da devamını arzu ediyoruz. Ancak 681 bin ton yaş çaydan 128 bin artı 86 bin paketli çay şeklinde bir imalat söz konusu olamaz. 128.799 tondur ama onun içerisinde de 86 bin tonu paketli kuru çay hâline getirilmiştir. Yani bunların toplamından 215 bin ton kuru çay imal edildiği şeklinde bir anlama olabilir, onun için düzeltme gereği gördüm, eğer ben yanıyorsam da arkadaşlarımız uyarabilir.

Yine, ÇAYKUR bünyesinde çalışan arkadaşlarımız var Sayın Bakanım. Ziraat mühendisleri var, çay eksperleri var, çeşitli alanlarda uzmanlaşmış üniversite mezunu, uzun yıllar çalışmış, ÇAYKUR'da çalışmakta olan arkadaşlarımız var, bunlar işçi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 18

statüsündedir. Zaman zaman ÇAYKUR bu alanlarda çalıştırmak üzere memur almaktadır Kamu Personel Seçme Sınavıyla sınav sonuçlarına göre, memur istihdam etmek üzere alımlar yapmaktadır. Oysa bir mevzuat düzenlemesi yapmak suretiyle -aynı işte çalıştırdıkları için söylüyorum- bu çalışanlardan istifade edebiliriz diye düşünüyorum. Zira alınan memurlarda zaman içerisinde başka bölgelerden geldikleri için de kendi illerine gitme yönünde yoğun bir taleple karşılaşyoruz, bunu ifade etmek istedim. Zira gerçekten, bu alanlarda çalışan arkadaşlarımızın da yoğun bir talebi var. Tabii, bunu size ifade etmek istedim.

Sözü uzatmıyorum, bütçenin tekrar hayırlı olmasını diliyorum, herkesi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ayar.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyor, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinin ülkemize hayırlı, uğurlu ve başarılı olmasını diliyorum.

Türk çiftçisinin, köylüsünün sorunları defalarca dile getirildi. Hükümet üyelerini dinlediğimiz zaman, her şeyin güllük gülistanlık, çiftçimizin de altın dönemini yaşadığını sık sık bazı açıklamalardan duymaktayız. Ama gerçekte yansıttığınız gibi değil. Kırsal alandaki nüfus her geçen gün göçmeye devam ediyor. Bu durum sadece ekonomik yönden zayıflıkla izah edilemiyor. Atatürk'ün “Köylü milletin efendisidir.” anlayışı ülkemizde maalesef ortadan kalkmış, dikkate alınmamış, o kırsalda yaşayan insanlar çaresiz bir şekilde metropol kentlere göçmek durumunda kalmıştır. Tarım ve gıda sektöründe politikaların hem üreticinin hem de tüketicinin yararı gözetilerek oluşturulması gerekir, ne yazık ki bu alanda politikasızlıkla karşı karşıyayız. Ne üretici ne de tüketici memnun. Üretici alın terinin karşılığını alamazken tüketicimiz ise sağlıklı ve uygun fiyatlarda beslenemiyor. Hem üreticiyi hem de tüketiciyi zarara sokabilecek bir sistem ancak bizde bulunuyor.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütüne göre, dünya kırmızı et fiyatları endeksi son bir yılda yüzde 16,2 oranında gerilemişken buna karşılık Türkiye'de son bir yılda dana eti fiyatları yüzde 30, koyun eti fiyatları yüzde 15 ve diğer etler de benzer oranlarda artmışlardır. Eti dünyadan yüzde 80 daha pahalıya yiyen bir ülke durumundayız. İşçi ve memur maaşlarının et alabilme noktasına çok fazla dikkat çekmek istemiyorum. Daha doğrusu, milyonlarca insanımız beslenmesi gereği yeteri kadar et yiyememektedir.

Hayvancılıkta çok ciddi yapısal sorunlarımız bulunmaktadır. Bu yapısal sorunlar beraberinde uçuk fiyatları ve sık sık dalgalanmaları getirmektedir. Her bakanın ayrı ayrı politikalarının olması ülkemizde bu soruna on dört yıllık iktidarın doğru bir çözüm getiremediğini göstermektedir.

Bizim ülkemizde her şey günü kurtarma telaşıyla sürdürülüyor ve tıkanmalar anında da ithal çözümlerle geçiştirilmeye çalışılıyor. Türkiye'nin kaba ve karma yem üretiminin, gereksiniminin çok altında olduğunun bilinmesini istiyorum. Yem ve gübredeki KDV'nin sıfırlanması noktasında teşekkür ediyor ama kırma yem olan, Anadolu'da arpa, yulaf gibi kırma yemlerin KDV oranının hâlâ varlığının da bilinmesini, gözden geçirilmesini istiyorum.

Mera alanları, elli yıl evvelki hacminin yarısına, 14 milyon hektara düşmüştür. Başta soya, mısır, arpa, buğday olmak üzere yem maddeleri dışarıdan ithal edilmektedir. Et üretimi nüfus artışına göre düzenlenmedikçe, nüfus arttıkça üretim açığı da artmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve Sayın Bakanım; sofrasına hiç et koyamayan aileler var. Bunu hepimiz biliyoruz. Pahalılığın bu kadar çok, yoksulluğun da bu kadar büyük olduğu, ücretlerin de bu kadar düşük olduğu bir ülkede et yemek artık zengin işi olur hâle geldi. Türkiye'de kırmızı et tüketimi Avrupa'nın altıda 1'i düzeyindedir. Yurttaşlarımız Avrupa kadar et tüketseydi Türkiye'deki üretim bunu karşılayabilecek durumda mıydı? Onu da bilmekteyiz.

Besici iflasın eşiğinde, halk et tüketemiyor, oysa birçok yetkili çıkıp et fiyatlarının pahalılığını eleştiriyor. Peki, bu ülkenin Tarım Bakanı olarak fiyatların bu aşamaya gelme sürecini iyi takip ediyor muyuz Sayın Bakanım? Fiyat denetim mekanizmamızın sürdürülebilir olmadığını hepimiz biliyoruz ama bunu bir gözden geçirmenin, ülkemiz insanının yararına olacağına inanıyoruz.

Sayın Bakanım, hayvancılıktan söz etmişken şap hastalığına da değinmek istiyorum. Şap hastalığında bir farklı tür ortaya çıktı, son süreçte birçok bölgede hayvanlar telef oldu, pazarlar kapatıldı, besici zarara uğradı. Bu hastalıklar konusunda nasıl önlemler alıyorsunuz? Aşı ürettik, yerli aşımızı kullanıyoruz ama dünyada hastalıkların tamamı, biliyorsunuz, hastalık öncesi önlemlerle geçiştiriliyor. Hayvan hastalıkları dünyada bu kadar varken ülkemizde de 10 binlerce veteriner hekim boşken bu önleyici önlemler için bu veteriner hekimlere buradan, bütçe görüşülürken bir müjde vermeyi düşünüyor musunuz Sayın Bakanım? Çünkü telef olan hayvanlar ve ülke ekonomisine getirdiği zarar, kadrosunu verip devlette istihdam edeceğimiz veteriner hekimin getirdiği yükten daha fazladır. 70 bini aşkın ziraat, gıda, su ürünleri, balıkçılık teknolojisi mühendisleri, veteriner hekimler, teknikerler, teknisyenler muzdarip. Bir taraftan okumuş yazmış bu insanlar hizmet etmek için atama bekliyor, kendilerine “İş yok.” deniliyor; bir taraftan da plansızca üniversiteler, eğitim kurumları iş olmadığı söylenen alanlarda her yıl planlamasız binlerce mezun vermeye ısrarla devam ediyor. Yine, bir taraftan da ülkede ciddi bir işsizlik problemi yaşanırken bizim yetkililerimiz Avrupa'ya “İşsizlerinizi bize gönderin, bizde işsizlik problemi yoktur.” diyor.

Tarım Bakanlığı alımları son derece yetersiz. Bu yıllarda, Bakanlığa TAR-GEL alımıyla birlikte küçük çaplı alımlar olmuşsa da şu anda gıdasını, ürününü ithale çevirmiş bir ülke için son derece küçük rakamlardır. Ziraat mühendisleri yoktur, veteriner hekimler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 19

yoktur ama ithal hayvan, ithal saman, ithal buğday son zamanlarda moda olmuştur Sayın Bakanım. Artık tarımdaki kronik sorunların çözümü için bu atamaların sözünü -bir daha yineliyorum- buradan verir misiniz?

2000 yılında Türkiye'nin nüfusu 67 milyon kişi iken, TÜİK'in yaptığı tahmine göre, 2023 yılında 84 milyon olacağı tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, 2000 yılında ülkenin tarım alanı 26 milyon 379 bin 76 hektar iken 2015 yılında bu miktar 23 milyon 948 bin hektara düşmüştür yani yüzde 9,2 oranında küçülmüştür. Bu sebeple, ülkenin gıda güvenliği konusu son derece önemlidir.

Ülkemizde tarımın sürdürülebilirliğini sıkıntıya sokacak gelişmeler sık sık yaşanmaktadır. Bunların başında toprakların tuzlanması, toprakların bünyesinin bozulması, anız yangınları, eko sistemin olumsuz zararları, yer altı sularının aşırı çekilmeleri, bilinçsiz sulamalar; bunların sık sık gündemde olduğu bir ülkedeyiz. Tarımda 1980'li yıllarla birlikte başlayan geriye gidiş on dört yıllık AKP iktidarıyla âdeta çöküşe dönüşmüştür. 2003-2014 döneminde tarım ve gıda ithalatı için yabancı ülkelere 350 milyar TL para ödedik. Aynı dönemde çiftçiye verdiğimiz destek de 70 milyar TL'dir. Kaldı ki yıllık tarım desteğinin tamamı yalnızca mazot üzerinden vergilerle -KDV ve ÖTV- çiftçiden geri alındı.

Sayın Bakanım, geçenlerde medyada tüketicinin ekmek fiyatlarına isyan edişine doğru bir analizle iyi bir yaklaşım gösterdiniz. Bunu, çiftçiye üretimi destekleyeceğine inandığımız mazot ÖTV'si konusunda da bu hassasiyeti gösterirseniz seviniriz. İki buçuk aylık seçim kampanyasında arkadaşlar, yüzlerce köylü ve çiftçi gördüm ama bir tane deposu dolmuş traktör gördüm, dedim ki: "Seni tebrik ediyorum, depon dolu. Nereden doldurdun?" "Emekliyim, dün maaş almıştım, o maaşla doldurdum" dedi. Köylünün durumu, traktörlerin de durumu bu Sayın Bakanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, sözlerinizi tamamlamanız için sürenizi uzatıyorum.

Buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çiftçiden 2,3 TL vergi alınıyor. Dolayısıyla, traktörüne mazot koyan üretici 9,2 milyar TL vergi ödemektedir. Bu miktar yıllık Tarım Bakanlığının çiftçisine verdiği desteğe eş değer bir rakamdır Sayın Bakanım. Diğer vergiler de düşünüldüğünde Türkiye'de çiftçinin desteklenmediği, tersine vergilendiği ortaya çıkmaktadır. Sayın Bakanım, ürettiği para etmeyen, gübre, mazot, elektrik, su zamlarına yetiştiremeyen çiftçi iflas etmekte, tarımdan âdeta koparılmaktadır. Kredi, haciz, iflas kıskacına giren çiftçi tarlasını, traktörünü satmakta, taahhüdü ihlal suçundan hapse girerken ve bu rakamların da son zamanlarda... İlimizden bir örnek vereyim: 78 bin esnafın kayıtlı olduğu Tokat'ta çiftçilerimizin icradaki dosya sayısı esnafın sayısını geçmiştir Sayın Bakanım. Türkiye'de işlenen alan büyüklüğü 27 milyon dönüm azalmıştır. Bir başka deyişle, çiftçi, ektikçe zarar ettiği için 2 Trakya Bölgesi büküklüğündeki alanı işlemekten vazgeçmiş, terk etmiştir.

Meralar doğal hayvancılık açısından son derece önemli. Sağlıklı ve besleyici et, süt ve tereyağı öncelikle meralarda beslenen hayvanlardan elde edilmektedir. 1960 yılında 28 milyon 700 bin hektar olan mera varlığı bugün geldiğimiz noktada 14 milyon 617 bin hektara düşmüştür. Yani elli yılda mera varlığının yarısını yitirmiş bir tarım ülkesiyiz. Tarım alanlarının amaç dışı kullanımında, betonlaştırılmasında artık bunların sıradan bir olay hâline geldiğini insanlara alıştırdık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum.

Türkiye'nin hâlen 78 milyon olan nüfusunun orta vadede 100 milyona ulaşacağı hesaplanmaktadır. Bu çevrede verimli tarım arazilerinin korunarak geliştirilmesi gerekirken yanlış kentleşme, ulaşım, sanayileşme politikaları nedeniyle ovalar betonlaşıyor; tarım toprakları geri dönülemez biçimde elden çıkmaktadır.

Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Tüketicilerimizin sağlıklı ürün tüketmesi amacıyla üretimin sorgulanmasının yapıldığı, ürün etiketi üzerinde de yer alan barkodunun bulunduğu ve bu ürün kodunu kullanıp doğrudan ürünle ilgili bilgilere ulaşabilme... Hata ve kimyasal kalıntılı üretim yapanlar ve sorumluları hakkında yasal müeyyide uygulanmalı ve bunlar da mutlaka teşhir edilmelidir.

Öncelikli sorun olarak, yem fiyatlarının yüksek olması üreticiyi olumsuz etkilemektedir. Bunun için, yemde uygulanan KDV oranının aşağıya düşürülmesi yetmiyor, farklı teşviklerle desteklenmelidir. Son yıllarda hayvan ithalatının, üretimi ve fiyatları olumsuz etkilediği, çiftçiyi demoralize ettiği görülmektedir. Süt sığırcılığı yetiştiriciliğinde kalifiye iş gücü yetersiz, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı diğer kurum ve kuruluşlarla ortak bir koordinasyonla sürü üretimini sürdürebilecek eleman programı ve benzeri kurslar yapılmalıdır.

Sayın Bakanım, Turhal Şeker Fabrikası -Türkiye'de cumhuriyetin kuruluşuyla- yöremizde 78 bin çiftçi ailesini ilgilendiren bir fabrikadır, blok özelleştirme kapsamındadır. Tarıma, ürettiği yemle, melasla, küspeyle, yan sanayiyle destek veren bu fabrika özelleştirme kapsamından çıkarılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, efendim, lütfen tamamlayın artık, toparlamayın da lütfen, tamamlayın, istirham ediyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yine, Karadeniz'de 700 bin hektar alanda fındık üretimi yapılmakta, iklim şartlarına göre de 450 bin ile 800 bin ton arasında üretim gerçekleşmektedir. Bu çiftçilerin de sorunu vardır, bununla ilgili de fiyat istikrarsızlığını Toprak Mahsulleri Ofisi ve farklı önlemlerle devletimiz mutlaka gündeme getirmelidir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 20

Sayın Bakanım, kırsal kalkınma birimlerinde kadrolar sözleşmeli çalışmaktadır. Öyle olunca, burada çalışan o kalifiye elemanların, yetmişmiş değerlerin gözü KPSS’de, sınavlarda ve devlete sabit eleman olmaya yönelik çaba sarf etmektedirler. Buralara kadroların verilmesi, yetiştirdiğiniz uzmanların mutlaka o kadrolarda tutulmasının yöreye çok katkısının olacağına inanıyorum.

Şimdiden, 2016 yılı bütçemizin ülkemize hayırlar getirmesini ve başarılı olmasını canı gönülden diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Durmaz.

Sayın Karakaya, buyurunuz lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biraz önce göstermiş olduğunuz nezaketten dolayı da teşekkür ediyorum.

Tabii, tarım çok önemli bir sektör, onun için, biz günümüzü buraya ayırdık.

BAŞKAN – Efendim -çok affedersiniz- sizin de bu konudaki yetkinliğiniz, bilginiz hepimizin malumudur.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Estağfurullah, estağfurullah,

BAŞKAN – Ben onun için öyle bir şey yaptım ama...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bu konudaki düşüncenizin gerçekten böyle olduğunu konuşmanın sonunda anlayacağız inşallah.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Çok teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın çok saygıdeğer bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle, hayırlı, uğurlu olsun.

Tabii, çok tecrübeli bir Bakansınız, dolayısıyla, tarımın çok ciddi sorunlarının olduğunu konuşmanızda da ifade ettiniz. Ama, bundan on beş yıl önce, hatta daha fazla, on altı, on yedi yıl önce Tarım Bakanlığı Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü görevime başladığımda, yeni bakan geldiğinde verilen brifinglerde aynı sorunlar söyleniyordu, aynı sorunlar konuşuluyordu, bugün sizin konuşmanızda da ben aynı sorunları gördüm. Bir bakan değişti, ikinci bakan geldi 2002 Kasımında, yine aynı brifingleri, toplantıları izleme ya da içinde bulunma imkânı buldum, aynı sorunlar konuşuldu. Yani, öyle zannediyorum ki herhâlde bu sorunlar, özellikle yapısal sorunlar böyle devam edip gidecek.

Sayın Bakanım, aslında zaman çok kısa, bize de daha kısa süre verildiği için ben bir iki konuya dikkat çekmek istiyorum. Şimdi, doğal olarak bir şey başladı, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının ilk iktidara geldiği tarih olan 2002’yle hep mukayeseli gidiliyor, bazı rakamlar veriliyor. Bu rakamların belki bir kısmı doğru yani tamamına yanlış demek haksızlık olacak ama bazı rakamlar gerçekten çok doğru verilmiyor. Bu rakamların doğru verilmemesinin gerçekten politika üretmede de ciddi sıkıntılara neden olabileceğini düşünüyorum. Hani, dışarıya karşı verilsin tamam ama içeride de gerçekten kullanılıyorsa -siz de sektörün dışından geldiniz- bunlar ileride yine önemli hata ve yanlışların yapılmasına neden olabilecek hususlar. Sadece örnekler üzerinden bir iki konuya değinmek istiyorum. Çiftçilerin şu andaki durumlarının ne kadar zor olduğu hatipler tarafından beyan edildi, edilecek, sizler de biliyorsunuz. Örneğin, son günlerde en fazla tartışılan konuların başında ekmek fiyatları, et fiyatları, süt fiyatları geliyor. Tarımsal ürün piyasası her zaman tartışmalıdır, birçok değişkeni vardır, birçok faktör vardır, arz-talep uyumsuzluğu vardır, biraz önce Sayın Temizel ifade ettiler. Şimdi, sadece buğdaya şöyle bakacak olursak, mesela, pariteler var, Tarım Bakanlığı bu pariteleri İnternet sitesinde de yayınlıyor. Biz bu paritelerden hareket ederek buğdayı ve ekmeği bir ölçü alacak olursak şunu söylüyorlar Sayın Bakanın önüne konulan rakamlarda: “Bu pariteleri 2002’yle karşılaştırdığımızda son derece başarılı pariteler, durum iyidir.” diyorlar, desteklerde olduğu gibi. Sayın Bakanım, şimdi, bakın, buğdayı eğer ölçü alacak olursak, 20-22 milyon ton buğday ürettiniz -doğruysa bu rakamlar- piyasaya bunun yüzde 60’ı çıkar, 12, hadi 14 milyon piyasa çıkar, Toprak Mahsulleri Ofisi bir fiyat açıklar ama Toprak Mahsulleri Ofisinin aldığı rakamlar 1 milyonla 3 milyon, 5 milyon arasında değişir. Bunun dışında kalan, piyasaya çıkan buğdayın 8 milyonu, bazen 10 milyon tonu piyasada alınır, satılır. Ama, önünüze getirilen rakam, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından açıklanan rakamdır. Yani üçte 1, dörtte 1, bazen beşte 1’e tekabül eden, piyasaya çıkan ürünün fiyatıdır ve siz bunlar üzerinden işlem yaparsınız, 2002’yle karşılaştırırsınız. Toprak Mahsulleri Ofisinin asli görevi de zaten burada ortaya çıkar. Buradan baktığımızda, örneğin, Toprak Mahsulleri Ofisi ve piyasa fiyatlarının ağırlıklı ortalamasına, borsalarda realize olan fiyatlar ile Ofisin fiyatlarına, aldıkları ürün miktarlarıyla ağırlıklı bir ortalamayla baktığımızda durum değişir, gerçek de budur. Bu, gerçekten, çoğu zaman yapılan çok büyük bir hatadır ve buradan baktığımızda şunu da çok açık bir şekilde ifade edeyim: 2003 yılından 2013’e kadar olan hesaplamayı yapabildim, buğday üreticisinin piyasada uğradığı satın alma gücü kaybı -abartısız söylüyorum- 12 milyar TL’dir, satın alma gücü kaybı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakaya, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum efendim.

Buyurun lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hemen tamamlayacağım Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bakın, ekmekle bakacak olursak, 2002 yılında ekmeğin kilogramı 1 TL idi, buğdayın yine 2002 yılında realize olmuş ortalama fiyatı 31 kuruş ve o dönem, ekmek fiyatıyla bakacak olursak 1 kilogram buğdaya üretici 310 gram ekmek alabiliyordu. Bugün ekmeğin fiyatı 4 TL, Fırıncılar Odası Başkanının açıklaması var, “2016 yılının ilk yarısında 5 lirayı geçmeyecek.” şeklinde; 4 lira olarak aldığımızda 1 kilogram buğdayla 144 gram ekmek alabiliyoruz. Yani bu şu anlama da geliyor: Bugünkü buğday fiyatlarıyla bir mukayese yapacak olursak yani o günkü satın alma gücü itibarıyla ekmekle bir ölçüm yaparak, buğday fiyatlarının bugün itibarıyla 1,44 lira olması lazım, 1,44 rakamı, 1,44 TL. Oysa 2015 yılında yine ortalama gerçekleşen buğday fiyatı 85 kuruş. Eğer 5 lira olacaksa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 21

ekmek, buradan baktığımızda... Bunu şunun için diyorum Sayın Bakanım: Hasada iki buçuk ay kaldı, üç ay kaldı, turfanda hasat başlayacak, yarın önünüze bir şeyler gelecek, denecek ki buğdaya fiyat verilirken "Hayır, ekmek fiyatları artar, Sayın Bakan, onun için, buğdayın fiyatını çok fazla artırmayın." Oysa bu yapı hakikaten ülkede buğday üreticisini, çiftçileri tarlalarını ekemez hâle getirdi, girdi maliyetlerinden bahsedildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakaya, lütfen toparlayın efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hemen toparlıyorum Sayın Başkan, sabrınıza çok teşekkür ediyorum.

Efendim, aynı şey, dana etinde de... Yine Bakanlığın bakın buradaki İnternet sitesindeki tablolardan baktığımızda 2002 yılında dana eti ortalama 6,88 kuruş, Şubat 2015'teki rakam yine Bakanlık verileri 32,70 kuruş. TÜFE endeksine aldığımızda, Tüketici Fiyatları Endeksi'ne göre –bunu farklı endekslere göre de yapabiliriz çok değişmiyor aslında sonuç- bakın, 2013'ün başından aldım, endeks 2,70, hadi 3 diyelim bu endekse 2002-2015 arasını. O zaman dana eti kuşbaşının fiyatı Tüketici Fiyatları Endeksi'ne göre artmış olsaydı enflasyon oranında çünkü gelirleri hep enflasyon oranında artırıyoruz, 20 lira civarında olması gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaya, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, hemen bitirdim.

Süt de de durum çok farklı değil.

Sayın Bakanım, sadece ben şu mesajı vermek istedim: Aslında bir eleştiri değil ama bu tarımsal verilerle ilgili, özellikle paritelerle ilgili kullanılan veriler ve bunlar üzerine inşa edilen politikalar, daha doğrusu bu verilerin yanlışlığı bunlar üzerinde inşa edilecek politikalarda da bizi yanlışla götürebiliyor. Ben o mesajı vermek istedim, rakamların bu anlamda bir önemi yok, çiftçinin durumu gerçekten iyi değil. Bunu belirttikten sonra sabrınız için tekrar teşekkür ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

(Oturma Başkanlığına Sözcü Mehmet Şükrü Erdiç geçti.)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Karakaya.

Sayın Öztürk, buyurun.

Süreniz on dakika.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyonumuzun değerli üyeleri, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2016 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Sayın Bakanım, sizlere de yeni Bakanlığınızda başarılar diliyorum. Diğer bakanlıklarda olduğu gibi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını da çok başarıyla yürüteceğinize yürekten inanıyorum.

Ben Giresun Milletvekiliyim, Giresun denilince akla fındık geliyor. Biraz önceki sunumunuz da gayet güzel bir sunumdu. Bir yerde fındık kelimesi geçti sadece. O da "Bitkisel Üretimde Küçük Aile İşletmelerinin Desteklenmesi" başlıklı, küçük aile işletme desteği verilecek alanları söylerken "Fındık ve çay hariç." dediniz, hâlbuki fındık, tarımsal üretimimizde çok önemli bir paya sahip. Bugün, son TÜİK verilerine göre, 701 bin hektar alanda üretimi yapılan, Karadeniz Bölgemiz'in Gürcistan sınırından başlayıp İstanbul Boğazı'na kadar hinterlandtaki bütün illerimizde, hatta iç illerimizde bile, 16 ilde, doğrudan üretilen ama yine TÜİK kayıtlarına göre 41 ilde yetiştirilen bir üründür. Dünyada fındıkta Türkiye tartışmasız 1'inci sırada. Son verilere göre, FAO'nun verilerine göre, yüzde 70 oranında Türkiye'de üretiliyor böyle bir ürün.

Ben yıllar önce FİSKOBİRLİK'te genel müdürlük yaptım, yönetim kurulu üyeliği yaptım. Her ne kadar son on yıl İzmir'de yaşıyor idiysem de hâlen bir fındık müstahsiliyim, FİSKOBİRLİK'in ortağıyım. Bu arada, tabii ÇAYKUR'da da yöneticilik yaptım, yönetim kurulu üyeliği yaptım. Dolayısıyla gerek üniversite öğretim üyeliğim esnasında gerekse tarımla ilgili olduğum zamanlarda hem fındıkla hem de çayla yakından ilgilendim.

Sayın Bakanım, biraz önce Bakanlığınızın bütçesini sunarken mesela neden bahsettiniz? Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan bahsettiniz. Bir konuya dikkat çekmek üzere bunu söylüyorum. Fındık, Türkiye'nin en önemli tarımsal ürünü ya da ürünlerinden biri olmasına rağmen, üzümlere belirtmek istiyorum ki bir fındık kanunu yok. Her yıl ülkemizde maalesef bir başka yönüyle fındık tartışmaya konu oluyor. Öncelikle tabii, fiyat tartışılıyor ama ben bildim bileli fındık ülkemizin gündeminden bir türlü düşmüyor.

Her yıl 1 Eylülde başlayan ihracat sezonu 31 Ağustosta sona erer. Son ihracat döneminde, yani 2014-2015 döneminde Türkiye, 2 milyar 827 milyon dolarlık ihracat geliri elde etmiştir fındıktan. Bu rakam bile gösteriyor ki fındık bizim tarım sektörümüzün en önemli kalemi, bana göre en önemli ya da kalemlerinden diyelim, diğerlerine haksızlık etmeyelim. Onun için gerek sağladığı katma değer gerek ilgilendirdiği aile ve kişi sayısı açısından -ki yaklaşık 400 bin fındık üreticisi aile fındık üretiyor Türkiye'de- gerekse bizim bir bölgemizi doğrudan, Türkiye'yi de yine doğrudan ilgilendiren bir ürün olması bakımından hülâsa, her bakımdan mutlaka dikkate almamız gereken bir ürün.

Şimdi, Türkiye'de Enerji Piyasası Düzenleme Denetleme Kurumu var petrolle ilgili, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu var, birçok kurum var, her ürünün de neredeyse kanunu var ama fındık hâlâ bir zemine oturtulmamış. Ben sizin pragmatik ve iş bitirici Bakanlığınızı gündeme getirerek, Bakanlığınız döneminde fındığın mutlaka özel bir gündem yapıp, bir zemine oturtulmasını talep ediyorum Sayın Bakanım. Çünkü Türkiye madem dünyada 1 numara, madem milyonlarca insanı ilgilendiriyor bu ürün, onun da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 22

ötesinde, geçen hafta sizin beyanınızda siz fındıkla ilgili çok güzel bir ifadede bulundunuz, fındık piyasasındaki düzensizlikle ilgili ancak buna ilave olarak ben bir şeyi daha katmak istiyorum, fındık her şeyden önce bir sanayi ürünü. Dünyada çikolata endüstrisinde yaklaşık 17 milyar dolar civarında bir piyasası var fındığın, fındıklı ürünlerin, fındık ve mamullerinin. Dolayısıyla, bizim mukayeseli üstünlüklerde de bu kadar önde olduğumuz, yüzde 70-75 gibi dünya piyasasına, üretimine hükmettiğimiz bir ürünün kanununun olmayışı kararnamelerle ya da böyle mevsimsel kararlarla bu sektörün düzenlenmesi son derece manidardır.

Türkiye 1965 yılında tarımsal ürünleri destekleme kapsamına aldı ve bu işleri kooperatiflere verdi. 1994 yılına kadar da Türkiye'deki tarım satış kooperatifleri ve birlikleri bu işi üstlendi. İşte, üzümde TARİŞ, pamukta ÇUKOBİRLİK, PANKOBİRLİK ya da yine TARİŞ gibi, fındıkta da bu işi FİSKOBİRLİK yürüttü. Ancak 1994'ten sonra Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu kurularak bir başka şekilde kredilendirme yoluyla tarımsal ürünler yönetilmek veya teşvik edilmek kapsamına alındı. 2000 yılında ise, o yıllarda Sayın Bakanım da bilmiyorum görevde miydi ama 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Yasası çıkartıldı. Onun da ötesinde Dünya Bankasından Tarım Reformu Uygulama Projesi kapsamında yüklü bir kredi alınarak, hatırladığım kadarıyla 630 milyon dolar civarında bir krediydi, Türkiye'de bir tarım reformu uygulanmaya başlandı. Bunun bir ayağı da, bu bileşenlerin bir tanesi de tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin yeniden yapılandırılmasıydı, işte doğrudan gelir desteği, alternatif ürün projesi gibi bileşenlerin diğer ayakları vardı ama maalesef 4572 sayılı Yasa Türkiye'deki tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin yeniden yapılandırılmasını sağlayamadı. Çünkü kanunu çıkarmak yetmiyor, bir şeyi yasal düzenlemeye koysanız bile kimin uygulayacağı, nasıl uygulayacağı çok önemliydi. Bu bakımdan FİSKOBİRLİK, bu 4572 sayılı Yasa'nın verdiği imkânları gerektiği gibi kullanamadı ve 2006 yılına gelindiğinde ki bu yasa beş yıllık bir süreyi öngörüyordu, bunun için yeniden yapılandırma kurulu kuruldu. Daha sonra yeniden yapılandırma kurulunun süresi de uzatıldı. Ama Türkiye'de o günlerde hatırladığım kadarıyla 17 tane birlik vardı ki TARİŞ'i buna ilave edersek ki TARİŞ'in 4 tane birliği var, 20 birliğe çıkıyor bu. Maalesef bu birliklerden hiçbirisi bu kanunun öngördüğü yeniden yapılandırmayı gerçek anlamda sağlayamadı ki FİSKOBİRLİK de bunlardan biridir ve Bakanlığınız 2006 yılında Toprak Mahsulleri Ofisini devreye koyarak 2006, 2007 ve 2008 yıllarında fındıkta rol üstlenmesini sağladı. Ama bu da yine yaraya merhem olmadı, çok büyük fedakârlıklar yaptı ülkemiz, Toprak Mahsulleri Ofisi, canhıraş, gayretkâr çalışmalarına rağmen, 2009 yılında yeni bir sürece girildi, alan bazlı destek sistemine geçti Türkiye fındıkta ve hâlen bu yürürlükte. Bu, güzel bir uygulamaydı. Ancak, bunun da yasal bir zemininin olması lazım, sürekli kararnamelerle bunu yürütüyoruz. 2009'dan sonra Türkiye şanslıydı çok büyük bir rekolte, fındıkta büyük bir rekolte olmadı. 2013 yılını çıkarsak ortalama Türkiye'nin ihtiyacı olan 600-650 bin ton civarlarındaki 2014 yılında bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, ek süre veriyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Toparlayacağım Başkanım.

Dolayısıyla, bu rekoltenin düşük olması fındıktaki problemleri öteledi. Ama içinde bulunduğumuz günlerde yeni bir tartışma başladı. Çünkü bu sezona girerken piyasa 12 lira gibi bir fiyatla açıldı ve bazı kurumlar, kuruluşlar, yetkili, yetkisiz, üreticimizi manipüle ederek "Fındık fiyatlarının 20 liranın üzerine çıkacağını, dolayısıyla, ürünlerini satmamaları." gibi ifadelerle piyasada rol kapmaya çalıştılar. Ama neticede bu geldiğimiz günlerde fiyatlarda büyük bir istikrarsızlık var, bir memnuniyetsizlik oluştu. Hem üretici kesimimiz hem tacir kesimi, özellikle de sanayici şu anda bu karmaşayı yaşıyoruz.

Sayın Bakanım, tabii, bu kadar kısa sürede ben bazı şeyleri size özetlemek istedim. Ancak, kısa vadede yapılması gereken birkaç tane önerimi de dile getirerek konuşmama son vermek istiyorum.

Bir defa, son günlerde piyasada oluşan bu istikrarsızlığın önüne geçebilmek için piyasaya Bakanlığımızın güçlü bir mesaj vermesi gerekir yani bu konuda bir açıklık gelmesi gerekiyor. Kısa vadede bu bekleniyor piyasadan, çünkü siyasetçiler olarak bize de çok sayıda baskı geliyor. Ama aslolan, benim söylemek istediğim, mutlaka orta vadede fındığın yasal bir çerçeveye oturtulması ve bu amaçla bir fındık kanununun çıkartılması ve bu yasal düzenleme yapılarına kadar da 2009 yılından beri uygulanan ve başarılı olan alan bazlı destekleme uygulamasının sürdürülmesi. Çünkü bu her sene kararnamelerle, bugün bu sene bütçede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, tekrar ek süre veriyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Biraz daha verirsiniz.

...bu alan bazlı desteklemeye devam edilmesi. Fındık üretiminin, ticaretinin ve ihracatının düzenlenmesi için mutlaka bir fındık düzenleme ve denetleme kurumunun oluşturulması bu yasa çerçevesinde. Yine, bir başka isimle belki ÇAYKUR gibi, Toprak Mahsulleri Ofisi gibi bir fındık kurumunun ya da fındık ofisinin kurulması ve bu ofise bağlı da daha önce başlanan şu anda da Giresun Ticaret Borsasının yapmış olduğu bir tane lisanslı depoculuk var ki bu maalesef ölü doğmak üzereydi, Giresun Ticaret Borsası fevkalade örnek bir lisanslı depoculuk kurdu ve bugünlerde açılacak. Mutlaka bu lisanslı depoculuk uygulamasına devam edilme, ayrıca bir fındık istikrar fonunun oluşturulması ve bütün bunları yapabilecek sizin Bakanlığınızda gerçekten yetişmiş, bu işi bilen bürokrat arkadaşlarımız var, geçmişte beraber çalıştık, ama Hükümetimiz olarak fındığa ayrı bir yer ayırıp özel bir konuma oturtulup sahip çıkılmasını talep ediyorum.

Bütçenizin ülkemize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Değerli arkadaşlar, aşağıda Dışişleri Bakanlığımızın bir açıklaması olacağından dolayı birleşime 15.45'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.56

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 23

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 24

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.53

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 24' üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Sarıbal, sizinle başlayalım.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır biliyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, göstermiş olduğunuz duyarlılıktan dolayı.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri ve misafirler; aslında, tabii, her bölgenin, her yörenin binlerce çeşitliliği olan bu ülkenin sorunları, tarımsal sorunları mutlaka farklı farklı görünebilir ama bu farklı sorunların tümünü çözebilmenin yolu bütüncül bir tarım politikasıyla ilgilidir, tarımsal politika geliştirmekle ilgilidir.

Tarım politikasını hangi gerekçelerle ve niçin yapacağımızı da ortaya koymak zorundayız. Bildiğim kadarıyla, Bakan da son zamanlarda, sık sık, tarımın Türkiye için stratejik bir alan olduğunu söylüyor. Biz de çok uzunca bir zamandır tarımın stratejik olduğunu söylüyoruz. Öyleyse tarım serbest piyasa koşullarına, tarım çiftçinin kendi kendine alacağı kararlara, tarım yabancı şirketlerin egemenliğine ve onların değirmenine su taşıyan bir yapıyla yürüyemez. O zaman tarımda şu pencereden bakmanın doğru olduğunu düşünüyoruz. Bir, tarım egemenliği, gıda egemenliği; iki, gıda güvenliği. Gıda egemenliği, bir ülke bugün var olan insanının gelecekte büyüme potansiyelini öngörerek, hatta mümkünse çevresini de doyurabilecek stratejik ürünleri yetiştirmeli, çoğaltmalıdır. Nasıl bunu yapabilmelidir? Havası, iklimi, toprağı, insanı buna müsaitse. Evet, Türkiye'nin iklimi, toprağı, havası, her şeyi buna müsait. Türkiye, hem kendi bugünkü 78 milyon insanını, yakın gelecekte 90 milyon insanını, belki de coğrafik olarak çevresindeki ülkelerin insanlarını da doyurabilecek bir kapasiteye sahiptir. O zaman ikinci şey kalıyor, dengeli ve güvenli beslenme. Dengeli ve güvenli beslenmenin yolu da insanın temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir biçimde tarıma yönelmesidir. Bu da iki yoldan geçiyor. Bir tanesi bitkisel üretim, bir tanesi hayvansal üretim.

Evet, bitkisel üretimimizi, kısaca, çok uzak gitmeden sizinle paylaşmak isterim. Bitkisel üretimi ve hayvansal üretimi geliştirebilmenin temel yolu da doğru, dengeli, esnek, sürdürülebilir, müdahaleci bir destekleme programı ortaya koymak gerekir. Bunun için bir örnek vererek devam etmek istiyorum. Avrupa Birliği altı yıllık planlamada 960 milyar avro bütçesinin yaklaşık olarak 380 milyar avrosunu çiftçisine ayırıyor, yani bütçesinin üçte 1'ini. Biz ne yapıyoruz? 2006 yılında çıkardığımız bir yasayla "Gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1'ini vereceğiz." demişiz. Ne yazık ki on üç yılın sonunda binde 5, binde 6'yı geçememiştiz, 75 milyar vermiştiz, ne yazık ki 50 milyar, çiftçiye borcumuz var ama aynı tarihlerde bir avuç rantiyeciye faiz olarak 700 milyar TL vermiştiz. Bu birincisi.

İki; 2015 yılı içerisinde destekleme programımızı açıkladık. Özellikle gübre ve yemde KDV'yi kaldırdık. Daha önce söyledim, gübrede KDV'nin kalkması çiftçiye hiçbir katkı getirmemiştir çünkü ithalat ürünleri olduğu için, ithalatın egemen olduğu bir piyasa olduğu için şu anda ne yazık ki o KDV silinmiştir. Yüzde 5 ile yüzde 10 arasında etkilemektedir. Merak etmeyin, martın sonunda bu sifıra inecektir, yani KDV indiriminin kimseye bir faydası olmayacaktır. Yem de zaten hiç faydası olmadığı için hemen ithal mısır, hemen ithal ayçiçeği, pamuk tohumu küspesi ve soya küspesi yüzde 9 ile yüzde 8 arasında zam aldı. O zam da öyle kapandı. Yani yapılan desteklemelerin, ayrılan bütçenin çiftçiye ayağa kaldırma, çiftçiye büyütme, çiftçiye ve Türkiye tarımına hem verim artırma hem kaliteyi artırma açısından hiçbir katkısı olmayacaktır.

Hani, basitçe şunu da sizlerle paylaşmak isterim. Özellikle bitkisel üretimde on üç yıllık karneyi kısaca sizinle bir paylaşalım. 55,7 milyon ton yağlı tohum ve türevleri ithal ettik; 37,5 milyon ton buğday ithal ettik; 16,7 milyon ton soya ithal ettik; 12 milyon ton mısır ithal ettik; 9,7 milyon ton pamuk ithal ettik; 7,3 milyon ton ayçiçeği ithal ettik; 4,1 milyon ton pirinç ve çeltik ithal ettik. Yağlı tohum ve türevlerine tam 32 milyar dolar, pamuk ithalatına 16 milyar dolar, buğdaya 11 milyar dolar, soyaya 7,4 milyar dolar, ayçiçeğine 4 milyar dolar, mısıra 3 milyar dolar, pirinç ve çeltiğe 1,9 milyar dolar para ödedik. Sadece bu kadar kalemlerle oy bulmak, 75...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, toparlayacağım

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, iki dakika süre vereyim, toparlayın lütfen.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Toplam yaklaşık olarak 100 milyar dolarlık ithalat yapmışız.

Hadi kısaca hayvancılığa da değineyim. Bakanıma bunu anlattım. Evet, size 23,3 liraya karkası kestirip 32 liraya kıymayı, 34 liraya kuşbaşı satamayacağınızı söyledim. Satamadınız ama şimdi kasaplara kızılıyorsunuz çünkü meracılığa dayanmayan, çiftçinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 25

kendi kaba yemini üretilip hayvanına yedirmediği, küçük aile işletmesinin bitirildiği, işin konvansiyonel tarıma ve şirketlere bırakıldığı, faizsiz kredi diye savurduğunuz paraların hiçe gittiği bir düzende, siz, 32 liraya kıymayı, 34 liraya kuşbaşını satamazsınız.

Kısaca, gerçekten küçük üreticiden, küçük köylüden, bu ülkenin gerçek değerlerinden yana kısa, orta, uzun vadeli, sürdürülebilir gerçek bir tarım politikasına ihtiyaç vardır. Bu hazırladığınız bütçeyle sadece arazi satışlarınızı arttırırsınız; köylerde arazi el değiştirir, şirketler köylünün arazisine el koyar. Merak etmeyin, beş yıl sonra köylerde insan bulamayacaksınız. Köle toplumu, iş bulursa tarlalarda çalışacak. Bu bütçenin de bu ülkenin tarımına hiçbir katkı getirmeyeceğini şimdiden sizlerle paylaşmak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cevheri, buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli bürokratları, kıymetli basın mensupları; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2016 yılı bütçesi üzerinde şahsi görüşlerimi paylaşmak için söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Değerli Bakanım, kıymetli üyeler; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ülkemizin ve dünya pazarlarının ihtiyacı olan güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerinin yetiştirilmesini ve erişilebilirliğini gerçekleştirmek, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamak, ayrıca kırsal alanda hayat standartlarını yükseltmek görevi bulunan Bakanlığımızın bir başka görevi de dünyadaki tüm ülkeler için stratejik öneme sahip gıda güvenliğini sağlamaktır.

Günümüzdeki veriler tarımın büyük bir girişimcilik sektörü olduğunu, ileri teknoloji ve bilginin önemli bir uygulama alanı haline geldiğini ve ayrıca bu sektörde büyük bir katma değer zincirinin kurulabileceğini göstermektedir.

Gıda ve tarım sektörü üretilen ürünlerin çeşitliliği ve temel ihtiyaç maddelerini içermesi bakımından bütün dünyayı doğrudan ilgilendirmektedir. Ancak bu kritik önemiyle birlikte iktisadi, içtimai ve tabiat şartlarından en çok etkilenen sektör olduğu için, aynı zamanda çok hassas bir yapısı da bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 yılı TÜİK verilerine göre 1 trilyon 749 milyar 782 milyon TL olan gayrisafi yurt içi hasıla içinde tarım sektörü 125 milyar 18 milyon TL olan bu hacmiyle büyük bir yekûn teşkil etmektedir. Tarımın gayrisafi yurt içindeki payı yüzde 7,1 gibi bir orana sahiptir. Türkiye nüfusunun ¼'ünün kırsalda yaşadığı varsayıldığında ve bu oran tarımın gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı açısından düşük olduğu görülmektedir.

2023 yılında yaklaşık 85 milyon nüfus, 2050 yılında yaklaşık 100 milyon nüfusa sahip olacağı varsayılan ülkemizde artan bu nüfusun gıda ihtiyacını karşılamak için tarım sektörü daha da önemli hâle gelecektir. Bununla beraber millî gelire ve istihdama katkısı, dışa bağımlılığın azalması ve tarıma dayalı sanayinin ham madde ihtiyacını karşılaması bakımından tarım çok hayati bir öneme sahiptir.

Eğer bir ülke tarım kesiminde yeterince gelişmemiş ise hür ve gelişmiş olamaz. Bunun için bizim tarım sektörüne daha fazla önem vermemiz ve geliştirmemiz gerekir. Türkiye tarımının en çarpıcı özelliği de sahip olduğu bu muhteşem potansiyelinin çok altında kullanılmasıdır.

Bu hususta yapılan teknik çalışmaların hemen hemen en bariz özelliği, tarımın mevcut olan kaynaklarla ulaşabileceği üretim düzeyinin çok altında kaldığını göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye'nin yaklaşık yüzde 50'si -ki 40 milyon hektar- tarımda kullanılmakta ve büyük bir potansiyele sahiptir. Sadece GAP bölgesinde 50-60 milyar dolarlık bir tarım potansiyeli bulunmaktadır. Türkiye'nin tarım gelirlerini ve nüfusunu bazı ülkelerle kıyasladığımızda -2013 verilerine göre- Türkiye'nin yüz ölçümü 783.562 kilometrekare, zirai geliri 57 milyar dolar. Güney Kore bizim sekizde 1'imiz, yüz ölçümü 100 bin kilometrekare, zirai geliri 75 milyar dolar. Yine, Hollanda Türkiye'nin yüz ölçümünün yirmide 1'i, 41.528 kilometrekarelik bir yüz ölçümüne sahip, zirai geliri 95 milyar dolar. Bu demektir ki Türkiye sahip olduğu bu tarım potansiyelini hâlen tam anlamıyla kullanabilmiş değildir.

Tarım sektörünü kendi içindeki bitkisel ve hayvansal üretim payına baktığımızda ve bunun alt dallarını AB ülkeleriyle kıyasladığımızda bizde bitkisel üretim tarım sektörünün yüzde 75'ini oluşturmakta, hayvansal üretim ise yüzde 25'ini oluşturmaktadır. Oysa, bitkisel üretimde Avrupa Birliği ortalaması yüzde 47, bizde yüzde 75 idi, hayvansal üretimde bizde yüzde 25, Avrupa Birliği ortalaması yüzde 53. Türkiye ile Avrupa Birliğini kıyasladığımızda bitkisel üretimde Türkiye Avrupa Birliğinin yüzde 159,6'sını, hayvansal üretimde ise yüzde 47,2'sini oluşturmaktadır.

Evet, Türkiye coğrafi alan olarak hayvancılığın çok müsait bir ülke olduğundan hayvancılığı daha da geliştirmek zorundayız. Verimlilik açısından ülkemizi Avrupa Birliği ülkeleriyle kıyasladığımızda bizde dekar başına buğdayda 226 kilogram elde edilirken Avrupa Birliğinde 540 kilogram. Türkiye ancak Avrupa Birliğinin yüzde 41,9'u kadar üretiyor. Şeker pancarında Türkiye 4,260 kilogram, Avrupa Birliği 5.740 kilogram. Avrupa Birliğinin yüzde 74,2'si kadar. Ayçiçeğinde bizde 201 kilogram, Avrupa Birliğinde 193. Burada Avrupa Birliğinden yüzde 4,1 oranında fazlayız. Ette Türkiye 180 kilogram üretirken Avrupa Birliği 267 kilogram üretmekte. Sütte ise bizde 1.900 kilogram, Avrupa Birliği 6.090 kilogram. Dolayısıyla biz ancak Avrupa Birliğinin ette yüzde 31,2'si kadar üretim yapmaktayız.

Evet, ifade ettiğimiz gibi buğdayda Avrupa Birliği ülkeleri bizim 2,39 katımız kadar verim almaktadır. Yani bizim üretimimiz Avrupa Birliğinin yüzde 41,9'una tekabül etmektedir.

Traktör ve gübre açısından Türkiye'yi kıyasladığımızda bizde 100 hektara 3,9 traktör düşerken Avrupa Birliğine 8,8. Türkiye ancak Avrupa Birliğinin yüzde 44,3'ünü... Gübrede ise biz hektara 82,5 kilogram atarken Avrupa Birliği 121,2 kilogram atmakta ve biz ancak Avrupa Birliğinin 68,1'i kadar gübre atmaktayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 26

Traktör ve gübredeki durumu Türkiye ve Avrupa Birliği açısından analiz ettiğimizde ve bunu verim açısından incelediğimizde verim noktasında gayet düşük olduğumuz görülmektedir.

Bu sonuçlara baktığımızda Avrupa Birliği ülkelerinin gerek bitkisel ve gerekse hayvansal üretimde bizden çok daha fazla verim aldıklarını görmekteyiz.

Bu noktada Hükümetimizin gübre ve yemde KDV'yi kaldırması, tarım sektörü için çok olumlu olmuştur. Bu durum fiyatları aşağı çekeceği için maliyetleri de düşürmektedir. Bu noktada, şahsınızda sizin bütün Bakanlık personeline ve Bakanlar Kuruluna saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum ülkem ve şehrim adına.

Bu KDV indirim hususunu traktör için de uygulayabilirsek çiftçilerimizin traktör alabilmelerini kolaylaştırmış oluruz. Çünkü şu anda 1 adet çift çeker traktör fiyatı 60 bin TL'den aşağı değildir. Traktörde KDV indirimi fiyatı düşüreceğinden, hem 100 hektar başına düşecek traktör miktarı artacak ve hem de traktörün kullanımından dolayı verim artışı da olacaktır.

Türkiye topraklarının yüzde 24,5'i birinci, ikinci ve üçüncü sınıf topraklardan oluşmaktadır. Kısacası, tarım topraklarının yüzde 90' ı bu nitelikli topraklardan oluşmaktadır. 77,9 milyon hektar Türkiye arazisinin 26,3'ü tarımda kullanılabilmektedir. Ancak, miras ve arazi hukuku nedeniyle sürekli parçalanarak küçülen tarla büyüklüğü ortalama 60 dekara kadar inmiştir. Bu husus, tarımda verimliliği düşürmekle beraber tarlalar arasında bırakılan sınır hatları da çok ciddi arazi yekünü oluşturmaktadır. Aynı zamanda, arazisi küçülen çiftçilerin bu küçük arazi için makine ve ekipman alabilme veya yenileyebilme güçlerini finansal olarak kaybetmektedirler. Bu husus, aynı zamanda, tarımdan diğer sektörler istihdam transferi oluşturmakta ve köyden kente göçü de meydana getirmektedir.

Bu noktada 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun çıkması çok isabetli olmuştur. Bu kanun, toprağın korunması, geliştirilmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarım arazi ve yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerin önlenmesi gibi amaçları taşımaktadır.

Bunun için arazi toplulaştırma çalışmalarına hız ve önem verilmesi gerekir. Gerçi 1961-2002 yılları arasında, yani kırk bir yılda 450 bin hektar arazide toplulaştırma yapılmışken 2003-2014 arasında 4,5 milyon hektar arazide toplulaştırma yapılmıştır. On iki yılda, kırk bir yılın 10 katı kadar toplulaştırma yapılmasına rağmen yeterli değildir. Hâlâ toplulaştırılması gereken çok ciddi maddada bir arazimiz bulunmaktadır. Çünkü Türkiye'de toplulaştırılması gereken arazi yaklaşık 21 milyon hektara tekabül etmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakanım; bu arada jeotermal seracılığı geliştirmemiz önem arz etmektedir. Malum, şimdi bakanı bulunduğu Şanlıurfa'da, özellikle Karaali bölgesinde ciddi bir jeotermal potansiyeli vardır.

Ülkemizde örtü altı tarım sektörünün tamamı belli iklimsel alanlara sahip bölgelerde yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Cevheri, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yani bol güneş aldığından bunun yüzde 75'i Antalya'da yüzde 21'i Mersin'de yapılmaktadır. Aslında bu tür örtü altı tarıma turfanda denilmektedir ve turfanda da bir yılda 2 defa güzlük ve baharlık olmak üzere ürün alınabilmekte olup ısıtmalı seracılığa göre verim daha düşük olabilmektedir. Seracılıkta ise dış hava koşulları ne olursa olsun içerisinde minimum artı 15 derecede olması gerektiğinden ısıtma sistemleri kömür, doğal gaz veya jeotermal enerjiden faydalanarak yapılan ve yılın tümünde ürün elde edebilme imkânına sahiptir. Ancak, seracılıkta jeotermal enerji, kömür ve doğal gazı nazaran çok daha ekonomik olarak gerçekleşmektedir.

Örneğin, Şanlıurfa'da Karaali bölgesinde jeotermal enerjiyle yapılan ısıtmanın maliyeti 1 dekada 3 bin TL civarında olurken bu durum Antalya'da kömür veya doğal gaz ile 1 dekar seranın ısıtma maliyeti 12 bin TL civarında gerçekleşmektedir.

Seracılık sektörünün önemli özelliği kadın işçi istihdam önceliğidir. Bu da kadın istihdam oranını ve aynı zamanda ihracat potansiyelimizi de artıracaktır. Şu anda Karaali bölgesindeki seralarda yetiştirilen salık domatesin yüzde 50'si Almanya ve Rusya'ya ihraç edilmektedir. Bundan dolayı jeotermal seracılığa çok önem verilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, diğer önemli bir husus, Türkiye'deki büyük ovaların -Harran, Ceylanpınar, Gediz, Çukurova- tarımsal değeri ve üretim değeri yüksek ovaların korunma altına alınması, buralarda konut yapımına müsaade edilmemesi ve bunun için toprak koruma kurullarının aktif ve etkin hâle getirilmesi gerekmektedir.

Sayın Bakanım, Toprak Koruma Kurulu, sizin şahsınızla beraber 3'üncü Bakana söylemekteyim: Özellikle Şanlıurfa'daki verimli arazilerin konuta açılma hadisesi ciddi maddada bir kaynak israfını meydana getirmekte, verimli arazilerimiz yok olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cevheri, lütfen sözlerinizi toparlayın.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, vaktimizin darlığı nedeniyle sözlerimi burada nihayettendiriyorum.

2016 bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Cevheri.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 27

Sayın Bakanım, sizin Bakanlığınız gerçekten önümüzdeki yıllarda -şimdi de öyle ama- dünyada son derece önemli bir yere geliyor. Savaşları konuşuyoruz. Şu anda Genel Kurulda "Türkiye savaşa girecek mi, girmeyecek mi" diye konuşuluyor. Bu savaşın sebebinin herkes petrol olduğunu söylüyor. Bu son yüzyılda da petrol savaşları soğuk ya da sıcak devam etti ama önümüzdeki dönem eğer bir savaş çıkacaksa, Allah göstermesin, bu su, gıda, kıtlık, tohum, bunların üzerinden çıkacağını biliyoruz. Yani sadece sıradan tarım ve hayvancılığı konuşmuyoruz burada, aynı zamanda son derece stratejik bir konuyu konuşuyoruz. Elbette her konuda ne uzmanlığım var ne de zamanımız yeterli dolayısıyla iki konu üzerine değinmek istiyorum.

Öncelikle sadece sizin Bakanlığınız değil bütün bakanlarımız yapmış oldukları sunumlarda rakamları çok ilginç bir şekilde 2002-2016 karşılaştırması şeklinde veriyorlar. Bu, çok yanıltıcı bir şey. Bu sizde de maalesef var. İşte, siz ne kadar sığır ve koyun varlığı var, bunu verdiniz ama son on beş yılda bu varlıklarda nasıl bir değişme olmuştur, yıllara göre dağılımı nedir, vermediniz. Bunları soru önergesi olarak da size sordum ama maalesef artık Mecliste milletvekillerinin soru önergeleriyle denetim görevlerini yapması engelleniyor. Ya bürokratlar size ulaştırmıyor ya da alınmış bir kararınız var, hiçbir soruya cevap vermiyorsunuz.

Yine "Türkiye'de ne kadar kırmızı et üretiliyor?" Bunu söylediniz ama üretilen kırmızı ette son on beş yılda nasıl bir değişme oldu, yıllara göre rakamlar nedir? Türkiye'de yıllara göre kırmızı et tüketimi ne kadar? Toplam ve kişi başına tüketim ne kadar? On beş yılda ne gibi değişiklikler oldu? Türkiye'de ne kadar çayır ve mera alanı var? Bu alanlarda on beş yılda nasıl bir değişme oldu? Bunları da söylemediniz.

Yine, tarım alanlarının ne kadarının imara açıldığı, hangi illerde yoğunlaşmaktadır, bu ne anlama gelmektedir? bunlarla ilgili de hiçbir şey söylemediniz.

Türkiye'de ne kadar yem üretiliyor örneğin? On beş yılda bu yem üretiminde nasıl bir değişiklik olmuştur? Bunları da söylemediniz. Türkiye'de yem girdisi ithal ediliyor. Bunlarda yine on beş yılda ne kadar ithalat yapılmıştır? Türkiye saman ithal ediyor, ne kadar olmuştur? Bunlar ne anlama geliyor? Bunları söylemediniz. Ama son günlerde kırmızı et spekülörleriyle bir tartışmaya girdiniz ve şimdilik sanki IV. Murat yöntemiyle çözdünüz gibi görünüyor ama böyle değil Sayın Bakanım. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı daha evvel de et fiyatları yükselmesine karşı sürekli olarak ithalat tehdidiyle bunu önlemeye çalışmış ama gerçekten et üretiminde gerçek anlamda artış nasıl olur, bu konuyla ilgili bir çalışma yapmamıştır, öyle görünüyor.

Hiç kuşku yok ki piyasaların tümünde et ve süt piyasasında olduğu gibi spekülasyonlar yapılıyor ancak Türkiye'nin hayvancılık alanında yaşadığı sorunlar yapısal ve sadece spekülasyonlarla et fiyatlarının artışını izah etmek mümkün değil. Esasen, Türkiye, yıllardan beri izlemiş olduğu yanlış politikalar nedeniyle tarım ve hayvancılık konusunda artık kendi kendine yetebilen bir ülke olmaktan çıkmıştır, daha da büyük bir darboğaza girmiştir. Yanlış kentleşme politikaları, kırsal kesimin, köylerin boşalması, yıllardır bir türlü çözemediğimiz ve artık tahammül sınırlarını aşan Kürt sorunu, terör, meraların kararnamelerle toplu konutlara tahsis edilmesi, yanlış teşvik uygulamaları gibi birçok neden bir araya gelince Türkiye hayvancılığı bitme noktasına gelmiştir. 1990'larda 24 milyar hektar olan kullanılabilir çayır ve mera alanı 10 milyar hektar altına düşmüştür. Bugün 70 milyon ton civarında olan kaba yem tüketimi çayır ve meranın payı 15 milyon ton civarındadır Sayın Bakanım. Sadece bunlara baktığımız zaman niçin et fiyatları artıyor ve Türkiye hayvancılık konusunda nereye gelmiştir, çok açık bir şekilde görüyoruz. Ama siz bütçe takviminizde bunlara çok değinmediniz.

Sayın Bakanım, bir örnek konu üzerinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ya da Türkiye'nin tarım ve hayvancılığı nereye gidiyor, açıklamaya çalışacağım. Çay ve çaycılık üzerinde sizinle bazı bilgileri paylaşmak istiyorum.

Türkiye'de Doğu Karadeniz'de Artvin, Rize, Trabzon, bir miktar da Giresun ilinde 206 bin üretici aile çaydan geçiyor. Bölgeye yaş çayın 2,2 milyar TL civarında girdisi var. Bu çay sektörünün bölgede işleme, depolama, paketleme, pazarlama dâhil olmak üzere toplam 5 milyar civarında girdisi var. Bölgede yaklaşık 10 bin aile bu tarımla, 205 ile 10 bin arasındaki aile yaş çay tarımıyla uğraşıyor ve bununla geçiniyor. Sadece çay üreterek değil, çay dolayısıyla gelişen sanayi, ÇAYKUR'da çalışma, ÇAYKUR'dan emeklilik, çay ve ÇAYKUR olmayınca bölgede özellikle Rize'de hayat duruyor Sayın Bakanım.

Şimdi, biraz evvel arkadaşımız Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığının ne yaptığını anlattı, bir şeyi eksik bıraktı, "Türkiye tütüncülüğünü bitirdik." demedi. "Bizim temel görevimiz Türkiye tütüncülüğünü bitirmektir." Bunu yapmadık.

Evet, Türkiye tütüncülüğü bitmiştir. Şimdi, Türk markalarında bile Türk tütününün oranının ne kadar olduğunu başkan benden çok daha iyi bir şekilde biliyor.

Sayın Bakanım, şu anda çayda da -size gelmiştir ya da gelecektir, biz ulaşamıyoruz kesinlikle- ÇAYKUR ve borsa, çayla ilgili yapılan hazırlıkları bize söylemiyorlar, günlerdir peşlerindeyiz ama bir şey alamıyoruz. Ama çayda da tütün piyasasına benzer bir düzenleme yapılmaya çalışılıyor, yeni çay kanunundan söz ediyorum.

Sayın Bakanım, Türkiye'de çay aslında Osmanlı'dan beri üretilmektedir ve gelmektedir, önemli bir yer işgal ediyor. Biraz evvel bölge insanı için çay olmadan hayat mümkün değil dedim ama yani sadece bölge insanını ilgilendiren bir ürün değil çay, stratejik bir üründür, hemen herkes çay kullanıyor ve Türkiye 300 bin ton yılda kuru çay tüketimiyle dünya çay tüketimi piyasasında önemli bir yer alıyor. Siz benden çok daha iyi bileceksiniz, bürokratlarınız size bilgi veriyorlardı, 2 milyon ton yılda, dünyada, dünya piyasasında çay fazlalığı var. Dolayısıyla bu dünya piyasasını elinde tutan çokuluslu şirketler, Türkiye'nin 300 bin ton yılda çay piyasasına ciddi bir şekilde göz koymuş durumdadır. Sürekli olarak yıllardan beri -yirmi seneden beri siyaset yapıyorum, öncesinden de izliyorum- bir grup "Türkiye'de çay çok pahalıya mal oluyor, dolayısıyla biz çayımızı ithal etsek, işte, kilosu 60 sente, 70 sente çok daha ucuza mal ederiz, bu çay işinden vazgeçelim." şeyi var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 28

Eğer Rizeli önceki Başbakan Mesut Yılmaz ve daha sonra Rizeli Başbakan Recep Tayyip Erdoğan olmasaydı çay piyasası yasası aynen tütün ve pancarda olduğu gibi çoktan çıkmıştı. Onlar şimdiye kadar durdurdular ama öyle anlaşıyor ki Sayın Cumhurbaşkanımızı ikna etmişler gibi görülüyor ki müthiş bir çay piyasasıyla ilgili düzenleme...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdiki Başbakan da pancarın yerinden, Konya'dan...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, doğrudur.

Muhtemelen ikna etmişler ki çay piyasası yasası ya da çay yasasını çıkarmak için müthiş bir hareketlenme, hızlanma var.

Sayın Bakanım, eğer Rize'de, söylendiği gibi çay piyasası yasası çıkar, ÇAYKUR devre dışı bırakılırsa Türkiye çaycılığı biter. Bu amaçlanıyor, buraya doğru gidiyor iş.

Bakın, sürekli olarak çayın pahalıya mal edildiği söyleniyor. "ÇAYKUR çayı pahalıya mal ediyor, özel sektör ucuza mal ediyor." diye bir hikâye anlatılıp durur. Niye pahalıya mal ediyor? ÇAYKUR pahalıya mal ediyor, pahalıya da satıyor, hiçbir şikâyet de yok. Burada özel sektörle ilgili de birkaç cümle söylemek gerekiyor. Ben prensip olarak, ilke olarak özel sektöre, çaycılığa da, diğer alanlarda da karşı çıkan birisi değilim. Elbette özel sektör belli kurallar içinde çay üretimi de, başka şeyler de yapacaktır. Ama Türkiye'de 1984'e kadar çayla ilgili sorunlar vardı ama 1984'te çayla ilgili sorunlar mahiyet değiştirdi. Ne oldu? 1984'te çıkarılan bir yasayla çayda tekel kaldırıldı ve özel sektörün de çay üretimine izin verildi. Ama özel sektörle ilgili herhangi bir düzenleme yapılmadı. Bir tane örnek vereyim ben size: Biz çayın... Siz de rakam olarak verdiniz, yüzde 50-55'ini ÇAYKUR alıyor, kalanını özel sektör alıyor. Çay yapraktır değerli arkadaşlarım, yeşil yaprak. Eğer bu hafta toplar teslim ederseniz ederseniz, yoksa çay elinizde kalır.

Dolayısıyla bunun işte gelip pazarlık yapmaya, bekletmeye tahammülü yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurunuz lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biraz daha verirsiniz memnun olurum.

Bu durumda olan müstahsil ister istemez o hafta çayını satamadığı için ÇAYKUR'a... Niye satamıyor? Çünkü ÇAYKUR kotalar koyuyor, "Dekar başına şu kadar vereceksin." diyor, onu aşınca almıyor. Ne yapıyor? Özel sektöre vermek zorunda kalıyor. Özel sektöre hangi şartlarda veriyoruz, belli değil. Elimizde bir karne var, onun altında küçük harflerle yazmışlar, demişler ki: "Herhangi bir anlaşmazlık durumunda İstanbul mahkemeleri yetkilidir."

Sayın Bakanım, burada üretici gerçekten zayıf. Bunu koruyacak olan devlettir ve hiçbir koruması yoktur. Şu anda özel sektör müstahsili gerçekten zor duruma düşürdüğü gibi çay piyasasına da bütünüyle el koymaya çalışmaktadır ve bu yasa da onların marifetiyle hazırlanmaktadır.

Sayın Bakanım, Türkiye çaycılığı Türkiye'nin ekonomisine yük değildir. Bunun böyle bilinmesi gerekiyor. Sadece bölgede yaşayan 1,5 milyon insanın geçimi için değil, onlar için bir sosyal devlet niteliğini taşımasından dolayı değil, aslında Türkiye çaycılığının son derece önemli özellikleri var, biz bunu bilmiyoruz ya da görmezden geliyoruz.

Bakın, dünyada üretilen çaylardan bir tek Doğu Karadeniz'de üretilen çaylarda böcek öldürücüler kullanılmamaktadır. Eğer son zamanlarda ÇAYKUR Genel Müdürünün gayretiyle bir miktar artan organik çay üretimine geçilirse Türkiye çayı dünyada bir numaralı çay olacaktır. Hem organik olacaktır hem de böcek öldürücüler kullanılmayacaktır. O zaman biz, 250 bin ton değil, 500 bin ton çay üretebiliriz ve dünyaya pazarlayabiliriz, dünya çay tükellerinin bizim pazarımıza el koyması şöyle dursun, biz dünya çay piyasasına el atmış oluruz.

Başka bir şey daha var Sayın Bakanım: Bu inorganik gübreler, kimyasal gübreler dolayısıyla sadece bizim çayımızın kalitesi düşmüyor, Doğu Karadeniz'in toprağı yok olmak üzeredir, yok olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen tamamlayınız sözlerinizi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çaya alternatif olarak Doğu Karadeniz Bölgesi'nde turizm işaret edilmektedir. Ama turist niye gelecek? Derelerimizi HES'lerle yok ettiniz, işte, yaylalarımız betonlaşmayla yok oluyor. Niye gelecek? Güzellikleri görmeye gelecek, oradaki yerel ürünleri tatmaya gelecek. Ama artık yerel ürün diye bir şey yok. Oranın mandalinası artık eski mandalina değil, fasulyesi değil, elması değil, armudu değil, hiçbir şey, bütün özelliklerini kaybetmiştir. Ama eğer organik çaycılığa geçerseniz, teşvik ederek, ciddi bir şekilde bir devlet politikası olarak geçilirse, hem Türkiye çayı dünyada önemli bir piyasa bulacaktır hem de altı yedi sene içinde Doğu Karadeniz'in toprağı kurtarılacaktır, eskiden olduğu gibi Doğu Karadeniz'de ciddi bir şekilde ürünler üretililecek ve turizm de gelişebilecektir.

Sayın Bakanım, şu anda Bakanlığınıza ne kadar ulaştı, bilmiyorum ama Rize'de geniş bir şekilde yerel medya tartışıyor, ulusal medyanın da gündeminde. Bir çay kanunu ama bu kapalı kapılar arkasında hazırlanıyor, ilgililere bilgi verilmiyor. Bu çay kanunu - bizim elimize gelen bilgiler doğruysa ki öyle görünüyor, yeni değil bu çay kanunu çalışmaları- ÇAYKUR'u ortadan kaldırmaktadır, çay piyasasını, tütün piyasası ve pancar piyasası gibi bir piyasa hâline çevirmektedir, Türkiye çaycılığını ortadan kaldırmaktadır. Eğer öyle bir şey yaparsanız bunun çok ciddi bir sosyal maliyeti de var. 1,5 milyon insan... Bu 1,5 milyon insanın yarısı Sayın Bakanım "yarıcı" dediğimiz bizim, mülkiyeti olmayan, bölgede, sizin Artvin'den, Şavşat'tan, Ordu'dan, İspir'den, Bayburt'tan gelip toprak sahipleriyle bir sözleşme yaparak yarıcılık yapan insanlar ve bunların eline çay parasından başka bir kuruş para geçmemektedir. Dolayısıyla müthiş bir sosyal maliyeti de olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 29

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen tamamlayın, son defa söz veriyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Son cümleler...

Teşekkür ederim.

Bu konunun ciddi bir şekilde ele alınması, taraflarla, özellikle müstahsillerle, ziraat odalarıyla, ziraat mühendisleri odalarıyla ciddi bir şekilde bu işin oturulup konuşularak problemleri ortadan kaldıracak bir düzenleme yapmamız gerekiyor. Yoksa Türkiye çaycılığına rahmet okutacak bir düzenleme istemiyoruz. Zaten böyle bir şey yapmaya kalkarsanız Rize'nin ayağa kalkacağını da bilesiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bekaroğlu.

Sayın Yıldırım, buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve değerli basın emekçileri; hepinize iyi bir gün diliyorum.

Sayın Bakan, açıkçası ilkokuldan itibaren sosyal bilgiler dersinde ve daha ilerleyen eğitim süreçlerinde coğrafya derslerinde hepimizin bilebileceği şöyle bir klasik öğreti çocuklarımıza ve gençlerimize öğretilerek gelir. İşte, ekonomisi tarıma dayanan ülkeler sözüm ona dünyaca işte geri kalmış ülkeler olarak tanımlanırken ekonomisi daha çok sanayiye, teknolojiye ve belli bir düzeyde de hizmet sektörüne tekabül eden ülkelere gelişmiş ülkeler olarak adlandırılır. Ama bunun yanı sıra daha ileri eğitim süreçlerinde coğrafyacıların bütün dünyada mutabık kaldığı bir husus vardır ki o da şudur: Aslında, gelişmiş ülkeler birçok açıdan kendine yetebilen ülkeler ve tarım, hayvancılık faaliyetleri itibarıyla sadece kendine yetmekle kalmayan, bunun yanı sıra doğal üretim içerisinde olan, organik üretim içerisinde olan ülkeler bu konuda özellikle kendine yeterlilik açısından çok daha uzun vadeli projeksiyonlar yaparlar. Kendine yeterliliğin özellikle bölgesel kaosların yaşandığı yerlerde dış bağımlılığı azaltabilme açısından çok büyük bir önemi vardır.

Malumunuz olduğu üzere, Türkiye'de, gerek içerisinde bulunduğu Orta Doğu bölgesel kompozisyonunda sürekli dış ilişkilerde bir gerek enerji açısından gerek ithal ettiği gerekse ihraç ettiği ürünler açısından değişkenliğin fazla olduğu, hatta değişkenliğin yıllara değil bazen aylara, haftalara sâri olduğu bir atmosferde gerek ürettiklerini satma gerekse ihtiyaç duyduğu ürünleri alabilme, ithal edebilme anlamında sürekli bir değişkenlik ihtimalini ve bunun olumsuzluğunu bir bütün olarak ülke olarak yaşayabilme potansiyelini taşıyan bir coğrafik bölgede bulunmaktadır. Buradan bakıldığında, ben, sadece tarıma dayalı olan bir ekonomiyi kastetmiyorum. Şüphesiz bir yandan bilimin, teknolojinin gelişmelerini ülke sanayisine kanallandırmaya çalışırken biz, diğer yandan ise tarım ve hayvancılık açısından dış bağımlılığı bir yana bırakalım, çevremizdeki ülkeleri de ihracat koşullarıyla çok rahat doyurabilecek doğal koşullara sahibiz.

Şu ülkede iklim açısından, hava açısından, su açısından, toprak koşulları açısından hülâsa bir bütün olarak doğal koşullar açısından bırakın Türkiye'nin 79 milyona dayanmış olan nüfusunu doyurabilmeyi, inanın hani Batı Avrupa ülkelerinde özellikle entansif tarımın yapıldığı ülkelerde toprak büyüklüklerini, tarım arazilerini göz önünde bulundurduğumuzda Türkiye herhâlde çok rahat 500 milyon insanı doyurabilecek, kendine yetebilen, çevresindekileri dahi doyurabilecek bir potansiyele sahip ülkedir. Ancak son haftalarda ithal edilen ürünler içerisindeki tarım ürünleri kaleminin artması, hayvancılığa dayalı ürünlerin ithal edilebilir noktaya gelmiş olmamız ülkenin sahip olduğu doğal koşullarla örtüşmeyen bir durumu ifade etmektedir.

Bu da yetmezmiş gibi, Sayın Bakan, bir de tarım ürünleri, hayvancılık ürünleri açısından ithal koşullarını kolaylaştıran, teşvik eden bir pozisyon takınıyor olmamızı ben bir coğrafyacı olarak anlamakta güçlük çekiyorum. Şöyle ki: İşte -eğer yanılıyorsam lütfen düzeltiniz- süt ithalinde vergi yükümlülüğünün kaldırılması ve kolaylaştırılması gibi bir düzenlemeye gidiyor olmak acaba nereye tekabül ediyor? Yani ülkenin tarım ve hayvancılık politikası açısından bunu biz nereye oturtabiliriz?

Çünkü Türkiye'nin orta ve uzun vadeli projeksiyonunda birbiriyle tezat olan iki projeksiyonu vardır: Bir yandan kent nüfusunun artırılmasına, kentleri daha fazla cazip hâle getirmeye, kentlerdeki yaşam koşullarını düzeltmeye hizmet eden genel politik hat izliyoruzken diğer yandan teşvik edilen bir husus ise -ki benim açımdan sevindiricidir- Bakanlığınız üzerinden, Kalkınma Bakanlığı üzerinden "kırsal kalkınma" denen ve pratik yaşamda maalesef karşılığı olmayan bir hedefimiz var bizim.

Çünkü bir yandan kırsal kalkınmayı dilimize pelesenk ettiğimiz bu süreç içerisinde kırsalın neredeyse bir bütün olarak 814 bin kilometrekarelik ülke sathında nüfusunun giderek azalıyor olması. Kentlerin artık büyük kent ve mega kent formlarına dönüştürüldüğü, yaşamın alabildiğine zorlaştırıldığı, doğal tarım ve hayvancılık ürünlerine erişebilmenin hem maliyetinin arttığı hem de ediniminin çok çok zorlaştığı bir ülkeye dönüşmüş olmanın üzüntüsünü yaşıyoruz. Hâlâ yıllık ne kadar kırmızı eti dışardan ithal edeceğimizi, süt ihtiyacımızı nasıl kapatabileceğimizi düşünün ki bu cennet ülkede artık hububat ithalatını tartışabileceğimiz bir noktaya gelmiş olmanın açık söyleyeyim hepimiz açısından üzüntü veren tarafları vardır.

Şimdi, bir diğer husus, Sayın Bakan, bakın, tarım alanlarıyla ilgili planlamalarımızın son yirmi yıldır, sadece sizin iktidar döneminiz de değil, sizin iktidarınızdan önce başlayan ama iktidarınız döneminde artan bir hususa dikkat çekmek istiyorum. Tarımsal arazi varlığımız plansızca kentleşmelere açılmaktadır. Bu konuda gerek merkezî planlamalar gerekse yerel yönetim planlamaları açısından her geçen gün ihtiyaçtan daha fazla tarım arazisi kaybetmekteyiz. Böyle bir realiteyle karşı karşıyayız.

Bakın, gelişmiş ülkelerde tarımsal planlama ile kentleşme arasındaki denge şöyle kurulur Sayın Bakan: Özellikle tarıma müsait toprakların hâkim olduğu arazilerin kentleşmeye açılması konusunda kıstlılıklar getirilirken kentlerin istikametinin daha çok yer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 30

şekillerinin engebeli olduğu yamaç alanlarına yönlendirildiği realitesini gelişmiş dünya ülkeleri uygulamaktadır. Ne olursunuz bu ülkenin tarım alanlarını koruyan daha fazla önleyici tedbirler geliştirmeye çalışalım biz.

İşte, şu an burada değil ama son iki üç bakanlık görüşmesinde hemen karşımda oturan ve bir akademisyen olan Urfa Milletvekili Sayın Cevheri ve sizin de seçim bölgeniz olması hasebiyle iyi bileceğinizi düşündüğüm için söylüyorum, havadan geçerken Harran Ovası'nın kentleşme ve çarpık kentleşmeden kaynaklı olarak giderek alanının daraldığını üzülerek izliyoruz biz. Bu konuda bakanlıklar arası ilişkilerin daha sıkı geliştirilerek Tarım Bakanlığının sadece tarım ve hayvancılık faaliyetleri ve bunların rekoltelerine indirgenmeden, bir bütün olarak tarım arazilerine girmeye çalışan kentleşmelere dönük de tedbirler geliştirmenin sizin Bakanlığınızla da alakalı olduğunu düşünüyorum. Bu temelde, ovalarımızı ve tarımsal arazi varlıklarımızı koruyalım, kentleşmenin çarpık, düzensiz ve sınır tanımayan bir şekilde gelişmelerine karşı da sıkı tedbirler geliştirelim.

Bir diğer husus, Sayın Bakan, özellikle iktidarınız dönemindeki bazı rakamları, tarımsal gelirlerimizin bütçe içerisindeki payının en fazla teşvik verdiğiniz dönemler içerisinde nasıl küçüldüğünü rakamlarla görelim.

Bakın, gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki tarımın payı yüzde 12'den yüzde 9,8'e düşmüştür. Tarımsal istihdamın payı yüzde 34,9'dan yüzde 24,6'ya düşmüştür. Artık kırsalda insanların kalmasına neden olabilecek, kırsalın albenisini artıracak, kırsalda tarım ve hayvancılık üzerinden rızasını kazanabilmelerinin yolunu açabilecek tedbirlerimiz oldukça yetersizdir. Bu yönüyle, kırsal nüfus ile kentsel nüfus arasındaki dengeyi eğer gözetemezsek ne kadar entansif tarımı teşvik edersek edelim inanın ülkenin geleceğinin tarımsal ve hayvansal ihtiyaçlar açısından daha büyük bir açığa tekabül edeceğini ve bunu beraberinde getireceğini ifade etmek isterim. Tarımsal büyüme hızı, bakın, Sayın Başkan, 2013'te 3,5 iken 2014'te 1,9'a düşmüştür.

Ve burada, kendi seçim bölgem olan Muş'la ilgili olarak bazı hususları dikkatinize sunmak istiyorum. Sizin bu Bakanlıktaki göreve gelmeden önce, beş yıl önce ülkenin en büyük TİGEM devlet üretme çiftliklerinden biri olan Muş -yani ne olursunuz sözümüz mazur görün ama- resmen iktidara yakın bir şirkete Doruk Holdinge peşkeş çekildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tamam Sayın Başkan.

Şimdi, kültür koruması altındaki 1.050 dekarlık lale alanında laleler sökülüp yerine 850 dekarına buğday ekilmiştir. Çünkü siz özelleştirdikten sonra her ne kadar şartnameye koymuş olduğunuz o arazinin, TİGEM arazisinin kullanımına dair getirmiş olduğunuz kriterlerin hiçbirisi şu anda Muş'ta uygulanmamaktadır. Bu konuda acaba şartnameye dercetmiş olduğunuz maddelerin takibini, alan özel müteşebbise dönük geliştirilmiş olan yükümlülükleri takip ediyor musunuz?

Söyle ki: Bakın, çok ciddi verimli bir arazi ve Murat Çayı'nın bütün kollarıyla birlikte suladığı bu Bercöye devredilen TİGEM arazisinde, halkın tarımsal faaliyetleri daraltılmış, devletin halka öncülük edebilecek rolü sınırlandırılmıştır. Sözleşmede o TİGEM arazisi içinde bulunan yıkılmaması gereken ve bu sözleşmeye kaydedilen binaların büyük bir çoğunluğu yıkılmıştır. Ve burada son on ayın büyük bir bölümünü iki seçimden ötürü Muş'ta geçirmiş biri olarak bakın bir iddiayı dile getiriyorum: Ne olursunuz bunu ciddiye alın ve bürokratlarınız aracılığıyla takip ettirin.

Biliyorsunuz, tarımsal desteklemeler iktidarınız döneminde en önemli övünç kaynaklarınızdan biridir. Bercöde yani TİGEM arazisinde sadece 350 dönüme, sadece 350 dönüme ayçiçeği ekilerek 4.800 dönüm ekilmiş gibi destekleme alınmış mıdır, alınmamış mıdır?

Bakın, şirket orayı almak, işletmek, ülkenin tarımına katkı sunmak üzere kullanmıyor, amaç dışı kullanıyor. Tam aksine, 79 milyon insanın vergilerini kendi kişisel ve şirketsel çıkarları için kullanıyor. Ekmediği arazileri ekmiş gibi göstererek desteleme almaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, tekrar ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

Buradan hareketle, bugüne kadar, devredildiği günden bugüne kadar çalıştırılmakla mükellef olduğu ve devir sözleşmesinde ifade edilen personel sayısına hiçbir zaman riayet edilmemiştir. İş kazaları artmıştır. Bunları, çok farklı yöntemlerle iş kazalarını kapatma süreci içerisinde girmiştir.

Hasılı TİGEM, Muş için artık bir umut olmaktan çıkmış... Kaldı ki TİGEM'in ilk kurulma dönemindeki öyküsünü eğer bürokratlarınızdan sorarsanız kentin tarımı kalkınsın, ekonomik sorunları azalsın diye belli bir bölümü, hem de önemli bir bölümü arazilerin çevre köylerden hazineye hibe edilerek kurulmuş bir araziden söz ediyoruz, TİGEM arazisi için. Yani insanların atasından, babasından kendilerine kalmış olan bir mirası kamulaştırma adına size devretmişken siz onu kalkıp kişisel ve şirketsel çıkarlar için başkalarına kullandırma konusunda... Hani bir sözleşme yapılmıştır yasaya göre hareket edildiğini varsaysak bile devir sonrasında hiçbir bölümüne riayet edilmemiştir.

Sizden özellikle istihdamı, Muş TİGEM arazisinin devrinden sonra ne olursunuz bir gidişatını özel bir merccek altına alırsanız karşınıza çok facia, bir hoyratça kullanım gerçekliğiyle karşılaşsınız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 31

Yine aynı yerdeki Bakanlığınız alanına girmese bile özellikle şeker fabrikası, şeker pancarının ekimi ve sairle ilgili çok ciddi problemlerin Muş'ta cereyan ettiğini ifade ederek, ben bütçenizin ülkenin tarımsal ve hayvansal olarak dışa bağımlılığını ortadan kaldıracak bir şekilde kullanılacağı umuduyla size de Bakanlığınıza da ülkemize de hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Sayın Ok, buyurunuz efendim.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri ve Bakanlığımızın çok değerli yöneticileri, saygıdeğer basın; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şahsım köyde doğmuş, büyümüş, çiftçi bir ailenin çocuğu, alın teriyle elleri nasırlı, yazın sıcağtan, kışın soğuktan yüzleri yanan bir ailenin yetiştirdiği ve geçimini, rızasını çiftçilikle, hayvancılıkla temin eden bir ailede yetişmiş bulunmaktayım.

Bugün çiftçimizin durumu gerçekten çok perişan, çok sıkıntılı. Dolayısıyla böyle bir dönemde, böyle bir süreçte görev alan Sayın Bakana ve ekibine başarılar diliyorum. Türk köylüsünün, çiftçisinin menfaatine, yararına, ülke çıkarına olan her şeyde yanlarında olduğumuzu -altını çizerek- ifade etmek istiyorum. Ama gördüğümüz yanlışlıkları, eksiklikleri de ifade etmek bizim görevimiz, sorumluluğumuz.

Bugün Balıkesir'de ve Türkiye'de özellikle süt üreticileri çok perişan bir hâldeler, tabiri caizse SOS vermekte. Sayın Bakanım ve ekibinin zaman geçirmeden özellikle bu süt krizine el atacağına ve buna kısa zamanda çözüm bulacağına inanıyorum.

Evet, Adalet ve Kalkınma Partisi 2002 yılından 2015 yılına kadar birçok faaliyette bulunmuştur. Biraz önce Bakanımızın da ifade ettiği gibi on üç yılda çiftçimize 80 milyar TL'lik destek yapılmıştır. Bu çok ciddi bir rakamdır. Ama buna rağmen çiftçimiz ne hâldedir? Bu kadar destek verilmesine rağmen çiftçi sayısında ciddi bir düşüş olmuştur, tarımsal üretim ciddi manada azalmıştır, ekilen tarım arazisi miktarı düşmüştür. Bakın, tarlalarını ekmeyen çiftçiler daha kârda. Bunu bizzat yazın Balıkesir'de köylerimize giderek de gösterebiliriz. Bunları asla siyaset amacıyla söylemiyorum. Çünkü girdi maliyetleri çok yüksektir. Mazot, gübre ve yem çiftçimizin belini bükmektedir.

Gübre ve yemle ilgili yapılan uygulama son derece olumludur fakat ve maalesef, bu yapılan KDV indirimlerine rağmen şu anda çiftçi bu indirimlerden öncekinden daha pahalıya yem almaktadır. Bizzat üreticiler, özellikle süt üreticileri şu anda yangın hâlinde bizleri her gün aramaktadırlar.

On üç yılda ilk defa Türkiye'de saman ithal edilmiştir, saman. Tarihe geçmiştir. Yine, bu on üç yıllık dönemde kurbanlık canlı hayvan ithal edildi. Kısacası toplam 3 milyon 300 bin baş hayvan ve 193 bin 45 ton karkas et ithalatı yapılmıştır bu on üç yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde.

Yine, on üç yılda çiftçiye verilen destek büyük oranda ithalata gitmiştir. Yani halkın vergilerinden toplanan parayla ithalatçı ülkelerin çiftçileri desteklenmiştir. On üç yılda toplam 75 milyar dolarlık tarım ve gıda ürünü ithalatı yapılmıştır.

Yıllardan beri canlı hayvan ve et ithalatıyla sorunlar çözülmedi. Her defasında ithalatın çözüm olmadığı görülmeye rağmen bu politika ısrarla sürdürülmektedir. Bir başka ifadeyle, Türk çiftçisi, kırmızı et üreticilerimiz -tabiri caizse- et ithalatıyla terbiye edilmektedirler.

BAŞKAN – Sayın Ok, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Sayın Başkan, anlayışınıza sığınıyorum. Çok kısa sürede toparlayacağım ama bu konular gerçekten çok önemli. Bakanımızın da burada bulmuşken...

BAŞKAN – Tabii ki efendim.

Ben de size ek süre veriyorum. Lütfen bu süre içerisinde toparlamaya çalışın.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Bu maliyetlerin yüksek olmasının nedenlerinden bir tanesi -bunlar burada tekrar konumuna düşecek belki ama- meralar yok edildi. Bakın, 90'lı yıllardaki mera 24 milyar hektar iken bugün 9-10 milyar hektara düşmüştür. Meraların bu kadar azalması sonucunda hayvancılığı artık biz hazır yemle beslemeye başladık. Ve hazır yemin de neredeyse çok büyük yüzdesi, oranı, maalesef, ithal edilmektedir, yurt dışından ithal edilmektedir. Bu da maliyetleri artırmaktadır.

Et ithalatı da kendi çiftçimize vurulan en büyük darbelerden birisidir. Kısacası, üretici de tüketici de memnun değildir. Çözüm, maliyetlerin düşürülmesi ve üretimin artırılmasıyla mümkündür. Çiftçi perişan, et ve süt üreticileri, özellikle süt üreticileri ise iflasın eşiğindedir. Süt üreticileri sütlerini satamamakta, satanlar maliyetinin altında satmalarına rağmen ücretlerini alamamaktadırlar.

Çiğ süt üretiminin daha çok artacağı bir döneme giriyoruz. Şu anda mevsim itibarıyla süt üretiminin en düşük olduğu bir dönem. Önümüzdeki bahar aylarıyla birlikte bu süt üretimi daha da artacaktır. Ama süt üreticileri süt almamaktadırlar, süt alımını azaltmaktadırlar.

Sütte yaşanan sorunlar çözülmezse ve sürdürülebilir süt üretimi olmazsa hayvancılıkta tarihin en büyük krizlerinden biri yaşanabilir. Böyle bir krizin altından kalkmak hiç de kolay olmaz.

Sütteki kriz, kısaca:

1) Süt referans fiyatı 1 Temmuz 2014'ten bu yana artmamasına rağmen litre fiyatı 1 lira 15 kuruş olmasına rağmen, çiftçilerimiz bugün sütlerinin litresini 90 kuruşa satamamaktadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ok, lütfen...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 32

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hemen toparlıyorum.

Daha önce on beş günde ödenen süt ücretleri bugün iki ay, hatta üç ay sonrasına ötelenmektedir. Bu da çiftçilerimizin tıpkı 2008’de olduğu gibi süt ineklerini kestirme yoluna gitmektedirler çünkü -aldıkları yemin- bu maliyetleri karşılamaları başka türlü mümkün değildir. Ben bunun için bakanlığın acilen bir süt eylem planı, kriz planı yapmasını arz ediyorum Sayın Bakanımızdan.

Bakın, öğrencinin zengini olmaz. Yüz binlerce öğrencimiz şu anda gurbette, üniversitelerde. Bu öğrencilerimize bedava süt dağıtalım. Bu devlet bunun altından kalkacak durumdadır. Sadece anaokullarında, ilköğretimde değil, ortaöğretim de dâhil olmak üzere bu krizi aşabilmek için -bunlar çok kalıcı çözümler değildir ama- şu anda bir yangın vardır, bu yangını çözmek için derhâl Bakanlığınızın harekete geçmesini özellikle Balıkesir üretici ve Türk çiftçisi adına istirham ediyorum.

Tekrar başarılar diliyorum. Saygılar sunuyorum.

Çiftçimizin derdi çok, sorunları büyük ama vakit dolayısıyla daha fazla sizlerin iyi niyetini istismar etmek istemiyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Ok.

Sayın Çaturoğlu, buyurun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın kıymetli yöneticileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakanımıza yeni bakanlık görevinde başarılar diliyorum ve şahsında tüm Bakanlık temsilcisi arkadaşlarımıza yapmış oldukları çalışmalardan dolayı da huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Ben kısa kısa birtakım notlar aldım, onları acele konuştuktan sonra esas fındık konusuna girmek istiyorum.

Birinci önemli konu, küçük aile işletmeleri. Biz çocukluğumuzda pazardan, çarşıdan sadece yağ ve gaz aldık. Yağı yemek yapmak için, gazı da aydınlanmak için. Her evin altında ineği, tavuğu, herkes tarlasında her türlü sebzeyi yetiştirirdi. Ama bugün görüyoruz ki köydeki vatandaşımız bile artık her şeyi çarşıdan, marketten, pazardan almaya başladı. Bununla ilgili küçük aile işletmelerini daha fazla destekleyici bir modele mutlaka ihtiyacımız var. Onları tarımsal üretim içerisine katmamız lazım.

Tarım destekleri devam etmeli ancak bunlar belli amaçlara matuf olmalıdır. Fındıktan bir örnek vermek gerekirse, dünyada dekar başına fındık verimliliği Amerika’da 200 kilo, Avrupa ortalaması 150 kilo, bizde de 80-100 kilodur. Mesela bu fındık tarlalarının ıslahı için bu destekler verilebilir diye düşünüyorum. Eğer böyle yaparsak 2023 yılında hiç ilave fındık tarlası ekmeden biz 1 milyon ton üretim kapasitesine sahip olabiliriz diye düşünüyorum.

Yine, gıda kontrollerinde büyük mesafeler alındığını görüyoruz. Ancak hâlâ televizyonlarda ve diğer medya organlarında bal ve diğer gıda takviyesi gibi ürünlerini reklamlarının yapılmaya devam ettiğini de görüyoruz. Bunların da bir an evvel bırakılması gerektiğini düşünüyorum.

Bir diğer konu, lisanslı depoculuk. Ama buna fındık konusunda geleceğim değerli arkadaşlar, bu çok önemli bir konu. Burada Bakanlığın daha aktif rol alması lazım.

Tarım arazilerinin toplulaştırılması çalışmaları devam ediyor ama orada veraset ve intikalden kaynaklanan bazı sıkıntılar var. Bunların da yasalarla çözülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Tohumculuk konusunda, bizim eski tohumlarımıza mutlaka önem verilmeli karabuğday gibi.

Organik tarımda birinci sene, ikinci sene, üçüncü sene verilen destekler kaldırıldı, sadece dördüncü yıl sertifikanın alındığı dönemde destek veriliyor. Bunun tekrar eski uygulamaya hâline getirilmesini, bu bekleme dönemlerinde teşvik verilmesini arzu ediyoruz.

Tıbbi ve aromatik bitkilere daha fazla teşvik verilmesini, kırmızı ette çok alınacak mesafemiz var. “Ot olmazsa et olmaz.” diyorlar ama biz Karadeniz’de otları, maalesef, yakıyoruz. Hatta ot çıkmasın diye de ot ilacı atıyoruz. Bunun da bilinmesi fayda var. Bu ot ilacına da mutlaka Bakanlığımız bir noktaya ele almalı diye düşünüyorum.

Beyaz et sektörü, benim ilimin de çok yaygın olduğu bir üretim plantasyonu var. Onda da çok ciddi sıkıntılarımız var. Özellikle bu Rusya’yla olan krizden sonra buraya da bir el atılması lazım.

Arıcılık konusunda en büyük sıkıntımız tarım ilaçları. Yani biz arıcılık yapmaya çalışıyoruz, bir yandan da tarlalarımıza zehirli tarım ilaçları sıkıyoruz. Bunlar da genellikle tozlu ilaçlar oluyor ve arıcılığımıza çok büyük zarar veriyor.

Kırsal kalkınma ve IPARD desteklerinin devam etmesini, IPARD’ın 81 vilayete yaygınlaştırılmasını, olmuyorsa IPARD’daki desteklerin aynısının biraz Bakanlık bütçesinden fonlanarak bütün vilayetlere uygulanmasını arzu ediyoruz.

Benim ilçem Karadeniz Ereğli, en büyük ilçemiz Zonguldak ilinin. Burada Erdemir Limanı’nın orman ürünleri ve yem bitkilerinin ithalatına açılmasına izin verilmesini arzu ediyoruz.

Yine, Karadeniz Ereğli Üçköy, Sücüllü, Cemaller bölgesinde 3 bin hektar tarıma elverişli bir arazimiz var, boş duruyor. Orada organize tarım ve hayvancılık ihtisas bölgesi kurulmasını teklif ediyoruz.

Bu kısa girizgâhtan sonra, değerli arkadaşlar, fındık konusunu ele almak istiyorum. Fındık gerçekten bizim en stratejik ürünlerimizden bir tanesidir. Ve dünyada birinci olduğumuz kategorilerden bir tanesidir. Birkaç üründe birinciyiz, fındıkta en birinciyiz. Ama dünyadaki üretimdeki yerimiz de gittikçe azalıyor. Bunun en büyük sebebi -demin hocamın da bahsettiği gibi- tarımsal ürünlerin karakteristliğinden dolayı bol olduğu yıllarda fiyatın düşmesi, az olduğu yıllarda fiyatın yükselmesi ve piyasada da bir denge mekanizması olmadığı zamanlarda da bu fiyat istikrarsızlığından dolayı alıcıların başka alanlara, başka pazarlara, oralara dikimle desteklemek suretiyle yönelmesini hep beraber görüyoruz.

Peki, bizim fındığımızın dünyada alternatifi var mı? Yani aroma açısından ve lezzet açısından bir alternatifi yok ama bu fındık, çikolata sanayisinde iki türlü kullanılıyor. Birisi bar olarak, kalıp çikolatalarda kavrulmuş fındık bütün olarak kullanılıyor, onda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 33

alternatifimiz yok. Orada bizi bir başka fındığın tutması mümkün değil. Ama ezme dediğimiz alanda, orada çok fark eden bir şey yok. Orada Şili fındığı da olsa, Azerbaycan fındığını da olsa, İtalyan fındığı da olsa aynı mahiyete geldiği için o noktalarda süratle bizim pazar payı kaybetme ihtimalimiz çok fazla.

Fındığımız, eğer biz buna sahip çıkabilirsek, 2023 yılında 5 milyar dolarlık bir ihracat potansiyeline ulaşabilir.

Ama bir de şöyle bir durum var, Sayın Bakanım: Hep diyoruz ya, fındığın borsası Hamburg'da, bu niye Türkiye'ye gelmiyor? Böyle bir şeyin olması şu anda mümkün değil. Sadece bir ürünün borsasının orada olması için, bir ülkede olması için o ürünü üretmek yetmiyor. Bunun pazarlanmasının da o ülkede olması lazım. Maalesef, bugün bizim fındığımız başta olmak üzere dünya fındığının yüzde 80'i Almanya üzerinden pazarlanıyor ve borsası da orada.

3-4 tane firma var. Birisi Ferrero, birisi Daarnhouwer ve diğerleri. Bunlar bütün dünya fındık ticaretini ellerinde tutuluyorlar. Ve fındık piyasasında şu anda, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; monopson değilse bile oligopson bir piyasa hâkim. Yani görünüşte yüzlerce binlerce alıcı var ama gerçekte 3-4 tane büyük firma var, bu saydığım Alman, İtalyan firmaları. Bütün millet taşeron olarak bu firmalara çalışıyor. Dolayısıyla bu piyasadaki fındığın fiyatını satıcılar değil, serbest rekabet koşulları değil bu 2-3 tane firma belirliyor.

Bunlardan bir tanesi de Ferrero. İşte en son Oltan Fındığı da satın aldı. Oltan Fındık tek başına Türkiye ihracatının dörtte 1'ini gerçekleştiren bir firmaydı, İtalyanlara teslim olmak zorunda kaldı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu söylediğiniz çok önemli, İtalyanlara geçmesi. Bu biraz daha açarsanız...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bu piyasada fiyat istikrarının sağlanması için arzın bol olduğu zamanlarda arz fazlasını emecek, talebin çok olduğu zamanlarda da talep fazlasını karşılayacak mekanizmalara ihtiyaç var. Geçmişte bu, FİSKOBİRLİK üzerinden yapılıyordu -devlet bunu destekliyordu- ama FİSKOBİRLİK bu işi beceremedi. Yani türlü türlü şeyler oldu, fındık çuvalarının içerisinde kum çıktı vesaire. Kötü deneyimlerdi onlar. Arkasından TMO bu işi biraz götürdü ve 2009'dan itibaren de bir serbest piyasa içerisinde gidiyoruz.

Cemal Hocamın dediği gibi fındığın rekoltesinin az olmasından dolayı da fiyatlarda herhangi bir düşüş yaşanmadı. Ama bu yıl doların yükselmesine rağmen biz fındık fiyatlarında bir düşüşle karşı karşıyayız. Şu anda bölgemizde fındık 9-9,5 lira aralığında seyreliyor. Geçen sene 22-23 lirayı görmüştü.

Burada değerli arkadaşlar, mutlaka Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın da içerisinde bulunduğu "monopson, oligopson, düopson, triopson" ne dersiniz deyin, bu piyasayı bozucu bir rol oynamalarına ihtiyaç var. Tarım Bakanlığımız bu işe duyarlı kalmamalı çünkü 400 bin ailenin geçim kaynağı bu fındık değerli arkadaşlar.

Şimdi bir şey daha yapmamız lazım fındıkla alakalı. Dedik ya bu fındığın borsasının Türkiye'de olabilmesi için pazarlamasının ve üretimin de Türkiye'de olması lazım. Onun için de bizim, nasıl geçmişte turizme, tekstile, otomobile ve şimdi inşaatla verdiğimiz destekler gibi bu fındığın üretildiği 16 ile, hiç bölge ayırmaksızın oralara fındık, fındık mamulleri ve bu mamullerden üretilen tırevler için -çikolata olur, ezme olur, şekerleme olur- sınırsız destek verilmesi lazım. Ancak böylece biz Ferrero ayarında, Mars ayarında, Cadbury ayarında ve Daarnhouwer ayarında büyük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – ...firmalar üretebilirsek, çoğaltabilirsek bu sayede sadece fındığı üretmekle kalmaz, aynı zamanda bunun üretimini, katma değerli malların üretimini ve pazarlanmasını da sağlamış oluruz. Böylece de bu fındık konusunda da fındık üreticilerine ve ülkemize de en büyük katkıyı sağlamış oluruz.

Fındığın fiyatının düşmesi sadece üreticinin gelirlerini etkilemekle kalmayıp ülkemizin ihracatını etkileyen bir husustur. Yani biz ürettiğimiz fındığın yüzde 80, 85'ini zaten dışarıya satıyoruz, bunun çok az bir kısmı içeride tüketiliyor. Dolayısıyla, burada Bakanlığımızın ve Hükümetimizin uygulayacağı aynen ücretlerde olduğu gibi... Çünkü ücretlerde de arkadaşlar böyle serbest rekabetçi bir piyasa yok, onda da demin bahsettiğim düopson, triopson, monopson birtakım piyasalar var, yani orada ücretler de serbestçe belirlenmiyor. Fındıkta mutlaka bir asgari ücret, asgari fiyat uygulaması yapılması lazım. Serbest piyasa koşulları var diye fındığı kurban etmemeliyiz diyorum.

Bu duygu ve düşünceler içerisinde, Sayın Bakanım ve değerli Bakanlık temsilcisi arkadaşlarım, 2016 yılı bütçenizin hayırlı hizmetlere ve özellikle de fındığa çok faydalı hizmetler yapması kaydıyla hayırlar getirmesini diliyorum, hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, şartlı bir hayır dileme oldu, öyle mi?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Kürsü dokunulmazlığımız var.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim, dokunmadık zaten, anlamaya çalışıyorum sadece.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, Komisyonumuzun çalışmaya başlamasından önce aldığımız karara göre, önce Komisyon üyesi değerli milletvekillerimize, daha sonrasında da Komisyonumuzu dışarıdan teşrif eden değerli milletvekillerimize söz veriyor idik. Ancak, Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcülerinin onayıyla, dışarıdan Komisyonumuzu teşrif eden değerli milletvekillerine öncelikle söz vereceğim, daha sonra Komisyon üyemiz olan milletvekillerimize söz vermeye çalışacağım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Uygundur.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çam, İzmir dayanışması için ayrıca.

Bu çerçevede, Sayın Ömer Fethi Gürer, buyurunuz efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 34

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; öncelikle bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Niğde tarım ve hayvancılıkla geçinen bölgemizdir. Sulama suyundan ürün depolamaya, toprak verimliliğinden mevsimsel sorunlara onca sıkıntısına rağmen, Niğde üreticisi başka yapacak bir iş olmadığından topraktan yaşamını kazanmaya devam etmektedir. Ürün rekoltesi arttığında her yıl sorun yaşanmaktadır. Niğde elma ağacı sayısında ülkemizde ilk sırada, patateste Nevşehir’le birlikte ilk sırada, lahana ve çavdarla ilk sırada. Kirazda dünya markası olma yolundadır ama üretici mutsuzdur. Ürünlerin tek satış yeri tüccar. Eğer yurt dışı satımı yoksa sorun büyümektedir. Niğde’de tarım çok planlı yapılan bir iş de olmamıştır. Hâlâ ekim alanlarının dışında ekilen ürünlerin rekoltesi dahi olasılıkla belirlenmektedir. “Patates bu yıl 800 bin ton oldu.” diyor ama “1 milyon 200 bin ton oldu.” diyen de var. Bu durum da devlet kaydındaki rakamda tutarsızlığa neden olmaktadır. Çiftçi kayıt sisteminde üretici sayısı da giderek azalmaktadır.

Burada bir konuya daha değinmek istiyorum. 2014 yılında Niğde’de don olayı nedeniyle çiftçi kayıt sistemine dâhil olanlara zarar karşılığı beyana dair ödeme yapıldı, bir yıl sonra ise beyanda yanlışlık var diye üreticinin bir bölümünden tamamı, bir bölümünden bir kısım ödeme geri alındı, hem de faizle. Devlet bir yılda beyanın doğruluğunu, yanlışlığını fark edemediği için vatandaş mağdur oldu.

Sayın Bakan, Niğde ilinde şu anda patates ve elma depoda son aylarını yaşıyor. Bu sorunun aşılmaması durumunda üretici daha da mağdur olacak. Konunun belki de çözümü büyükşehir belediyeleri aracılığıyla ürünleri alıp satışını yapabilmektir, hem üretici mağdurluğu engellenir hem tüketici ürüne daha ucuza sahip olabilir. Bu geçici çözüm uygulanmalı. Görünen o ki dış satım olanağı gerçekleşmeyecek. Sorunun acil, kısa sürede çözülmesi için de bu yol denenebilir. Niğde’de kalıcı çözüm ise elma ve patateste yaklaşık 20’nin üzerinde mamul elde edilmektedir. Tüm üretim çeşitlerini kapsayan iki büyük tesis kurulması hâlinde entegre bu tesislerle Niğde’nin en az otuz yıllık sorunu çözülür. Ayrıca, hayvancılık için de Kızılca ve Çukurkuyu en yaygın hayvancılık bölgesidir. Bu alanda hayvancılık organize sanayi bölgesinin kurulması şarttır. Bu konuda Bakanlıkta çalışma yapılmasını diliyorum. Niğde hayvancılık organize sanayisinin kurulması bölgede hayvancılığın gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Sayın Bakan, üretimden tüketime ve yurt dışı ürünlerin girişine karşı yasaların varlığının Bakanlığınız personeli tarafından gerekli denetime elverişli olmadığını düşünüyorum. Merdiven altı üretim dışında, günü geçmiş ürünlerden üretim kalitesine değin her alanda ihbar dışı denetim olanağının mevcut kadroyla sınırlı olduğunu düşünüyorum. Uzun yıllar gıdada yöneticilik yaptığım için yaşadığım sorunlardan da böyle bir kanıya varmış bulunuyorum. Üretilen ürünler ile kimi zaman “zararlı” açıklamaları yapılan ama satışları önlenemeyen ürünler vardır. Belediyeler ile Bakanlık arasında yetki ve denetim iş birlikleri yetersiz, incelemeler de bu bağlamda karşılıklı olarak düzensiz sürmektedir.

Ülkemizde gıda güvenliği ve gıda denetimi konusunda yazılı olan ya da söylenen dışında pratikte yaşanan gerçekler düşündürücüdür. Çoğu ürünün denetim dışı kaldığı bir gerçektir. Bu konuda yasal düzenlemeler yetersizdir. Basit ve anlaşılır bir örnek, peynirde tuz oranını anlatırken aklıma geldi, Tuz Gölü’yle ilgili yıllar önce ilk demeci verenlerden biriyim. Tuz Gölü’ne Konya’nın kanalizasyon atıkları ve 100 fabrikanın atığı akıyordu. Tuz Gölü bir kapalı havzaydı. Buradan alınan tuzlar ne yazık ki karıncabaş tuz olduğu hâlde halkımız bunu kaya tuzu sanmakta, rafine edilmeyen tuzlar, insan dışkısının da içinde bulunduğu tuzlar ne yazık ki alanda kullanılmaktaydı. Şu anda da Tuz Gölü bir kapalı havzadır ve bataklık kısmı temizlenmemiştir. O nedenle Tuz Gölü’nden alınan tuzların gene de sorun yaratabileceğini, rafine tuz olmadan kullanılması hâlinde insanlar için zararlı bir yönü de olduğunu burada vurgulamak isterim.

Toplu taşıma Niğde’de bazı yerlerde başladı ancak yetersizdir.

Bir de son olarak bir konuya daha değinmek istiyorum. Kırk iki ilde uygulanan -Konya dahi varken- Niğde’nin mahrum bırakıldığı IPARD’la ilgili, biraz evvel de belirtmişim... IPARD Avrupa Kırsal Kalkınma Ajansı kapsamında Niğde’nin olmadığı, Bakanlığımızdan aldığım yazıda ifade edilmişti. Sayın Valimiz bu konuda yaptığı açıklamada Niğde’nin IPARD’ta olduğunu belirtiyor. Sanırım yanlış bir tanımlama var, bunun da tutanaklara geçmesinin doğru olacağını düşünüyorum. Niğde IPARD kapsamında değil. 81 ilde uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı’nda olduğunu düşünüyorum çünkü veriler ve bilgiler o doğrultuda. Böyle olunca, on beş gün önce sizin belirttiğiniz durumda bir değişiklik varsa bunu da bilmek isterim.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyor, ülkemizin geleceğinin bu anlamda da güzelliklerle dolu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gürer.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, bir dakika ilave süre verebilir misiniz?

BAŞKAN – Efendim, siz sözlerinizi bitirdiniz, ilave süre diye bir şey yok.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Önemli bir şeyi atlamışım.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, lütfen bir dakika içerisinde tamamlayın sözlerinizi.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, bu verdiğiniz teşviklerin içerisinde lisanslı depoculuk vardı, onu fındık konusunda anlatacağım demiştim, onu atlamış oldum. Bu lisanslı depoculuk çok önemli. Yani bütün tarım ürünlerinde olduğu gibi fındıkta da belli bir düzeyde fiyat ve arz istikrarı konusunda faydalı olabilir çünkü hasat zamanlarında yığılma oluyor bu ürünlerde ve süratle pazara getirip bunu satma peşine düşüyor bütün üreticiler. Bu da ürün arzı fazlalığından dolayı fiyatları aşağıya çekiyor. Eğer burada lisanslı depoculuk daha da yaygınlaştırılırsa, Bakanlığımız bunu ele alırsa ve buna destek olursa buralardaki arz fazlasının emilmesinin önüne geçilecek. Ayrıca, fındıkta en büyük sorun, bu lisanslı depoculuk olmadığından dolayı vatandaşlarımızın ellerindeki fındığı da depolama imkânları olmadığından emanete, tüccara fındık veriyorlar. Emanete verilen fındık bedava sermaye gibi, bedava

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 35

ham madde gibi. Dolayısıyla, köylünün fındığının fiyatını yukarıya çıkartmıyor. Bundan dolayı, hocamın da belirttiği gibi, atmosferik kontrollü depolarda bunlar depolanırsa kalitesinden de hiç kaybetmeden fiyat istikrarına katkıda bulunmuş olur diyor, bütçenizin bütün tarımsal ürünlere faydalı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum; düzelttim yani işi.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Gaytancıoğlu, buyurun efendim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, değerli bürokratlar; stratejik bir sektörden bahsediyoruz, tarım sektöründen. Sayın Günel da bahsetti. Öncelikle desteklemelerden bahsetmek istiyorum. Yasa çıkıyor “Gayrisafi millî hasılanın yüzde 1’inden az olamaz.” deniliyor ve bunun yarısı veriliyor. Ben de seçtiğim gibi bunun neden yarısı veriliyor diye sordum, komik bir yanıt aldım; önce ondan bahsetmek istiyorum. “Yüzde 1’ini geçiyor.” diye bir cevap geldi, içine sulama yatırımları da katılmış, arazi toplulaştırma çalışmaları da katılmış. Bu bütün çiftçilerin cebine gitmediği için özellikle burada belirtmek istedim. Verilen cevaplar da biraz bilimsel nitelikte olmalı. “Paramız yok.” deseydiniz daha iyi anlaşılırdı.

İkinci konu: Tarım çok güzel bir şekilde açıklandı Sayın Bakan tarafından. Türkiye gerçekten büyüyor, tarım büyüyor, güzel bir kitap hazırlanmış. Peki, neden o zaman çiftçiler göç ediyor, neden ekilmeyen alanlar fazlaştı? 50 milyon dönüm alan şu anda boş, çiftçiler tarafından kaderine terk edildi.

Bu kitabı okudum, sayfa 8’de tarımsal dış ticareten bahsediliyor. Gıda dış ticareti verilmiş sadece. Gıdada ihracatçı olduğumuz belirtilmiş, doğrudur. Bakın, bu ihracat fazlasını veriyoruz ama neden ham maddeleri yazmadınız? Ham maddede neden 2,5 milyar dolara yakın açığımız var? Demek ki Türkiye topraklarını yeterince kullanamıyor, 17 milyon çiftçisini yeterince üretime sevk edemiyor. Ekilemeyen bu alanları mutlaka sulamayla birlikte devreye almak zorundayız.

Yine sayfa 10’da hayvancılık sektöründe sıfır faizli kredilerden bahsedildi; 2007 yılında başladı bu krediler. 390 bin üreticiye verildi, 9,3 milyar lira faizsiz kredi verildi.

Bakın, ben bu hafta seçim bölgem olan Edirne’deydim. Bir fotoğraf göstereceğim, faizsiz krediler nereye gitmiş? Araziler boş, çiftlikler batmış. Sonra çözüm olarak meralara saldırıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Yirmi yıllık ot parasını verin -çiftçiden- meralarınızı biz kiralayalım.” Yok arkadaş böyle bir şey. Meralar anayasal olarak devletindir, üreticindir ve hayvanlarındır. Ondan sonra ucuza yem elde edeceğiz diyorsunuz, yemdeki KDV’yi sıfıra düşürüyorsunuz ama yem fiyatları artıyor. Peki, bu paralar kime gidiyor? Gübre fiyatları, örneğin üre gübresi bundan bir ay önce de 1.100 liraydı hâlen 1.100 lira. Aradaki fark kime gitti? Yüzde 18 kimin cebine gitti? Çiftçi bundan alabildi mi? Ben Tarım Komisyonu üyesiyim, Tarım Komisyonu altı aydır var, bir defa toplandık. Fotoğraf çektik. Neden bu yasalar önce Tarım Komisyonuna gelmez de torbaya konularak gelir? Orada biz fikirlerimizi söyleseydik ya. Bu nasıl çiftçinin cebine gider, bunu anlatsaydık ya.

Başka bir konu: Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçinin kara gün dostuydu. Ben Edirne’den arabamla geliyorum sürekli, her seferinde Ankara’ya girdiğimde şunu görüyorum: Artık kara günler bitmiş, Ofis çiftçinin dostu olmuş. Demek ki kara gün değil. Niye bunun ibaresini değiştirdiniz? “Ofis çiftçinin dostu.” Evet, her zaman dostu olmak zorunda ama aynı Ofis bu yıl çeltik üreticisini perişan etti. Kaç tane çeltik üreticisinin iflas ettiğini ben size söyleyeyim, 1 tanesi de intihar etti. Neden? Piyasaya girmediniz. Ofis bir müdahale kurumu değil miydi?

Ette ve sütte müdahale yapamıyorsunuz. Belki Bakanımız iyi niyetlerle açıklıyor, ben de seyrettim: “32 liradan kuşbaşı et, 28 liradan kıyma satacağız.” Ben küçükken babamdan bisiklet istemiştim, babam bana şöyle demişti: “Oğlum, koyunlar geçecek, bu tellere takılacak, sonra sana annen kazak örecektir.” Yani buna benziyor, iyi niyetten öte gitmiyor. Sizin bir müdahale kurumunuz yok. Neden bir müdahale kurumu oluşturmazsınız? Bunu hep beraber oluşturalım çünkü tarım sadece sizi ilgilendirmiyor, 79 milyonu ilgilendiriyor. Türkiye, nüfusu artan bir ülke ve çok yakın bir gelecekte 90 milyonları, 100 milyonları zorlayacak. Gıda daha stratejik hâle gelecek, su daha stratejik hâle gelecek. Bir de tabii eleştirmeden geçemeyeceğim, bütün bürokratlarınızla buradasınız ama A takımı olarak nitelendirebileceğimiz bürokratlar tarımla ilişkili değil. Yardımcınız hukukçu, müsteşarınız işletmeci.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum, buyurun lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bunu bir eleştiri olarak ister görün ister görmeyin ama iyi niyetli bir eleştiridir. Hiç mi AKP içerisinde ziraat mühendisi, veteriner yoktu? Arkadaşlarımızı kötülemek açısından söylemedim bunu.

Örnek yine çeltikten veriyorum. Üretimin yüzde 1’ini almakla müdahale edilmez, destekleme yapılmaz. Kırsal boşalıyor, köyler boşalıyor, çiftçimiz borçlanıyor, tarlasını satıyor, toprağını satıyor. On beş yıl önce Trakya’nın veya Anadolu’nun hangi köyüne giderseniz gidin hemen size bir çay gelir, hatta ikinci çayı isterseniz anında gelir. Dersiniz ki: “Ben bu köyü çok sevdim, bu köyden 10 dekar toprak satın alabilir miyim?” Bu on beş yıl önce. Derler ki: “Ey yabancı, istersen bir çay daha iç ama bizden toprak isteme, bizde satılık toprak yok.” Bugün Trakya’nın hangi köyüne giderseniz gelin, köy kahvesine oturun, çanta içerisinde parayı getirin, istediğiniz kadar toprak satın alabilirsiniz. İşte on üç yılda Türkiye’nin ve kırsalın geldiği durum budur. Tarımsal desteklemeler kırsalı yerinde tutamıyor, bu işi çözmek zorundayız çünkü bu ülke hepimizin ülkesi.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gaytancıoğlu.

Sayın Erdoğan, buyurunuz lütfen.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 36

Sayın Bakanım, çok değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin hayırlar getirmesini, hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Ben izninizle birkaç örnek üzerinden yola çıkarak meramımı ifade etmeye çalışacağım.

Sayın Bakanım, ben Kilis'te görev yaptım. Kilis'in istisnasız bütün camilerinde bir uygulama var, hem sağında hem solunda sekü dediğimiz, boydan boya yapılmış ve özürülü olan cemaatten camiye gelenler için bir tedbir olarak düşünülmüş. Önce hayret ediyor insan yani acaba burada nasıl bir facia yaşanmış, nasıl bir felaket olmuş da Kilis'e özgü bu şekilde bir uygulama var? Sonradan öğreniyorsun ki orada mayınlı arazi var ve o mayınlı araziden de insanlar geçimlerini temin, rızıklarını temin için "kaçakçılık" adı altında -ne kadar kaçakçılık, tabii yasal olarak söylemiyorum, bu savaş olmadan önceki hâli arz etmeye çalışıyorum- Suriye'den sigara, çay ve şeker, ağırlıklı bu şekilde... O mayınlı araziden gidip gelirken eğer sağ bacağını veya sağ ayağını kaybetmişse işte o tedbire göre sağda o özürülü vatandaşlar namaz kılıyor, sol bacağını kaybetmişse o da sol tarafta namaz kılıyor ve bu çok yaygın. Onların birbirlerine de latife olsun diye takıldıkları, nazik bir ifade değil ama onların kendi aralarında kullandıkları bir ifade var "tahta bacak" diye. Orada iptidai şartlarda o bacağı, topuğu kopanlar da bu şekilde kendi yerel yöntemleriyle o tedavilerini de geliştirmişler. Daha garip olanı var, onların hikâyesini dinlediğiniz zaman diyorlar ki: "Biz mayına düştük, mayın patladı ve bizden ayrıca mayın parası da aldılar." Yani patlama oluyor, bacağını kaybediyor, sonra mahkemeye çağırılıyor, ya mayın parası verecek ya da belli bir gün hapis yatacak. Neye karşılık bu? İşte, birkaç paket sigara veya çay veya şeker karşılık. Ayrıca, o mayınlı araziyle ilgili de birtakım spekülasyonlar falan var orada çünkü altmış yıllık bir mazisi var, bakir bir toprak; uzun bir koridordur burası malumunuz Suriye sınırında. Hiç ekilmemiş, gübre nedir, ilaç nedir onu görmemiş bir mayınlı arazi. Bu arazi üzerinde de birtakım hesap kitapların yapıldığı söyleniyor. O konumuzun dışındadır ama birincisi sigara veya çay veya şeker yüzünden yüzlerce insanımızın -sadece bir ilimizle ilgili bir hikâye bu - göz göre göre sakatlandığına şahit olduk ve hâlen de ne kadarı devam ediyor, onu bilmiyorum. Birinci örnek bu Sayın Bakanım. Tabii tarımı ilgilendiren bir örnek olduğu için sizlerle paylaşmak istedim.

İkincisi: 28 Aralık 2011, Şırnak'ın Uludere ilçesi Roboski köyü. Burada da büyük çoğunluğu çocuk olan 34 köylü kaçakçılık yaptıkları için, sigara kaçakçılığı yaptıkları için bombalandılar, uçaklarla tarandılar ve hâlen o vefat edenlerin, o katledilenlerin sorumluları hakkında herhangi bir işlem yapılmadı, o problem olduğu gibi devam ediyor. Nedir onların durumu? Onların durumu da yine, sigara kaçakçılığı yaptıkları için bu şekilde cezalandırıldılar. Bu tartışıldı tabii, kamuoyunda çok da tartışıldı. Gerçekten onlar kaçakçı mıydı, değil miydi, aralarında militanlar, silahlı unsurlar var mıydı, yok muydu? Ama sonuç itibarıyla çoğunluğunun çocuk olması ve hâlen aileler tarafından bununla ilgili mahkemenin takibinin yapılması bizim bu iddiamızı doğruluyor.

Üçüncü örnek Sayın Bakanım: Malumunuz, bölgemizde tarım ve hayvancılık, hemen hemen, hem tarihten gelen hem de belki de bir kader gibi bakarsak tek geçim kaynağımızdı. Fakat binlerce köyün boşaltılması, oradaki milyonlarca köylünün, insanımızın tehirci, göçü, zorla kendi köyünden, yurdundan, kasabasından göç ettirilmesi neticesinde o tarım alanları mahrum kaldı tarımdan. Sadece köyler, mezralar, yaylalar mahrum kalmadı, ayrıca göç etmeyenlere korucu olsun diye silah verilerek âdeta yeni problemler üretildi. Oradan batı illerimize, başka illerimize göç etmiş insanlarımız bir yandan işsizlik problemiyle karşı karşıya kalırken diğer taraftan da korucuların âdeta kendilerini artık devlet yerine koyması manzarasıyla karşı karşıya kaldılar ve köyüne dönmek isteyen de artık o tehlikeden, o tehditten dolayı da köyüne dönememiş oldu. Şimdi, boşaltılmış bu köylere, yeniden, gerçekten de üzerinde çok ciddi etütler, çalışmalar yapılarak, cazip hâle getirilerek, oradan göç eden insanların kendi köylerine dönmesi konusunda Bakanlığınızın müstakil bir proje üzerinde çalışması elbette ki bizi ve bölge insanımızı rahatlatacaktır.

Son olarak Sayın Bakanım: Malumunuz, Rusya'yla ilgili şu anda ciddi problemimiz var yani artık sanki Suriye'de Rusya'yla savaş yapacağız diye şu anda psikolojik bir hâletiruhiyemiz var. Bu tarımla ilgili, bunun kaybıyla ilgili meraklarımız var. Mesela ya sebze ve meyvede Rusya'ya yapılan ihracatla ilgili çok büyük kayıpların olduğu söyleniyor. Bu devam ederse bu kayıpların daha çok artacağı şeklinde malumatlar var. Bununla ilgili ne tür tedbirler alınır? Bu sorun ne kadar sürecek? Yani işin ticari tarafı ile siyasi tarafı acaba tefrik edilecek mi? Yoksa birbirine bağlı bir şekilde devam edecek, bu da ayrıca genel anlamda ülkemizin tarımla meşgul olan vatandaşlarının ciddi bir şekilde takip ettiği bir sorundur.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, sizi de diğer bakanlıklarda olduğu gibi burada da başarılarla yeni imza atmanız dileğiyle saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdoğan.

Sayın Kavaklıoğlu, buyurunuz efendim.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokrat arkadaşlarım, basın mensubu arkadaşlarım; herkesi saygıyla selamlıyorum, herkese hayırlı akşamlar diliyorum.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın bütçesiyle ilgili sözlerime öncelikle Sayın Başbakanımıza ve Sayın Bakanımıza teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım aracı IPA'nın 5'inci bileşeni olan Kırsal Kalkınma Programı -yani IPARD- fonları ülkemize özellikle tarımsal projeler üzerinden çok önemli destekler sağlamakta. Bu program, 2020 yılına kadar da devam edecek ancak bu fondan 42 ilimiz yararlanıyordu. Tabii, bu kriterleri yani hangi illerin yer alacağını AB kriterleri, AB formatı belirliyordu. Bu da bazı illerin, mesela benim seçim bölgem olan Niğde'nin de bu iller arasında yer almamasına neden olmuş durumdaydı. Hükümetimizin Eylem Planı'nda tarım sektörünün genelinde olduğu gibi, kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın gelir düzeyinin yükselmesi, gelir dağılımının iyileştirilmesi, doğal kaynakların korunması, zenginliklerin tüm insanımıza yansıtılması en temel hedef olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 37

belirtildi. Buna yönelik çalışma başlatılması 64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda da yer almıştı. Sayın Başbakanımızın başlattığı çalışmayla fonların etkin ve ülke geneline yaygın olarak kullanılması amacıyla 39 ilimizin mahrumiyetinin giderilmesine yönelik çok önemli bir adım atıldı. 21 Marta kadar tamamlanacak çalışmada, 64'üncü Hükümet Programı ve Acil Eylem Planı'na uygun olarak Tarımsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun olmadığı ve IPARD programının uygulanmadığı 39 ilimize il temsilciliğinin açılması ve IPARD'la aynı şartlara sahip bir program yapılması konusunda sona gelindiğini biliyoruz. Bu kapsamda, hem program yazılmış hem de illerimizde temsilcilikler açılması için çalışmalar başlatılmıştır.

Sonuç olarak, tüm illerimizde yaşayan vatandaşlarımızın aynı şartlarda hibelerden faydalanacakları bilinmelidir. Böylece, ülkemizin her köşesindeki çiftçilerimizin üretkenliğine ciddi bir katkı sağlanacak, gerçekten çok önemli ve bir anlamda eşitsizliği giderecek bu çalışmadan ötürü Sayın Başbakanımıza ve Sayın Bakanımıza müteşekkirimiz. Bu programın memleketimize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, tarım sektörü, üretici anlamda istihdam olarak 6 milyonun üzerinde vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren ancak tüketici olarak 78 milyonun tamamını ilgilendiren, ülkemizin gıda temini ve beslenmesi anlamında hayati bir sektör. Ancak AK PARTİ hükümetlerimizden önce yapısal sorunlar had safhada olan bir sektördü. Yapısal sorunlar çözülmeden günlük politikalarla tarımın ileri götürülmesi imkânsızdı. Hükümetlerimizin bu anlamda attığı en önemli adım Türkiye'nin ilk tarım çerçeve kanunu çıkarmak olmuştur. 2006 yılında yapılan bu çerçeve kanunla temel meseleler yani toprakla, araziyle, işletmeyle ilgili temel konular, altyapı meseleleri ele alındı. Bu kapsamda, tarım arazilerinde bölünmenin önlenmesine yönelik çalışmalar yapıldı, tarım envanterleri çıkarıldı, üretim havzaları belirlendi, nerede hangi ürün yetişir, en yüksek verimlilik nasıl alınır, bunun hesabı yapıldı.

Tarımda neredeyse yüz yılı bulan tarım arazilerindeki miras yoluyla bölünme sorunu, 2014 yılında çıkarılan bir kanunla çözüldü.

Su sorununa el atıldı, suyumuzu verimli kullanmak için çalışmalar yapıldı. Bu kapsamda, damlama ve yağmurlama sulama sistemlerine sıfır faizli kredi ve bunların alet ve ekipmanlarına yüzde 50 hibe destek uygulaması başlatıldı.

Tohumu destek kapsamına bizim Hükümetimiz aldı. Tohumculukla ilgili çıkarılan kanunlarla, Türkiye, bugün, tohum üreten bir ülke hâline geldi. Dünyanın 3'üncü büyük Tohum Gen Bankası açıldı.

Çevreye duyarlı üretim desteklendi. Bizden önce, 90 bin hektar olan organik tarım alanı 800 bin hektarın üzerine çıkarıldı.

Tarım, risk faktörü yüksek bir sektör ve tarımın en önemli problemlerinden biri doğal afetlerdir. Hemen her yıl memleketimizin bir köşesinde dolu, don, kuraklık, sel şeklinde doğal afetler yaşanmaktadır. Tarım Sigortası Kanunu'nu Hükümetimiz çıkardı ve 2006 yılından bu yana uygulanmakta.

Çiftçinin desteklenmesi için ciddi adımlar atıldı. Birçoğu ilk defa olmak üzere kaldırılmış olan destekler de dâhil 50'nin üzerinde yeni destek başlatıldı.

Türkiye için stratejik önemi olan, halkımızın beslenmesi için önemli olan ürünlere prim uygulaması getirildi ve birçoğu ilk kez verilen gelir destekleri başlatıldı.

AK PARTİ'den önce mazot desteği yoktu. Bugüne kadar 5 milyar TL'nin üzerinde mazot desteği sağlandı. Bir o kadar gübre desteği sağlandı. On üç yılda toplam 78 milyar liranın üzerinde destek verildi. Sadece 2016'da 11,6 milyar lira, gübre ve yemdeki KDV indirimler de eklenirse 14 milyar lirayı aşan bir destek verilecek.

Hayvancılığa ciddi destekler sağlandı. Hayvancılığın tarım destekleri içindeki payı artırıldı, yeni destekler başlatıldı. Özellikle besi desteği, buzağı desteği, büyükbaş hayvan desteği, cumhuriyet tarihinde ilk kez küçükbaş hayvan desteği 2006 yılında başlatıldı. Et ve Süt Kurumu kuruldu.

Arazi toplulaştırılması projeleri uygulanıyor. Kırk yılda sadece 450 bin hektar arazi toplulaştırılmışken iktidarımız döneminde 4,5 milyon hektarın toplulaştırılması bitti; 1,5 milyon hektarın da çalışmaları devam ediyor.

Burada saymadığım çok sayıda etkin yapısal dönüşüm politikaları ve verimli sonuçları olan projelerle Türkiye tarımda Avrupa'nın lider ülkesi konumuna gelmiştir.

Tarımda 2023 hedeflerimiz var. Gayrisafi yurt için hasılası 150 milyar dolar, ihracatı 40 milyar dolar, arazi toplulaştırması 14 milyon hektar, sulanabilir 8,5 milyon hektarın tamamının suya kavuştuğu bir tarımı hedefliyoruz. Tabii ki sorunlar yaşıyoruz. Sıkıntı her zaman olacaktır. Bu sorunların çözümü için Sayın Bakanımıza ve Hükümetimize çiftçilerimiz güveniyor.

Niğdeli patates üreticisi çiftçilerimizin bu dönem yaşadığı ürün fiyatının düşüklüğü sorunuyla ilgili Sayın Bakanımızla bir araya geldik, meseleyi görüştük, bu konuda gerekli çalışmaların yapıldığına inanıyoruz.

Sayın Bakanım, bir de Niğde İl Tarım Müdürlüğümüzün 2 eski binası var, bunlar birbirlerine çok uzaklar. Bu binanın yeniden yapılması için bir proje hazırlandı, Başbakanlık onayı alındı, yatırım programına teklif edilmesi konusunda desteklerinizi bekliyoruz.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesinin başta çiftçilerimiz olmak üzere bütün ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, herkese saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kavaklıoğlu.

Sayın Yedekci, buyurun lütfen.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, Türkiye'deki birinci sınıf tarım toprağının Türkiye topraklarının sadece yüzde 6'sı olduğunu, tarım yapılan alanın da yaklaşık yüzde 31 olduğunu söyleyerek başlamak isterim yani aslında ekilebilir, biçilebilir toprak açısından çok da zengin olmayan bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 38

durumdayız. Erozyon, çölleşme, toprağın içindeki organik maddelerin ve mikroorganizmaların azalması dolayısıyla toprakta oluşan bozulmalar da buna ilave oluyor ve bunun yanı sıra nükleer enerji santralleri, termik santraller, yerinde ve doğru yapılmayan barajlar, siyanürle altın aramalar, bugün Cerattepe'de de olduğu gibi, doğayı katleden çeşitli maden arama sistemleri ve yöntemleri, doğayı, toprağı, havayı ve doğal olarak yaşamımızı yok etmekte ve doğal olarak sizin Bakanlığınızı da bu durum doğrudan etkilemektedir. Bence, Bakanlık, öncelikle bu tür çalışmalar yapıldığında, bu konularda toprağın, tarımın, hayvancılığın lehinde görüş bildirmeli ve bu tür çalışmalara izin vermemelidir.

Tabii, artan teknoloji, kentleşme, insanların nüfusunun artmasıyla daha çok alanda yapı yapma ihtiyacı ortaya çıktı ve tarım toprakları büyük oranda imara açılmaya çalışıldı. Son on üç, on dört yıldır bu rant daha da vahşi bir duruma geldi. Ben, aslında sizden bu rakamı da almak isterim eğer mümkünse, ne kadarlık bir tarım toprağı imara açılmıştır? Özellikle Trakya, Bursa, Balıkesir civarında ne kadar bir alan imara açılmıştır? Bunu da öğrenmek isteriz, bizim elimizdeki rakamlar çok ürkütücü.

Bir şey daha söylemek isterim: Kent içi bostanlar, benim özellikle de üzerinde çalıştığım bostanlar, mesela, şimdi, Piyalepaşa Bostanlarını kurtardık, Türkiye'deki son cami bostanıydı, Anıtlar Kuruluna onu onaylattırdık, çok şükür oraya, Beyoğlu Belediyesi artık alışveriş merkezi ve otopark yapamayacak ama Yedikule Bostanları şu anda hâlâ tehlike altında. Siz de bu konuyla ilgili bir Bakan olarak umarım, ilgileneceksiniz ve oradaki bin beş yüz yıldır işlenen tarım toprağının elden çıkmasına engel olacaksınız diye düşünüyorum.

Şimdi, ben, sizi görünce çok kıymetli akrabalarımı aradım ve tarımla ilgili bazı bilgiler aldım. "1980'li yıllarda fennî yemin çuvalı 3 bin liraydı, et 6 bin liraydı. Et ve Balık Kurumu vardı ve biz ona satabiliyorduk, bizim için bir piyasaydı." diyorlar. Şimdi, fennî yemin çuvalı 6 bin lira olmuş, eti 23 bin liradan kasaplar alıyor. Yalnız Et ve Balık Kurumu artık yok ve almıyor. Bunun çok ciddi bir sorun olduğunu çok net bir şekilde görüyoruz ve sizin ilgilenmenizi rica ediyoruz. Tarım ve kredi kooperatifleri çiftçiye kredi veriyor ama 3-4 tane kefil istiyor ve maksimum da 5 bin liraya kadar kredi veriyormuş. Bunun tabii ki hemen bir alternatifi üremiş ve bir yıl vadeli yem satan çeşitli firmalar ortaya çıkmış, onlar kefil de istemeden insanlara yem veriyorlarmış ve böylece tarım ve kredi kooperatifleri sinek avlar duruma gelmişler ve kapanma durumuyla karşı karşıyalarmış. Herhâlde bilginiz vardır ama ben tekrar uyarmış olayım buradan.

Bir de tabii, canlı hayvanla ilgili bir ciddi sıkıntı var. İthal etten bahsediyoruz artık, Türkiye'de ithal et yiyoruz hepimiz. Artık bundan vazgeçilmeli. Hep ilkokulda öğrendiğimiz noktaya geri dönüyoruz biz "tarım" denince, Türkiye kendi kendine yetebilen 7 ülkeden biriydi. Bugün niçin bu hâle geldik? Samanı, simidin üstündeki susamı niye ithal ediyoruz? Biz, kendi toprağımızı niye doğru ve yerinde değerlendirmiyoruz? Bunun için gerekli bütçe mi ayrılmıyor? Eğer bütçeniz yoksa Diyanet İşlerinin bütçesinin bir kısmını Tarım Bakanlığımıza ayıralım ve insanlarımızın sağlıklı, mutlulukla ve keyifle yaşamasını sağlayalım.

Özetle, tarım arazilerine sahip çıkalım, hayvancılıkla uğraşan çiftçilerimize sahip çıkalım, onların elindeki arsalarını, traktörlerini bankalara borçlanma yoluyla kaybetmelerinin önüne geçelim ve tarıma ve hayvancılığa gerçek anlamda sahip çıkalım ve yeşil alanların, tarım alanlarının ve nitelikli tarım alanlarının inşaat alanlarına dönüştürülmesine engel olalım, şehirleşme belli alanlarda yapılabilir ama tarım her toprakta yapılmayabilir.

Bu arada, sulu olmayan tarıma yani susuz tarıma da ihtiyaç var, bu noktada önemli teknolojik gelişmeler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yedekci, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre verdim.

Buyurun lütfen.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Türkiye, susuz tarımla da daha çok ilgilenmeli ve az önce de sizin bahsettiğiniz damla sulama, bilgisayarla sulama, bu köylünün de eline gitmeli. Ben, Doğu Anadolu'yu çok iyi bilen bir kişi olarak orada kesinlikle bu sistemin uygulanmadığını ya da minimumda uygulandığını -belki haksızlık etmeyeyim- söyleyebiliriz. Bu arada, ekip biçmediği için insanlara para verdiğiniz için insanlar ekip biçmiyor çünkü ekip biçip kazanacağı kâr devletten alacağı paradan daha az oluyor. Bir hesaplama yoluna gittiğimizde, mesela, eskiden 1980'li yıllarda 3 tane inekten 1 tanesi sermaye, 1 tanesi yeme gidip 1 tanesi de çiftçiye kalırken, şimdi hiçbir şekilde, bu 3 ineğin kendi sermayesini korumadığı söyleniyor yani hayvancılık büyük ölçüde bitirilmiş durumda. Bu konuların sizin de bilginizde olduğuna eminim ama gereğini yapmadığınızı düşünüyorum. Bu, bir sorumluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yedekci, lütfen sözlerinizi tamamlayınız efendim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Tarih, herkesten yaptıklarının ve yapmadıklarının hesabını soracaktır.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yedekci.

Sayın Aydoğan, sizin söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonun değerli üyeleri, bürokratlar ve basın emekçileri; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ben gıda mühendisiyim. Gıda mühendisi olduğum için şunu rahatlıkla söyleyebilirim: Tabii ki Türkiye'de pek çok bakanlık var, bütün bakanlıklar önemlidir şüphesiz ki ama bir gıda mühendisi olarak şunu söyleyeceğim: En önemli bakanlıklardan biri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıdır. Niye öyledir? Bir, Türkiye, tabii bir tarım ve hayvancılık ülkesidir; bu önemli. İki,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 39

kapitalizm, artık Türkiye’de son derece etkili. Kapitalizmin etkili olduğu yerde istihdam alanları daralıyor tabii ki ve tüketim kültürü çok fazla yayılıyor. Tüketimin olduğu yerde tüketime dayalı bir ekonomi geliyor aynı zamanda. Eğer bir ülke ekonomik kaynaklarını tüketimden kaynaklı oluştuyorsa şüphesiz ki o ekonominin güçlü olması mümkün değil, temelleri sağlam bir ekonomi olmuyor. Ekonominin güçlü olması için üretime dayanması gerekiyor. Tabii ki sanayi sektörü önemli ama daha önceden de Sanayi Bakanlığı bütçesinde tartışmıştık, Türkiye’de sanayi alanında da bir gerileme olduğunu söyleyebiliriz. Tabii, istihdam alanı yaratma açısından bir gelişmiş sanayi önemli. Geriye ne kalıyor? Geriye tarım ve hayvancılık kalıyor istihdam alanı yaratma açısından ve üretime dayalı bir ülke ekonomisinin gelişmesi açısından. O nedenle, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bu anlamda son derece önemli yani bu ülkenin ekonomik geleceği açısından son derece önemli yani çok önemli bir iş yaptığınızı söylemek istiyorum. O nedenle de burada yapılan uzun tartışmalara çok büyük bir değer ve anlam biçiyorum.

Bir arkadaşımız da belirtti, tabii bu kadar önemli bir bakanlığın bana göre de üst düzey kadrolarının teknokrat olması gerekir. Ben de basından okudum. Herhâlde Müsteşarınızı Sosyal Güvenlik Bakanlığından getirdiniz, Bakan Yardımcısı da sanırım öyle. Tabii, biz biliyoruz, Sağlık Bakanı her zaman bir doktor olur, Ekonomi Bakanı her zaman bir ekonomist olur, iktisatçı olur, maliyeci olur. Tabii, bakanların mutlaka o meslekten olması gerekmez ama teknokratların öyle olmasında ben büyük bir yarar ve fayda görüyorum, özellikle sizin Bakanlığınız açısından. Bunu niye söylüyorum? İş bilen insanla çalışmak şüphesiz ki son derece önemli.

Bu anlamda, gıda mühendislerine de değinmek istiyorum. Gıda mühendisinin alınması, 2014 ve 2015 rakamlarına baktım, aradaki fark 60 civarında falan, 60 gıda mühendisi alınmış. Aslında, bu, şunu gösteriyor tabii ki: Ya Türkiye’de gıda alanında çok önemli, ciddi bir gelişme yok, gıda mühendisine ihtiyaç yok Bakanlıkta yani denetim yapılacak alanlar çok geniş değil, o anlamda fazla eleman alınmaya ihtiyaç duyulmuyor ya da böyle bir gelişme var ama denetimler iyi yapılmıyor. O nedenle, teknik eleman alınmaya ihtiyaç görülmüyor.

Tabii, ben de uzun süre özel sektörde çalıştım, devlet sektöründe de çalıştım, biliyorum. Devlet sektöründe kısmen de olsa bir denetim var fakat özel sektörde son dönemdeki gıda alanındaki gelişmelerin son derece sıkıntılı olduğunu söyleyebilirim. Unilever-İş’te çalıştım uzun yıllar. Biliyorsunuz, uluslararası bir sermaye. Bursa-Yenişehir tesislerinde -Sayın Bakan gibi ben de Bursalıyım- Fidan salça ve konserve fabrikası vardı, ortalama yılda 1.000 işçinin çalıştığı bir yerdi. Sonra, tabii ki, hem Türkiye’deki girdilerin fazla oluşu, ortaya çıkan ürünlerin uluslararası alanda rekabet gücünün olmaması nedeniyle kârlı bir sektör olmadığı için koskoca fabrikayı Unilever-İş kapattı, Koç’a sattı. Koç, daha sonra, Tat Konserve olarak burayı çalıştırmaya çalıştı. Uzun yıllar da Tat Konserve, yedi sekiz yıl faaliyet gösterdi. O da aynı nedenlerle kapatmak durumunda kaldı.

Şimdi, genel olarak gıda sektörüne baktığımda, böyle, kaliteli, nitelikli üretim yapan firmaların üst üste kapandığını görüyorum. Böyle, daha ufak ölçekli gıda işletmelerinin açıldığını, hatta merdiven altlarına kadar giden gıda üretimlerinin yapıldığı söyleyebiliriz. Bu, Türkiye açısından tabii son dereceli sıkıntılı bir nokta. Bunun üzerinde biraz durulması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Bakan Bursalı olduğu için bilir, bizim oralarda çiftçiler için şöyle bir söz var, aynı zamanda ben de bir çiftçi kızıyım, babam çiftçilikle uğraşıyordu ve sık sık bize söylerdi: “Çiftçinin karnını yarmışlar, içinden kırk tane gelecek yıl çıkmış.” İşte, bu sene 100 dönüm fasulye ekerdi, fasulye para etmez; o sene patates para etmişse fasulye ekmekten vazgeçer ondan sonraki sene patates ekerdi; bu sefer patates para etmiyordu, ondan sonra 200 dönüm biber ekerdi. Yani, böyle, yıllarca bu işi yaptı, yaptı, sonuç olarak bir para kazanamadı. Kazanamayınca en sonunda geldi, dedi ki: “Çocuklar Peygamberimiz demiş ki ‘Kazancın yüzde 90’ı ticarettir.’ Ben bu çiftçiliği bırakıyorum, ticarete dönüyorum.” Sonra ticarete başladı ve ticaret yaparken de öldü.

Ben, buradan şuraya gelmek istiyorum. Ülkede çiftçilik yapma sayısındaki oran her geçen gün azalıyor çeşitli nedenlerden dolayı tabii. Tarım politikalarının, çiftçi politikasının iyi düzenlenmemesi nedeniyle ortalama 2 milyon insanın, herhâlde 2009’a kadar, çiftçilik yapmaktan vazgeçtiği bazı yapılan araştırmalar bize gösteriyor. O nedenle, bu konuya özel olarak eğilinmesi gerektiğini ben düşünüyorum. Yani, konuşmamın başlangıcında da dediğim gibi, Türkiye’nin geleceği, aslında, eğer ağır sanayi gelişmezse, ekonominin sağlam temellere oturabilmesi için üretime dayalı bir iş yapmakta. Bu da ülkemizde koşulların son derece iyi olduğu tarım ve hayvancılık. Üstelik tarım ve hayvancılıktan ekonomilerini son derece geliştiren ülkeler var dünyada. Örneğin Hollanda, et ve süt ürünlerinde dünyada sayılı ülkelerden biri. Türkiye’de her şey var, mera var, yayla var, ova var, arazi var fakat ne yazık ki bunlar yeteri kadar iyi değerlendirilemediği için yani gelişmiş ülkeler arasına bunu kullanarak bile girmemiz mümkünken bu mümkün olmuyor.

Kısaca birkaç şeyden de -arkadaşım da belirtti aslında da- söz etmek istiyorum yani tarım ve hayvancılığın bölgede bitirilişiyle ilgili. 1990’lı yıllardaki göçü herkes biliyor yani yaşanan köy boşaltmalar nedeniyle çiftçilikle uğraşan milyonlarca insan metropollere göç etmeye başladı ama bu politika hâlen bitmedi Sayın Bakan. Şimdi, 1990’lı yıllardaki bu göç politikası aynen devam ediyor. Şu anda da bölgede güvenli bölge problemi var. Neredeyse bölgenin tamamı güvenli bölge ilan edilmiş durumda. İşte, bahar geliyor, yaylaya çıkacak insanlar, yine aynı sorunlarla karşı karşıya kalınacak. Yani, her yasak, her baskı hem bu işle uğraşanların sayısını azaltıyor, yıldııyor, bırakmasına neden oluyor hem de ekonomik anlamda yeni göçler de Türkiye’de başladı yani, 1990’lı yıllardaki savaş göçleri şimdi ekonomik göçlere dönüştü diyebiliriz.

Yine, GAP mesela, büyük bir kurtarıcı olarak sunuldu ama GAP’ın olduğu bölgede de insanların yaşamlarına direkt etkili olan bir tablo ortaya çıkmadı. Şimdi, GAP’ın yapıldığı bölge var ama bakıyoruz rakamlara, en fazla mevsimlik işçinin olduğu yer de GAP’ın bulunduğu alanlarda. Yani, ortalama, çocuk çocuğu hesap ederseniz, 1 milyon civarında insan mevsimlik işçi olarak Adıyaman’dan, Urfa’dan, çeşitli yerlerden hem Çukurova’ya hem de Türkiye’nin çeşitli yerlerine gitmek durumunda kalıyor. Yani, GAP’ın bize, insan yaşamına etkisi yerine, daha fazla hidroelektrik santralleriyle Türkiye ekonomisine katkı sağladığını biz görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 40

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, lütfen... İlave süre veriyorum, buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Hidroelektrik santrallerinin bulunduğu yerde yüzlerce köy ortadan kaldırılıyor. Örneğin şimdi, Hasankeyf yapılıyor, Hasankeyf'in yapıldığı alanda 952 tane köy ortadan kaldırılıyor ve toprakların da doğu ve güneydoğuda belli insanların elinde olduğunu düşünürsek bu kamulaştırma sırasında bedeller 5-10 kişiye ödeniyor, onun dışındaki köylerdeki insanlar maalesef ekonomik sıkıntılardan dolayı köylerinden, evlerinden, yerlerinden oluyorlar ve metropollere böyle ucuz işçilik anlamında bir göç de başlamış oluyor. Bu GAP'la ilgili tedbirler, önlemler bir süre sonra alınmazsa GAP'ın da bölgeye, bölge insanına sunacağı çok fazla bir şey olmayacak diyorum.

Kısaca bunları belirteceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Aydoğan.

Sayın Erdinç, buyurun lütfen.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, sözlerime başlarken, birlikte mesaimiz geçti, Sayın Mehmet Daniş Ağabeyimizin Bakan Yardımcısı olmasını gerçekten mutluluk verici bir olay olarak görüyorum. Kendisine başarılar diliyorum. Yine, Müsteşarımız Sayın Nusret Yazıcı'ya da yeni görevinde başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, bu hafta sonu Adana'daydınız. Tabii, biz burada hafta sonu dâhil, her gün sabahlara kadar çalışmak zorundayız, böyle bir çalışma temposu içerisindeyiz. Tabii, biz sizlere eşlik edemedik ama sizler Adana'nın tarımsal anlamda -daha önce Adana'ya çok geldiniz ama- münbit topraklarını da görme imkânına sahip oldunuz. Gerçekten, dünya ovaları içerisinde önemli bir yere sahip olan Çukurova Ovası'nı da görme imkânına sahip olduğunuz. İklimiyle, suyuyla, tarım potansiyeliyle, toprağıyla, gerçekten dünyadaki birçok ovayla yarışabilecek bir potansiyele sahip. Tabii, bununla birlikte, Çukurova Ovası, bu potansiyeliyle birlikte, Türkiye'de belki tek başına Türkiye'nin ihtiyacını tarımsal anlamda karşılayabilecek bir potansiyele de sahip. İnşallah, sizler döneminde bu potansiyel biraz daha üst seviyelere çıkarılarak Türkiye'nin ihtiyacını tek başına karşılayabilecek ve bu çerçevede diğer bölgelerle birlikte Türkiye'nin ihracatına, Türkiye'nin ekonomisine ciddi katkı sağlayabilecek bir hâle gelmesini temenni ediyorum.

Tabii, bunun bu hâle gelebilmesi için çok güzel şeylerin de yapılması gerekiyor, bugüne kadar yapılanların yanında, ek bazı şeylerin de yapılması gerektiğini de düşünüyoruz. Özellikle, tabii, tam doğrudan sizi ilgilendirmese bile kullanım anlamında Tarım Bakanlığımızı ilgilendiren bir sulu tarım sistemi var. Adana'nın ve Çukurova'nın potansiyel anlamında sulu tarıma çok yatkın bir yönü var ancak baktığımızda bir vahşi sulama sistemiyle topraklar sulanıyor maalesef. Orman Bakanlığımıza bu konuyu çeşitli seferlerde dile getirdik ama bizim isteğimiz, özellikle tüm alanın kapalı sistem bir sulamayla sulanması. Sizin de bu konuda desteğinizi bekliyoruz. İnşallah, hem Orman Bakanlığımız hem sizlerin katkılarıyla modern bir sulama ihtiyacının karşılanmasının Türkiye'nin su yönünden ihtiyaçlarını daha verimli kullanabilmesi anlamında önemli olduğunu da düşünüyorum. Tabii, bu bölgemizin tarımsal sanayi anlamında da çok ciddi gelişmeler yaşadığını da görüyoruz. Özellikle konserve anlamında, ambalaj anlamında, paketleme anlamında, soğuk depo taşımacılığı anlamında birçok noktada tarım sanayisinin de Adana'da geliştiğini görüyoruz, tabii, bu sanayinin biraz daha ileri götürülmesi gerektiğini de düşünüyoruz.

Geçen dönemlerde bütçe sunumlarında, bakanlarımız sunumlarını yaparken, sunum kitapçığında -ki buradaki birçok bürokrat arkadaşımız da bilir- özellikle tarım ve hayvancılığa dayalı organize sanayi bölgelerinin kurulmasına yönelik çalışmalar olduğu belirtilmişti. Ben kaçırırım mı bilmiyorum ama herhâlde göremedim. Böyle bir çalışmanın gerçekten önemli bir çalışma olduğunu düşünüyorum, özellikle tarım ve hayvancılığa dayalı organize sanayi bölgelerinin kurularak ve bunların da liman entegrasyonu ile özellikle ihracat potansiyelimizin çok ciddi şekilde artacağını da düşünüyorum. Yani organize tarım ve hayvancılık sanayi bölgesi.

Tabii, bununla birlikte bizim Adana'mızın uzun yıllardır özlemini çektiği, belki bir taraftan sizi ilgilendiren, bir taraftan da Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızı ilgilendiren bir husus. Tarım ve hayvancılığa dayalı bölgenin yapısı anlamında bir liman ihtiyacı var. Bugün tarım sanayisi, hayvancılık sanayisi gelişmiş bir bölgenin dışarıya yaptığı ihracatın tamamı Mersin Limanı üzerinden yapılmaktadır. Tabii, hem ulaşım anlamında hem de nakliye anlamındaki yükler dolayısıyla, bu dışarıya yaptığımız ihracatlar anlamında ciddi bir maliyet getirmektedir. Bu çerçevede bu liman hususunda da sizlerin katkılarını bekliyoruz.

Tabii, bunun olabilmesi, hem organize sanayi bölgesinin hem de liman ihtiyacının asıl hedefi, bizim 2023 hedeflerimiz içerisinde tarım ve hayvancılıkta ihracat miktarı olarak 40 milyar dolar hedefimiz var, bölgenin inşallah buna da çok ciddi şekilde katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Tabii, sunumunuzda vardı, gördüm, tarım havzalarıyla ilgili bir çalışmanız var. Tabii, tarım havzalarının geldiği aşamayla ilgili çok detaylı bir şey yok ama belki soru-cevap bölümünde buna da kısaca değinmenizde fayda olduğunu düşünüyorum. Zira, bugün desteklemeler anlamında çok ciddi bir katkı sağlıyoruz, vatandaşlarımıza, çiftçilerimize çok ciddi destekler sağlıyoruz. Tabii, bu destekleri sağlarken de aslında arz ve talebi dengeleyecek bu havzaların oluşturulması çok önem arz ediyor, bunlar sağlanırsa belki bu destek kalemleri de çok düzenli bir hâle gelmiş olur diye düşünüyorum. Bununla birlikte özellikle kırsal kalkınma yatırımlarıyla ilgili bütün 81 ile yönelik çalışmalarınız var, ancak bu kırsal kalkınma yatırımları içerisinde IPARD Projesi'yle ilgili... Bizim Adana merkez belki buna çok ihtiyaç duymuyor ama 15 tane ilçemiz var; 4 tanesi merkez ilçe, 11 tanesi de taşra ilçesi. Bu 11 taşra ilçemizin hemen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 41

hemen çoğu, 1-2' si hariç dağlık bölgelerde ve tarım alanlarının biraz da az olduğu bölgelerde. Bu çerçevede, o bölgelere, özellikle bu ilçelerimize IPARD kapsamında destek verilmesinin vatandaşlarımız, çiftçilerimiz anlamında çok katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Yine, Türkiye'de ithal ikameli ürünlerimiz var, işte, bunlar pamuk, yağlı tohumlu ürünler, bitkiler olmak üzere. Tabii, bunlarla ilgili destekler de gerçekten önemli. Bu desteklerin de verilirken aslında o piyasa şartlarına göre verilmesi... Yani nedir? Örneğin pamuk fiyatları belli bir seviyede seyreliyor, ciddi bir rakamdaysa, tabii belki destek gerekemeyebilir ama arzın çok olduğu, fazla olduğu durumlarda da ciddi desteklerin yapılması gereken durumların söz konusu olacağını da düşünüyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen biraz sessiz olalım.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bir de son olarak, özellikle bizim bölgemizi çok fazla ilgilendiriyor, bizim orada...

Tabii, bu havza sistemindeki amaçlardan biri de -burada eksik bıraktığım bir husus- bizde karpuz, domates çok yoğun ekilen sebzelerdir, ürünlerdir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Pamuk var mı?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Pamuk da var ama...

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçmişe göre yok.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Gelir getirisi daha yüksek ürünler tercih edildiği için, bugün mesela bu ürünler ekilirken şöyle bir yol da izleniyor: Diyelim bu sene karpuz ve domates ciddi şekilde para etti, önümüzdeki yıl -bir planlama eksikliğinden kaynaklı olduğunu düşünüyorum veya tarım müdürlüklerimizin bu konuda yeterli destek vermediklerinden dolayı olduğunu düşünüyorum- o bölgede yaşayan herkes bu ürünleri ekiyor ve o sene o ürünler para etmiyor. Yani bir sene para eden ürün bir sene para etmiyor. Böyle bir sıkıntı yaşıyoruz. Bir sene tarlada kalıyor, bir sene de çok ciddi para ediyor. Yani bir sene ekenler bu sene kâr ettiyse önümüzdeki yıl da ekiyor, onunla birlikte birçok kişi daha ekiyor, zarar edince önümüzdeki sene bu sayı azalıyor, azalınca da ürün yine para ediyor. Böyle bir kısır döngü var. Aslında buna da müdahale edebilirsek çok faydalı bir sonuç ortaya çıkar.

Bir de son olarak, bildiğiniz gibi en erkenci ürün Çukurova'ımızda çıkıyor. Bunlardan bazıları da buğday, mısır, en erkenci olarak bizde çıkar, Mayısın 20' si gibi başlar Haziranın ilk haftası da biter.

Tabii, genelde Tarım Bakanlığımızda şöyle bir çalışma var: Bugüne kadar hep buğday, mısır gibi destekler, işte, Adana'daki, Çukurova'daki ürünler bittikten hemen bir iki hafta sonra açıklandığından dolayı, vatandaşlarımızın birçoğu da ürünlerini tüccarlara serbest piyasada satmış oluyorlar, çünkü ciddi bir ihtiyaç duyuyorlar. Böyle bir sıkıntı yaşıyoruz. Özellikle bu ürünlerin hasadı yapıldıktan hemen sonra, yapılırken, bir şey yapılsa... Tabii, bunlar müdahale fiyatları olarak da belirleniyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdinç, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre verdim.

Buyurun lütfen.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

...aslında piyasaya müdahale anlamında söyleniyor ama, maalesef, hep kurban Adana oluyor, hep kurban Çukurova oluyor, bu hususu da takdirlerinize arz ediyorum.

Bütçemizin hayırlı, uğurlu olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdinç.

Sayın Bakanım, KOB ve örümcek ağı, her ne isimle olursa olsun milletvekillerimiz bu planlama konusuyla ilgili...

Sayın Bakanım, müsaade ederseniz, sadece ziraatçılar değil, biz de iktisatçılar olarak ucundan kenarından, giriş dersinde okutuyorlar mikroda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zaten iktisatla ilgili, ziraatla ilgili değil ki.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şu an itibarıyla 12' si Komisyon üyesi, 13' ü de Komisyonumuzu dışarıdan teşrif etmiş olan 15 değerli milletvekili arkadaşımızın söz talebi vardır.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Benim de var da doluluktan dolayı basamıyoruz.

BAŞKAN – Neyse, soruluyor, ben sadece bilgi vermek için söyledim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Milletvekillerinin bütçeye ilgi göstermesi demokratik olarak sevindirici bir şeydir.

BAŞKAN – Çok.

Evet, efendim, şimdi Sayın Ali Akyıldız, buyurun.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlar, basınımızın değerli emekçileri ve çok değerli Meclis çalışanları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, tabii, ben de önce Sivas diyorum. Şimdi, Sivas'ta çok ciddi bir şeker pancarı üretimi var, bu üretim yapılırken de Sivas'ta değerlendirilemiyor olmasının çok ciddi sıkıntıları yaşıyoruz. Şeker pancarı üretimi yapan çiftçilerimiz, şeker pancarlarını çevredeki illere göndermek mecburiyetinde kalıyorlar, işte, Erzincan, Tokat vesaire.

Şimdi, yıllardır Sivas olarak biz Sivas'a bir şeker fabrikası özlemini yaşıyoruz ve ben inanıyorum ki bu dönem şeker fabrikasının temelini birlikte atacağız, bu müjdeyi Sayın Bakanımızdan burada Sivas'a vermesini umutla bekliyoruz değil mi sayın vekilim? Tabii, burada Sivaslı milletvekili ağabeyim de var, destek veriyor, ben onun desteğine de güveniyorum tabii. Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 42

Yine, Sivas'ta yapımı tamamlanan et kombinası var, burasının yapımı tamamlandı, açılışı da yapıldı Sayın Bakanım, ama bir türlü hizmete girmedir. Bu et kombinasıyla ilgili düşünceniz nedir, nasıl ve ne şekilde çalıştırmayı düşünüyorsunuz? Yani burayı Et ve Balık Kurumuna mı devralacaksınız ya da başka bir şekilde çalıştıracaksınız, bu konuda da Sivaslı olarak düşüncelerinizi öğrenmek istiyoruz.

Sayın Bakanım, yine Sivas'ta 2 tane TİGEM işletmesi vardı, bir Hafik'te, bir de Ulaş'ta. Hafik'teki TİGEM maalesef özelleştirildi ve satıldı. Elimizde TİGEM kapsamında bir Ulaş'taki devlet üretme çiftliği kaldı, ama burası da çok rantabl çalışmıyor.

Benim sizden ricam, Tecer Dağı'nın eteklerinde çok da güzel arazilere sahip olan bu Ulaş TİGEM'in taşeronlaşma yöntemiyle çalışması değil de gerçekten buranın verimli bir şekilde çalışması, çünkü arazileri çok güzel, verimli bir araziye sahip. Buranın hayvancılığı şu an taşeron yöntemiyle çalıştırılıyor ve buranın çok da özlemine duyduğumuz, özellikle sertifikalı tohumluk yönünden çok da iyi bir şekilde çalıştırılabileceğini, yine hayvancılık noktasında sertifikalı hayvancılığın da burada çok verimli bir şekilde yapılabileceğini düşünüyorum, bunu da size arz etmek istedim.

Yine, Sayın Bakanım, biliyorsunuz tarım arazisi büyüklüğü bakımından Sivas önde gelen illerimizden bir tanesi, ama maalesef bunu siyaseten söylemiyorum ama gerçekten köylerimiz boşaltılmış durumda. Yani çiftçimiz maalesef kaderine terk edilmiş bir durumda.

Sivas, biliyorsunuz rakamlar açıklandı, 2011'le kıyaslandığında Türkiye'de göç veren nadir illerden de bir tanesi. Bunun önüne geçmenin yollarından bir tanesi, Sivas'ta tarımsal teşvikin bölgesel proje noktasında uygulanmasından geçiyor. Örneğin KOP gibi, yani Sivas'a özel bir proje uygulayabiliriz ve bunu birlikte de yapabiliriz. Bu nedenle, Sivas'tan göçün önlenmesi, hatta tersine göçün başlaması noktasında... Tarımsal üretim dediğimizde aslında hayvancılık da bunun içerisine giriyor, bu konuyu yanlış söyledik, tarım ve hayvancılık değil de tarımsal üretim dediğimizde hayvancılık da içindedir zaten.

Tarımsal üretim noktasında Sivas'a özel bir proje yapabiliriz, Sivas'ta çiftçinin köylerde kalarak çiftçiliğe devam etmesinin yolunu açabiliriz, bu konuda da bilemiyorum bir projeniz var mıdır, düşünceniz nedir? Bu konuda Sivas'a özel bir düşünceniz varsa bunu da öğrenmek istiyorum.

Tabii, genel konulara geleceğim ama önce Sivas Sayın Bakanım, kusura bakmayın.

Çiftçilerimize verilen teşvik sistemi, bunu birçok arkadaşımız dile getirdiler. Ben de bu bütçe kitabını kısmen okumaya çalıştım, geç elime geçtiği için tamamını okuyamadım ama, burada, özellikle baktım, tarımsal destekler bölümünde hâlâ doğrudan gelir desteği ödemesi uygulamasının devam edeceğini ve hatta devam ettiğini de görüyoruz.

Şimdi, ben de bir ziraat mühendisiyim, yirmi beş yıl sahada bilfiil çalışmış bir insan olarak, sahayı bilen bir insan olarak, doğrudan gelir desteği ödemesinin çiftçiye ve tarıma faydalı bir yöntem olmadığını, ta ilk çıktığı zaman da bunun karşısında durarak eleştirmiştik, doğru olmadığını söylemiştik ve yaşanan süreç de bizi haklı çıkardı.

Benim bir ziraatçı olarak istirhamım, doğrudan gelir desteği ödemesinin devamı yerine girdi fiyatlarının desteklenmesi gerekiyor. Yani şimdi örnek vereyim, İstanbul'da yaşayan Sivaslı hemşehrilerimize gelseniz Sivas'ın herhangi bir köyünde tarlasını sorsanız, tarlasının yerini gösteremez, ama o "doğrudan gelir desteği ödemesi" adı altında aldığı parayı da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Sözcü Mehmet Şükrü Erdinç geçti)

BAŞKAN – Sayın Akyıldız, tamamlamanız için ek süre veriyorum.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

...başka yerlerde kullanıyor, yani tarıma veya gerçekten teşvik amacına uygun şekilde kullanılmıyor. O nedenle, doğrudan gelir desteği ödemesinin de bana göre devam etmesi yerine tarımsal girdilerin desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim, iki konuya daha kısaca değineyim, herhâlde sürem de yetecektir.

Atama bekleyen ziraat mühendisleri, veterinerler, orman mühendisleriyle ilgili arkadaşlarımızın birçoğu konuştular, bu konuda hakikaten uzun yıllardır bu meslektaşlarımızın çok sıkıntı yaşadığını biliyorum, burada sizden müjdeli haberler bekliyorlar, ben bunu yine size belirtmek istiyorum Sayın Bakanım.

Son olarak da ben uzun yıllar tarım kredi kooperatiflerinde görev yaptım, yirmi beş yıl bilfiil çalıştım. Şimdi, tarım kredi kooperatifleri, tarım sektöründe Türkiye'nin lokomotif kurumlarından bir tanesidir, ama son süreçte -bir üzüntümü paylaşmak istiyorum- buranın kurumsal yapısının bozulduğunu, bozulmaya yüz tuttuğunu üzülerek görüyoruz, çünkü tarım kredi kooperatifleri Türkiye'de tarım sektöründe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekrar ek süre veriyorum.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – ...çiftçiye eğitim noktasında çok ciddi görev yapmaktadır. Bu nedenle, buranın kurumsal yapısının bozulmasının önüne geçilmesi, kurumsal kimliğinin daha sağlam bir şekilde korunması gerektiğini düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akyıldız.

Sayın Savaş, buyurun.

Süreniz on dakika.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlarım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 43

Sayın Bakanım, ben IPARD 2 Hibe Destek Programı'nda yer alan bazı konularla ilgili tespitleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

2015 yılında Avrupa Birliği Komisyonu tarafından onaylanan ve 2014-2020 yılları arasında uygulanacak olan IPARD 2 Hibe Destek Programı'nda ortaya konulan yeni kriterlerle yapılan bazı değişiklikler, gerek sektörel gelişme ve gerekse potansiyel proje sahipleri ve faydalanıcılar açısından birtakım olumsuzluklar doğurmuştur.

IPARD 2 "Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar" başlığının "Genel Uygunluk Kriterleri" alt başlığında, başvuru sahibinin kendisinde üç yıllık mesleki yeterlilik şartı aranmaktadır.

Ayrıca, IPARD yatırımlarında başlangıçta finansman kaynağı sorgulaması olduğundan, yatırımcının belirli bir mali güce sahip olması da gerekmektedir. Dolayısıyla, mali gücü olup da mesleki yeterlilik kriterlerini yerine getiremeyen yatırımcılar için, hayvancılık işletmelerinde daimî çalışanlarla mesleki yeterliliğin karşılanabilmesi mümkün olmalıdır.

Bu nedenle, ilgili başlık altında aranan şartların, IPARD 1'de olduğu gibi başvuru sahibinin kendisi veya bir daimî çalışanı üzerinden minimum üç yıl çalışma deneyimiyle kanıtlanması yeterli görülmelidir.

İkinci husus, yeni kurulan bir şirket veya işletme, henüz faaliyeti olmadığı için küçük ve orta ölçekli işletme kriterini sağlayamamaktadır. Dolayısıyla, yeni kurulan bir işletme, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasıyla ilgili "Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar" başlığından meyve ve sebze işleme ile et ve süt işleme alanında sunacağı projesine destek alamamaktadır. Bu durum, özellikle soğuk hava depoları için uygulanan 10 bin metreküp üst kapasite sınırıyla da gelişmektedir. Şöyle ki Sayın Bakanım, 10 bin metreküplük bir depoda tasnif ve ambalaj işi yapmayan, sadece depolama işi yapan işletmelerin yıllık ciroları çoğunlukla 1 milyon TL'yi aşmamakta ve KOSGEB'e göre de küçük ölçekli işletme sınırına erişememektedir. Bu nedenle, ilgili sektörde mikro, küçük ve orta ölçekli tüm işletmelerin desteklerden faydalanmasının önü açılmalıdır.

Diğer husus, yine özellikle meyve ve sebze işleme ve paketlenme sektörüyle ilgili tanımlanan "Spesifik Uygunluk Kriterleri" başlığı altında, "Soğuk hava depolarının toplam kapasitesi en fazla 10 bin metreküp olmalıdır." denilmektedir. Bu durum yeni kurulacak soğuk hava depoları için belki kabul edilebilir, fakat hâlihazırda mevcut olan ve kapasiteleri 10 bin metreküpü geçen yüzlerce deponun da AB standartlarına uygun ve atmosfer kontrollü son sistem depolara dönüştürülmesi, depolanan ürünlerin kalitesi, saklama süresinin uzatılması ve katma değerinin artırılması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, 10 bin metreküp sınırı, mevcut işletmelerde yenilenebilir enerji yatırımları ve işleme, paketlenme ekipmanlarının kurulumuna engel olmamalıdır, ilgili maddede gerekli düzeltme yapılmalıdır.

Diğer konu, "Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme" ana başlığının, "Genel Amaçlar", "Spesifik Amaçlar" alt başlığı altında yalnız süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler, mantar, fide ve fidan ile çiçek soğanı, misel üretimi ve benzeri faaliyetler destek kapsamına alınmıştır.

Bu bölümde, kırsal alandan göçü önlemek, refah düzeyini ve istihdamı artırmak, yaz döneminde artan sebze ihtiyacını karşılamak amacıyla yayla şartlarında serada sebze üretimi, "yayla sebzeciliği" adı altında desteklenmelidir. Bu destek "dağlık alan" tanımı içine giren alanlarla sınırlı tutulursa daha etkili olabilir.

Başka diğer bir konu, yine aynı başlık altında duyurulan, yerel gıda ve gıda olmayan tarım ürünleri listesinde, gıda olmayan ürünlere gül yağı ve gül kozmetik ürünlerinin eklenmesi gerekmektedir.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Teşekkür ediyoruz efendim.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, Komisyon Başkanı olarak buradan destek veriyoruz, Aydın milletvekili olarak Isparta'ya özel bir pozitif ayırım yapıyoruz, çünkü Isparta gülü özel endemik bir bitki olup, dünya gül yağı ihracatının yaklaşık yüzde 65'i ülkemiz tarafından Isparta gülüyle karşılanmaktadır.

Ayrıca, gülün şampuanından kremine ve diğer cilt bakım ürünlerine kadar akla gelebilecek her türlü bitkisel ve doğal kozmetik ürünü üretilmektedir. Üretilen gülün katma değerinin yükseltilmesi açısından gül kozmetik yatırımlarının desteklenmesi son derece önem arz etmektedir.

Tekrar saygı sunuyorum.

Bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Savaş.

Isparta ilginiz de gerçekten güzel.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Az daha alkışlayacaktım kendimi tutamayıp, öyle konuştunuz ki.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biraz baskıyla oldu.

BAŞKAN – O baskıyı biz de hissettik Divan olarak.

Sayın Zeybek, buyurun.

Süreniz beş dakika.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Herkese on dakika, bize niye beş dakika Başkanım? Neyse, on dakikayı kullanacağız tabii.

BAŞKAN – Size torpil geçiyoruz, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli emekçileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, tarım deyince Türkiye, Türkiye deyince tarım. Bu eskidendi ve şu anda bunun maalesef kalmadığını görüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 44

Ben 2003 ile 2014 yılı arasındaki değerlendirmeyi yapacağım. Tabii, ülkemizde tarımdan elde edilen her türlü kazançlar, kârlar bu ülkenin menfaatine, bizim menfaatimize, ama bu ülke yönetilirken, ülkedeki tarımın doğru yönlendirilmesi, doğru yönetilmemesi de hepimizin zararına, bu zararı da hep beraber ödediğimizi düşünüyorum.

Sayın Bakanım, 2003 yılında ülkemizde 26 milyon 27 bin 240 hektar ekili alan durumu vardı, bu alanın şu andaki mevcut durumunun 23 milyon 943 bin 053 hektar olduğu bilinmekte ve bunun da tamamının ekilmediğini düşünülüyor. Yani 2003 yılı ile 2014 yılları arasında ülkemizde 2 milyon 84 bin 187 hektar alan ekilemeyen, dağ olmaya bırakılan bir alan hâline geldi. Yani bu ülkenin insanları ektikleri ürünün kârlılığını göremeyince, kâr edemeyen insanlar bu toprakları tamamen sınırları da bırakıp sınırının ne olduğu bilinmeyen dağ hâline bıraktılar.

Tabii, seçim bölgemin Samsun olması münasebetiyle, Samsun'umuzdaki durum da farklı değil. Samsun'da da bu yıl 368.144 hektar alan ekilebilir alanımız var ama 2014 yılındaki ekilen alanımız 274.576 hektardı. Yani buradaki açık, kayıp her şey kendisini gösteriyor. Bu veriler 2003 yılında 409.770 hektardı, yani o günden bugüne 41.628 hektar da dağ, ekilemeyen bir alan olarak bırakıldı. Şu anda ekilebilir durumda olan alanlar içerisinde de ekilmesi gereken, sınırları belli olan, tarıma elverişli olan 52.952 hektar şu anda Samsun'da ekilemez durumda.

Tabii, biz yıllardır iddia ediyoruz, böyle olmasını da düşünüyoruz, dünyanın gelişmiş ülkeleri ve bizim ülkemizde de tarım, örtülü ödenekle en yüksek şekilde desteklenmesi gerekiyor, maalesef bu desteğin ülkemizde olmadığını görüyoruz. Bunun nasıl yapılacağını, nasıl olacağını, tabii ki şu andaki siyasi iktidara sormamız doğru değil, çünkü nasıl yönettiklerini de biliyoruz.

Şimdi, son dönemlerde et fiyatlarının hayli arttığını gördük, ama hayvancılıkta etin nasıl bir ürün hâline getirildiği, besicinin, köylünün desteklenmediğini, onun yanında yer almayan bir hükûmet, et fiyatlarının yükselmesiyle müdahale eder duruma geldi.

Biz, ülkemizde tüketimle beraber üretim alanlarında her türlü bitki ve hayvansal ürünlerin taban destek fiyatlarının olmasını istiyoruz, çünkü vatandaşımızın ekmiş olduğu, yetiştirmiş olduğu her türlü hayvanı kaçta satabileceğini bilmesi gerekiyor. Şu anda et fiyatları yüksek olmasaydı, et ürün fazlalığı olsaydı, et fiyatı düşük olsaydı, acaba etin fiyatının düşük olmasına da Bakanlık müdahale edip taban fiyat uygulayacak mıydı? Bunun böyle olmadığını biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zeybek, ek süre veriyorum.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ama bana beş dakika yetmez Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Zeybek, bir saniye...

Komisyon çalışmalarına başlamadan önce burada bir karar alındı...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben de komisyon üyesiyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir şey söyleyeceğim Sayın Zeybek.

Burada Plan ve Bütçe Komisyon üyesi arkadaşlarımıza on dakika, Plan ve Bütçe Komisyon üyesi olmayan arkadaşlarımıza da beş dakika süre verilmesi yönünde Komisyonumuzun aldığı bir karar var, bu çerçevede size de toleranslı davranarak ek süre vereceğim.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum o zaman Sayın Başkan.

Tabii, bu et fiyatlarının yükselmesinde, ülkemizde Van'da eylül ayında görülen Asya 1 virüsü ve Nepal şap hastalığının etkisi var, ülkemizin her tarafına da yayılır duruma geldi.

Eylül ayında bu şap hastalığının mevcudiyeti tespit edildiği hâlde ülkemizin geneli neden karantina altına alınmadı, neden aşılama yapılmadı? Bugün kalkıp bu gündeme getirilmiyor da et fiyatlarının yükseldiğinden bahsediliyor. Hayvan pazarlarının kapatıldığı, hayvanların hareket ettirilmediği, alım satımının yapılmadığı yerde tabii ki yüksek fiyatlar oluşacaktır, bunun da böyle bilinmesi gerekiyor ama bunların hiçbirinden bahsedilmiyor.

Tabii, Samsun, Türkiye'nin ve dünyanın en kaliteli tütününün yetiştirildiği yer olarak bilinen yer, maalesef 2003 yılında Samsun'daki 112.158 ton tütün üretilirken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zeybek, tekrar ek süre veriyorum, lütfen toparlayınız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – ...son dönemde 70 bin ton tütün üretilmiştir. Bunu sekteye uğratmak doğru değil diye düşünüyorum.

Samsun, Karadeniz'de fındığın da yüzde 15'inin üretildiği bir bölge ve fındığın da Karadeniz'de bir şekilde piyasasının oluşturulması ve fındık piyasası borsasının da Tarım Bakanlığı tarafından oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz, çiftçimizin, üreticimizin ezdirilmemesi gerektiğini düşünüyoruz ve üreticimize desteğin dekar başına değil, ürüne verilmesini talep ediyoruz.

Üreticimizin ezdirilmemesi talepleriyle teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Zeybek.

Sayın Kavcıoğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Değerli Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 45

Devletin arazi toplulaştırmasını teşvik edici uygulamaları bir an önce uygulamaya koyması gerekmektedir. Arazi toplulaştırmasıyla birlikte devlete ait olan hazine arazilerinin de toplulaştırılmasıyla buralar tarıma daha elverişli hâle geleceğinden satışını da kolaylaştıracaktır, buradan da kamuya ek kaynak sağlanacaktır, sağlanan kaynaklarla sulama projelerinin finansmanı sağlanacak ve tarımsal üretimin ve verimliliğin önü açılacaktır.

Sayın Bakanım, bu toplulaştırma ile ilgili Bayburt'ta da sorunlar yaşamaktayız. Bu projelerle ilgili bilgi vermek istiyorum.

Öncelikle Demirözü Barajı Sulama Sahası Arazi Toplulaştırması Projesi'nden bahsetmek istiyorum. 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında, ilimizde 2 ilçede, 15 yerleşim biriminde 14.150 hektarlık alanı kapsayan Demirözü Barajı Sulama Sahası Arazi Toplulaştırma Projesi uygulanmaktadır. Bölgede yapılacak arazi toplulaştırması çalışmasıyla sulama kanalları, arazi yolları, drenaj kanalları gibi altyapı çalışmaları yapılacaktır. Projenin tamamlanmasıyla birlikte, proje sahasındaki çiftçilerin üretim masrafları yaklaşık yüzde 50 oranında azalacaktır. Ancak, 2012 yılında ihalesi yapılan projenin yer teslimi 22/11/2012 tarihinde olmasına rağmen, 14,7 milyon bedelle ihale edilen bu projeye yedi yüz altmış gün süre biçilmişti. Ancak projeye yeterli bütçe ayrılamaması nedeniyle, ihalede öngörülen yedi yüz altmış günlük süre tamamlanmasına rağmen, nakdî ve fiziki gerçekleşme oranı yüzde 20'nin altında kalmıştır. Projede sulama kanalları 2016 yaz sezonunda bitecek olup toplulaştırmanın yavaş ilerlemesi zaman zaman çiftçileri mağdur etmekte, çiftçiler de sulama kanalı yapımına bu nedenden dolayı tepki koymaktadırlar.

Sayın Bakanım, Bakanlığınız nezdinde gerekli girişimler ve takip yapılarak projenin ihale ödeneklerinin yatırım bütçesine konulması ve projenin bir an önce tamamlanması Bayburt'taki "Demirözü Ovası" dediğimiz bölgede, çiftçilerimize tekrar, Demirözü Barajı'nın sulama kanallarının da bitirilerek tarım alanlarına açılması ve tarımının geliştirilmesi için o bölgede önemli katkı sağlayacaktır.

Yine, ikincisi: Bayburt Masat Sulama Sahası Arazi Toplulaştırma Projesi'dir. Bu projemiz de, öncelikle, Bayburt'un en verimli ve en büyük ovası olan Aydıntepe Ovası'nı sulamak amacıyla yapılan Masat Sulama Projesi elektrik maliyetleri yüzünden yıllardır çalıştırılmamakta ve 120 bin dekarlık alanın yüzde 87'si sulanamamaktadır. Bu sorunu çözmek için, DSİ tarafından yeni bir sulama projesi yapılarak ovanın elektrik maliyeti olmadan cazibeli suyla sulanması sağlanmalıdır. Bu konuda girişimlerimiz DSİ tarafından yapıldı. İnşallah orada da kısa sürede çözüm bulacağız. Ama Masat toplulaştırılmasıyla ilgili sürecin takip edilip hızlı bir şekilde ihale edilmesini sizden Bayburtlular adına rica ediyoruz Sayın Bakanım. Burası da, yine, bizim Aydıntepe Ovası olarak yaklaşık 120 bin dekarlık bir alan. Şu an yüzde 87'si sulanamadığı için tarım alanı olarak etkili bir şekilde kullanılamamaktadır. Bunun da ihalesinin yapıp 2016 Yatırım Planı'na alınmasını sizden rica ediyoruz.

Bir de Sayın Bakanım -daha önce de bahsedildi- çok talep geldiği için: Bakanlığınızın 2015 yılında boş bulunan 20 bin kadrosuna hiç ziraat mühendisi, veteriner, sağlık teknisyeni, ziraat teknikeri, balık teknolojisi mühendisleri, su ürünleri mühendisleri alınmadığını ve 2014 yılı KPSS sınav sonuçlarının üç ay içerisinde -eğer alınmazsa- süresinin bittiğini, tekrar sınava girmeleri gerektiğini söylüyorlar arkadaşlar. Bu konuda, özellikle 2.760 boş kadrosu bulunan veteriner sağlık teknisyenlerinin, en azından 200 kişinin bu dönemde alınması için talepleri var. Yine, ziraat teknikerleri, iki yıl önce açıklanan kadrolarına ilişkin 6 bin atamayı beklediklerini ifade ediyorlar, bu konuda sizden destek istiyorlar. Yine, yeni açılan 43 yeni su ürünleri şubesine atama istiyorlar özellikle balık teknolojisi mühendisleri, su ürünleri mühendisleri. Bunların da en kısa sürede, bu yıl, 2014 yılı KPSS sonuçlarının değerlendirilerek atamalarının yapılması konusunda size bilgi vermemizi, sizin desteklerinizi istememizi bizden rica ettiler; bunu da sizinle paylaşmış olayım.

Bu vesileyle de bu dönemki bütçemizin bütün Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Kavcıoğlu.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, hayırlı uğurlu olsun yeni dönem, yeni Bakanlığınız.

Geçen dönemki arkadaşımız Sayın Daniş'e de hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Tebrik ediyorum, başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, sizin geçen dönem de işiniz zordu, Çalışma Bakanlığı zor bir Bakanlıktı ama bu Tarım Bakanlığı daha zor galiba. Zor görevleri size veriyorlar herhâlde.

Geçen dönemlerde -yani, dedikodu yapmayalım ama- Tarım Bakanlığı başarılı olsaydı ekonomi şimdiki durumunda olmazdı, çok daha farklı bir noktada olurdu; Türkiye sanayisin de, hatta iç güvenliğinde, çeşitli alanlarda, sağlıkta bile çok daha farklı rakamlar üretilebilirdi bugün için. Tarım her konuyla ilgili, her alanla ilgili. Maalesef geçen dönem tarımdaki başarısızlığımız, tarımın sanayileşememesi, tarımdaki birçok sıkıntı birçok alanı, sektörü etkiledi maalesef. 2014'te 2,1'lik bir küçülme yaşadık. Bu 2015'te bir büyüme bekliyoruz. Tabii, zıplama normal, negatif bir büyümeden sonra normal ama tarımın hâlâ 2014 için de, 2015 için de gayrisafi yurt içi hasıladaki payı yüzde 8'ler civarında ki çok düşük bir rakam bu, bunun artması lazım.

Sayın Bakanım, bu orta vadeli programı biliyorsunuz. OVP'de tarım hiç yer almıyor, tarımla ilgili olarak hiçbir şekilde burada bahsedilmiyor. Hâlbuki tarım çok önemli, biraz önce konuştuğumuz şekilde. OVP'de tarımla ilgili rakamların yer alması, makro göstergelerin olması, tarım teşviklerinin, hedeflerinin burada gösterilmesi lazım. Bilmiyorum, Bakanlığın bundan haberi olmaması ya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 46

da bizim kalkınmacıların, Kalkınma Bakanlığının, plancıların bu işi önemsememesinden mi ama sanmıyorum. OVP de daha fazla yer verilmesi gerekir diye düşünüyorum.

2016 yılı bütçe sunumunuzda Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesinden bahsediyorsunuz, bir bölümde. O yeni kurulan bir komite, galiba iki yıldır faaliyette. İki yıldan beri bazı çalışmalar da yaptı ama bu çalışmalar üretici için nasıl faydalı oldu, onunla ilgili bir bilgi yok. Yani, üst düzeyde çalışmalar yapılmış, komiteler kurulmuş, bazı şeyler izlenmiş, tamam ama üreticiye faydası ne oldu? Bunlar açıklandı mı? Bu açıklamalar doğrultusunda yatırımlar yapıldı mı? Bunlardan hiç bahsedilmiyor. Onunla ilgili bilgi verebilirseniz memnun olurum. Yani, bu komitelerin kurulmasının sebebi, sonuçta üreticilerin, vatandaşın, yatırımcının bundan yararlanması. Bu yönde bir fayda sağlamış mı, onu öğrenebilirsem memnun olurum. Siz de yeni bir Bakan olarak merak edersiniz diye düşünüyorum.

Şimdi, tarıma o kadar önem verilmiyor ki Sayın Bakanım. Dün akşam biz Kalkınma Bakanlığını -dün gece, sabah bitti, dörtte-görüşük. Baktım, GAP, DAP, DOKAP için, bunlar için, mesela GAP için 2015'te ayrılan ödenek 5,2 milyar, harcama 3,5 milyar. Yani, ayrılan ödenek bile aslında yeterli değil ama harcama bile ayrılan ödenek kadar olmamış. 5,2 ayrılmış, 3,5... DAP için öyle, 3,8 ayrılmış, 3,4 harcama yapılmış. DOKAP ve KOP'ta da eksik harcamalar söz konusu. Yani, biz tarımı, tarım altyapısını geliştirmek istiyorsak bu harcamalarımızı daha doğru dürüst yapmalıyız. Biraz önce söylediğim gibi, OVP de daha fazla yer verilmeli, daha iyi anlaşılmalı bunun önemi; diğer bakanlıklarla daha iyi koordine edilmeli; Kalkınma Bakanlığıyla daha fazla müşterek çalışma yapılmalı.

Bir de Avrupa Birliğiyle ilgili olarak bazı sorularım var. Şimdi, ilerleme raporunda bazı açıklamalar var; bunları önemseyeceğim için size sormak istiyorum. Şimdi, diyor ki, bizden yapılmasını istedikleri şeyler arasında: "Türkiye'nin, tarım istatistikleri için bir strateji belgesi hazırlaması gerekmektedir." Tarım istatistikleri için. Tarım istatistiklerimiz çok zayıf. Birçok arkadaşımız -siz de dikkat ettiniz- işte "Hayvancılıkta bu eksik, bu yanlış." Birçok bitkiyle ilgili olarak öyle. Birçok istatistik yanlış veya eksik veya uluslararası standartlarda değil ya da farklı serilerle, farklı verilerle ve serilerle hazırlanıyor. Tarım istatistikleri için bir strateji belgesi dokümanı hazırlanması ve uygulanması lazım.

Bir de ilerleme raporunda diyor ki: "Üreticilere verilen doğrudan desteklerle ilgili olarak Türkiye kendi tarımsal destekleme politikasını ortak tarım politikasıyla uyumlaştırmak üzere bir strateji hazırlama yönünde yeni bir adım atmamıştır." Bizim AB'yle uyumlaştırmama yapmamız hâlinde, bu bizim aleyhimize mi olacak tarımsal desteklemelerde? Bizim tarımsal desteklememiz zaten -biraz sonra anlatacağım- çok düşük yani kendi hedeflediğimiz yüzde 1'i bile bulmuyoruz. Neden uyumlaştırmıyoruz, bu konuda adım atmıyoruz acaba? Bir sorun mu var? Bizim gizli desteklerimiz var da AB bilsin istemiyor muyuz ya da AB mevzuatına uyum sağlanırsa o gizli destekler mi ortadan kalkacak acaba? Gerçekten merak ettim. Ben Avrupa Birliğinde Brüksel'de stajyer memuriyet yaptım, bu konularla ilgili bir çalışma yaptım. Avrupa Birliğinde gizli tarım destekleri olduğunu savunduğum için devam ettirmediler, ona çok bozuldular. Gizli destekleri var onların da. Bizde de mi var? Ama bizim desteğimiz zaten düşük kalıyor. Niye böyle bir eleştiri yiyoruz?

Bir de "Avrupa Birliğinden canlı siğir, siğir eti ve türev ürünlerinin ithalatında gereksiz kısıtlamalar uygulamaya devam etmiştir." diye bir eleştirileri var. Biz neden Avrupa Birliğinden bunları ithal etme konusunda kısıtlar koyduk acaba?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hangisinde?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Canlı siğir, siğir eti, türev ürünlerinin ithalatında, et ve et ürünleri ithalatında kısıtlamalar getiriyoruz. Yani, bizim politikamızsa, bilinçli olarak yapıyorsak amenna, tabii ki memnun oluruz ama var mı öyle bir şey acaba?

Sayın Bakanım, Sayıştay raporları var, bunlar önemli. Bakanlığınızla ilgili olarak güzel bir rapor düzenlemiş, geçen sefer de vardı. Yalnız Bakanlığınız, Sayıştay raporları açısından geçen dönemlerde de hep, öyle, en kalın, en fazla bulgunun olduğu raporları ihtiva ediyor. 16 bulgu var denetim raporunda. Diğerleri de çok önemli, performans raporunda da 2 bulgu var:

Jokey Kulübüyle ilgili olarak geçen dönemde bazı sorunlar, sıkıntılar vardı, bu sene de var, 15'inci bulgu. Onun diğer alt bulgularında, birçok meblağın Jokey Kulübüne aktarıldığı, eksik aktarıldığı, onların usulsüz olarak başka yerlere gönderildiği... Özel hesap olarak aktarılıyor. "Bakanlık bütçesine alınarak mevcut mali sisteme dâhil edilmesi gerekiyor." diyor eleştirilerde.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne 1,5 milyon liralık bir borç verildiği, böyle, kamuda olmaması gereken usulsüzlüklerin, özel hesabın işleyişiyle ilgili olarak yine usulsüzlüklerin olduğu iddia ediliyor. İddia değil bunlar, tabii, Sayıştay raporuna girdikten sonra iddianın ötesine geçmiş. Cevap da verilememiş, bulgu hâline gelmiş. Daha fazla önemsenmesi gerekir.

Maalesef, Tarım Bakanlığı mevzuat konusunda yetersiz. Bilmiyorum, kadrodan dolayı mı, eksiklikler mi var, başka bir sebep mi var ama çok fazla eleştiri alıyorsunuz Sayıştaydan.

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla ilgili olarak da güzel bir rapor var. Bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum, bu Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla ilgili bulgulardan bir tanesi diyor ki: "Akredite bir laboratuvar kurulmamıştır şimdiye kadar." Akredite bir laboratuvarın kurulması gerekiyorsa, Avrupa Birliği Bakanlığı içerisinde de bir akredite TÜRKAK kurumu var, onlarla iş birliği yapılarak bunun yapılması mümkün değil mi? Onların da akredite laboratuvarları var, onlarla beraber bu konu halledilebilir diye düşünüyorum.

Yine, T cetvelinde 4.376 taşıtınız var Sayın Bakan, Bakanlığınıza ait 4.376 taşıtınız var. Bu yıl da 471 taşıt almak istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

52'si de binek olmak üzere 471. Şimdi, bunlar arasında, 471 taşıt arasında gemiler var, tekneler var, paneller -çok fazla panel istenmiş- arazi araçları var, minibüs var, kamyonlar var, 1 tane motosiklet var, otobüs var hatta. Bunlar kiralanamaz mı? Bu kadar taşıt

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 47

aracına gerçekten gerek var mı? Ayrıntılı bir çalışma yapıldı mı? Burada var, tek tek listesi var ama bir alternatif de bulunabilir diye düşünüyorum çünkü bunların bakımı, vesaire, o da sıkıntılı.

5.443 lojmanın ve 85 sosyal tesisin var. Bunlarla ilgili bir şey demiyorum, tabii, dağda, bayırda, birçok yerde çalışan kadrolar var; bunlar için gereklidir diye düşünüyorum.

Şimdi, 64'üncü Hükümetinizin bir eylem planı var Sayın Bakan. Bu eylem planında 216 tane eylem var. Bunlardan kaç Bakanlığınızla ilgili, biliyor musunuz? Bu kadar önemli bir Bakanlıkla ilgili olarak, 216 eylemden sadece 2 tanesi sizinle ilgili, sadece 2 tanesi. Onlar da doğrudan ilgili konular değil aslında. Yani, Tarım Bakanlığı... "Arazileri büyütmek isteyen ehil mirasçılara faizsiz kredi desteği uygulaması." Çok, böyle, ana konulardan değil, tali bir konu.

Yine... Neydi?

BAŞKAN – Çiftçilere kredi desteği vardı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – "Tarımsal destekler, tarım havzaları bazında ürün deseniyle birlikte su kısıtı gözetilecek şekilde yeniden düzenlenecek." Bunun tam olarak ne olduğunu da anlamadım ama eylem planı acil olarak Hükümetinizin yapacağı eylemleri gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekrar ek süre veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Bunlar arasında çok az eylem var Bakanlığınızla ilgili. Bu da -biraz önce söylediğim gibi- OVP'de Bakanlığın çok zayıf olması, bu eylem planında zayıf olması diğer bakanlıklarla çok iyi koordineli çalışma yapılmadığını da gösteriyor, yoksa ihtiyaç olmamasından değil diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, bu Atatürk Orman Çiftliğiyle ilgili -Bakanlığınızla bağlı- epey bir sıkıntı var, bazı yolsuzluk iddiaları var. Onlarla ilgili olarak da gelip bir ara sizinle bu konuyu konuşmak istiyorum, o iddiaları da size aktarmak istiyorum Atatürk Orman Çiftliğiyle ilgili, AOÇ'yle ilgili olarak.

Bir de Ankara Milletvekili olarak, Ankara'daki yatırımlarınızı arkadaşlar çıkarabilirse memnun olurum, Tarım Bakanlığıyla ilgili Ankara yatırımlarını.

Çok teşekkür ederim. Tekrar bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ha, bir de, şeyi unuttum.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok özür dilerim Başkanım.

Sayın Bakanım, biraz önce konuşmasında Okan Bey de belirtti, kendisine gelen bir yazıda tarım desteklerinin yeterli olduğu, kanundaki yüzde 1'lik şartı yerine getirdiği... Şimdi, Kalkınma Bakanlığının 2016 programında da var; 2014, 2015 ve 2016 destekleme bütçesi tek tek burada. Bütün destekleri belirtiyor. 2014'te 9 milyar 208, 2015'te 10 milyar 709, 11 milyar 208 de 2016 için öngörülüyor. Bunlar yüzde 0,5 civarında; yüzde 1'i asla bulmuyor. Kalkınma Bakanlığının da tespiti bu şekilde ama Okan Bey'e verilen cevap da onun bulunduğu şeklinde.

Destek, tarım desteği olmayan konuların bir araya getirilmesiyle oluyor. Bu konuyu da bir vuzuha kavuşması lazım. Şimdiye kadar da bu birkaç kere yapıldı, Mehdi Bey de benzeri şekilde bize bununla ilgili cevap verdi ama bu uluslararası bir standarttır, bunun bir normu, standardı olur yani böyle her harcama tarımsal destek olmaz. Bunun da bir açıklığa kavuşması lazım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Aydemir, buyurun.

Süreniz on dakika.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, sayın milletvekilleri, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının değerli yöneticileri, saygıdeğer basın mensupları; Türkiye'de 2002'den bugüne, sosyal hayatta olduğu gibi, ekonominin de hemen her alanında bir atılım süreci yaşıyoruz; sağlıktan eğitime, spordan turizme kadar bir vizyon yaklaşımı. Sahip olduğumuz sosyal ve ekonomik temellerden hareketle, benimsediğimiz değerler bütünü içinde 2023'e yürüyoruz. Menzilimiz yeni Türkiye'dir. Bu yürüyüşe önderlik edenleri, destek verenleri şükranla yâd ediyor, muhterem heyetinizi selamlıyorum.

Söz almaktan muradım, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun fonksiyonu üzerine not düşmektir.

Değerli arkadaşlarım, küresel boyutta kaydedilen ekonomik gelişmeler, hızla yenilenen bilgi teknolojisi ve tüm bunların geliştirdiği sosyal talepler bir değişim ve dönüşüm sürecini zorunlu kılmıştır. Bu gerçekten hareket eden AK PARTİ iktidarı "önce insan" temelli bir yaklaşımla hizmet kalitesinin yükseltilmesine yönelik reformları hayata geçirmiş, siyasi tarihimizde örneği zor gösterilebilecek çözüm odaklı, vizyoner bir yaklaşım sergilemiştir. Bunun en bariz örneklerinden biri de tarım alanındaki değişim ve dönüşüm sürecidir. Hem konjonktürel gelişmeleri göz önüne alan ve hem de dünya gerçekleri ile ülke gerçeklerini bağdaştıran bir süreç. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, bu anlayışın çağdaş ve güzide bir eseridir. Türkiye tarım ekonomisine yeni bir ufuk kazandıran ve bu alanda yeni bir çığırın ifadesi olan kırsal kesime rasyonel bir kurumsal yaklaşımı ifade eden TKDK yapılanmasının anlaşılması, 2002 öncesinin hatırlanmasıyla mümkündür.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 48

Değerli arkadaşlarım, 2002 öncesine kadar, özellikle siyaset bazında bir istismar alanı olarak yaklaşılan kırsal kesim, yıllarca sorunlarıyla baş başa bırakılmış ve kaderine terk edilmiştir. “Şehirlinin efendisi” vurgusuyla berceste bir tarife mazhar olmasına rağmen köylümüz, çiftçimiz, besicimiz yalnız bırakılmış, kırsal alan bir sorunlar adresi olarak telakki edilmiştir. Bu durum edebiyatımıza da yansımış, çaresizlik ve yoksulluğun tema kaynağı kırsal alan olmuştur. Çocukluk yıllarımızda bize belletilen “Orada bir köy var uzakta, o köy bizim köyümüzdür. Gitmesek de, gelmesek de o köy bizim köyümüzdür.” terennümlerini hatırlayacaksınız, o dönemlerde kurgulanan ve öğretilen çaresizliği. Kırsalın 2002 öncesindeki hâli, konumu ve özeti budur.

Değerli arkadaşlarım, yaşam şartları tabiatın merhametine terk edilmiş, refah düzeyi hiç sorgulanmamış, yalnızca pastoral ve romantik çerçeveden bakılmış, geçmişte maruz kaldığı bir diğer yanlış yaklaşım da merkezden yapılan planlamalar ve dayatılan öngörüler olmuştur. Tarım kesimine, kırsala yerinde tespitler esirgenmiş, ihtiyaç ve beklentiler Ankara merkezli bir anlayışla yani merkezden taşraya bakışla kaydedilmiş; bu kesim, hayata geçirilmesi mümkün olmayan afaki plan ve projelerle değerlendirilmiştir. Tarımsal kaynak, potansiyel ve değerlerin dikkate alınmadığı bu süreçte, Çukurova ile Pasinler Ovası’na tek pencereden bakılmış, Aydın ile Ardahan çiftçisinin beklentileri, imkân ve fırsatları bir tutulmuştur. Karasaban kullanan çiftçi ile traktörle tarım yapan çiftçinin beklentilerini aynileştiren bu süreç tarımda değerler kaybına yol açmış, bölgesel tarım kabiliyetleri körelmiş, destek ve hibelerde fırsat eşitsizliğine sebep olunmuştur. Günübürlük, palyatif bir üslupla kaydedilen tarım politikaları, verim ekonomisinin esas hâle gelmesini ve gelişmesini de engellemiştir. Tarım kesimi, merkezî politikalar işleten ve yalnızca eğitime odaklanmış tarım müdürlükleriyle yönlendirilmeye çalışılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, AK PARTİ iktidarlarıyla birlikte kırsal kesime bakış açısı değişmiş, yerinde ve zamanında hizmet üslubu benimsenerek ülkenin tüm bölgelerini kapsayan akli bir yapılanma dönemi başlamıştır. Bölgesel kalkınma bazında Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu da bu zihniyet ve değişiminin kurumsal bir ifadesidir. Tarım kesimi için aksiyonel bir yaklaşımın ürünüdür. Etten süte, meyveden sebzeçiliğe kadar tarımın her alanında hem vizyon çizen ve hem de desteklerle kırsal kesimde verimliliği öne çıkaran bir yapılanmadır. Kırsal kesime samimi ve yürekli bir yaklaşımın eseri, bilgi çağıyla bütünleşen bir ekonomi üslubudur. Daha belirgin bir ifadeyle, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Türkiye tarımında yeni ve çağdaş bir ufuktur. Kısa adı TKDK yapılanmasıyla birlikte gene kısa adı IPARD olan, AB’nin aday ve potansiyel aday ülkelerine yönelik uyguladığı Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni hayata geçirilmiş, çiftçimiz, besicimiz her alanda yeni bir destek imkânına kavuşturulmuştur. Bu bileşen çerçevesinde proje çağrıları yapılarak tarımsal işletmelerin fiziki varlıkları, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirmeye yönelik yatırımların artışı sağlanmıştır. Hibe destekleri artık bir elitin, bir seçkinin yararlanma alanı olmaktan çıkarılmış, kırsalda üretime odaklanan herkes ve her kesimin yararlanmasına imkân tanınmıştır. 2007’de kurulan, tarım kesimine yeni bir heyecan kazandıran, üretim azim ve şevkini artıran bu kurum, bilgi teknolojisinin kırsalın her alanına taşınması sürecini de başlatmış, proje üretimi teşvik edilerek tarımsal yatırımların önü açılmıştır. TKDK, öncelik ve özellikle proje seferberliğine öncü olmuştur. Bu yapılanmanın kazandırdığı yeni bir ufuk da tarım alanında sivil inisiyatifin değer ve güç kazanması, bu alanda faaliyet veren sivil toplum örgütlerinin vizyoner hâle getirilmesidir, tarım alanında bir beyin fırtınası estirilmesi sürecidir. TKDK, kırsalda kaydedilen ekonomik faaliyetlerde yeniden uyanış ve dirilişin adı olmuştur. Bugünkü söylemle, kırsaldaki sıradanlığı farkındalığa dönüştüren bir adım ve atılımdır. Dahası, 2002 öncesine kadar kaderine terk edilmiş, sorunlarıyla baş başa bırakılmış, umutsuzluk ufku çizilmiş kırsal kesime sahip çıkılması adına tarihî bir yaklaşımdır. TKDK’nın kendisini tarif eden kaydıyla, bu çağdaş örgü ve yapılaşma, yerel dinamiklerimizin hayata geçirilmesi, işletmelerin kurumsallaşması, istihdamın artırılması ve diğer sektörlerle birlikte çarpan etkisi oluşturacak yatırımlara yoğunlaşma vurgusudur.

Saygıdeğer arkadaşlarım, Türkiye, AK PARTİ iktidarlarının öncü olduğu çağdaş değişim ve dönüşüm seferberliği, sosyal ve ekonomik alanda gerçekleştirdiği reformlar, ezber bozan yaptırım ve yatırımlar ve bir zihni yenilenmeyle 2023 yolunda kararlı ve emin bir şekilde ilerlemektedir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçe görüşmelerini vesile kılarak, yeni Türkiye sürecine önderlik eden, ülkeyi her alanda küresel bir güç konumuna taşıma yolunda emek veren, çağdaş yatırım ve eserlerle insana sevgi ve saygıyı kaydeden, devlet-millet dayanışma ve kaynaşması yolunda kararlılık gösteren AK PARTİ iktidarlarına şükranlarımı sunuyorum.

Bulunduğu her vazifeden büyük bir başarıyla çıkan Sayın Bakanımızın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nda da başarılı olacağına yürekten inanıyorum. 2 genç insanla beraber, hem Bakan Yardımcımız hem Değerli Müsteşarımızın da bu süreçte çok başarılı olacağını kayda geçiyor, bütçemizin milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Değerli arkadaşlar, birleşime saat 19.45’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.00

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 49

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.54

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Komisyonumuzun 24'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Karabıyık, buyurun efendim.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın emekçileri; dün tarım ürünleri üretici fiyat endeksi açıklandı, ocak ayında önceki aya göre yüzde 3,36 artış olduğu görüldü. Böylece yıllık artış 14'lerde. Sebze fiyatlarında 7,30; balık fiyatlarında da 13,97 artış söz konusu. Dünyada nasıl durum? Gıda fiyatları bir önceki aya göre dünya ortalamasında yüzde 1,9 geriledi, yine dünya gıda fiyatlarında yıllık gerileme de bir yılda yüzde 16. Biz de artarken yaklaşık aynı oranlarda dünya ortalamasında geriliyor.

Memurun, emeklinin zammı zaten elinden gitti. 2016 yılının ilk altı ayı için yüzde 6 oranında zam yapılmıştı biliyorsunuz. Ve hatırlatmakta da yarar görüyorum, gelişen piyasalarda Brezilya 10,7; Mısır 10,1; Rusya 9,8 ve Türkiye 9,6 enflasyon oranıyla 4'üncü sırada yerini almış bulunuyor.

Evet, son on üç yılda iktidarınızda et fiyatları yüzde 326, yemek hizmetleri yüzde 337, ekmek fiyatları yüzde 254, toplamda gıda grubu fiyatları yüzde 242 yükseldi. Aynı dönemin genel tüketici enflasyonuna bakıyorum, buradaki artış ise yüzde 189. Yani tüketicileri ilgilendiren gıda fiyat artışı genel enflasyonu yukarı çıkaran faktör olarak karşımıza çıkıyor. Burada üretici fiyatlarının etkisi sınırlı. Dün yayınlanan yine tarım üretici fiyat endeksine göre on üç yılda artış yüzde 216. Tüketicisiyle arada 27 puanlık bir fark var. Hesaplanan yılların tam 2 katı kadar bir fark. Bu fark taşıma maliyetlerinden mi diye düşünüyorum; TÜİK'in verilerine göre son on üç yılın ulaştırma fiyat artışı yüzde 229. Tarım üreticisinin biraz üzerinde tabii bu, gıda tüketici fiyatlarının biraz altında bir yerde. Tüketici fiyat artışının yüksek olması ise bize zincirin bütün halkalarında ve özellikle son halkada perakende satışların sorun olduğunu gösteriyor Sayın Bakan. Çünkü tarlada 1 lira, sofraya geliyor 4 lira mantığında.

Yine, perakende firmalarının fiyatlama gücü toptancı ve üreticiye kıyasla ciddi oranda daha fazla. Bu bağlamda, toptan fiyatlardaki gerilemenin perakende fiyatlara yansımamasının fiyat belirleme gücündeki bu farktan kaynaklanabileceğini araştırmalar gösteriyor. Evet, yine, geçen haftaki açıklanan verilere baktığımızda, 2016 enflasyonunda gıda fiyatlarındaki artış yüzde 11,74'tü, buraya ekmeğin katkısı 2,38; etin katkısı ise 2,86. Tarım Bakanlığının yaptığı hesaplamalara göre 10 bin ekmek üretenler için ekmeğin maliyeti 48 kuruş, 5 bin ekmek üretenler için maliyeti 54 kuruş; Bakanlığa göre 10 bin ekmek üreten bir fırın kâr payıyla birlikte emeği 61 kuruşa satmalı ancak ekmeğin fiyatı İstanbul'da 1 lira 25 kuruş, Ankara'da 1 lira. Hatta Ankara'da Halk Ekmeğin fiyatı 75 kuruşa çıkarılmış durumda. Bu durumda Hükümet ekmeğe karşı yenilmiş oluyor, yapılan zamların geri alınması gerekiyor diye düşünüyorum.

Şimdi, bir başka nokta daha var: AKP hükümetleri ekonominin kaynaklarını aslında lüks AVM'lere, lüks konuta yatırırdı diyoruz. Şimdi, bunu rakamlarla şöyle ifade edeceğim. Dolayısıyla tarım ve gıda üretimi yeterince artırılmıyor, hâlbuki sadece GAP bu ülkenin toplam tarım üretimini 3 kat artıracak bir proje ve yeterli olamıyor.

Gelelim şimdi tarım ürünlerinin rakamlarına, hemen şu rakamı vereyim: 2002 yılında Türkiye'nin nüfusu 67 milyondtu, aynı yıl buğday üretimi 19,5 milyon ton oldu, hâlbuki 2014 yılında buğday üretimi 19 milyon tonda kaldı ve Toprak Mahsulleri Ofisinin rakamları dün kendi İnternet sitelerinde 2015 buğday üretimini -herhâlde yanlış bir rakam olacak- 8 milyon ton gösterdi. Kısaca, nüfus 2015'te 78,7 milyon oldu ama buğday üretimi hâlâ 1988'deki gibi 20,5 milyon tonun gerisinde kaldı. Yine, buğday üretimi 2014'te 2002 yılının üretim düzeyine de ulaşamadı. Yani ülke nüfusu arttı, bu artan nüfusun üstüne bir de iç savaş sebebiyle ölümden kaçan 2,5 milyon Suriyeli mülteci eklendi. Yine, 2015'te 41,5 milyon turist bu ülkeye gelip tatil yaptı. Bütün bu insanları besleyecek yeterli gıda ise mümkün değil. Bu nedenle de ekmek, et ve gıda fiyatları hızla artıyor diye düşünüyorum.

Yine, 2015 yılında dana etinin fiyatı yüzde 20,83; kuzu etinin 14,26 arttı. Et fiyatlarındaki artış üretimin kısıtlılığından kaynaklanıyor. Hayvan başına düşen mera hem yetersiz hem de aşırı otlama sebebiyle zayıf. En güncel verilere göre Türkiye'nin mera alanı 14,6 milyon hektar.

Şimdi, TEMA Vakfı Genel Müdürü bir açıklama yapmıştı ekim ayında, Türkiye'de on üç yılda kaybettirilen tarım arazisinin 2,4 milyon hektar olduğunu söylemişti. Bu miktarın toplam tarım arazilerimizin yüzde 9'u olduğunu da belirtmişti. Ayrıca meraların 1920'lerin başında arazilerin yüzde 56'sını oluşturduğunu, bugün bu oranın yüzde 19'a gerilediğini ve mevcut meraların yüzde 70'inde de bitki örtüsünün zayıf ve verimsiz olduğunu söylemişti. Yetersiz mera sebebiyle de üretici hazır yem kullanmaktaydı.

Şimdi, başka bir nokta bunun devam olarak: Bilirsiniz, Anayasa'nın 167'nci maddesinde "Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiilî veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler." ifadesi yer alıyor. Yani devlet aslında üreticiyi de tüketiciyi de koruyarak önlemler almalıdır, bunu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 50

anıyoruz. Çünkü tarladan sofraya gelirken fiyat katlanıyor. Tabii, burada Türkiye'de tarımın bir envanterinin olmaması, tarımdaki desteklemenin plansız yapılması -az önce de bu konu geçmişti- tarım politikasının olmayışı, yetersizliği... Zaten sayın vekiller, bir ülkenin tarım politikası yoksa başka ülkelerin tarım politikalarının oyuncağı olma durumundasınız, bunun da altını çizmek istiyorum. Yetersiz desteklenme, plansız desteklenme örneğini verirsem, bakın, Karacabey'de pancar alımında bir fiyat verilmişti ancak dönem bitti, pancar tarladan çıktı, söylenen fiyatın çok altında alındı ve üretici zarar etti. İşte, bu, plansız bir üretim ve desteklemenin sonucunda meydana gelen bir olaydır diye düşünüyorum.

Cumhuriyetin temelleri atılırken köy enstitüleri ve halk evleri gibi projelerle tarım ve hayvancılığı destekleyen politikalar üretilmiş, köylünün bilinçlenmesi ve modern tarım uygulamalarına geçilmesi olmazsa olmaz politikalar olarak ortaya konmuştu. Ama günümüzde neredeyse yüzyıl öncesinin vizyonuna dahi ulaşamayan, dışa bağımlı, üretken olmayan, verimsiz tarım politikaları sebebiyle hem yoksulların üzerindeki yük artıyor hem de enflasyon gibi makroekonomik göstergeler de bozuluyor; bunu kabul edelim.

Şimdi, Hayvancılık Genel Müdürlüğü kırmızı et stratejisini yayınlamıştı. Fakat 2015'te ithalat tam gaz devam etti. Bakanlar Kurulu kararıyla Et ve Süt Kurumuna sıfır gümrükle 30 bin ton et ithalatı yetkisi verildi. Besilik damızlık hayvan ithalatı yıl boyu devam etti. Ayrıca Hindistan ve Paraguay'dan da kaçak et girişi olduğu ileri sürülüyor ama bu şu anda kesin midir bilmiyorum. Şimdi, bundan sonra ithal etmeyi planladığınız etlerde de gıda güvenliğinin nasıl sağlanacağı soru işareti. Bunun da aslında sorular içinde cevaplanmasını arzu ederim.

Şimdi, başka bir nokta buradan değinirsem: Şöyle ki siz daha önceki ifadelerinizde artık ithal olarak ithal ete karşı olduğunuzu belirtmişsiniz. Şimdi, önce konuyu şuradan alalım: Bakın, 1952 yılında kurulan ve uzun yıllar et sektöründe piyasayı düzenleme görevi yerine getiren, ülke hayvancılığının gelişmesinde büyük katkı sağlayan Et ve Balık Kurumu 1992'de özelleştirme kapsamına alınarak aslında yağmalandı. Bu kurumun et kombinalarının çoğu da satıldı ve bedelsiz olarak başka kurumlara devredildi. Şimdi, şu anda ne var? Sayın Mehdi Eker'in Bakanlığı döneminde 2013 yılında ise adı "Et ve Süt Kurumu" olarak değiştirildi. Avrupa Birliği'ndeki müdahale kurumları gibi et ve süt de piyasaya müdahale edecek şekilde organize edilmişti ama süt konusunda hiçbir çalışma yapılmazken bizim ülkemizde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Karabıyık, rica ediyorum.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İki dakika daha vererseniz...

BAŞKAN – İki dakika vereceğim, buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Peki.

Bakanlar Kurulu kararıyla sıfır gümrükle et ithalat yetkisi verilen Et ve Süt Kurumu ithalatta piyasaya müdahale etti.

Şimdi, siz bakan olarak göreve geldikten sonra Et ve Süt Kurumu Genel Müdürünü değiştirdiniz, daha sonra da sektör temsilcileriyle görüştünüz ve ilk kez tavan fiyat, yani eski deyimle narh uygulamasına geçtiniz ve şöyle de bir ifade oluştu: Şimdi, sektör temsilcilerini dinliyorsunuz, sektörü dinleyen bir bakan imajı da verdiniz ama maalesef çiğ sütte ve kırmızı ette alınan kararlar kısa sürede delinmiş gibi görülüyor Sayın Bakan; burada da sanırım bir sıkıntı var diye düşünüyorum.

Yine, bununla ilgili ileride de bir sorum olacak ama şunu ifade edeyim: Kırmızı ette fiyatı düşürmek için et ithalatını sürekli gündemde tutuyordu eski Bakan Sayın Mehdi Eker ama siz ithalatın çözüm olmadığını, besiciye, yerli üretime zarar vereceğini her platformda dile getirdiniz. Bu sebeple, ithalat yerine tavan fiyat uygulamasını ifade ettiniz ama tavan fiyat uygulaması başlarken de şurada bir çelişki var Sayın Bakan: Bir yandan Bakanlar Kurulu kararıyla geçen yıl 31 Aralık 2015 tarihine kadar Et ve Süt Kurumuna sıfır gümrükle verilen karkas et ithalat yetkisi 31 Aralık 2016'ya kadar uzatıldı, bu da kafaları karıştırdı maalesef. Tavan fiyat uygulaması başarısız olursa hemen ithalat devreye girecek mi acaba? Çiğ sütte olduğu gibi kırmızı ette de acaba Bakanlığın sektör temsilcileriyle ortaklıkla, ortaklaşa aldığı kararlar acaba uygulanmış olacak mı, tabii, onu da merak ediyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli ve çok yorgun milletvekilleri, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin en önemli bakanlıklarından birinin bütçesi üzerine konuşuyoruz. Stratejik bir bakanlık 80 milyon insanı beslemek zorunda olduğumuzu düşünürsek. Gıda krizlerinin, gıda savaşları üzerine dünyada tartışmaların olduğu; sadece gıda üzerine değil, ilaç, enerji, tekstil, turizm boyutları olan, makroekonomik dengeleri etkileyen, göç ve kentleşme üzerinden Türkiye'nin bütün sorunlarıyla yakından ilgili bir bakanlıkla ilgili konuşuyoruz. Mesela İstanbul'daki konut sorunumuzun çok ciddi bir şeyinde tarım politikaları vardır. Soma'da mesela katledilen işçilerden kurtulanlar şunu demişti: "Biz çiftçiydik, aç kaldık, tarım bitti, en son kuş gribiyle tavuklarımızı aldılar, biz de madene indik." Bütün bu boyutlarıyla düşünmemiz gereken bir bakanlıkla ve politik süreçle karşı karşıyayız. Emperyalizmin en acımasız yönlerini gördüğümüz bir bakanlıkla karşı karşıyayız. Küçük çiftçinin büyük şirketlere, az gelişmiş ülkelerin de gelişmiş ülkelere ezdirildiği vahşi kapitalizmin en acımasız kurallarının işlediği bir sektör ve alanda konuşuyoruz.

Dünya Bankası, IMF, GATT, Avrupa Birliği, Dış Ticaret Örgütü gibi uluslararası kuruluşlar aracılığıyla bu emperyalist politikalar bize dayatılmaktadır değerli arkadaşlar. Her konuda serbest rekabeti, güçlü olduğu ilişkilerde serbest ticareti savunan bu örgütler, gelişmiş ülkelerin tarımını korumak için aşırı korumacı yaklaşmaktadır. Ve bizim tip ülkelerde tarımsal destekleri kaldırmayla başlayarak bu emperyalist politikalar uygulanmaktadır. Bütün tarım bürokrasinden de rica ediyorum bu anlamda da bir bakarlarsa tarım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 51

politikalarına. Mesela “Ürün desteğini azaltalım, belirli bir vade kaldıralım, ticari alanda bakalım, ihracat desteklerini kaldıralım, koruma ve tarife dışı engelleri siz kaldırın.” Ama kendileri asla kaldırmıyorlar. Bunlar, uluslararası kapitalizmin bizim gibi ülkelere dayattığı ve bunu da birtakım kurallara bağlayarak yeşerttiği alanlardır. Tarım teknolojileri üzerinden ezmeye çalışmaktadırlar. Bugün bizim ülkemize İsrail tohumlarının neler yaptığını gelecek nesillerde göreceğiz. İsrail tohumları üzerinden tarımı teslim etmenin boyutlarını da göreceğimizi, inşallah Allah o günleri göstermez ama böyle bir riske karşı uyarıyorum. Ve tarım tohum teknolojisi konusunda da en önemli adımların atılması gerektiğini, önemli bir çare aranması gerektiğini, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü üzerinden önemli işler yapılması gerektiğini düşünüyorum. Ve bu vahşi kapitalizm bir yanda böyle -deminden beri lisans depoculuğu kullanıyoruz- Batı medeniyetinde aşırı ürünler ve bu aşırı ürünlerin fiyatları kırmaması amacıyla... Mesela, Brezilya’da denize kahve dökülmesi, diğer tarafta ise Afrika’da açlıktan ölen çocuklar var. Bu vahşi kapitalizmin sonu da buraya gidiyor.

Bizim bunu en çok gördüğümüz, bu kapitalizmin Türkiye’deki en büyük yarasını gördüğümüz ürün şekerdir değerli arkadaşlar. Bizim sağlıklı, kaliteli, Anadolu insanının emeğine dayalı olan pancara dayalı şekerin nişasta bazlı şekerle mücadelesi, bizim için, hüznün verici bir tablodur. Nişasta bazlı şeker fruktoza dayanır, mısıra dayanır ve Amerika Birleşik Devletleri’nin en çok ürettiği üründür. Ve bütün nesillerde obezite ve kanser yarattığına yönelik çok önemli bulgular varken nedense bu bulgular hiç konuşulmaz, nişasta bazlı şekerin zararsız olduğuna yönelik bulgular toplumun gözünün önüne hep getirilir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Avrupa’da nişasta bazlı şekerin kotası yüzde 1 ile yüzde 5 arasında değişmektedir. Ama bizim ülkemizde bu kota yüzde 10’ dur, Şeker Kurumu tarafından uygulanan kota, kanunla verilmiş kota -ki bence Türkiye’ de 2002 dönemini eleştireceksiniz en önemli çıkış yeriniz sizin Şeker Kanunu olmalı, doğru bin yerden eleştirmedeğinizi düşünüyorum- yüzde 10 kota uygulamasıdır ve bu kotayı her yıl Bakanlar Kurulunun yüzde 50 artırma yetkisi vardır, bu yetkinin tamamı da kullanılmıştır. Yani Türkiye’de fiilen şeker kotası yüzde 15 olarak uygulanmaktadır ve ton olarak uygulanan bir kota -çünkü nişasta bazlı şeker ile şeker pancarını karşılaştırdığınızda onun 10 katı, 20 katı, 30 katı sonuç vermektedir-, yüzde 15 olarak uygulanmaktadır. Ve her sene yargı o yüzde 5 artırılmasını iptal ediyor, her sene iptal ediyor ama karar, öncesinde alınmış olduğu için de geçmişe yürüyemiyor. Peki, bu yüzde 15 kota artırılınca ne oluyor? Şeker pancarı çiftçisinin, üreticisinin, dağıtıcısının, fabrika işçisinin yani bütün ezilenlerin belini bu şirketler kırıyor. Hangi şirketler kırıyor? Yabancı şirketler. Amerikan Cargill şirketi. Tarım topraklarımıza fabrika yapılmasına girmiyorum bile. Amerikan Cargill şirketi dünyanın devidir ve bizim gözümüzün önünde bizim çiftçimizi, bizim köylümüzü ezmektedir ve o kadar ezmektedir ki... Şeker Kurumu Türkiye’nin politikalarını belirlemektedir. Şeker Kurulunun 7 üyesinden 1 tanesi Cargill şirketinin Genel Müdürüdür yani Amerikan Cargill şirketinin Genel Müdürü Muzaffer Sayınataç Türkiye’deki şeker politikalarını belirleyen Şeker Kurulunun 7 üyesinden biridir.

Sayın Bakan, burası müstemleke bir memleket değil, bu şekerle alakalı Türkiye’de hiç mi yerli adam kalmadı da biz Amerikan şirketinin genel müdürünü getiriyoruz da kendi Şeker Kurumumuza üye yapıyoruz? Ve biz ne yapıyoruz? Şeker fabrikalarını kapatıyoruz, binlerce işçiye sokakta bırakıyoruz ve aynı zamanda bunların hepsi de gelişmekte olan yerler. Kars gibi, Tokat gibi ezilen illerimizde. Biz bir yandan burada istihdamı artıracak diye uğraşırken diğer yandan kendi tarım sektörümüzü öldürmek pahasına şeker politikalarını bitiriyoruz. Niye? Cargill şirketi uğruna. Biz kendi topraklarımızda bu şirketlerin politikaları yüzünden kota uyguluyoruz, şeker pancarı ekemiyoruz, yani milyonlarca insanın, birkaç milyon insanın hayatıyla oynuyoruz. İşte emperyalizm böyle bir şeydir. Hani, hep emperyalizmden şikâyet ediyoruz ya, eğer biz bu olayın emperyalist boyutunu göremezsek, nesillerimizin nasıl zehirlendiğini ve yabancı şirketlerin nasıl zengin edildiğini göremezsek müstemleke bir memleket hâline geliriz. Ve üzülmekle söylüyorum, şeker konusunda müstemleke bir memleket tavrını göstermekteyiz.

Maliyetler çok yüksekmış. Devlet eliyle maliyetleri düşürmek zorundayız. Her konuda çok zengin devletsek niye şeker fabrikasında şeker işçilerine karşı zengin devlet olamıyoruz? Çünkü bu insanları yoksullaştırdığımızda bir süre sonra yoksulluk politikası çerçevesinde bunlara para vermek zorunda kalacaksınız. Oysa üretimin içerisinde tutabiliriz.

Hepimiz “Zeytin, fındık, incir, çay gibi millî ve stratejik ürünleri aman şöyle koruyalım, aman böyle koruyalım...” diyoruz. Nasıl koruyacağız, bunu düşünelim arkadaşlar? Öyle “Koruyalım.” demekle... Çünkü biz diyeceğiz ki: Siz korumuyorsunuz. İktidar diyecek ki: “Aman şöyle koruyoruz.” Ama sonuçta alandaki durum ortada.

Zeytinlikleri korumuyoruz, Soma’daki durum ortada, termik santrallere nasıl kurban ettiğimizi... Termik santrallerin teknolojisi değişir, maliyetler düşer, alternatif enerjiler çıkar ama dokuz yüz yıllık, bin yıllık zeytin ağacı var ve biz zeytin üzerinden beslenme kültürünü bile henüz oluşturamadık. Bakın, Türkiye’de bir türkü getirildi 1950’li yıllardan sonra, tarımı teslim ettiğimiz yıllardır: “Zeytinyağlı yiyemem aman, basma da fistan giyemem aman” Hayır, bu ülke zeytinyağlı yer, basma fistan giyer. Amerikan mısırı yemez, Amerikan kaputu giymezlerdi. Bakın, bu kadar derinlere işlemiş bir politikayla karşı karşıyayız değerli arkadaşlar.

Şimdi, bir tane çay şirketi çıkmış, bir de şunu söylüyor: “En son teslim olduk Türk çayına.” Ya, sen sonuna kadar İngilizsin, Osmanlı Bankası ne kadar yerliyse sen de o kadar yerlisin. Ama bize bakın nasıl kültürel kodlar veriyorlar, ürünlerimizle alakalı neler söylüyorlar bize? Çay gibi önemli bir üründe...

Şimdi, bakıyoruz, peki ne yapacağız biz fındık konusunda, zeytinyağı konusunda? Ya, tekel olduğumuz ürünlerde arzı kısıtlamadığınız sürece fiyatlar artmıyor. Arzı nasıl kısıtlayacaksınız? O zaman yoksullara kömür dağıtacağınıza -ki bir sürü yolsuzluk olduğunu anlattım- okullarda fındık dağıtın, zeytinyağı yemeyi özendirin, incir dağıtın; böylece ücretsiz aldığınız o kısımla, yoksula dağıttığınız o kısımla arzı kısarsınız, uluslararası piyasalarda fiyatı yükseltme şansınız olur. Hani “Muhalefet çözüm önermiyor.” diyorsunuz ya, bunun üzerine veya benzer şeyler üzerine -vakit kalmıyor- konuşalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 52

Tüketimi özendirin değerli arkadaşlar çünkü bizim her ürünümüz organik. Dünyanın en verimli topraklarında yaşıyoruz, Anadolu ve Mezopotamya dünyanın en verimli toprakları. Yani, zayıf bir kadının elinde zeytinyağı şişesi göstermesi gibi, sağlıklı nesillerin fındıkla özdeşleştirilmesi gibi tüketimin organik besinlerle özdeşleştirilmesi gibi bunlar üzerinden tüketimini özendirin.

Ve biz tarımımızı büyük şirketlere ve özellikle de yabancı büyük şirketlere teslim ediyoruz. Gıda üretimi ve dağıtımına bakın arkadaşlar. Sigara yabancılara elinde, tütün sektörü, yüzde 90; şekerin durumunu anlattım neler olduğunu; fındık, sayın vekilimiz anlattı, büyük firmanın nasıl yabancılara eline geçtiğini. Dağıtım; Migros'u, Kipa'sı, bilmem nesi şunu bunu, tamamıyla yabancılara eline geçmiş durumda. En çok gelir getiren kurumlar, tarım üzerinden gelir yaratacağımız kurumları yabancılara teslim etmiş durumdayız. Yabancılara toprak satıyoruz. Bu yabancılara toprak satımının "Yok bunlar toprağı sırtına alıp mı götüreceksin?" diye özendirilmesine ben ihanet gözüyle bakıyorum. Filistinliler de böyle toprak sattı, bugün geldikleri yeri görüyorsunuz. Trakya'ya gidin, bütün çiftçiler topraksız köylüler hâline gelmiştir. Büyük şirketler finansman zorluğu içine düşen topraksız köylülerin topraklarını satın almaktadır ve çoğu da yabancıdır, Çin Gelibolu'yu alıyor değerli arkadaşlar.

Ve "Azalan Maliyetler Kanunu" diye kapitalizmin temel bir kanunu var, üretim sisteminiz büyüdükçe Azalan Maliyetler Kanunu gereğince sizin maliyetiniz düşüyor, küçük çiftçinin maliyeti, üretimi artmadığı için düşüyor. Bunun karşısında -hiç ön yargılı olmayın- köylüleri bir araya getirmemiz gerekiyor. Bunun adı "kooperatifleşme"dir. Kooperatifleşme aynı zamanda liberal felsefeye de uygundur. Borsayı niye kurdunuz? Borsa büyük şirketlerin hissedarlık oranlarına göre küçük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkan, iki kere süre ver, başka almayayım, dün de konuşmadım, şunu bitireyim olur mu?

BAŞKAN – İki dakika mı vereyim?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Dört dakika verersen çok iyi olur.

BAŞKAN – Peki.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Dün de konuşmadım onu da söyleyeyim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kooperatifleri özendirirsek... Çünkü burada ortak yatırım var. Mesela bir yerin yatırımı 2 milyon lira, tek çiftçi bunu alamıyor. Ya şirket olacak ya da bu köylülerden kooperatifleşme mantığı kuracağız. Bunun için en önemli şey finansman ve pazarlama çünkü şirketi kurmanız yetmiyor, işletebilmeniz lazım. Finansman boyutunda karşımızda Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası çıkıyor ama Ziraat Bankasının tarıma yönelik kredileri yüzde 6, yüzde 7. Bakmayın adının Ziraat Bankası olduğuna, üçüncü havalimanını finanse etti. Oysa Ziraat Bankası köylüyü, Halk Bankası da çiftçiyi, esnafı finanse edebilmediydi; eğer başka amaçla başka banka kurulacaksa o amaçla kurulmalıydı.

Şimdi, ikinci şeye geldik: Pazarlama ve dağıtım ağları. İşte burada Tarım Bakanlığına ihtiyaç var. Kredi kooperatiflerini kurduktan sonra ve IPARD süreci de buna çok uygundur, IPARD'ın şartlarına bakın; eğimi yüksek yerlere fazla kredi verir, ortak sayısını özendirir, kadınların içinde olmasını özendirir. Yani Avrupa Birliği kendisine uyguladığı şeyde ne yazık ki birçok... IPARD sürecinde bu kooperatifleşme özendirilmektedir değerli arkadaşlar. Ayrıca, IPARD'a iller girsin diyorsunuz, onun bir de Avrupa boyutu var, ortak karar veriyoruz ve şimdi herkes çok övünerek anlatıyor, birçok fonu da kullanamadık orada, kurumlarını oluşturulamaması gibi bir sürü teknik sebebi var ama.

En son en kısa zamanı -bu kadar önemli konuyu anlattıktan sonra- yolsuzluklara ayırıyorum. Değerli arkadaşlar, üç konuda yolsuzluk konusu sıkıntılıdır: İmtiyaz, izin ve ruhsatlarda, kamu iktisadi teşebbüslerinde ve alınan ihalelerde gerçekten sıkıntılar var.

Sayın Bakan, Atatürk Orman Çiftliğinin durumunu özel olarak takip ediyoruz. 80 milyon insanın en büyük hassasiyetidir, Atatürk'ün vasiyetine ve Atatürk'ün hatırasına saygısızlık etmemek lazım. Yapılan işlemleri görüyoruz, bu doğru bir şey değil, bu günler geçer ama bu halk bunu unutmaz. Kendi kurucusu, kendisine vatan bırakan, bir sürü hakaret eden çıkıyor ama 80 milyonun ortak değeridir Mustafa Kemal Atatürk. Atatürk Orman Çiftliğine atadığınız adamların nelere bulaştığını biliyorum ama buraya bu konuyu getirmeyeceğim. Son derece rahatsızım; alım satımına karıştıran şeyler, kurumun düşürüldüğü haller.

Diğer bir mesele: Bu Ürdün merkezli Hijazi firması. Bu Hijazi firmasının sahipliği konusunda ciddi şüphelerimiz vardır bizim. Bu Hijazi firması bütün besicilerimizi öldüren bir hâle gelmiştir. Yapılan canlı hayvan ithalatında pazarlık usulü ihalenin ne işi var? Üstelik şartnamede yapılan tanımlara bakıyorsunuz, Avrupa'dan hayvanın gelmesinin bir sürü uluslararası boyutu var. Şartname çıkıyor başkasının getirme şansı yok, sadece önceden bilenler getirilebilir ve şartnamede özel firma tarifine yönelik şeyler olduğunu ve sözleşmeden sonra da bazı şeylerin -kur farkı ödenmesi gibi- değişmesi nedeniyle son derece rahatsızım.

Pirinç spekülasyonunun hangi firma üzerinden yapıldığını eminim soruşturmaya tespit edeceksiniz ama bu yolsuzluklar bile tarımın genel hâli konusunda ikincil hâle gelmiştir. Sadece bunları yakından takip ettiğimizi... İşte, bu Toprak Mahsulleri Ofisindeki o Dreyfus şirketlerinin bilmem ne, ithalatı konusunda son derece rahatsız olduğumuzu ama ilk yapmamız gerekenin, ilkesel olarak kendi çiftçimizi, kendi köylümüzü, kendi besicimizi korumamız gerektiğini düşünüyorum.

Bütçemizin yerli çiftçilerimize, yerli köylülerimize, yerli insanımıza hayırlar getirmesini diliyorum, saygılarla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beyribey...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Değerli Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın; sözlerime başlamadan evvel hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 53

Bugün ben üç konu üzerinde durmak istiyorum: Önce tarımla başlıyoruz. Tarım, gelir ve istihdama katkısı, sanayiye ham madde sağlaması, ihracata doğrudan veya dolaylı katkıları nedeniyle ekonomik yönden çok önemlidir. Türkiye ekonomisi 2015 yılında yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla yüzde 4 oranında büyürken büyüme tarım sektöründe yüzde 11,1 olmuştur. Bunu çok önemsiyorum. Geçen yıl tarım sektöründe 2,1 küçülme olmuştu. Tabii, buradaki büyüme de tarımsal ürün ve gıda fiyatları birçok sebeplerle de değişebilmektedir, bu yıl fiyatların artmasının da etkisi olabilir.

Gıda fiyatlarının istikrarlı olmamasının en büyük sebepleri tarım sektörünün performansından ve mevsimsel etkilerden kaynaklanmaktadır. Bu da tarım ve gıda ürünleri için arz yönetiminin önemini ortaya koymaktadır. Türkiye'de fiyat, iklim koşullarındaki olumsuz değişimler yanında dünya gelişmelerden de etkilenmekte, mevcut yapıda üretici, tedarikçi rolünü üstlenmekte, piyasa arz yönetimini düzenleyici kabiliyete sahip bulunmamaktadır. Gelişmiş ülkelere oranla Türkiye'de tarım sektörünün hem gayrisafi millî hasıladaki payı hem de istihdamdaki payı yüksektir. Buna karşın işletme ölçeğinin küçük ve verimlilik değerinin düşük olması, sermaye birikiminin yetersiz olması nedeniyle üretici etkin şekilde örgütlenmemiş ve küçük aile işletmeciliği, pazarlama hâlâ en önemli sorunlar içerisindedir. İçinde bulunduğumuz bu günlerde de tarım ürünleri ve gıda fiyatlarındaki artış tartışma konusudur. Tüketici tarafından bakınca artan fiyatlar sorun iken üretici tarafından bakınca fiyatlar hâlâ düşüktür. Çünkü üretici için pazarlama en büyük sorundur. Bu pazarlama sorunlarına çözüm üretecek şekilde üretim ve pazarlama kooperatiflerinin kurulmasına ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde kooperatifçiliğin uygulama bulduğu alanların başında tarım sektörü gelmektedir, tarım satış kooperatifleri, pancar ekici kooperatifleri gelmektedir. Ülkemizde ayrıca incir, pamuk, üzüm, fındık gibi türlerde de kooperatifler bulunurken canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin üretim ve pazarlanmasına yönelik kooperatifler bulunmamaktadır.

Temsilcisi olduğum Kars'ta hayvan üreticileri canlı hayvanlarını kurban bayramlarında bile pazarlamakta büyük sorunlar yaşamaktadırlar. Bazıları hayvanlarını satabilmekte, bazıları ise hayvanlarını satamadan orada ya tüccara yok pahasına satmakta ya da o günkü Hükümetimizin kararıyla Et Balık Kurumlarına alınmaktadır. Tabii, bu hayvanların çoğunluğu bizim Anadolu'da "ayak" dediğimiz hayvanlar oluyor yani seçilmiş, geriye kalmış kötü hayvanlar veya besisiz hayvanlar oluyor. Böyle olunca da Et Balık da bundan dolayı da zarar ediyor. Bunun yerine planlama yapılması gerektiği kanaatini taşıyorum; nereye hangi hayvanlar gidecek, ne kadar gidecek, planlama yapılmalıdır.

Kars 1915 yılında en fazla, maalesef, üzülmekle söylüyorum, göç veren illerden birisi oldu. Türkiye'de 2015 nüfus kayıtlarına dayalı olarak Kars'ta yüzde eksi 28,57 düzeyinde bir küçülme oldu. Burada tabii ki gelişmenin etkisi var ama terörün etkisini de yok saymamak lazım. Bunun için ben diyorum ki herkes biz bir aileyiz, bu ülkemize sahip çıkmalıyız, sahip çıkmadığımız zaman o zaman işte o bölgedeki insanlarımız karınlarını da doyuramıyorlarsa veya güvenlik gerekçesiyle bölgelerini yavaş yavaş terk etmeye başlıyor. Kars, başta büyükbaş hayvancılık olmak üzere, arıcılık olmak üzere doğal kaynaklara sahip stratejik bir öneme ilimiz. Yapılan ilave desteklerle hem göç önlenmiş olacak hem de genel olarak ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlayacaktır.

Gerek canlı hayvanların üretimi gerekse hayvansal ürünlerin pazarlanmasında üreticilerin menfaatlerini ortaklaşa koruyacak ve sistemli bir şekilde sürdürülebilecek işletmecilik yöntemi kooperatifçilik olduğu için, üretim ve pazarlama kooperatiflerini önemsiyorum ve mutlaka canlı hayvan pazarlama kooperatifleri de kurulmalıdır diyorum. Canlı hayvan pazarlama kooperatifleri hayvan kayıt sisteminin işletilmesine yardımcı olurlar, damızlık hayvan üretiminde damızlıkçı sağlık yetiştirme birliklerinin faaliyetlerini çeşitlendirebilirler. Canlı hayvan üretim ve pazarlama kooperatifleri birer ticari işletme olduğundan, başta yem olmak üzere, birçok girdinin karşılanmasında görev alırlar ve sanayi tesisleri kurup işletebilirler, işletmeciler olarak birçok faaliyetlerde bulunabilirler. Hayvan kesimleri düzene sokulmuş olur. Bu sayede canlı hayvan pazarlama kooperatiflerinin işletmesinde olan kesimhanelerde hem hayvan kesimleri kontrollü yapılmış olur hem de et ve et ürünlerini izleme sistemine katkı sağlanmış olur.

Canlı hayvan ve hayvansal ürün üretim ve pazarlama kooperatiflerine pilot uygulama olarak Kars, Ardahan, Erzurum, Iğdır, Ağrı, Kırşehir ve tabii ki Sivas'tan başlanabilir. Bu bölgelerde bu tip kooperatiflerle üreticilerin ortaklaşarak hareket etmeleri sağlanarak bölgede dayanışma ruhu hâkim kılınmış olur. Tarımsal girdiler ortaklaşa karşılanacağından girdi maliyetleri azaltılmış olur. Tarımsal ürün pazarlanmasında karşılaşılan sorunlar ortak hareket etmekle aşılmış olur. Bölgenin ihtiyacı olan tarımsal ürünleri işleyen sanayi tesisleri kurulmuş olur. Hayvancılıkta modern kesimhaneler ve soğuk hava depoları kurulmuş olur. Canlı hayvan ticareti sistemli yürütülecek ve kontrol edilebilir yapıya ulaşacaktır.

Sayın milletvekilleri, ikinci olarak arz etmek istediğim konuyla tarım ve gıda sektöründe talebi izleyecek, ürün arzını izleyebilecek ve yönetimini sağlayacak, ayrıca piyasayı fiyat ve rekabet yönüyle izleyecek piyasa düzenleme kuruluna ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. Tarım ürünlerinde piyasayı izleyecek ve Hükümet politikalarına veri oluşturacak bir kurumdan bahsediyorum. Kurumun yönetiminde çiftçi olacak, sanayici de olacak, tüketici de olacaktır. Üretici, sanayici, tüketici kamu yönetiminin gözetiminde bir araya getirildiğinde piyasa daha iyi izlenmiş ve daha etkili sonuçlar alınmış olacaktır.

Sayın Bakanım, tarım ürünleri ve gıda piyasasının etkin yönetimi için Tarım Ürünleri Piyasa Düzenleme Kurumuna ihtiyaç olduğunu ifade etmek istiyorum. Sayın Bakanım, geçen dönemki bakanlık tecrübeleriyle de bunları bir araya getireceğini ve bunu becerebileceğini veya katkıda bulunacağını inanıyorum.

Ben bu arada üçüncü olarak da yabancı ot gübreleriyle ilgili konuşmak istiyorum. Yabancı ot gübrelere ilişkin kullanımıyla ilgili belirleme getirmek lazım. Doğadaki birçok yapraklı bitkiler tarihten yok oluyor, altını çizerek söylüyorum, benim çocukluğumda bildiğim, tanıdığım birçok bitki yabancı ot gübresinden dolayı tamamen yok oldular. Bu konuda, özellikle bu bitkilerin hiç olmazsa, yaparsak, başka alanlarda yabancı ot gübresinden uzak alanlarda bunların neslini devam ettirmek de gerektiği kanaatini taşıyorum ve önemsiyorum, altını bunu da çizerek söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 54

Ayrıca, bir konuya daha değindikten sonra sözlerime son vermek istiyorum. Şimdi, 2015 yılında destek ödemelerinden Kars ilimiz binde 69...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum, lütfen toparlar mısınız.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Toparlıyorum Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İki dakika verdim, buyurun.

...binde 69 pay aldı, çok düşük bir pay aldı, yüzde 0,69; yani binde 69 yapıyor. Bu çok düşük bir orandır. Oysaki, Türkiye genelinde, şöyle haritayı elimize alınca sığır üretimiyle ilgili bakarsak Türkiye'de 5 tane şehirden en çok büyükbaş hayvan üreten il, sığır üreten il Kars. Neye göre? Kişi başına düşen sığır sayısına göre. Ben hemen buradan okuyayım: Kars'ta kişi başına düşen sığır sayısı 1,8; Kars'a en yakın olan yer Erzurum, 0,85; sonra 0,45'le Balıkesir, daha sonra Konya ve İzmir gelmektedir. Aynı şey küçükbaş hayvancılığıyla ilgili de geçerli. Küçükbaş hayvancılığında da yine, Kars'ta kişi başına düşen küçükbaş hayvan sayısı 1,6'dır. Tabii, burada Ağrı'nın, Van'ın da hakkını yememek lazım; onların 2,5 civarında kişi başına düşen küçükbaş hayvan sayısı var. Yine, balla ilgili de var. Balla ilgili de yine, ilimizde kişi başına 4,5 kilo bal üretiyor Karlı. Bunu niye ifade etmek istiyorum? Kars hayvancılık bölgesi, büyükbaş hayvanda 1'inci sırada, küçükbaş hayvanda 3'üncü sırada, Türkiye genelinde söylüyorum. Balda...

MUSA ÇAM (İzmir) – Nerede, Türkiye genelinde mi?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Türkiye genelinde bunu söylüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Rakam var mı büyükbaş, küçükbaş hayvan?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Tabii, kişi başına. Efendim, kişi başına, önemli olan üretmektir. Rakamlar var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Rakamlar yani büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar sizin döneminizde yükselmiş mi?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Düne göre yükselmiştir, kalitesi artmıştır. Onu anlatayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beyribey, vaktinizi çalıyor, son üç saniyenizdi bitti.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Efendim, hemen toparlıyorum.

Şunu söylemek istiyorum: Burada teknik bilgiler üzerine konuştum, hiç politika yapmadan fikirlerimi söylerim ama siyaseten de konuşabilirim, 2002'den bugüne kadar...

BAŞKAN – Musa Bey ondan anlar.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – ...bir defa, AK PARTİ tarımla ilgili ciddi şeyler yaptı. Benim ilimde -ilimle ilgili söylüyorum- "kültür hayvanı" dediğimiz hayvan sayısı yüzde 14'ten yüzde 56'ya çıktı. Sadece bu yeter, sadece bu yeter. Yani kültür ırkı gelişti. Koyun da ve büyükbaş hayvan sayısı da 2002'den bu yana kadar arttı, daha öncesine göre artarak devam ediyor ama artmasını ben yeterli bulmuyorum, ben diyorum ki: Hayvancılıkla ve tarımla, özellikle hayvancılıkla ilgili bir ilin buradan daha çok pay alması gerektiğini, binde 6'nın...

MUSA ÇAM (İzmir) – Beyribey, mademki arttı niye et ithal ediyoruz o zaman?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Efendim, ben İzmir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beyribey, bir dakika daha ek süre veriyorum, lütfen toparlayın.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Hemen toparlıyorum.

...ve Kocaeli'yle ilgili, sanayiyle ilgili konuşmuyorum, orada sanayiyle ilgili konuşuruz; ben bölgedeki hayvancılıkla ilgili, Tarım Bakanlığı bütçesinde hayvancılıkla ilgili konuşmam gerekiyor, desteklerini bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Beyribey, niye cevap veriyorsunuz Sayın Çam'a? O sendikacı, anlamaz ki.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Ayrıca, ben bir konuyu da, yanlış anladım mı, anlamadım mı diye... Sözümü onlarla bitirmek istiyorum. Nursel Hanım, barajla ilgili 900 küsur tane köyün boşaltıldığını söyledi. Ben o konuda bilgi veriyorum: Hasankeyf boşaltılmıştır, Ilısu köyü boşaltılmıştır, bundan başka 27 köy ve 42 mezra da bu barajdan etkilenmektedir, 900 diye bir rakam yoktur, olma ihtimali de yoktur; 960'mış, öyle bir ihtimal de yoktur. Herhâlde bir bilgi kirliliği oldu veya sonundaki rakamlar yanlış olmuş olabilir diye düşünüyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan -tekrar hayırlı olsun Sayın Daniş, beraber çalıştığımız değerli arkadaşımız- değerli bürokratlar, basın mensupları, değerli milletvekilleri; ben de Tarım Bakanlığıyla ilgili tabii, açıklamaların çok önemli olduğuna inanıyorum Sayın Bakanım çünkü ben de çocukluk yıllarını bir köyde -ki biz Trakya köylüsüyüz, orada da buğday ve mısırdır temelde üretilen ve ayçiçeği ki biz "gündöndü" deriz ona- gündöndü üreten bir ailenin, yetiştiren bir ailenin çocuğu olarak büyüdüm. Araba kullanmayı traktörde öğrenmiş bir kişiyim. O yüzden, o toprağın ve toprakla mücadelenin ve orada mücadele eden kişilere dünya açısından, dünyaya bakış açısından hangi duyguları, hele o hasat zamanının neler yaşattığını paylaşmış bir kişiyim. Ama, maalesef, hasatla beklenen o güzel günler artık ülkemizde özellikle 2000'li yıllardan sonra hasadın bereketi yerine hasadın getirmiş olduğu korku ve endişeyi beraberinde getirdi çünkü çiftçi, hep hasat zamanı harcamalarını endekslerdi ancak işte, hasat geldiği zaman artık borçlarını nasıl ödeyeceğinin korkusuyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 55

gününi geçirir hâle dönuştü. O yüzden, tabii, tarımın, hem üretim açısından hem sağlık açısından hem kent yaşamı, kentleşme ve demografik yapı açısından ve açıkçası, uluslararası rekabet ve ülkenin kendine yetebilme gücünün en büyük kaynağını oluşturması açısından çok önemli bir yeri var ve bundan önce kendine yeten 7 ülke arasında olan Türkiye, bu kendine yetebilme gücünü kaybedip birilerine bağımlı olma noktasında farklı sektörler ve ham madde, ara mamul noktasındaki bağımlılığın ötesinde maalesef tarımda da bu yönde yaşanan bir süreçle karşı karşıya.

Sayın Bakanım, ben de sizin öncelikle Bakanlık Sayıştay raporlarınızı inceledim. Burada tabii, özel hesaplarla ilgili belirlenmiş ve özel hesapların içeriğinde de yine Türkiye Jokey Kulübüyle ilgili ortaya konulan tespitlerin çok önemli bir yer tuttuğu açık ama bunun yanı sıra sizin bir açıklamanız var Tarım Bakanı olduktan sonra, diyorsunuz ki: “Bu ülkedeki desteklemenin yarısı yüzde 5’e, yarısı da yüzde 95’e veriliyor.” Böyle bir tespitiniz var, bir yerde okumuştum, doğru muyum, bilmiyorum ama böyle bir tespit içinde olmuşsunuz. Bu da destekleme dağılımında çiftçiler arasındaki adaletsizliği tespit eden bir değerlendirme olarak kendini gösteriyor.

Yine, 2014 bulgularına döndüğümüzde de destekleme açısından ortaya konulan buradaki hatalı veya tespit açısından dikkat çeken belli başlıklar var. Bir: Kooperatiflere kullandırılan kredilerin geri dönüşüyle ilgili sistemin kurulmamış olmasından başlayarak tarımsal desteklemeyle ilgili idare ve kontrol sisteminin kurulmamış olmasıyla devam eden ve destekleme ödemeleriyle ilgili ödenek tahsisleriyle ilgili harcama yetkisini kullananları sorgulayan, yine Tarım Kanunu’nda belirtilen tarım politikalarının amaçlarının sağladığı katkı tespiti için etki analizi noktasında yani desteklemenin etki analizinin yapılması ve sonuçlarının raporlanmasına ilişkin olarak bir sistemin olmaması. Yani, biz, desteklerin doğru, yerinde, hangi başlıklarda, nasıl yapılması gerekliliği konusundaki sorgularımızda karşımıza çıkan tabloda doğru destek veriyor muyuz ya da vermiyor muyuz? Desteklerin üretimi, desteklerin tarımdaki verimliliğin artırması ve çiftçinin gelir seviyesindeki refahının artışı noktasındaki etkilerini sorgularken burada karşımıza çıkan etki analizi yapılmamış olması gerçekten dikkat çekici.

Onun yanında, baktığınızda, işte, Taşıt Kanunu’ndaki hükümlere aykırı olarak sözleşme içeriğinde alınan taşıtların ihaleden sonra yabancı menşeli taşıtlara dönüşünden tutun, işte, bazı toprak analizlerine kadar farklı farklı konuda tespitler var. Ki bunun içinde, yine özellikle özel hesaplar içerisinde yer alan bu Jokey Kulübüyle ilgili olarak da tespit edilen başlıklar var. Bunlarla ilgili herhâlde değerli bürokrat arkadaşlarımız hangi noktaya geldiğimizi, bugünkü bu konulardaki mevcut durumumuzun ne olduğunu bizlerle paylaşacaklardır.

Diğer taraftan, tabii, bu akredite laboratuvar olayının yanı sıra, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla ilgili olarak bir tespit daha var, o da “Gelir vergisi dilim artışları nedeniyle oluşan ve çalışanlar tarafından ödenmesi gereken vergi yükünün kamunun üzerinde kalması...” diye bir tespit var. Bu konuda ne yapılmıştır? Onu da değerlendirmeler içinde sorgulamak isterim.

Sayın Bakanım, siz geldiniz ve tabii ki görevi almanızdan sonra et ve çiğ süt noktasında ortaya çıkan sorunlarla ilgili çeşitli çalışmalarda bulundunuz, taraflarla görüştünüz, çözüm önerileri ve çözüm önerilerinin sağlıklı işleyişi konusunda çabalarınız oldu. Ama, maalesef, bu olay tabii, bugünün değil yılların birikimiyle karşımıza çıkmış olan bir sorun. Ama tarımın içinde, biraz önce Aykut Bey’in dile getirdiği, tarım ve tarım politikalarıyla ilgili dünyada o küresel güçlerin ortaya koyduğu bir yönlendirme var ve o yönlendirmede maalesef biz, Türkiye açısından baktığımızda, pasif kaldığımız veyahut diretmelere karşı, dayatmalara karşı alternatifi kurgulayıp üretmediğimiz bir dönemden geçtik. Şeker bir konu, tütün ayrı bir konu. Bugün baktığımızda, özellikle 2008 yılındaki o TEKEL özelleştirmesi sürecinde de paylaşılan ve sadece bir ülkede kaynakların maddi değeri, parasal değeriyle sağlanacak olan gücün dışında bir de o kaynakların sosyal değer ve topluma etkisiyle ilgili tespitlerin iyi yapılması gerekiyor. Bugün tütün, en zor şartlarda, en kötü yapısı içerisinde yetişen ve orada yaşayan kişiye gelir sağlayan bir ürün ama tütüne ilgili yaşanan, özellikle 2000’li yıllardan sonra, işte, bu Uluslararası Para Fonundan tutun Dünya Bankasına kadar sıraladıkları Türkiye’deki tarım ve üretimle ilgili tedbirler, ortaya koydukları baskılar, işte, oraya bağımlı olarak baskı sonrası oluşan ekonomik modellerde, maalesef, tarım üreticisi, tarım üreticilerinin bir araya geldiği yapılar, kurumsal yapılar büyük bir tahribat yaşadı ve ondan sonra bu ülkede göç, bunun içerisinde baktığınızda göçün getirdiği refahla ilgili sorunlar, hatta hatta tarımın içinde ülke barışı açısından bile ekonomik ortaya çıkan o negatif tablonun çok ağır etkileriyle karşı karşıya kaldık.

Şimdi, gıda fiyatları açısından evet, dünyada gıda fiyatları düşüyor, Türkiye’de gıda fiyatları yükseliyor. Peki, bu neden kaynaklanıyor diye bakıldığında -çünkü tespitle beraber sorunun çözümü de kendini gösterecektir- buradaki temel sorun girdi fiyatları. Yani girdi fiyatları için siz, yem ve gübreyle ilgili torba yasada sıfırladığınız, önce Bakanlar Kuruluyla KDV’sini yüzde 1’e indirdiğiniz bir desteği, bir teşviki ortaya koydunuz ama karşımızda olan gerçek, gübrede ziyade özellikle yem konusunda fiyatların bu vergi indiriminin oluşmasından önceki seviyelerinin üstünde olması. Onun yanında, baktığımızda, sadece vergi indirimiyle girdi maliyetlerini düşürmenin hangi katkıları sağlamış olduğunun da sorgulanıp cevabını bulmaya ihtiyacı var çünkü en önemli girdilerden biri de mazot. Ve mazot açısından baktığımızda, son, 2005’te çok fazla büyük bir değişim olmasa bile, 2002’den beri baktığımızda, yüzde 250’lerin üzerinde bir mazot artışıyla karşı karşıya kalan üretici var.

Onun yanında, gübre açısından da bakıldığında, çiftçinin kullandığı gübrede de yıllar itibarıyla baktığımızda, işte, yaygın olarak kullanılan üre gübresinin 2002’de 230 lira, bugün 1.200 lira olduğu dikkate alınırsa enflasyon ve çiftçinin enflasyona bağlı olarak girdide hangi maliyetlere katlandığı ortada oluyor.

Diğer taraftan, tabii, emek açısından baktığımızda tarımda önemli bir sorun da yaşıyoruz çünkü eğer çiftçi para kazanamazsa, para kazanamadığı noktada gençler kendilerine yeni birtakım hedefler arayarak bulundukları yerlerden ayrılma yolunda bir tercih ortaya koyuyorlar ve maalesef...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 56

BAŞKAN – Toparlar mısınız.

Buyurun.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – ...kırsal nüfusumuz yaşıyor ve tarımda çalışacak eleman bulma konusunda da büyük problemler kendini gösteriyor. Burada, emek sorununun çözülmesi için acilen ekimi ve hasadı ve oradaki demografik yapıyı birbiriyle uyumlaştıracak olan hem de tarım teknolojileri ve ona bağlı katma değeri artıracak bir stratejik plana ihtiyaç var. Diğer taraftan, tabii, işletmelerin küçük olması, tarımda kullanılan kaynakların verimli kullanılamaması, pazarlamada yaşanan sorunlar... Ki 2 defa Hal Yasası çıkarttık, orada Hal Yasası'nda üreticinin ürettiği ürünün fiyatı ile pazara geldiği fiyatı arasında neredeyse yüzde 300'lük fiyat farkları oluşuyor.

Diğer taraftan baktığımızda, bu yönetmeliklerin ve yasaların biraz daha gerçek yaşamla iç içe ve onu düzenleyecek noktada olması şart gözüküyor. Ve bu büyük uluslararası market zincirlerinin üreticilere yapmış olduğu büyük baskı, alım fiyatı, ödemeler ve o ödemelere bağlı olarak ortaya çıkan gerçekler. Yani, düşünün, büyük SÜTKO olayında bile artık süt üreticileri üreticinin üzerine baskı kurmak için "Haydi, yemini de ben vereceğim, yeminin ödemesini de ben sana ödeme yaparken ödeyeceğim." deyip verdiği yemin kalitesinden tutun, oradaki zorlayıcı şartlara kadar böyle bir ağır baskı sürecini işleten bir dönemle karşı karşıya kalıyoruz.

Sayın Bakanım, iki konuda yine çok önemli gördüğüm, paylaşmak istediğim başlıklar var.

Birincisi: Türkiye'de bu maalesef, taklit mallarla ilgili ortaya çıkan risk. Bu taklit malların içinde öyle başlıklar var ki yani peynire klor koyup beyazlatmaya kadar giden bir uygulamayla karşı karşıyayız ve toplum sağlığı açısından ortaya konan riskler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hemen bitiriyorum.

Bu konuda denetimin artırılması konusu...

Diğer taraftan da tarımda kullanılan zirai ilaçlar, bu ilaçların sahiplik oranı, üreticileri ve zirai ilaçların toplum sağlığı açısından ortaya koyduğu riskler. Yani, arıların ölümüne kadar veyahut sadece kullanılan ilaçların canlı ölümünü ortaya koyarken diğer bütün tabiattaki canlıları ve insan hayatını tehdit eden boyutuyla baktığımızda, bu ilaç açısından, zirai ilaçlar açısından da kullanımında birçok yasal düzenlemesi, yönetmelikleri var ama bunun kontrolü ve uygulama sonuçları hakkında da değerlendirmelerinizi duymak isterim.

Ben teşekkür ediyorum.

Tabii, tarım olunca çok hassas ama yine başarılar diliyorum. Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, basın mensupları; öncelikle hepinizi, heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, insanlık tarihinde tarımsal üretimin ilk defa gerçekleştirildiği topraklara sahip bir ülkedir. Türkiye, geniş tarım alanları, büyük nüfusu ve yüksek üretim potansiyeliyle tarımsal açıdan bölgenin en önemli ülkelerinden biridir. Türkiye'nin toplam yüz ölçümü 78 milyon hektar olup bu alanın 24 milyon hektarı tarımsal üretimde, 14 milyon hektarı çayır ve mera olarak kullanılmaktadır. Ormanların kapladığı alan ise 22 milyon hektarı bulmuştur. Türkiye, geniş tarım alanlarını ve uygun iklim koşullarını iyi bir şekilde değerlendirmiş, tarımsal üretim değeri geçtiğimiz on yılda yüzde 157 artmıştır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Avrupa Birliği ile Türkiye arasında üyelik müzakereleri çerçevesinde kurulan, Türkiye'nin uluslararası boyutlu, uluslararası hedefleri olan tarım ve kırsal kalkınmayla alakalı kurulmuş kurumudur. TKDK bugüne kadar süt ürünleri, et ürünleri, meyve ve sebze işlenmesi ve pazarlanması, kırsal turizm, kültür balıkçılığı ve çiftçilik faaliyetleri alanlarında 16.594 proje başvurusu içinden 10.814 projeye sözleşme imzalamıştır. Sözleşme kapsamında faydalananlardan yüzde 37'siyle genç girişimciler ilk sırada olup yüzde 9'unu da kadın girişimciler oluşturmaktadır. Toplam hibe tutarı 3 milyar 505 milyon, şu ana kadar ödeme yapılan hibe tutarı da 2 milyar 151 milyon TL'dir. Projelerle 42 ilimizde 48.731 kişiye istihdam sağlanmıştır. 5.354 adet traktör, 332.285 adet kovan ve 106.972 canlı hayvan için destekleme sağlanmıştır. 106.972 adet canlı hayvanın 60.453 adedi süt üreten tarımsal işletmelerde, 46.519'u da et üreten tarımsal işletmelerde kullanılmaktadır.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; TKDK hem Hazine Müsteşarlığı tarafından hem de Avrupa Birliği Komisyonu tarafından akredite edilmiş bir kurumdur. Akredite bir kurum olması nedeniyle ülkenin her yerinde, bütün alanlarda aynı kriterleri uygulayabilmektedir. Tarım 21'inci yüzyılın sektörüdür ve dünyada tarıma yatırım yapan ülkeler, firmalar çok ciddi gelirler elde edecekler ve dünya ekonomisinde ön plana geçeceklerdir. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumundan hibe alan 12 firma, başta Rusya, Almanya, Hollanda, Suudi Arabistan olmak üzere 20 farklı ülkeye yıllık 85,5 milyon liralık ihracat gerçekleştirmektedir.

Tarımla alakalı sektörlerin ana konularından birincisi hayvancılık olup, bu sektörde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık ile kanatlı sektörü; süt ve et üretimi bütün yönleriyle desteklenmektedir. Bununla beraber, bu ürünlerin işlenmesini ve pazara sunulması destekleniyor, meyve ve sebzecilikle ilgili kurulacak soğuk hava depoları destekleniyor. TKDK, aynı zamanda tarım dışındaki sektörleri de desteklemektedir. Örneğin, kırsal turizm bunlardan bir tanesi, kırsal alanlarda yapılacak turizm yatırımlarını, otelleri, yeme içme tesislerini, dinlenme tesislerini desteklemektedir. TKDK kültür balıkçılığından arıcılığa kadar, tıbbi aromatik bitkilerden seracılığa ve süs bitkilerine kadar tarımın bütün alanlarına destek vermektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 57

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye, dünyanın 7'nci, Avrupa'nın ise en büyük tarımsal ekonomisi olmuştur. Türkiye, tarım sektöründeki tarımsal üretim ve ticaret hacmiyle 78 milyon vatandaşının ve yıllık yaklaşık 40 milyona yaklaşan turistin gıda ihtiyacını karşılamakta; ayrıca dünyanın 192 ülkesine 18-20 milyar dolar tutarında ürün ihraç etmektedir. Fındık, kiraz, incir, kayısı gibi bazı ürünlerde ise Türkiye dünyanın en fazla üretim yapan ülkesi konumundadır. Türkiye'nin üretimdeki potansiyeli aynı şekilde ihracatına da yansımaktadır. Özellikle fındık, kayısı, üzüm, incir gibi ürünlerde Türkiye dünyanın en büyük ihracatçısı iken 21 bitkisel üründe ise dünyada en fazla ihracat yapan ilk 5 ülke arasında yer almaktadır.

Kırsal kalkınma programları farklı sektörlerle yönelik ve çok bileşenli programlardır. Örneğin, kırsal alanda altyapının geliştirilmesi amacıyla şu anda 3 program uygulanmaktadır. Bunlardan biri köylerin altyapısını geliştirmek için uygulanan program, diğeri beldelerin altyapılarını geliştirmek için uygulanan program ve sonuncusu ise kırsal alanlarda sosyal altyapının geliştirilmesi amacıyla uygulanan programdır.

Altyapıya yönelik programların yanında bir diğer program grubu ise bölgesel kalkınma programlarıdır. Türkiye, geniş topraklara sahip olması ve bölgelerinin farklı özellikler göstermesi nedeniyle, bölgelerin ihtiyaçlarına göre oluşturulmuş kalkınma programları uygulanmaktadır. Türkiye'de hâlihazırda uygulanmakta olan bölgesel kalkınma programları: Güneydoğu Anadolu Bölgesi kalkınma programı, GAP; Doğu Anadolu bölgesel kalkınma programı, DAP; Doğu Karadeniz kalkınma programı, DOKAP; Yeşilirmak Havza kalkınma programı, YHGP ve Konya Ovası kalkınma programı, KOP.

Türkiye'de ayrıca kırsal kalkınmaya ilişkin destekleme programları da uygulanmaktadır. Bunlardan birisi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 2005 yılından beri uygulanan ve kırsal alanlardaki ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi amacını taşıyan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı'dır.

Türkiye'nin Avrupa Birliği aday ülkesi olması nedeniyle, Avrupa Birliği'nin tarım ve kırsal kalkınma politikalarının takibi Türkiye açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle, öncelikle Ortak Tarım Politikası'nın geçmişten günümüze geçirdiği değişim ve gelişmeleri kısaca ifade etmek gerekir. Ortak Tarım Politikası, Avrupa Birliği'nin en eski politikasıdır ve 1962 yılından beri uygulanmaktadır. Ortak Tarım Politikası'nın ilk yıllardaki amacı, İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan gıda yetersizliği sorununa çözüm bulmak iken sonraki yıllarda gıda maddelerindeki fazla üretimin sınırlandırılması ve Avrupa tarımının rekabet gücünün artırılması olmuştur. Doğrudan desteklerle bunun sağlanması mümkün olmamaktadır. Bu nedenle de kırsal kalkınma amacıyla kullanılan, projeye ve yatırıma verilen destekler doğrudan desteklerden çok daha etkin olmaktadır.

Tarım ve kırsal kalkınma destekleri açısından bir diğer önemli nokta da devamlılıktır. Avrupa Birliğinde olduğu gibi Türkiye'de de politikaların devamlılığına önem verilmektedir. Daha önce de ifade edildiği gibi, Türkiye bugün Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nı uygulamaktadır. Her bir kalkınma planı bir önceki dönemdeki planı izleme ve değerlendirme sonuçlarına göre yapılandırılmaktadır. Türkiye, Avrupa Birliği'nin aday ülkesidir ve bu çerçevede de Avrupa Birliğinden aday ülkeler için ayrılan kaynaklardan yararlanmaktadır. Sizlerin de bildiği gibi, 21'inci yüzyılın sektörü tarım sektörüdür. Bu nedenle de hem devletler hem de özel firmalar tarım sektörüne yatırım yapmaktadır. TKDK'nın temel hedefi, program sayesinde köyden kente göçün yavaşlatılması, hatta tersine göçün sağlanmasıdır. Türkiye, sadece 2015 yılında 10 milyar TL tutarındaki desteklemeyi çiftçilerine ödeyen bir ülkedir. Türkiye'nin tarım ürünleri ithalatının içerisinde işlenmek üzere dışarıdan alınan ürünler de dâhildir. Örneğin Türkiye yılda 20 milyon ton buğday üretmektedir ve bu üretim, tüketimi karşılamaktadır. Ama aynı zamanda buğday ithal etmekte ve bunu un hâline getirerek ihraç etmektedir. Bu nedenle de Türkiye şu anda dünyanın en büyük un ihracatçılarından biridir. Türkiye Cumhuriyeti tarım sektörünü ulusal bütçesinden zaten desteklemektedir.

Ulusal bütçemizden tarım ve kırsal kalkınma faaliyetleri için yıllık olarak yaklaşık 5 milyar dolar destek verilmektedir. Bu kapsamda, ulusal bütçeden çiftçilere gübre desteği, mazot desteği, prim ödemeleri, hayvancılık destekleri gibi birçok destekleme yapılmaktadır. Bunun dışında, Avrupa Birliğine aday ülke olmamız nedeniyle kırsal kalkınma alanında aldığımız destek yedi yıllık süre için sadece 800 milyon avrodur. Bir başka ifadeyle, Türkiye Avrupa Birliğinden kırsal kalkınma amaçlı olarak yıllık sadece 100 milyon avro kadar bir kaynak almaktadır. Avrupa Birliğinden alınan bu miktar ülkede örnek işletmeler kurulması amacıyla kullanılan bir kaynaktır.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; seçim bölgem olan Antalya'ya büyük destek veriyorsunuz. Şahsen şahsımdan daha çok Antalya'ya gidiyorsunuz. EXPO 2016 inşallah ülkemize hayırlı olacak. Özellikle de çiftçilerimiz her ortamda, Demre'deki çiftçilerimiz başlarına bir afet geldiği zaman sizleri yanında buldu. Her ne kadar Antalya turizm şehri gibi görünse de tarım olarak da çok ileride ve daha da iyi olabilir ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, lütfen toparlayalım.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) - ...bu kırsal destekleri sağlamamızda fayda var, her ne kadar zengin bir bölge gibi görünse de kırsal kesimde, mesleğim icabı olarak da yani Orman Bölge Müdürlüğü yaptığım yerlerde bu desteklemelerin yapılmasında fayda var.

Ben bu duygu ve düşüncelerle 2016 Bakanlık bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, Sayın Divan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, milletvekili arkadaşlarımız, Bakanlığımızın ve diğer kamu kurumlarının saygıdeğer bürokratları, değerli basın mensubu meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 58

Sayın Bakanı, biliyorsunuz, daha önce Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı döneminden tanıyoruz; daha öncesinde de hatırlarsanız Alevi çalıştaylarıyla hatırlıyoruz. Sayın Bakan o dönem hep dinledi; işte, Alevi temsilcilerini dinledi, sonra Çalışma Bakanlığı döneminde sendika temsilcilerini dinledi ve şimdi de işte, bütün tarımla ilgili, hayvancılıkla ilgili sektörü dinliyor. Sayın Bakanın dinleme, tabii ki, diyalog özelliği önemli ancak tek sıkıntı şu ki: Bir şekilde sorunlar çözülüyor. Alevi çalıştayları yapıldı ama Alevilerin sorunları duruyor. Sendikalarla çok güzel diyaloglar kurdu ama bakın, çalışanların sorunları ortada. Şimdi, daha vahimi, bu sefer dinlediği, şu anda başında olduğu Bakanlıkta dinlediği sektörler onu dinlemiyor, yani açıklamalar yapıyor, tavan fiyat koyuyor; deliniyor. Sütte bir fiyat konuluyor; deliniyor. Ekmekte biliyorsunuz çok sert açıklamalar oldu ama dinlenmedi. O yüzden, ben bu bahsettiğim bu üç konuda biraz daha detaya girerek "Aslında neler yapılabilir?"i de konuşmak istiyorum.

Türkiye'de yıllardır tarım ülkesi olmakla övünürüz. Çocukluğumuzdan itibaren bize hep kendisine yeten tarım ülkelerinden biri olduğumuz anlatılır. Ancak, bugün buraya gelmeden önce küçük bir tarama yaptığımızda gördük ki son sekiz yıldır bir tarım ülkesi olan Türkiye'nin sürekli olarak gıda fiyatlarındaki artışla ilgili krizler yaşadığı hep burada konuşuluyor, konuşulmakta. İşte, son yaşadığımız et fiyatları krizi, işte ekmek fiyatlarında yaşanan artışlar... Dana etinin kilogram fiyatı, ocak ayını 38,4 Türk lirasından kapatarak tarihin en yüksek seviyesine ulaştı. Dana karkasın kilogram fiyatı da 24,43 lira seviyesine geldi. Bu fiyat seviyeleriyle bizler, kırmızı eti dünya ortalamasından yüzde 80'e yakın daha pahalı yemiş olduk. Dünyada et fiyatları 4,55 dolarlık bir ortalama girerken bu yıla, Türkiye'de bu rakam 8,14 dolar seviyesinde oldu.

Gelinen noktada et fiyatlarındaki yükselişin nedeni olarak arz talep dengesizliği gösteriliyor yani talep var ancak üretim yok. Peki, iktisadın bu basit kuralı nedeniyle yaşadığımız krize karşı bulunan çözüm nedir? Kısa bir süre, birkaç gün önce duyduk: Tavan fiyat koymak. Arzı artırmaya dönük bir çaba ön plana çıkmazken tavan fiyatla son derece geçici ve göstermelik bir çözümle sorun geçiştirilmek isteniyor. Oysa bu sorun yıllardır gündemde. Biz iki yılda bir aynı sıkıntıyı tartışıyoruz, yaşıyoruz. Ancak Hükümetin kalıcı bir model koymaması nedeniyle biz bu sorunun belki şimdilik yakıcılığını azaltacağız -ki o bile şüpheli- ancak kısa bir süre sonra tekrar aynı sorunu yaşayacağız. Giderek cazibesini yitiren bir hayvancılık sektörü, üretime küstürülen çiftçiler ve bir tarım ülkesi olan Türkiye'de pahalı ete mahkûm edilen tüketiciler. On dört yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının sonunda geldiği nokta budur.

Sayın Bakan, sizlere sormak istiyorum: Siz tavan fiyat uygulamasının etteki krizi gidereceğine yürekten inanıyor musunuz? Gelecek yıl ve yıllarda yine aynı sorunu yaşamayacağımızın garantisini verebiliyor musunuz? Son bir soru daha şudur: Türk tüketicisi dünyanın en pahalı etlerinden birini tüketmeye neden mahkûm bırakılıyor? Bu arada sizler değişik açıklamalarınızda, sektörle yaptığınız toplantılarda hayvan ithalatını engellemek için tavan fiyat koyduğunuz söylediniz. Ancak, sektörü bilen bütün uzmanlar söylüyor ki hayvan ithalatı kaçınılmaz olacak. Bunu hatta kendiniz de Hükümet olarak kabul ediyorsunuz, biliyorsunuz ki Resmî Gazete'de yayınlanan Et ve Süt Kurumuna verdiğiniz izni -biliyorsunuz 2015'in sonuna kadar geçerliydi- bundan birkaç gün önce 2016'nın sonuna kadar uzattınız hayvan ithalatını. Madem ithalat olmasın diye tavan fiyat açıklıyorsunuz o zaman neden gidip ithalatı bir yıl daha uzatıyorsunuz diye sormak durumunda kalıyoruz.

Sayın Bakan, et krizi bitmeden süt kriziyle ilgili haberler de basında ve işte çiftçilerimiz arasında konuşulur oldu kamuoyunda. Aslında zaten et krizinin arkasında da süt krizi var. Çünkü, işte Balıkesir Ticaret Borsası Başkanı daha kısa süre önce açıkladı, süt üretiminin tüketimden fazla olduğuna dikkat çekti. Özellikle, son bir yılda bunun daha fazla hissedildiğini ve süt krizinin üreticiyi zora soktuğunu söyledi. Burada tarım ülkesi Türkiye'de gelinen nokta şu: Ette arz eksikimiz var, fiyatları düşürmeye çalışıyoruz; sütte üretim fazlası var, düşük fiyat nedeniyle üretici mağdur oluyor. Tarım politikalarının nasıl doğru uygulandığını sanırım en iyi bu iki alan gösteriyor. Yıllardır, tarımı nereden nereye getirdiğini anlatan Hükümet temsilcileri, bence bu tabloya bakarak bir süre düşünmeli. Çünkü, ne yapıyor süt üreticisi: Siz dediniz, işte ne yapıldı? Geçen yıl 1,15 lira diye fiyat açıklandı ama şu anda yine 1 lira konuşuluyor. İşte Eskişehir'deki üreticilerle konuştuğumuzda şirketlerin 1 liradan aldıklarını söylüyorlar. Düşük olunca ücret, o zaman gidip ineğini kesiyor, ineği kesince ne oluyor? Hayvan kalmıyor ve tabii ki işte et krizi ortaya çıkıyor.

Bu her iki konunun keşiştiği bir başka alan da yem konusu. Biliyorsunuz, kısa süre önce hem yemde hem gübrede KDV indirimi yapıldı çiftçiye müjde olarak. Ama biz görüyoruz ki bu indirim çiftçilerimize zam olarak geri dönmüş durumda. Biliyorsunuz, yüzde 8'lik KDV, yüzde sıfıra indi. Ama bunun yapılmasından sonraki iki ay içinde yüzde 16 zam geldi yeme. Bu çiftçilere nasıl bir müjde oldu diye insan sormadan edemiyor.

Son olarak ekmek konusuna girmek istiyorum. Biliyorsunuz kısa süre önce basında vardı, TRT'nin attığı bir başlıkta "Zam yok ama fiyatlar arttı." İşte bu da sizin döneminizdeki uygulamayı anımsatıyor.

Ekmek fiyatlarında yaşanan gelişmeleri ancak bu başlık özetliyor. Zam yok ama ekmek fiyatları her yerde artıyor. İnsanımızın en temel besin kaynağı olan ekmek 1.300 liralık asgari ücret artışının ardından zamlandı. Ulaştırma, enerji ve ekmek zammı zaten verilen 300 liralık zammın geri alınması anlamına geliyordu biliyorsunuz. Bu krize müdahale etmek zorunda kaldınız, ancak yine sektöre yönelik bu uyarılarla şimdilik geçiştirildi. Zaten uyarılarınız dinlenmedi, onu da gördünüz.

Ben buradan sormak istiyorum: Bir buğday stratejimiz var mı ülkemizin, Bakanlığımızın? Önümüzdeki yıllarda bu alanda ne tür gelişmeler bekliyoruz? Bunların yanıtlarını ben bilemiyorum, çiftçimiz bilemiyor ama işin kötüsü Bakanlığınızın da bildiğini zannetmiyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, bir konuyu vurgulamak istiyorum, bence üzerinde çok durulması lazım: Tarım destekleri -Sayıştay raporlarında da yer alıyor- kime veriliyor, nasıl değerlendiriliyor? Bu konuda bir denetlemeye, bir analize ihtiyaç var. Çok büyük oranda para dağıtılıyor ama denetlenmiyor, etki analizi yapılmıyor. Bu paralar daha etkin, verimli kullanılabilir. Bu verilen desteklerle ürün planlaması, ürün desenleri oluşturulabilir ama maalesef yapılmıyor. Bence çok sıkı bir denetim mekanizmasına ihtiyaç var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 59

Ben bu noktada değerli milletvekili arkadaşlarımızın değindiği bir noktaya da kendi ilimiz açısından değineceğim. Bu Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Avrupa Birliğiyle yürüttüğü kırsal kalkınma destekleri yani IPARD destekleri kapsamında 42 il var. 10 bin tane proje desteklenmiş az önce değerli Adalet ve Kalkınma Partili mevkidaşımız söyledi, 10 bin proje desteklenmiş ama bu 42 il arasında Eskişehir yok; Afyon var, Bursa var, tüm komşularımız var ama maalesef Eskişehir yok. Biz Eskişehir'in bu kapsama alınmasını istiyoruz.

Bir de hepimizin bildiği bir konu var. Kırsal kalkınma niye kötü durumda? Çünkü göç var sürekli. Niye? Çünkü insanlar işte tarımda gelirleri yeterli değil, bulunduğu ilçelerde çiftçilik kötüye gidiyor, olumsuz gidiyor. Bunun çözümünde bence şehirlere verilen teşviklerin, kalkınma teşviklerinin -il bazında karar veriliyor biliyorsunuz- bunun yapılabiliriyse ilçe bazında karar verilsin. Çünkü, örneğin Eskişehir, Eskişehir'in merkezi gelişmiş, "Siz gelişmiş bir şehirsiniz." diyorlar; o zaman Han'ı, Alpu'su, Çifteler'i, Sivrihisar'ı, Günyüzü'sü yani tüm ilçeleri, kırsaldaki ilçeleri gelişmiyor. Ne oluyor? Gençlerin hepsi oradaki gençlerin hepsi iş için şehre geliyor ve tarımda çalışacak olan kişilerin sayısı daha da azalıyor. Bu konuda, Bakanlığınızın bünyesinde olmayabilir, diğer bakanlıkların da belki bünyesinde bu konu ama en nihayetinde siz Hükümeti temsil ediyorsunuz burada. Bu konuda, bu teşvikler konusunun ilçe bazında ele alınmasında fayda olduğunu düşünüyorum.

Sizlere teşekkür ediyorum, Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize, milletimize, çiftçimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer çok teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, Bakanlığımızın çok değerli yöneticileri ve basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakan, size de yeni Bakanlığınızda başarılar diliyorum. Bakan Yardımcısı arkadaşımız Mehmet Daniş'i de tebrik ediyorum, başarılar diliyorum.

Bugünlerde oldukça sıkıntılı ve problemleri bir süreçten geçiyoruz. Özellikle, Suriye meselesini ve AKP Hükümeti tarafından özellikle ülkenin ısrarla, sanki savaşa sokulmak gibi bir çabasını ve gayretini de izliyoruz ve takip ediyoruz. Ancak, anlaşılan o ki çok önceden belli kararları Hükümet vermiş ve enflasyonla baş edemeyeceğini anladığımız bu noktada savaş ve kıtlık yıllarının narh politikasına geri dönüş yaptınız. Merkez Bankasına faiz baskısı ve gıda fiyatlarına tavan fiyat baskısıyla kapalı ekonomi dönemine yeniden geçiliyor. Dünyada gıda fiyatları yüzde 19 düşerken Türkiye'de ne yazık ki gıda fiyatlarının yüzde 11 artması ekonomi politikalarının bence iflasa geldiği son noktadır.

Görüyoruz ki, AKP hükümeti, enflasyon artışıyla, gıdadaki AKP'li belediyelerin fahiş ekmek zamlarıyla, ette, kıymada patlayan fiyatlarla baş edemeyince, çareyi Osmanlı'dan kalma, savaş, kıtlık, yokluk yıllarının uygulaması olan narh sistemine geçmekte buldu. Ette ve kıymada başlatılan narh uygulaması, Osmanlı'da her ramazan öncesi kadılar kurulu tarafından temel ihtiyaç ve gıda maddeleri için uygulanırdı. Osmanlı Dönemi'nde insanların ihtiyaçlarını daha ucuzlatmak ve geçim koşullarını sağlamak açısından kadılar kurulu toplanır, temel gıda maddelerinde böyle bir fiyat sabitlemesi yaparlardı. Şimdi, siz yüz yıl gerisine döndünüz ve siz, bu on dört yıl sonunda "yerli ve millî" diyerek, "kadim gelenek" diye övünerek Türkiye'yi yüz yıl öncesinin kıtlık, yokluk yıllarına döndürdünüz ve ette narh uygulamasını geri getirdiniz Sayın Bakan. Bu nedenle sizi ve ekibinizi de kutluyoruz.

Enflasyon sepetinde yüzde 2,6'lık önemli bir ağırlığı bulunan ekmek fiyatlarına Ankara ve İstanbul'da büyükşehir belediyeleri tarafından yapılan yüzde 20'lik zammın, genel gıda enflasyonu görüntüsüne yansımaları şubat ayı verileri açıklandığında göreceğiz. AKP hükümeti, maaşlara, ücretlere yüzde 3,8 zam yaparken AKPI Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri halk ekmek fiyatlarına tek kalemde yüzde 20 zam yapmaktan kaçınmadılar. Kendi hükümetlerinin bakanları bile yapılan fahiş zamlara isyan edince Ankara Belediyesi zammın 5 kuruşluk bölümünü geri aldı.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 1980'de bu memleketin nüfusu 44 milyondur, bugün 77 milyon. Yani ortalama her yıl 1 milyon nüfus arttığını görüyoruz. Bu memlekette o zaman 50 milyon koyunumuz vardı, 1980'de; bugün 29 milyon koyunumuz var arkadaşlar; her 2 koyundan 1'ini kaybetmişiz. 19 milyon keçimiz vardı, bugün 9 milyon keçimiz var arkadaşlar; 2 keçiden 1'ini kaybetmişiz. 16 milyon sığırımız vardı, 14 milyon sığırımız var; sığırımız 2 milyon azaldı. 1 milyon mandamız vardı, 118 bin manda kaldı. Her 10 mandadan 9'unu kaybetmişiz. Bu memleket... Şimdi sorarsanız, Tarım Bakanımıza sorarsanız der ki: "İktidarımızın son döneminde canlı hayvan varlığında artış oldu." Birazdan kapanış konuşmasında bunları bize söyleyecek. Son dört yılda ne kadar canlı hayvan ithal ettiniz? 3,5 milyon canlı hayvan ithal ettiniz Sayın Bakan. 2 milyon koyun, 1,5 milyon sığır ithal ettiniz yani sizin "Canlı hayvan varlığı arttı." diye söylediğiniz şey maalesef ithalattan başka bir şey olmadı.

Sayın Bakan geçtiğimiz günlerde kırmızı et sektör temsilcileriyle toplantı yaptı. Ve gördük ki uzun yıllardan sonra devlet, et için tavan fiyat açıkladı. Yağsız karkas etin kilo başına tavan fiyatı 23,3 lira, yağlı karkas etin tavan fiyatı ise 21,8 lira olarak açıklandı. Yoğun tüketimi olan kıymanın tavan fiyatı 32 lira, kuşbaşının ise 34 lira olarak açıklandı. Bu fiyatlar altı ay geçerli olacak. Peki, bu tavan fiyata uymayanlara nasıl bir yaptırım gelecek? Sayın Bakanın açıklamasına göre fiyatlara uyulmazsa ithalat yapılacaktır. Ancak biliyoruz ki bir anlamda zaten marketlerin istediği de bu ithalattır. Çünkü ucuza alıp pahalıya satacaklar. Bu konuda daha ciddi yaptırımların getirilmesi gerekiyor Sayın Bakan. Sürekli geçmiş hükümetleri eleştiren, her şeyin en iyisini kendisinin yaptığını savunan AKP hükümetinin et ve kıymada tavan fiyat uygulamasına geçerek Osmanlı Dönemi'nin, sonrasında da Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarındaki savaş ve kıtlık yıllarının narh uygulamasını da onlarca yıl sonra millete tekrar yaşattığınız için gerçeğin bir kez daha vurgulanması gerekiyordu, bunu da burada söylüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 60

Yerli besiciyi, üreticiyi üretimden soğutan AKP'nin tarım ve hayvancılık politikaları, Türkiye'yi kendi kendini besleyemez hâle getirmiştir. Güneydoğudaki terör nedeniyle de ülkemizin en önemli hayvancılık bölgesi olan bu bölgede ve Doğu Anadolu'da besicilik büyük darbe aldı. İnsanlar evlerini, köylerini, tarlalarını, sürülerini bırakıp göç etmeye başladı. Günlerce sokağa çıkma yasakları uygulandı. Şimdi, tüm bu gelişmelerin ekonomiye ve özelde de tarım politikalarına yansımalarını göreceğiz.

Yıllardan beri, canlı hayvan ve et ithalatıyla sorunlar çözülmeye çalışılıyor. Her defasında ithalatın çözüm olmadığı görülmüşse de, bu politika ısrarla sürdürülüyor. Ancak biliyoruz ki koyun ve sığır varlığımızın artmamasının nedenlerinden en önemlisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, mikrofonla oynamazsanız, sesiniz gidiyor, lütfen.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki.

Koyun ve sığır varlığımızın artmamasının nedenlerinden en önemlisi, ülkede hayvanların besleneceği meraların kalmamasıdır. Ülkenin doğusunda çözüm sürecinin askıya alınması sonucu yeniden başlayan bir terör var. Batıda meralar kararnameyle toplu konutlara tahsis ediliyor. 1990'larda 24 milyar hektar, 2000'in başında 16 milyar hektar olan kullanılabilir çayır, mera alanı 9-10 milyar hektara kadar geriledi.

Sığırlarımız yemle besleniyor. Hazır yemin girdisi ise dolar. Dolar artınca büyükbaşların beslenme maliyeti de artıyor. Hayvancılıkta öne çıkan ülkelerde toplam beslenmede çayır, meranın payı yüzde 50 dolayında. Tarım kaynaklı kaba yemin payı da yüzde 25 dolayında. İşte bu nedenle o ülkelerde büyükbaş fiyatları ucuz. Biz ise çayır ve mera olmadan hazır yeme dayalı olarak hayvancılık yapmaya çalışıyoruz. Yıllık 60 milyon ton dolayındaki kaba yem tüketiminde çayır ve meranın payı 12 milyon ton dolayında. Kaba yemin sadece yüzde 20'si, toplam yemin sadece yüzde 10'u çayır ve meradan karşılanıyor. Çayır ve meraya çıkamayan büyükbaş hayvanlar kapalı alanlarda kaba yem ve karma yem yiyor.

Değerli milletvekilleri, kırmızı eti tartışıyoruz. Fakat et krizinin arkasında süt krizi de var. Türkiye'de 2014 yılının Temmuz ayından bu yana çiğ sütün referans fiyatı 1 lira 15 kuruş yani on dokuz aydır fiyat artmadı. Şu günlerde fiyat 1 liranın altına düştü değerli arkadaşlar. Çiftçi sütten para kazanamadığı için ineklerini kesiyor. Bu nedenle hayvan varlığı da her geçen gün azalıyor. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2014'te 14,2 milyon baş olan sığır varlığımız 2015'te 13,9 milyon başa düştü. Hayvan varlığı azalırken et fiyatını nasıl sabit tutacaksınız? Öncelikle inek kesimini durdurmak gerekiyor. Bunun için de sütteki sorunu çözmeden et krizini çözmeniz mümkün değildir.

Sayın Bakan yine göreve geldikten sonra sektör temsilcileriyle yaptığı toplantıda çiğ süt fiyatının 2014 Temmuzundan bu yana artmaması nedeniyle ekim, kasım, aralık dönemi için çiğ süt primini 7 kuruştan 9 kuruşa çıkardıklarını açıklamıştı. Ancak bazı sanayicilerin çiğ süt alım fiyatını 5 kuruş düşürmesiyle, Bakanın verdiği prim, fazlasıyla doğrudan sanayiye gitti.

Özetle, Türkiye'de çiftçi lehine alındığı söylenen kararlar, vergi indirimleri, destekleme primleri ne yazık ki çiftçiye ulaşmadan başkaları tarafından gasbediliyor. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ise buna "Dur." demesi gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, Anadolu tarım açısından dünyanın en önemli topraklarıdır. Çünkü milyonlarca yıl boyunca avcılık ve toplayıcılıkla geçimini sağlayan insanoğlu on bin yıl evvel ilk kez bu topraklarda yerleşmiş ve tohumu ıslah etmiş, hayvanı ehlileştirmiş, tarıma ve hayvancılığa başlamıştır. Şüphesiz, bu bir tesadüf değildir çünkü bu topraklar, tarım için dünyanın başka hiçbir ülkesinde bulunmayan olanaklara sahiptir. Örneğin, 40'tan fazla ülkeyi içinde barındıran Avrupa'da, 12 bin bitki çeşidi varken yalnızca Türkiye'de, Anadolu'da 13 bin bitki çeşidi vardır ve bunların 4 bini endemiktir. Başka bir deyişle, biz, bir gen bankası üzerinde yaşıyoruz. Bugün dünyanın şüphesiz en stratejik ürünü buğday, Diyarbakır'dan bütün dünyaya yayılmıştır. Yine, besleme değeri açısından en kıymetli olan ürünler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toparlayın.

MUSA ÇAM (İzmir) – ...mercimeği, fasulyesi bu topraklara özgü ürünlerdir.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toplayın. Sayın Çam, size "Dur." demek zorundayım ben de. Sizin konuşmanızda vardı öyle bir kısım, ben de "Dur." demek zorundayım. Gerçekten, saat 21.30 arkadaşlar ve hâlâ 10'a yakın milletvekilimiz konuşmak istiyor. Ve bizim arkadan bir Kültür bütçemiz var, sabah altıda çıkacağız demektir, dün sabah dörtte çıktık.

Son bir dakikanız efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Şimdi, gıdaya sahip olmak, gıdaya erişebilmek, ona egemen olmak bu dünyanın geleceği açısından son derece önemlidir. Su gibi, silah gibi önemlidir gıda ve nitekim, 1990'lı yıllarda Dünya Gıda Fiyatları Endeksi yalnızca 100 iken, bugün, Dünya Gıda Fiyatları Endeksi 200'ü aşmış durumdadır. Bu, bize şunu gösteriyor: İthalatçı olan ülkeler her geçen gün daha yüksek paralarla tarım ve gıda ürünü ithalatı yapmak zorunda kalacaklar. İhracatçı ülkeler ise tarım ve gıdadan giderek daha fazla para kazanabileceklerdir.

Son cümlem: Türkiye, 1980'de 44 milyon nüfusa sahip olan bir memleketti, bugün, 78-80 milyon nüfusumuz var ve orta vadede bu topraklarda 100 milyon yurttaşımız yaşayacak. Yani Almanya gibi, Fransa gibi nüfus artış hızı durmuş bir memleket değiliz biz. Dolayısıyla, temel amacımız, yalnızca bugünkü nüfusu beslemek değil, orta vadede nüfusumuza eklenecek bir çeyrek milyonu daha bu topraklardan yetiştirecek ürünlerle besleyebilmektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 61

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, son cümlem şudur: Amerika Birleşik Devletleri'nin ünlü Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, 1970'li yıllarda şunu söylüyor: "Petrolü kontrol ederseniz ülkeleri; gıdayı kontrol ederseniz insanları yönetirsiniz." Dolayısıyla, petrol kadar gıda, su, bizim için, gelecek açısından ülkemiz, çocuklarımız ve torunlarımız için gelecek hayati öneme sahiptir. Ülkemizin topraklarına sahip çıkalım ve tarıma çiftçiye, köylüye destek olalım diyoruz.

2016 yılı bütçesi hayırlı ve uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Arslan, buyurun lütfen.

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Bakanlık bürokratları; ben de konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla, sevgiyle, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, arkadaşlar birçok konulara değindiler, bunların tekrar olmaması açısından bu konuları pas geçeceğim. Zamanı iyi kullanmak adına da öncelikle düşündüğüm bir projeyi Bakanlığımızla paylaşmak istiyorum.

Sayın Bakanım, Osmanlı toprak yönetiminde araziler çok büyük tarlalardan oluşmakta ve köylüler bunları ekip biçmekte. Bunların vergilendirilmesi, tımar sistemi denilen asker verilmesiyle neticeleniyordu ve topraklarımız, arazilerimiz son derece büyüktü. Köyleri terk edenler, şehirlere yerleştikleri zaman köyde aidiyetleri kalmadığı için köylerde yeni nüfusa, genç nüfusa bu tarlalar, bu topraklar devrediliyordu. Bu uzun bir süre Cumhuriyet Dönemi'nde de devam etti ama 1980'li yıllardan sonra bu tarım arazilerinin, hazine arazilerinin satışı söz konusu oldu ve araziler parçalanmaya, küçülmeye başlandı. Küçüldükçe de ekonomik değerini kaybetmeye ve verimli olmamaya başlandı. Bunu çözmek için Toplulaştırma Dairesi tarafından toplulaştırmak projeleri gerçekleştiriliyor. Avrupa'da parsel büyüklükleri 150 ila 160 dönüm büyüklüğündeyken Türkiye'de 50-60 dönüm, 6-7 parçalı arazilerden ve tarlalardan oluşmaktadır; bu da çiftçiliği ve geçimi son derece zor hâle getirmektedir. Tarımsal destekler, köyde yaşamayan ama mülk sahibi olan, arazi sahibi olan birtakım insanlara da verilirken asıl köyde kalan ve çiftçilik yapan, ortakçılık yapan insanlarla arasında paylaşımlara ve bu da sorunlara neden olmaktadır.

Şimdi, biz bütün bunlardan hareketle şöyle bir proje öneriyoruz Sayın Bakanım; Çevre ve Şehircilik Bakanımıza bahsettim: Köysel dönüşüm projeleri. Küçük köyleri, lokasyonu iyi olan bir yerde tekrar inşa ederek modern, yaşanabilir köyler inşa ederek arkasında toplulaştırma projeleriyle de bunları destekleyerek, toprak analizleri yaparak büyük parça, büyük araziler oluşturup daha sonra bunların kooperatifleşme ve şirketleşme yoluyla bir yönetim planı oluşturup ve bunlarla ilgili mekânsal yönetimden sonra ekonomik kârlılığının da hesaplanıp yani fizibilitesi, istihdamı, üretimi, maliyeti ve devlet destekleri, hepsi bir paket içerisinde fizibiliteleri yapılarak daha sonra hasılat paylaşımı yoluyla bunlar kiralamaya, ihaleye çıkarılırsa büyük ekonomik gelir oluşur diye düşünüyoruz. Çünkü, bir ürünün sanayiye dönüşmesi hâlinde ancak bir değer ifade ediyor. Bunun sağlanabilmesi için böyle projelere ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. Bunun için, pilot bölgeler seçilerek buna benzer projeler farklı bir modelle desteklenmelidir. Bunun hukuki ve kanuni altyapısı da Bakanlığınız tarafından sağlanmalıdır.

İkincisi: Genç çiftçilere verilecek olan, 35 yaş altı köyde yaşayan genç çiftçilere verilecek olan 30 bin lira hibe ve 100 bin lira faizsiz kredi desteğiyle ilgili bugün gelen köylülerimiz bir öneri bize ifade ettiler. Ki köylerde genç nüfus yaşamıyor, genç nüfus şehirlerde; köyde yaşayanlar 35 yaş üstü insanlar ve diyorlar ki: "Köyde genç nüfus ortalaması 45'tir." Dolayısıyla, bu oranın, köylerde yaşayan insanlarımızın teşvik edilmesi açısından 45 yaşa sınırlandırılmasının daha faydalı olacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, süt üretimiyle ilgili, arkadaşlarımız değindiler ama dünyada süt/yem paritesi 1 litreye karşılık ücretle 1,5 kilogram yem alabiliyorsunuz, Avrupa Birliğinde 1,7 kilogram yem alabiliyorsunuz, Türkiye'de ise 1 kilogramın altında bir değer ifade ediyor. Ayrıca, yıllık içme sütü tüketimi İngiltere'de 103 litre, İspanya'da 86, Amerika'da 82, Rusya'da 70, Fransa'da 56, Almanya'da 50 litre; Türkiye'deki süt tüketimi 37 litre civarında. Süt tüketiminin artırılması açısından da teşviklere ihtiyaç var. Mesela, bu noktada, Hayvansal Kooperatif Merkez Birliği Başkanı ve Ulusal Süt Konseyi Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Ertürk, toplam 15 milyon TL maliyetle Ege Bölgesi, Marmara, Trakya, Akdeniz, Orta Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinde birer süt tozu fabrikası kurulması gibi bir düşüncesini geçtiğimiz günlerde ifade etmiştir. Piyasada, sütün bol olduğu dönemlerde talep fazlası olan süt, bu fabrikalarda süt tozuna dönüştürülürse üreticilerin pazarlık şansı artmış olacağından bu önerinin dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Sayın Bakanım, yurt dışından gelen büyükbaş hayvan ithalatının yüzde 30'u Kırşehir'e gelmektedir. Kırşehir'de hayvancılık noktasında büyük bir gelişim sağlanmaktadır. O yüzden Kırşehir bu konuda sizden bir toplantı talep etmektedir. Bununla ilgili bir toplantı yapılırsa bunun faydalı olacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, tarım sigortası konusunda da eksperlerin tutumlarıyla ilgili pek çok şikâyet gelmektedir. Bu konuda tecrübeli personele yer verilmesinin faydalı olacağını ifade ediyoruz. Ayrıca, markalaşmaya da önem verilmelidir. İtalya'da, Hollanda'da, Danimarka'da peynirler son derece yüksek fiyatla satılmaktadır. Bizde Ezine peynirinin bile birçok çeşidi var. Tescilli, coğrafi işaretler süratle sağlanmalı ve bunlar marka değerine sahip olup pazarlanabilmelidir. Konya Ereğli'den elde edilen beyaz kiraz İtalya'da "İtalyan kirazı" diye satılmaktadır. Toklumen'de 28 çeşit üzüm çeşidi vardı fakat bunlar neredeyse hiç kalmadı. Niğde'nin elması, Malatya'nın kayısı, Kırşehir'in cevizi vesaire bütün bunlarla ilgili markalaşma noktasında çalışmalar da teşvik edilmeli ve desteklenmelidir diye düşünüyoruz.

Ayrıca, gıda lojistiği konusunda da Sayın Bakanım, üretilen sebze ve meyvenin nakliyesi sırasında yüzde 20 civarında telef olmaktadır meyve ve sebzeler. Bunun önüne geçilmesi için de nakliye imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda yaş sebze ve meyvede üretici fiyatı ile tüketici fiyatı arasındaki yüzde 300-400'lere varan fiyat farkına da kimse müdahale etmiyor, buna da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 62

müdahale yöntemleri araştırılmalı ve bu konuyla ilgili üreticilerin hakları, hukukları korunmalıdır. Bununla ilgili çalışmalar yapılmalıdır diye düşünüyoruz.

GDO konusunda da, bununla ilgili Türkiye'de 41 tane laboratuvar var, Bakanlık laboratuvarları da var. Bakanlık laboratuvarlarından sadece 4 tanesi kimlik tespiti yapabiliyor. Hâlbuki bu GDO'nun miktarları, cinsleri de tespit edilebilmelidir veya hatta da standartlarının yükseltilmesi açısından da bu laboratuvarların imkânları yükseltilmelidir, bununla ilgili çalışmalar da yapılabilirdi diye düşünüyoruz.

Sözlerimi toparlarken, tekrar Bakanlık bütçesinin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Cora... Sayın Cora yoksa ona söz veremeyeceğiz.

Sayın Arslan, buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli basın mensupları, değerli arkadaşlarım; evet, üretim hayatın en zor alanı. Özellikle, tarımsal alanda yapılan üretim daha da zor. Çünkü, burada ekim yapan ve ürün elde etmek için tarlasını eken vatandaş sadece yaptığı işle değil, onun ötesinde, hava şartlarının da uygun olması kaydıyla verimi, ürünü alabiliyor; aksi takdirde, birçok zorluklarla, sıkıntılar içinde kalıyor. Onun için, tarım kesiminin, tarım üretiminin çok sıkı takibe ihtiyacı var. O nedenle, Bakanlığınızın, özellikle, iyi bir planlayıcı ve iyi bir yönlendirici vasfının ortaya çıkması, öne çıkması ve böylelikle üretimin daha kaliteli, daha iyi, daha fazla yapılma noktasında çalışmaların iyi bir şekilde takip edilmesine ihtiyaç var.

Son günlerde çiğ süt üreticileri çok büyük sıkıntı içinde hem pazar açısından hem de fiyat açısından. Süt alımı yapan firmaların birçoğu alımları yakında bırakacaklarını söylediler; onun ötesinde, bazıları da fiyatları indirmek suretiyle, aracı koymak suretiyle fiyatları düşürüp üreticiyi zora sokan bir fiyat alım satımıyla bu çiftçimizi, hayvancılık yapan, üreticilik yapan kardeşlerimizi zor durumlara düşürmektedirler.

Yine, hayvancılık yapan yurttaşlarımızın çoğunun, fiyatların çok zikzak yapması nedeniyle para kazanamadıklarını görüyoruz. Gittiğimiz bütün yerlerde hayvancılıkta ileri bir safhaya geçmek isteyen, sayısını artıran birçok üreticimizin gerçekten alım sırasında hayvanları çok pahalıya aldıklarını, satarken de çok ucuza sattıklarını, hatta faizsiz kredi nedeniyle almış oldukları hayvanları 2 misli fiyatla satın alma durumunda bırakıldıklarını ve bu nedenle de almış oldukları bu hayvanları satım zamanı, kredi borcunun ödenmesi sırasında satışa çıkardıklarında yarı fiyatına düşüklerini açıkça söylüyorlar; sizler de bunları herhâlde öğrenmişsinizdir. Bu nedenle, hayvancılıkta da çok iyi bir takibin yapılması ve hayvancılık yapan kardeşlerimizin veteriner vasıtasıyla çok iyi bir şekilde takip edilerek hem üretim alanında hem verim alanında hem de hayvancılığın daha iyi olması noktasında iyi bir çalışmanın yapılmasına ihtiyaç vardır.

Arazilerin parçalanmasına ve bölünmesine yönelik başlatılan uygulama doğrudur ancak parça parça olan arazilerin ve tarlaların satımının yasaklanmış olması hem çiftçimizi hem üreticimizi hem de bu yönde ziraatçılık yapan kardeşlerimizi zora sokmaktadır. O nedenle, arazilerin parçalanmasını istemiyoruz ancak parçalı arazilerin aynı şekilde bölünmeden satılmasında çiftçimize imkân verilmesinin bence faydalı olacağını düşünüyorum çünkü bunu yapamayan çiftçimizin, tarım yapan kardeşlerimizin borçlarını ödeme zamanı geldiğinde herhangi bir borcunu ödeyemedikleri için bir icra muamelesiyle ve haciz muamelesiyle karşı karşıya kaldıklarını açıklıkla belirtmek istiyorum; bu konunun da düzeltilmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Tarım ürünlerinin bugünkü uygulaması “tarladan tüccara” şeklinde gerçekleşiyor, hâlbuki yöresel ürünlerin işlenerek mamul hâle getirilmesi için tarım işletmelerinin açılması ve üretilen ürünlerin mamul hâle getirilerek ve birçok ürünün paketlenerek daha iyi bir şekilde, daha iyi bir fiyatla satılmasına imkân sağlayacak bir yapının oluşturulmasında fayda var, desteklerin bu yönlü de yapılması hâlinde ben hem ürünlerin daha iyi fiyatla satılabileceğini ve üreticinin de ve işletmecilerin de bu alanda para kazanabileceğini ve böylelikle de istihdam alanları yaratılarak gençlerimize iş olanaklarının sağlanabileceğini düşünüyorum.

Pamuk, fındık, şeker pancarı, zeytin gibi sanayi ürünlerinin gerçek anlamda Türkiye için stratejik sanayi ürünü olduğunu açıkça belirtmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arslan, bir dakika ilave süre veriyorum, lütfen, toparlayınız.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bir tekstilci olarak, pamuk üretiminin her yıl düşmesi sebebiyle sizin 2002'de göreve geldiğinizde pamuk ihtiyacımızın yüzde 60'ını karşılarken bugün yüzde 40'ını ancak karşılayabiliyoruz. Onun için, pamuk alanlarının genişletilmesi, ekiminin daha çok yapılması, üretiminin artırılması yönünde desteklerin iyi yapılması, planlamanın gerçek anlamda Türkiye'nin ihtiyacına göre yapılarak bu ihtiyacın da iyi bir şekilde giderilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.

Bu yöndeki düşüncelerimi bu şekilde arz ettim, teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Arslan.

Sayın Demir...

Süreniz beş dakikadır.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten uzun, yorucu bir gün oldu hepimiz için, Sayın Bakan için de. Biraz değişiklik, Urfa'ya götürüyüm kendisini; Sayın Bakan Urfa Milletvekili ve Bakanı olarak orada özellikle, Urfa'dan çıkıp da Akçakale'ye giderken Harran Ovası'nın evlerle dolduğunu görüyoruz. Yani Toprak Koruma Kanunu'na göre oradaki verimli toprakların maalesef konut yapımına, yerleşkeye dönüştüğünü görüyoruz. Acaba, orada sağdaki Nemrut Dağı'nın yamaçları oturmak için imar planına açılrsa, Harran Ovası'nın özellikle bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 63

topraklaşmadan uzaklaşmasının engellenmesi konusunda bir çalışma yapılırsa diye düşünüyorum, hep oralara gittiğimde üzülüyorum gerçekten o toprakların harcanmasına.

Sayın Bakan, ayrıca, kültür tarımı ve kültür bitkiciliğiyle ilgili Halfeti'nin mesela, siyah gülü o kadar meşhur ki insan gittiği zaman bir bakıyor ki o güzelim güller hiçbir gelişmeye tabi tutulmuyor. O bölgelerde o insanları kooperatifleştirme veyahut da Bakanlık olarak sizler teşvik etseniz, büyükşehir belediyeleri oradan fidan alsın, özellikle siyah gül konusunda büyük çalışmalar yapılabilir mi?

Tabii ki süremiz kısa olduğu için ben genel politikalara girmeden bunları söylemek istiyorum. Yine, aynı şekilde, Dalaman'da camızcılık vardır, türkülerimizde geçer hep, türkülerde vardır ama TİGEM bu politikadan uzaklaştığı için camız üretimi artık Dalaman'da yok ama Dalaman dediğimiz zaman, şimdi havaalanıyla meşhur olsa da eskiden camızlarıyla meşhurdur ve türkülerde hep söylenirdi. Bu konuda bir çalışmanız veyahut da TİGEM'de, devletin... Gerçi mandalarla ilgili 2015 yılında teşvik vermeye başladınız ama camız konusunda bir planlamanız var mı?

Sayın Bakan, Milas'ta şap hastalığı beş altı köyde, Yatağan'da, o bölgede yaygınlaşmaya başladı. Virütik bir hastalık şap hastalığı, biliyorsunuz. Yemle Konya'dan geldiği ve İran kökenli olduğu ve Bakanlığın aşılama yeterince destek vermediği ve büyükşehir belediyelerine bıraktığı söyleniyor ve hızla da yayıldığı ifade ediliyor. Bu konuda Bakanlık olarak ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz, onu öğrenmek istiyorum.

Bunun dışında Sayın Bakan, tarım danışmanı kadrosu sorunu var, çok ciddi. 2.600 civarında tarım danışmanınız var, gayet iyi gençlerimiz ancak bunlar asgari ücretin altında maaş alıyorlar ve şirketlere ve kooperatiflere para yatırdığınız için siz, çoğu zaman zamanında alamıyorlar ve eksik para alıyorlar ve oldukça da sıkıntılılar, sorunlular. Bunları ya kadroya geçirmek ya da direkt kendilerinin banka hesaplarına yatırılması mümkün mü? Gerçekten, daha önce de Çalışma Bakanlığı yaptınız, insanların emekleri bir şekilde çarçur ediliyor ya da sömürülüyor, bu taşeron sistemini sizin Bakanlığınızda hiç olmazsa giderebilir misiniz? Bu konuda özellikle ben sizden destek istiyorum.

Bir de Sayın Bakan, bu destekleyici ya da yardımcı ilaç ya da besin maddeleri biliyorsunuz televizyonlarda sık sık satılıyor ama kontrol yok, Tarım Bakanlığından alıyorlar ruhsatları ama birçok insanın öldüğünü ya da sakat kaldığını... Özellikle, zayıflama, cinsel gücü artırma gibi şeylerde çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Bir hekim olarak ben bunları görüyorum ve sizin Bakanlığınızın büyük sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Bu konuda bir tedbir almayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ben de bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, bildiğiniz gibi, Malatya Türkiye'nin en önemli tarım kentlerinden biri, sadece kayısı değil birçok ürünümüz Türkiye'de ünlü; kirazımız, elmamız, cevizimiz, üzümümüz, fasulyemiz, tütünümüz, pancarımız ancak buna rağmen, Malatya'nın maalesef hâlâ sulama sorunu çözülebilmiş değil. Zaman zaman, suyun kıt olduğu zamanlarda maalesef kanalizasyon suyundan borular kırılarak kayısı bahçeleri sulanmakta. Bunun da siyasetin ayıbı, yönetenlerin ayıbı olduğunu düşünüyorum.

Tabii, Malatya deyince akla kayısı geliyor, kayısı denince dünyada Malatya geliyor akla. Herhâlde dünyada hiçbir ürün yok ki kayısı gibi değerli olsun, Malatyalılar için de çok değerli bir ürün kayısı. Dünyada kuru kayısı üretiminin yüzde 85'ini tek başına Malatya karşılıyor. Maalesef, yüzde 85'ini karşılıyor ama bu konuda hak ettiği desteği alıyor mu? Hayır diyebiliriz. Kayısıyla ilgili alan bazı destek verilsin, üreticiler rahat bir nefes alsın dedik, konuyla ilgili önceki Bakan Sayın Kutbettin Arzu'ya başvurduk, "Kayısı kâr eden bir ürün, desteğe ihtiyacı yok." denildi. Daha sonra size başvurduk soru önergesiyle, alan bazı destek verilirse kayısı üreticileri daha rahat üretim yapacaklar dedik, Malatya ekonomisi her anlamda gelişecek dedik, herkes zenginleşecek dedik ama maalesef siz de bu konuyla ilgili olumlu bir cevap vermediniz, "Kayısının desteğe ihtiyacı yok." dediniz. Tabii, Tarım Bakanlığından yıllardır desteklenen birçok ürün var, bunların desteklenmesine karşı çıkmıyoruz, fındık gibi, diğer ürünleri desteklemenize karşı çıkmıyoruz ama kayısının da desteklenmesini istiyoruz, bu konuda ayrımcılığı kabul etmediğimizi söylemek istiyorum. Malatyalıların yıllardan beri alan bazı desteği beklediklerini söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yıllarda Malatya'da don olayı oldu, Malatya'daki bütün kayısı tamamen yandı. Hükûmet don konusunda destek vereceğini söyledi, dönüm başına 41 lira destek verdi, üstelik de en fazla 50 dönüme ama bilin ki kayısının bir günlük yevmiyede 40 TL'nin üzerinde, en büyük bahçeye 2 bin TL yardım yapıldı. Yani başımızdaki bir başka ile -kısırdığımız için söylemiyoruz- bunun tam 3 katı destek verildi, onu da belirtmek istiyorum. Alan bazı desteğin kayısıyla ilgili hayati bir konu olduğunu söylemek istiyorum.

Kayısı üreticilerinin bir başka derdi TARSİM. Maalesef, TARSİM don ve doludan kaynaklı zararların karşılanması için sigortalıyor ama TARSİM'in sigorta şartları çok zor olduğu için, primlerin yüksekliği, hasar tespitindeki anlaşmazlıklar, çiftçi kayıt sistemine geçişin önündeki engeller üreticiyi TARSİM'den kaçırıyor. Bu kaçış 2014-2015 yıllarında devam etti. Malatya'da ürünlerini sigortalayanların oranı yüzde 45'lere kadar düşüyor. 100 bin liralık kayısı için üreticiler TARSİM'e 13 bin TL para ödüyor, 100 bin liralık fındık için ise üretici 7 bin lira prim ödüyor. Elbette ki fındık üreticilerimizin de haklarını savunuyoruz ama kayısı üreticisine yapılan ayrımcılığı da kabul etmek mümkün değil. 2 kat daha fazla prim ödüyor kayısı üreticisi daha az kazandığı hâlde. 10 binlerce üreticisi bulunan Malatya TARSİM'in yedi yılda yaptığı toplam bolice sayısı 65 bin. Bu rakam bile üreticilerin TARSİM'e bakışını gösteriyor ve küstüğünü gösteriyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 64

Sayın Bakan, kayısı ürünü ülke ekonomisine her yıl ortalama 350 milyon dolar katkı sağlıyor, Malatyalılar bu rakamın 2'ye ve 3'e katlanmasını istiyor, kayısının üretiminin ve tüketiminin çeşitlendirilmesi, pazarlamasının genişletilmesini istiyorlar. Malatyalılar sähipsiz kayısıya sahip arıyor; fındığın, pamuğun, turunçgillerin, zeytinin ulusal konseyleri var ama kayısının yok. Ulusal kayısı konseyinin kurulmasıyla ilgili Malatyalılar tarafından hazırlanan yönetmelik taslağı 2010 yılından beri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında bekletiliyor. Tam altı yıldır bekleyen bir yönetmelik olur mu, bu konuyu da sizin takdirlerinize bırakıyoruz, bu konuda destek istediğimizi belirtmek istiyoruz.

Ayrıca, çiftçinin bir problemi daha var Sayın Bakan. 2015 yılında 303, temmuzda 322 olan BAĞ-KUR primleri 2016 yılında 435 TL oldu, 200 lirayı, 250 lirayı ödeyemeyen çiftçinin şu anda 435 lira ödemesi mümkün değil. Bu konuda Türkiye'nin birçok yerinden şikâyet geliyordu ama geçtiğimiz hafta Malatya'da aldığımız en çok şikâyet buydu, bu konuda düzenleme yapılmasını istiyoruz.

Ayrıca, maalesef, Malatya'da geçtiğimiz dönemlerde, özellikle son üç dört yılda Malatya'nın en verimli meraları birilerine peşkeş çekildi, birçoğu hâlâ kullanılmıyor. Bu meraların peşkeş çekilmesini de kınadığımızı belirtmek istiyoruz.

Bir başka sorun Sayın Bakan, Malatya'da yaylalar var, birçok ilde olduğu gibi ancak yaylalarda ciddi üretim olmasına rağmen yaylacların yaşamış olduğu sorunlara da dikkatinizi çekmek istiyorum. Yol yok, su yok, hiçbir altyapı yok, ona rağmen üretim yapıyorlar bir fabrika gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir dakika daha verirsiniz...

Bitireceğim.

BAŞKAN – Tabii, verdim bir dakika daha.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yayla üreticilerine birazcık destek verilebilirse... Bir fabrika gibi çalışan, bence vatan görevini yapan, yaylada hayvancılık yapan insanların desteklenmesi gerekiyor. Malatya'nın Arapgir'inden Yeşilyurt'una, Yazıhan'dan Hekimhan'ına kadar birçok yaylada eğer üretim desteklenebilirse, birazcık altyapıda destek verilirse bu sorunların biteceğini düşünüyorum ben.

Ben bütçenin hayırlı olmasını, Malatya'nın bu konuda hak ettiği payı almasını diliyor ve son olarak da birçok tarım üründe, birçok üründe kamu spotu var. Kayısı spotu konusunda eğer Tarım Bakanlığının bütçesi yoksa ben bunu kendi cebimden harcayarak bir spot hazırlatabilirim yayınlatılması konusunda destek olursanız. Kayısı spotunun mutlaka hazırlanması gerekiyor, dünyadaki en yararlı meyve kayısıdır, bunu da bilmenizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Elmadan sonra.

Teşekkür ediyorum.

Buyurunuz Sayın Usluer.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Bakan, sayın bürokratlar, değerli milletvekilleri, Komisyon üyeleri, değerli basın mensubu arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2016 yılı bütçenizin de hayırlı olmasını diliyorum.

Ben enfeksiyon hastalıkları uzmanıyım, bu nedenle, hayvan sağlığı çalışmalarını çok önemsiyorum. Hayvan sağlığıyla ilgili olarak, şep hastalığı, kuduz hastalığı kontrol çalışmaları ve bruselloz hastalığıyla mücadele çalışmalarına yer vermişsiniz. Gerçekten, bir taraftan, insandaki enfeksiyon, öteki taraftan hayvanlardaki enfeksiyonların birlikte ele alınması çok önem taşıyor. Türkiye, hâlâ, brusella için endemik ülkelerden birisi; aslında brusellanın endemik olması Türkiye'de, hayvan sağlığı üzerinde yapılan, brusellaya yönelik yapılan kontrol önlemlerinin çok da tamam olmadığını göstermesi açısından önem taşıyor. Ben burada isterdim ki hayvan ürünlerinde, taze peynirde, sütte, kremada, tereyağında brusellayı saptama üzerine Bakanlığınız neler yapıyor, ne gibi kontrol ve denetim önlemleri alıyor? Çünkü insanlarda hâlâ brusella enfeksiyonu endemik.

Bir başka konu, kuduz hastalığı. Avrupa ülkeleri içerisinde köpeklere ve kedilere bağlı kuduzun sık olduğu tek ülke Türkiye, yüzde 90'ın üzerinde köpekler aracılığıyla bulaşan kuduzdan bahsediyoruz. Hâlbuki kitapçıkta diyor ki: "1,9 milyon adet aşıli yem uygulaması." 1,9 milyon adet aşıli yem uygulaması yabani hayvan kuduzu için yapılacaktır. Türkiye'de yabani hayvan kuduzu sıklığı yüzde 10'un altındadır. Esas olan başıboş hayvan kuduzunu, evcil hayvan kuduzunu engellemektir. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz? Kırsalda doğuran köpekleri kırsaldan şehirlere bırakıyorlar, şehirde doğuran köpeklerin yavrularını kırsala götürüyorlar; sonuçta, bir kısırdöngü içerisinde her yıl 180 bin adet insan kuduz aşısı -Sayın Bakan, bu konunun çok önemli olduğunu düşünüyorum, bürokratlarınız herhâlde bilgi veriyorlar ama- kullanılmakta, bu da başıboş hayvan kuduzunun ülkemiz için ne kadar önemli olduğunu göstermesi açısından bence çok değerli.

Şarbonu hiç almamışsınız. Türkiye şarbon açısından da endemik ülkelerden birisi. Şarbon enfeksiyonuna karşı...

Sayın Başkan, ben dinlemedikleri için devam edemiyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Olur mu efendim, olur mu öyle şey? Milletvekili arkadaşımızla konuşuyoruz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Öyle ama dinlerseniz ben de daha düzgün konuşabileceğim.

BAŞKAN – Sayın Usluer, biz dinliyoruz sizi ama.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dinliyor da bir şey yapmıyor, dinlemede problem yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 65

BAŞKAN – Ben sürenizi iki dakika yeniden...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Ben Sayın Bakanımızın dinlemesini istiyorum çünkü kitapçıkta şarbona ait bir bölüm ayrılmamış. Şarbon zoonotik bir enfeksiyondur, Türkiye’de hâlâ şarbon endemiktir; hayvanlarda ölü doğum, erken doğum, hayvan mortalitesinde artış, ciddi ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Şarbona dair Bakanlığınız ne yapmaktadır önlem olarak, açıkçası bunu merak ediyorum.

Yine, bu yıl şap salgını yaptı, şapın etkeni olan virüsün mutasyon gösteren bir virüs olduğunu biliyoruz; dolayısıyla, aşılama eksik vardır ya da yoktur dememiz mümkün değil. Ancak, hayvan pazarlarını iki aylık kapatma, karantina süreçlerinin uygulanması, Türkiye’nin dört bir yanında şap salgınının olması arkasından, geçtiğimiz hafta içinde Kastamonu’da yeni bir salgın haberi geldi; bu da hastalığı önleme ve kontrol önlemlerinin bu süreçte çok da yeterli olmadığını göstermesi açısından önem taşıyor. Bence zoonotik enfeksiyonlar çok önemli, hem ekonomik kayıplar açısından önemli hem insandaki enfeksiyonlar ve meslek hastalığı olması açısından çok önemli.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Usluer, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, bürokrasimizin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, tarım sektörü önemli bir sektör, millî gelirdeki payı her ne kadar yüzde 7-8 civarında olsa da istihdam payı son derece yüksek, yüzde 21 civarında. Fakat, tabii, tarımın yapısal sorunları var bizde, uzun dönem büyümesine şöyle bir baktığımda yüzde 1,5 civarında son otuz yıl ortalaması.

Dış ticaret açısından baktığımızda, 2006’da örneğin -ben seriyi tam yakalayamadım ama plandan baktım- dış ticaret fazlası veriyormuş tarım sektörü -gıdayı katmıyorum ben, sizin konuşma metninizde gıda katılmış Sayın Bakanım- ama şu anda dış ticaret açığı veren bir sektör hâline gelmiş.

Tabii, ciddi verimlilik sorunu var tarımda, ekilen tarım arazilerimiz azalıyor. Verimliliğe baktığımızda, toplam faktör verimliliği açısından, tarım sektörünün toplam faktör verimliliği uzun dönemde yani 1981-2013 döneminde sadece 0,2 puan büyümeye katkı yapmış yani bu çok düşük tabii. Hatta, 2007-2013 döneminde de toplam faktör verimliliği negatif, tarımda iş gücü verimliliğine baktığımızda burada bir miktar yükselme var ancak hâlâ özellikle tarım dışı kesimlerle mukayese ettiğimizde iş gücü verimliliği de son derece düşük. Tabii bu sorunlardan bir tanesi de ölçek sorunu. Şimdi, bunlar üzerinde çok fazla durmak istemiyorum. Ölçek de önemli sorun. Teknoloji, mekanizasyon sorunları var, sermaye hasıla oranlarına baktığımızda yine tarım sektöründe bu oranların dünya standartlarının oldukça gerisinde olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, tarım sektörümüzün yapısal problemlerinin çözülmesi lazım çünkü ciddi bir nüfus ve ciddi bir istihdam var ve tarım sektörü üretimi de stratejik bir sektör olduğu için aslında önemli.

Burada tabii, üreticilerimizi bilinçlendirme önemli, özellikle tarımsal ilaç kullanımında, kimyevi gübre kullanımında, sulamada, tohum kullanımında bilinçlendirilmeleri gerekiyor.

Sayın Bakanım, ben ortalama yirmi dakika falan konuşuyorum ama bugün on dakikayı geçmemek için detaylara girmeyeceğim.

Bir kısım kararlar alıyorsunuz Bakanlık olarak, bu kararların özellikle denetlenmesi önemli. Bu denetlemelerde eğer problem olursa... Mesela, işte, unda katkı uygulamasını disipline eden kararlarınız oldu. Sektörden şöyle şikâyetler geliyor: Dürüst firmaları cezalandıran bir sisteme dönüşüyor bu, çok iyi denetlenmediği için de hile yapanları ödüllendiren, onlara avantaj sağlayan bir duruma geliyor. O yüzden, denetim meselesi son derece önemli, gıda güvenilirliği açısından da denetim meselesi son derece önemli. Örneğin, şimdi, şöyle basit bir hesap yaptık: 1 kilogram çiğ süt fiyatı 1,4 lira, her ne kadar bir kısım arkadaşlar daha düşük olduğunu söyleseler de peynir üreticilerinin aldığı fiyatın bu olduğu söylendi bize. Asgari 10 kilogram süt gerekiyor 1 kilogram peynir yapmak için yani 12 kilogram denildiği de oluyor. Böyle baktığınızda, 14 liraya geliyor peynirin sadece süt maliyeti. Şimdi, 12-13 liradan beyaz peyniri marketlerde bulma imkânı var, buralarda demek ki ya işte, bozulmuş, geri dönmüş, standart dışı süt kullanımı konusunda ciddi şey var. Aynı şeyi sucukta görebiliyorsunuz yani işte, 20 liradan -10 liradan bile sucuk satılıyor da hadi onları saymayalım- sucuk satılıyor, 25 liradan sucuk satılıyor, etin fiyatı ortada; bu nasıl oluyor? O yüzden, bu denetimler önemlidir. Gıda güvenliği anlamında da aslında ürün piyasalarında ve çiftçi gelirlerinde istikrarı kazandıracak tedbirlerin alınması gerekiyor. Stok yönetiminin etkinleştirilmesi; üretim, pazarlama, tüketim zincirinde kayıpların azaltılması; üretici örgütlerinin pazara erişiminin kolaylaştırılması gerekiyor. Küresel Gıda Güvenliği Endeksi’nde 2013’te 36’ncı sıradaymışız, 2015’te 39’uncu sıraya gerilemişiz, burada da çok iyi bir durumumuz yok.

Şimdi, Sayıştay raporları var, diğer arkadaşlar da bahsetti, ben iç denetçilerle ilgili, iç denetçilerin görev alanına giren çoğu konunun ben Sayıştay raporlarında tespit olarak yapıldığını görüyorum Sayın Bakanım. Şu anda Tarım Bakanlığına ilişkin iç denetçi kadrolarının ne kadarının dolu olduğunu bilmiyorum, onu arkadaşlar bize söylerlerse seviniriz ancak burada özellikle muhasebeye ilişkin eleştirilerin, işte, sisteme ilişkin eleştirilerin, süreçlere ilişkin eleştirilerin etkin bir iç denetim sistemiyle ben aslında giderilebileceğini ve iç denetçilerin burada size çok faydalı olacağını düşünüyorum. Eğer kadrolarda boşluk varsa doldurulması lazım, doluyorsa da etkin çalışmalarının sağlanmasında fayda var.

Şimdi, bu, Sayıştay raporunda da yer alan, bizim de daha önceden devlette çalışırken gündeme getirdiğimiz Türkiye Jokey Kulübüne verilen at yarışları düzenleme yetkisi, onlara böyle bir imtiyaz verilmiş aslında. 1953 yılından beri zannediyorum bu yetki onlarda. Bu tabii bedelsiz veriliyor, kanunen bunun bedelsiz olmasına ilişkin açık bir hüküm yok, bunun bedelli olması lazım. Kanun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 66

bile bedelsiz olduğunu söylüyorsa kanunu değiştirip bunu bedelli hâle getirmek lazım. Sayıştay raporundan gördüğüm kadarıyla 3,3 milyar lira brüt gelir var, burada ciddi bir kaynak var. Yani bunun rekabetçi bir ihale sistemiyle kim alacaksa ona verilmesi lazım. Bunun karşılığında Jokey Kulübü ne yapıyorsa o hizmeti de fazlasıyla buradan, ihaleden elde edeceğimiz gelirle biz bunu yapabiliriz. Kamunun menfaati açısından burada mutlaka rekabetçi bir ortamda yapılacak bir ihaleye ihtiyaç olduğu görülüyor.

TİGEM arazileri meselesi var. Yani ben bunu geçmiş tecrübelerime istinaden söylüyorum, son durumun ne olduğunu bilmiyorum ama TİGEM arazilerinin çarçur edildiğini... Herkes gözünü bu TİGEM arazilerine dikmiş durumda. Bir defa, kötü yönetim işletmeleri zararlı hâle getirdi, bu zarar da daha sonradan bunların özelleştirilmesi anlamında gerekçeler oluşturmaya başladı. İşte, kiralama, efendim, kimisini feshetme veya değişik ortaklıklar şeklinde bir kısım işletmelerle TİGEM arazilerinin, TİGEM işletmelerinin özelleştirildiğini görüyoruz. Özelleştirmeye karşı olduğum için değil ancak bir de bedelsiz olarak TİGEM arazilerinin devrine ilişkin de çok ciddi YPK kararları geçmişte geliyordu, daha sonradan bu yetki bir miktar Bakana verildi. Ama burada Sayın Bakanım; özellikle sizden istirhamımız, bu TİGEM arazilerine sahip çıkılması, arazi bütünlüğünün korunması ve TİGEM için aslında daha stratejik bir bakış, doğru bir strateji belirlenmesi lazım, özellikle tohum ve damızlık konusunda TİGEM'in yapması gereken önemli işler var, orada da TİGEM'in misyonunun iyi belirlenmesi gerekir diye düşünüyorum.

Son konu olarak da fındık meselesi var. Bir kısım arkadaşlar da zannediyorum dile getirdiler. Biliyorsunuz, geçen yıl yaklaşık 15 lira civarında olan fındığın kilosu bu yıl 9 liradan satılıyor. Burada birkaç tane alıcı firma var, bu firmalar da yabancıların eline geçmiş durumda ve şu anda da ürünün yarısı yaklaşık olarak üreticinin elinde Sayın Bakanım; dolayısıyla, piyasadaki yaygın kanaat, vatandaşımızdaki yaygın kanaat artık neredeyse tek alıcı konumunda olan bu spekülâtörlerle piyasanın manipüle edildiği ve fındığın fiyatının bilerek ucuz tutulduğu şeklinde üreticide ciddi bir kanaat var. Tabii, bu kanaati güçlendirecek de deliller var. Yani 9 liraya düşmüş olması, aslında rekoltenin geçen yılın çok üzerinde olmamasına rağmen bu fiyata düşmüş olması sanki birilerinin vatandaşın elindeki fındığı ucuza kapatma şeklinde bir gayreti varmış gibi duruyor. Yani dünya fındık ihtiyacının yüzde 75'ini üreten bir ekonomi olarak, bir ülke olarak bu fındık piyasasını içeride bir defa, çok daha iyi düzenlememiz gerekiyor. Yani tabii, şimdi, Almanya'daki borsayı Türkiye'ye getirme falan belki çok kısa sürede olacak işler değil ancak hiç olmazsa içeride... Ya, bu öyle bir şey ki bunun fiyatını çok cazip yaptığınızda, diyelim ki uluslararası ihracat fiyatları aşırı yükseldiğinde bu sefer, kendimize rakip fındık üreticileri yaratıyoruz. E, fiyatı düşük olduğu zaman kendi üreticimiz mağdur oluyor. Rekoltesiyle, fiyatıyla, arzıyla, talebiyle bu piyasanın çok iyi bir şekilde çalışması lazım.

Tabii, şimdi, burada, FİSKOBİRLİK daha önceden siyasi mülâhazalarla yıpratıldı. Sonradan TMO bu konuda birkaç yıl boyunca görevlendirildi. Şimdi TMO da zannediyorum çekildi ama FİSKOBİRLİK'e karşı vatandaşta bir güven yok. FİSKOBİRLİK'e güven olmayınca şimdi vatandaş ürününü götürüp FİSKOBİRLİK'e vermiyor. Dolayısıyla, emanete, alıcılara veriyor. Zaten şu anda çikolata olarak fındığın önemli kısmını yedik biz yani parası alınmamış fındık, emanetteki fındık, fabrikalara gitti veya ihraç edildi, onlar aslında yenildi. Dolayısıyla, alıcılar da fındık arzında bir sıkıntı çekmediği için fiyatı istedikleri şekilde manipüle edebiliyorlar. Vatandaşın bu mağduriyetinin giderilmesi gerekiyor. Sizin daha önceden bir beyanatınız vardı, 50 bin ton fındık alımı şeklinde. Vatandaş da, biz de tabii ki sizin bu taahhüdünüzü tutmanızı bekliyoruz. Biz sizi tanıyoruz. Siz taahhüt ettiyseniz tutarsınız diye de ifade etmek istiyorum.

Bir de bu lisanslı depoculuk meseleleri var. Şimdi, bir sorun da bu. Bu kısmı çok iyi bilmiyorum, ancak -şimdi firma ismini vermeyeceğim ama elimizde var firma ismi- 30 tane fındık deposu yaptırılmış. Bu depoların boş olduğu söyleniyor. Bu konuda da bize bilgi verebilirseniz yani buradaki sorun nedir? Yani, bunlar boşsa niye boş? Buraya TMO para ödüyor mu, ödemiyo mu? Yani, bunun devletle ilişkisi nedir, ne değildir? Yani, lisanslı depo olsa, vatandaş emanete, bu firmalara bırakmak zorunda kalmasa fiyat üzerinde bu kadar bir baskı oluşmayacak. Şimdi, fındığı veriyorsun, adamın arzında bir sorun yok. Fındığı alıyor, kullanıyor, çikolata oluyor. Hâlâ bizim vatandaşın hesabı kesilmemiş, anlatabiliyor muyum? Ama kendi lisanslı deposunda tutmuş olsa bu mağduriyetler olmayacaktı.

Sayın Bakanım, bu konu Karadeniz açısından önemli bir konudur, ülke açısından önemli bir konudur yani millî bir meseledir. Lütfen, bu konunun üzerinde duralım ve çiftçimizi de, ülkemizi de mağdur etmeyelim.

Ben bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Başlangıçta söylemeyi unuttum, yeni Bakanlığınızın da hayırlı olmasını diliyorum. Allah hayırlı hizmetler nasip etsin.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, konuşmalar tamamlanmıştır. Gerçi 40 arkadaşımız söz istedi, 38'i konuştu. 2 arkadaşımız şu an burada olmadığı için de konuşma işlemini kapatıyorum..

Şimdi, soru işlemine geçiyorum arkadaşlar. Sırasıyla soru taleplerini karşılayacağım.

Sayın Durmaz, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; Tokat'ta üretilen domates, biber, fasulye, kiraz, şeftali, erik, armut, elma, kuşburnu üretiminin katma değerini yüksek hâle getirmek için bir bölge hali, beraberinde ambalaj, paketleme ve atmosfer kontrollü depo ve uluslararası pazara ihraç edilebilmesi için kargo uçaklarının inebileceği bir havaalanı 2016 yılında yapılacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

Diğer sorularımı da yazılı veriyorum arkadaşlarımla zamanını almamak için.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, sorunuz var mı?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 67

Sayın Bakan, bu lisanslı depolar ve yetkili sınıflandırıcılar ve ürün ihtisas borsalarının çoğalması için Türk ticaret borsacılığının daha da etkinleştirilmesi gerekiyor. Özellikle bizim açımızdan baktığımızda, dünyada önemli birçok ürününün üreticisi konumunda Türkiye var. Ürün bazında ihtisas borsalarının oluşup gelişmesi ve hem pazarlama hem de üretici açısından destek başlığında değerlendirildiğinde bu konuda bir çalışmayı yapmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, çok sayıda veteriner, ziraat mühendisi ve gıda mühendisinden mesajlar alıyoruz. Kadrolarının son derece kısıtlı olduğu, 90 puan alan gıda mühendislerinin bile işe giremediği söyleniyor. Biraz evvel arkadaşlarımız gıda denetimiyle ilgili ne kadar sorunlar olduğunu söyledi. Önümüzdeki dönemde veteriner, ziraat mühendisi ve gıda mühendisi alımı konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mı?

İkinci sorum Çay Kanunu'yla ilgili. Bir çay kanununun hazırlanmakta olduğunu biliyoruz. Bu konuyla ilgili yapılan hazırlık çalışmaları niçin kapalı kapılar arkasında yürütülüyor? Niye bütün çay üreticilerine ve ilgilienlere açmıyorsunuz? Böyle bir çalışma var mı ve bu çalışmanın içeriği nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – 2016 yılı için ziraat mühendisi, veteriner, gıda mühendisi alımı yapılacak mı, yapılacaksa nasıl bir planlama yaptınız diye soruyorum.

İkinci sorum: Meralara yönelik özel bir iyileştirme var mı? Çünkü, meralar ucuz yem kaynağı ve hiçbir şekilde, ciddi anlamda bir gübreleme çalışması yok. Meralarımız diken içerisinde. Buna yönelik bir planlamanız var mı?

Üçüncü sorum: Toprak Mahsulleri Ofisinin 2015 yılında piyasaya ciddi bir müdahale alımı yapmadığını gördük. 2016 yılı içinde nasıl bir müdahale politikası öngörüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bektaşoğlu...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, fındık konusu yeterince dile getirildi bölge milletvekilleri tarafından. Fındık, 400 bin nüfusu direkt ilgilendiren, 8 milyon nüfusu endirekt ilgilendiren millî bir ürün. Maalesef, bu sene fındık üreticimiz biraz mağduriyet yaşadı. Bütün halkımız, şu anda köyünün muhtarı da Sayın Bakanımın müjdeli bir haber bekliyor. Ben telefon açıp müjdeli haberi vereyim mi Sayın Bakanım? Üstelik fındığın bir özelliği de Türkiye'ye en çok döviz getiren bir tarım ürünü.

Bilgilerinize arz olunur.

Teşekkür ediyorum. Güzel haberler bekliyorum sizden.

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 3 tane endeksi bir yana getirip baktığımızda nasıl bir değerlendirme yaparsınız? Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Gıda ve Alkolsüz İçecekler Tüketici Fiyat Endeksi, Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar Endeksi. Belli bir yılı baz alarak üç endekse bakıldığında nasıl bir değerlendirme ortaya çıkıyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakana iki sorum var.

Birisi, TİGEM'den alınan hayvanlarda tüberküloz çıktığıyla ilgili bir söylenti var. Böyle bir şey var mı, herhangi bir tespit veya başka bir hayvanla mı karıştırıyorlar? Dışarıdan gelenlerde mi var, TİGEM'den alınanlarda mı? Öncelikle onu soracağım.

Diğeri, az önce Sayın Usta'nın söylediği, Jokey Kulübüne devir 31/12'ye kadar galiba şimdilik uzatılmış. Bu konuda bir çalışma var mı? Biz Maliye Bakanına sormuştuk. Çünkü, Özelleştirme İdaresi onlara bağlı, hakların devriyle ilgili. Bir de orada enteresan bir şey vardı, bazı özel hesaplardan bahsediyor. Ben soru sordum, cevap gelmiş, ayrıntı yazmamışlar.

Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Paylan'a da söyleyeyim, bir iki tanesinden cevap gelmiş ama cevap yok yani "Yanıt veriyoruz: Cevap yok." der gibi bir şey olmuş.

BAŞKAN – Ben gelen cevapları dağıtıyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, ben yani kendim baktım, özellikle bir maddesi de bununla ilgiliydi. Sayıştaydaki arkadaşlar da cevap vermiş. "Ayrıntısı yok." diye oradan da gelmiş, size de söylemiş olayım. Aynen şunu söylüyor, komedi yani bu: "Cevap veriyoruz: Yanıt yok."

Yani, şimdi bir daha soruyorum. Orada, yanlış hatırlamıyorsam, 170 küsur, Jokey Kulübüyle ilgili, sizin Bakanlığınızın, özel hesaplardan harcama yapılıyor. "Kaydı yok, kuydu yok." diyor Sayıştay, özet olarak söylüyorum. Maliyeye de bu özel hesaplarla ilgili bir şeyde bulunmuşlar. Ben de dedim ki yani ne kadar? Sayıştay bunu bize raporunda niye yazmamış, tespit ettiği şeyi? Bunun ne kadarı harcanmış, tamamı mı harcanmış, nereye harcanmış, kim harcamış, hiçbir bilgimiz yok bizim de. Dolayısıyla, bu durumda Bakanlığınız töhmet altında kalıyor. Ya Sayışta ya siz o özel hesaptan ne kadar harcanmış, nereye harcanmış açıklarsanız biz de böylece aydınlanmış olacağız diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 68

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, küresel gıda fiyatları yeni yılın en düşük seviyesine gerilerken Türkiye’de gıda fiyatları enflasyonun üzerinde artmaktadır. Bununla ilgili herhangi bir tedbir düşünüyor musunuz?

İki: Düşürülemeyen et fiyatları, süt üretimini de vurmaktadır. Çiğ sütte istediği fiyatı alamayan üreticimiz yükselen et fiyatlarından kısa vadeli faydalanmak adına mevcut hayvanlarını kesmeye başlamıştır. Bunun için herhangi bir tedbir düşünüyor musunuz?

Türkiye, 2002 yılına kadar kendi kendine yeten bir ülke konumundayken bugün ise birçok tarım ürünü ithal edilen duruma gelen, hatta buğday, saman ve sık sık da et ithal eden bir konuma gelmiştir. Bunu ne zaman düzelteceksiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Torun...

SEYİT TORUN (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Sayın Usta’nın ve Sayın Bektasoğlu’nun da ifade ettiği gibi, basında da çıktığı gibi, 50 bin ton fındığın alınması söz konusu mu? Gerçekten üreticilerimiz sizin iki dudağınızın arasından çıkacak o ifadeyi beklemekte. Fındık üreticisinin bu mağduriyetinin giderilmesi tamamen sizin yetkinizde. Bölgede de heyecanla bu konu bekleniyor. Bu konunun bir an önce açığa kavuşturulması bölgeyi de rahatlatacaktır.

İkinci sorum: Ziraat odalarında çalıştırılan bu sözleşmeli ziraat mühendislerinin destekleri devam edecek mi? Gerçekten onların da durumları şu anda belirsiz. Birçoğu zaten asgari ücret seviyesinde çalıştırılıyor ve gerçekten oldukça mağdurlar. Bu konuda üreticimizin de ciddi bir desteğe ihtiyacı var ve bu destek de sizler tarafından bekleniyor.

Bir de başta elma olmak üzere, Türkiye’de yetiştirilen birçok üründe üretim alanı miktarımız oldukça yeterliyken bu tarım işletmelerinde kalite ve pazarlama anlamında Bakanlığınızın teknik destek sunabilmesi mümkün müdür?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Bakan, genetiği değiştirilmiş 37 ürününün yem amaçlı ithalatına izin istendi. Biyogüvenlik Kurulu 2012’de “zararlı” diyerek ithalatına izin vermediği genetiği değiştirilmiş 3 mısır genine 2015’te “zararsız” diyerek izin verdi. Bu konuda bilgi alabilir miyim?

Bir diğer sorum: İnanç hassasiyeti açısından ithal etlerde “hela” kavramını nasıl denetliyorsunuz?

Son sorum: Kırmızı etteki tavan fiyat uygulaması sizce sürdürülebilir midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Demir...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Muğla ilinde tarım ve hayvancılık konusu turizm diye bilinir Muğla ama- gerçekten birinci sektördür ancak destek alan iller arasında değil. Dolayısıyla, tarımda, orada yeterince yatırım yapılamıyor. Bu konuda destek alacak iller arasına almayı düşünüyor musunuz?

Orta vadeli kalkınma planında tarım politikalarının olmamasını bir eksiklik olarak görüyor musunuz yani yeni bir Bakan olarak?

TARŞİM konusunda daha çok çalışmalar var mı? Çünkü, TARŞİM’le ilgili hâlâ üreticinin endişeleri var. Sürede dar bir zamanlama var. Mesela, eylülde bitiyor ama ürün kasıma kadar devam edebiliyor. O tür çalışmalar olacak mı?

Bir de özellikle benim söylemek istediğim konu, iç tüketimi artıracak mısınız? Sayın Bakan, bakın, biz çoğu zaman cezaevlerine gidiyoruz ve bir haftalık menü alıyoruz. 21 menüde, cezaevlerinde, bir tek öğünde meyve var; o da bir elma. Ama narenciyelerimiz ağaç altında toplanamıyor, satamıyor üretici. Fındıkta da aynı şekilde. Daha önceleri Türk Hava Yollarında fındık dağıtılırdı mesela, dağıtılmıyor. Bu tür, okullarda, hapishanelerde veya askerî birliklerde, kışlalarda iç tüketimi artıracak konuda siz Bakanlar Kurulunda bunu diğer bakanlıklarla görüşebilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akyıldız.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, tarım il müdürlüğünden çiftçilerin aldığı her bir belge için ayrı ayrı döner sermayeye para kesilmesi çiftçilerde ciddi bir sıkıntı yaratmaktadır. Bu konuda bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Bir de konuşmamda vurguladım ama benim içim rahat etmedi, tekrar sormak istiyorum. Sivas’a şeker fabrikası temelini bu sene atacak mıyız? Bu müjdeyi sizden bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakanım, Adalet ve Kalkınma Partisinin değerli Komisyon üyesi arkadaşımız Selahattin Beyribey de belirtti -çok önemsedim çünkü- gıda piyasa değerlendirme konseyinin oluşturulmasını talep etti ve size öneride bulundu. Bunun önemli olmasının, bunun değerlendirilmesi gerektiğini ben de düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 69

Tabii ki buna bağlı olarak da alkollü içeceklerle de sık sık zam yapıldığını görüyoruz. Zam yapılmasına bir şey demiyoruz. Bu içecekleri içenler zaten içiyorlar ama bunlar zamlandıkça, pahalılaştıkça sağlık bozucu diğer içeceklerle insanların yönlendirildiği ve sağlık bozucu hareketlerin ortaya çıktığını biliyoruz.

Diğer tarafta, hayvanlarımızın son dönemlerdeki şap hastalığından dolayı sigortalarının yapılmadığı, sigortaları yapılmayan hastaların da ölümle karşılaşması ve üreticilerimizin zarar görmesi -karşılanamadığı- ve zarar ettikleri ortada. Buna bir önlem alınacak mı?

Diğer taraftan, ülkemizde patates ve soğan ekicilerinin durumları her yıl değişmektedir. Bu sene patates üretim rekoru çok yüksek ve şu andaki, mart, nisan ayında bu patates üretim depolamasında üretim fazlalığından dolayı çürümenin olup döküleceği düşünülmektedir. Buna bir önlem alabilecek misiniz?

Ürünlerin üretimlerinin çok olduğu zaman önlem alınmadığı, az rekorun olduğu, fiyatların pahalı olduğu zamandaki yüksek fiyatların engellenmesi gibi, üreticinin de bu konuda korunmasını diliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, aşırı soğuklardan sonra bir yanda aşırı bir sıcakla karşı karşıyayız. Ve ben Malatyalıyım mesela, kayısıların çiçek açmasından çok korkuyoruz şu anda çünkü iki yıldır don yiyor. Diğer yörelerde de benzer sorunlar var; böyle erken bir ısınma ve ardından don yeme ve sel felaketleri de çok fazla oluyor. Bu son küresel ısınma veya ne dersek diyelim, bu anlamda sigorta müessesesi ne kadar aktif? Çiftçilerimiz ne oranda bunun farkındalar? Yani, sel olduktan sonra veya don olduktan sonra “Devlet bunu karşılasın.” çağrılarını karşılaşıyoruz. Bununla ilgili mekanizmayı ne oranda örgütlediniz veya düşünceniz nedir? Bununla ilgili sigorta müessesesini çiftçiler için de yaygınlaştırmak konusundaki çalışmalarınız nelerdir, merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu sigara kaçakçılığıyla mücadele son yıllarda, geçen yıl başarılıydı ama tekrar bir artış söz konusu. Özellikle gençlerin çok fazla içtiği, satın aldığı bir pazar var, yüzde 14 seviyelerine çıktığı söyleniyor, 5 milyar liralık bir hazine kaybı var. Bu konuyla ilgili olarak, kaçak sigarayla ilgili olarak nasıl bir politika izlemeyi düşünüyorsunuz?

Bir de açık tütün satılan yerler oluşmaya başladı tütüncü levhasıyla. Bunlar da açık tütün satıyorlar, hiçbir denetime de tabi değiller. TAPDK bunlarla ilgili bir denetim yapmıyor. Galiba burada bir kaçakçılık söz konusu. Bu konuyla ilgili olarak bir önlem var mı?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, memleketiniz Artvin’de bugün Cerattepe’de çok büyük olaylar yaşanıyor. Siz Tarım Bakanısınız, Hayvancılık Bakanısınız. Özellikle bölgenizde, doğduğunuz yer, memleketinizde gerçekten doğa katlediliyor. Konuyla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Atatürk Orman Çiftliği’yle ilgili bahsediyorsunuz. Atatürk Orman Çiftliği’nde de bir kaçak sarayla karşı karşıyayız. Atatürk Orman Çiftliği bir vasiyet sonucunda korunmuş, kollarını ve cumhuriyetin en önemli kazanımlarından biridir. Orayla ilgili çalışmalarınız nelerdir, öğrenmek isteriz.

Özellikle tarım alanları yok ediliyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ankara’da merkezden imar planları yapıyor ve tarım alanları imara açılıyor. Bununla ilgili bir öneminiz var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gaytancıoğlu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Petrolden sonra en fazla döviz ödediğimiz yağlı tohumlu bitkilerle ilgili çok ciddi üretim sıkıntılarımız vardır. Destekleme primini artırarak üretimi yönlendirmeye yönelik bir çalışmanız var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gaytancıoğlu.

Sayın Ayar...

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, bugün öğlen yaptığım konuşmadan sonra yüzlerce veteriner hekim, gıda mühendisi, ziraat mühendisi, su ürünleri mühendisi yine mesaj yoluyla “Ya, Sayın Bakan ne dedi?” diye sordular. Özellikle 2014 yılındaki Kamu Personeli Seçme Sınavı’ndaki puanlarını hiç kullanamadıklarından bahsediyorlar. Bu puanlarını kullanmak suretiyle bir kadro açılacak mı konusunda bizden cevap bekliyorlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben size teşekkür ediyorum.

Sayın Açıkkapı...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; Karakaya Barajı’nın etrafında tesis edilmiş olan kayısı bahçeleri çok kaliteli kayısı meyvesi vermektedir. İçerdiği şeker oranı ve diğer mineraller bakımından

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 70

oldukça zengin olan kayısı sadece Malatya'da değil, Elâzığ'ın Baskil ilçesinin yetiştirdiği kayısı oranıyla ve kalitesiyle dünyada ilk sırada yer almakta. Dünya kuru kayısı hasadının yüzde 80'ini karşılayan Türkiye'de bu pay içindeki yüzde 20'lik kısım Elâzığ'dan, Baskil ilçesinden karşılanmaktadır. Sayın Bakanım, kayısıyla alakalı alan bazlı destek konusunda bizler de sizlerin yardımlarını bekliyoruz. Böyle bir destek mümkün olacak mıdır?

Yine, Elâzığ'ımızda geçen yıl 86 bin ton olan üzüm rekoltesinin bu yıl 95 bin tona yükseltilmesini bekliyoruz. Bu üzüm oranında da Türkiye'de Elâzığ yüzde 4,3'lük üretimle önemli bir konuma sahiptir. Üretilen bu üzümün raf ömrünün uzatılması ve meyve suyu ve diğer alanların da değerlendirilmesiyle alakalı Bakanlığımızın bir çalışma yapması mümkün olacak mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, küresel ısınmanın tarımsal uygulamalara etkileriyle ilgili bir araştırma var mıdır? Varsa ne etkileri vardır, yok ise yapılacak mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cora, buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, değerli Başkanım; hayvancılığın yoğun yapıldığı diğer bölgelerde, Karadeniz Bölgesi dışındaki bölgelerde Holstein ve diğer ırklarla yetiştiricilik yapan işletmelerin süt satışında süt sanayisi litre fiyatı üzerine ek olarak süt kalitesine göre, yağ ve proteinine göre ek prim desteği uygulanmaktadır.

Sütteki 3,2 gramın üzerindeki her 0,1 gramlık protein artışı için süt sanayisi süt fiyatına yüzde 1 prim desteği uygulanmaktadır. Yağ için 3,5 gram üzerine her 0,1 gramlık artış için de süt fiyatına yüzde 1'lik prim desteği uygulanmaktadır.

Süt kalitesinin artırılması ve prim desteğinden yararlanmak için yemlemede yapılan ek rasyon uygulaması işletme büyüklüğüne göre maliyeti ciddi oranlarda artırmaktadır. Yine, prim desteği tutarları işletmeler için büyük gelirler oluşturmaktadır. Bu sebeple, sütçü işletmeler maliyeti artıran ek rasyon yerine, sürülerinde sütün kalitesini artırmak için yağ oranı yüzde 6 ve kuru madde oranı yüzde 12 olan ve bölgemizde şu anda ciddi manada nesli tükenmek üzere olan Jersey sığırı bulunduğu, bu sürülerde bulundukları takdirde süt kalitesi yüzde 10, yüzde 15, yüzde 20 oranında artacak. Dolayısıyla, süt prim destekleri de yüzde 20 oranında artacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde sütçü işletmeler süt kalitesi içinde sürülerinin belirli oranında Jersey sığırı bulundurmaktadır. Bu sebeple, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Jersey ırkının desteklenerek nitelik ve sayı oranında artırılması, ülkemizin diğer bölgelerindeki sütçü işletmelere pazarlanması ve maliyetleri artırmadan süt kalitelerinin artırılması hususunda bir projeniz, bir düşünceniz var mıdır?

Son olarak, Doğu Karadeniz'de yetiştirilen Jersey, bölgedeki yerli primitif ırkı ıslah eden tek yerel kültür hayvanı ırkı hâline gelmiştir, bölgeyle özdeşleşmiştir. Bölgenin olumsuz yetişme şartları sebebiyle kaybolma tehlikesi bulunan Jersey sığır ırkının her yıl Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen hayvancılık desteklemelerinde hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi kapsamına alınarak büyükbaş hayvan koruma için 2015 yılında hayvan başına ödenen 550 TL'nin Jersey ırkı ve Jersey melezleri için hayvan başına 800 TL olması, yine sığır pediküllü koruma için yani kayıtları bulunan asaletli hayvanlar için ödenen 800 TL desteğin Jersey ırkı ve melezleri için de bin TL olarak beş yıl süreyle desteklenmesi hususunda bir talep vardır. Bu konuda bir projeniz var mıdır?

Son olarak, suni tohumlamadan doğan buzağılara 75 TL destekleme ödemesinin, yine, Jersey buzağıları için de 300 TL'ye çıkarılması buzağı üretimini de destekleyecektir. Bu şekilde bölgemizde her geçen gün geriye giden hayvancılığın da yeniden ayağa kalkması sağlanacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; soru işlemi de tamamlanmıştır.

Şimdi, öncelikle Sayın Bakanım, hakkınızı teslim etmeliyim. Dokuz yıldır buradayım, reytingi bu kadar yüksek bir Bakan ilk defa görüyorum. Yani, hiç böyle bir sayıyı yakalamamıştık.

Geçen seneki kayıtlara baktık, 20 kişi söz istemiş, bugün 40 kişi söz istedi, 38'i konuştu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biraz da tarımda sıkıntı arttı, ondan...

BAŞKAN – Öyle mi? Sayın Bakanımız daha yeni geldi, halledecektir.

Sayın Bakanım, çok soru soruldu, çok şey söylendi. Yani, normalde kırk beş dakika veriyoruz ama bu kırk beş dakika yetmez size cevaplar için. Ne kadar ihtiyacınız var Sayın Bakanım? Çünkü, toplam dört yüz dakikanın üzerinde, dört yüz on dakika civarında bir konuşma oldu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir saat diyelim yine.

BAŞKAN – Altmış dakika diyelim, peki.

Sayın Bakanım, buyurunuz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, Bakan iyi cevap verecekse, güzel cevap, bekleyelim, yoksa gideceğiz.

BAŞKAN – Hiç sıkıntınız olmasın Bülent Ağabey. Önce dinlemek lazım anlamak için.

Sayın Bakanım, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 71

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) –Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesi üzerinde yapmış olduğunuz değerlendirmelerden dolayı, lehte ve aleyhte sorularınız ve değerlendirmelerinizden dolayı bütün siyasi parti gruplarına, milletvekillerine, Komisyon üyesi olan, olmayan milletvekili arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Bunların hepsini yüce Meclis kayda aldığı gibi, arkadaşlarımız da kayda aldılar ve süreç içerisinde istifade edilmesi gereken konulardan yararlanacağımızı belirtmek istiyorum.

Bu çerçevede, Zekeriya Temizel Bey'den başlamak istiyorum. Kendilerine çok teşekkür ediyorum. Gerçekten yol gösterici bir değerlendirme yaptılar kısa süre olduğu için ama kendileriyle görüşüp bu konudaki deneyimlerini, uygulamalarını bizzat kendilerinden alacağımızı ifade etmek istiyorum. Bu çerçevede, belirttikleri “bir konunun birden fazla patronu varsa” değerlendirmesi son derece önemli. Bakan olur olmaz ilk yaptığımız iş de Orman ve Su Bakanlığıyla bir araya gelerek birlikte “Acaba geçişkenlikler nelerdir ve bu konuda birlikte, bakanlıklar arasında devir konusu olabilecek hususlar var mı veya su-toprak ilişkisini nasıl yapaalım?” diye sağlıklı bir değerlendirmeyle işe başlamış idik.

İkincisi, atıklarda “sıfır atık” diye ifade ettiğiniz tablo son derece önemli. Mesela, ben Adana'daydım hafta sonu. Orada portakal kabuklarının yemde kullanılıyor olması güzel bir örnek teşkil ediyor. Ama bu çerçevede Bakanlık bünyesinde sıfır atıkla ilgili, Enerji Bakanlığımızla bir protokol anlaşması yapılmış. Orada da siz KDV'yle ilgili bir değerlendirme yaptınız. İki bakanlık arasında görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Umuyorum ki yararlı bir neticeye varacağız.

2014 yılında aspir, kanola, soya, yağlık ayçiçeğinde sözleşmeli üretime ilave destek vermeye başladığımızı da zaten takdirlerinize sunuyoruz.

Bir diğer konu, bu boya bitkileri, kuşburnu, tıbbi aromatik bitkilere destekle ilgili TKDK bünyesinde AB üyelik kapsamında aktarılan fonlardan destekler sağlıyoruz ve yüzde 65'lik hibe içermektedir bu destekler. Bu kapsamda, 1,6 milyonluk yatırım yapılmaktadır. Açık alanlarda ve seralarda da yapılacak yatırımlar ve işletme ve paketlemeye yönelik yatırımların da destekleneceğini belirtmek istiyorum.

2016 yılından itibaren 5 dekar ve daha küçük arazilerin desteklenmesi kapsamında da tıbbi ve aromatik ve itri bitkiler destek kapsamına alındı biliyorsunuz. 100 TL'lik, dekar başına bir destek veriyoruz. Kayısı da mesela bahsettiğiniz sıfır atıkla ilgili olarak pulpu dâhil tıbbi ve aromatik bitkilerin tüm içerik analizi için –çekirdekten bahsetmişiniz- bunların analizi için Antalya'da Batı Karadeniz Araştırma Enstitüsünü kurduk. Şu anda o konuda çalışmalar harekete, faaliyete geçmiş bulunuyor.

Mehmet Günal Bey, Antalya'da Tarım Konseyi gerçekten son derece güzel bir organizasyon, belki diğer illere de örnek olacak bir organizasyon. Ben katıldığımdan çok büyük bir memnuniyet duydum. Antalya'nın Rusya... Malumunuz, narenciye ve sebze meyve kriziyle ilgili Rusya kaynaklı yaşadığımız sorunları Adana'da da hafta sonunda değerlendirdik. Krizler, evet, ben de katılıyorum hem fırsatları da gün yüzüne çıkarabilir. Bu çerçevede yaptığımız çalışmalar var, kısaca onlara da değineceğim ama diğer bir önemli sorunuz vardı, desteklerle ilgili değerlendirme yaptınız. Desteklerde 1/01/2017'den itibaren havza bazlı desteğe geçeceğimizi ifade ettim. Etle ilgili Lale Karabıyık Hanımefendi de, sizler de sordunuz, et konusunu birçok arkadaşımız dile getirdi, çok farklı

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Havza bir de geniş Sayın Bakanım, çok geniş.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, tabii...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz mesela Batı Akdeniz...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, hayır öyle değil. O anlamda değil, çok daha minimize olmuş, çok ayrıntılı, ilçe düzeyinde diyebileceğimiz, ayrıntılı bir şekilde değerlendirmeler... Yani alt havza var, ana 30 havza var, onun alt havzalarıyla birlikte bütün Türkiye 780 bin kilometrekare elimine edilmiş durumda ve bu çerçevede de önümüzde de beş altı aylık, yedi sekiz aylık bir süre var, arkadaşlarımız yoğun bir şekilde çalışıyorlar ve 01/01/2017'de bu sistemi uygulamaya başlayacağız.

Şimdi, et konusu, tabii, çok karıştırılıyor, bizim burada et ithal edelim, etmeyelim anlamında değil. Şimdi etin maliyeti meydana, ekmeğin maliyeti ortada, sütün maliyeti ortada. Biz kimseye Bakanlık olarak “Sütün fiyatı bu olsun.” demiyoruz. Süt Konseyi toplanıyor, içinde bütün unsurları var Süt Konseyinde, kendileri bir fiyat belirliyorlar. Şimdi, etle ilgili fiyatlar 40, 50, 60 liralara filan bulunca... Yani bu gidişatın gidişat olmadığını kendileri de kabul ediyorlar ve bir araya geldik, yaptığımız değerlendirme içerisinde bir taban değil, bakınız tavan fiyatı konması gerektiğini, bu tavan fiyatının üreticinin üretimini engellememesi gerektiği noktasında bir uzlaşıya vardık ve dedik ki: “Acaba, hangi noktada üreticimizi rahatsız etmeyecek, onun maliyet durumunu dikkate alacak bir fiyat uygulamasına geçebiliriz?” diye değerlendirdik. 23,3 ve 21,8 noktasında uzlaştık ve halkın tükettiği kıyma ve kuşbaşıyla ilgili de 32 ve 34 tavan fiyatlarını belirledik. Burada da “Kararlar deliniyor.” dediğiniz zaman, Bakanlık böyle bir açıklama yapmıyor ki sektör temsilcileriyle ithalatın çözüm olmadığını, aslolanın hayvan varlığımızın artırılması gerektiğini... Dolayısıyla, iç piyasada sabit gelirli, dar gelirli vatandaşlarımızın tükettiği gerek eklemek gerekse kıyma ve kuşbaşıyla ilgili fiyatların olması gerektiği noktada bir uzlaşıdır bu tebliğ, yaptığımız ortadaki açıklamalar, yoksa serbest piyasaya bir müdahale şeklinde değil. Kaldı ki fiyatlar belli, maliyetler belli, her defasında söylüyorum 61 kuruş ekmeğin maliyeti var. Yani 61 kuruş eklemek belli illerde halk eklemek olarak 50 kuruşa, 65 kuruşa, 75 kuruşa... 40 ilde 85 kuruşun altında satılıyor. Neden diğer 40 ilde 1 lira ve 125 kuruşa satılıyor, bir izahı olmalı bunun. Bunun için, bizim yaptığımız çalışmada gördüğümüz çok net bir tablo var, o tablo şu: İşletme hataları ne yazık ki eklemek fiyatlarına yansıtıyor. Ekmeğin de çok çeşitleri var, diğer çeşitleriyle biz ilgilenmiyoruz, onlar ayrı. O çeşitlilik piyasada kendi değerini buluyor ama halkın tükettiği ekmeğe ilgili maliyetler bu derece ortadayken bunu astronomik bir noktaya taşımaya kimsenin hakkı olmadığı çerçevesinde bu çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 72

İthal et demek ucuz et gelecek değil. Piyasa regülasyonu son derece önemli. Ülkedeki maliyetleri eğer dikkate almaz isek o zaman bu ülkede hayvan varlığını sürdürme imkânımız olmaz. Onun için, biz piyasanın regülasyonundan yanayız, Et ve Süt Kurumu bunu yapacak önümüzdeki günlerde. Böylece maliyetler meydana gelir, maliyetleri aşağıya çekme sürecini kazanacağız. İthal et gelse bile biz üreticimizin maliyetinin altında bir fiyat düşünmüyoruz çünkü üreticimiz üretmeli. Yani ağıllar ve ahırlar dolu olmalı, dolmaya devam etmeli ve her defasında biz de söylüyoruz: Doldurun, hayvan varlığımız artsın diyoruz. TİGEM'ler bunun için, damızlık üretimi için çok yoğun bir çalışma içerisinde olacak. Ne zamanki üretim girdilerinde, hayvan girdisinde fiyatları düşürürüz, yemde düşürürüz, diğer unsurları da aşağıya çekersiniz o zaman da etin fiyatını aşağıya doğru çekeceksiniz. Ama serbest piyasa diye halkın zaruri ihtiyacı olan bir tüketim maddesinde layüsel bir davranışa da karşı duracağımızı burada belirtmek istiyorum. Onun için, bunun bir bölümü alınıyor, sanki biz ithal ete karşıymışız... İhtiyacınız varsa ithal edeceksiniz ama üretimi baltalamamız gerekiyor. Hassas bir noktada olduğumuzu ve o çerçevede bu politikaları sürdürdüğümüzü yüce heyete aktarma adına kısaca bu değerlendirmeyi yapma imkânı verdiği için teşekkür ediyorum.

Kanatlı sektör, Mehmet Bey de değindiler, evet sıkıntı var çünkü pazar çeşitliliğimiz yok bu konuda. Irak'ta ve bölge ülkelerinde meydana gelen sorundan dolayı yoğun da bir yatırım olmuş, çok ciddi artış var, açılış konuşmamda bunları ifade ettim, şimdi, böyle bir sıkıntı yaşıyor.

Sendikalarla ilgili, TMO lojmanlarıyla ilgili bir şeyden bahsedildi. Bu konu eğer mahkeme kararı değilse bir ayrımcılık söz konusuysa ben uzun yıllardır Parlamentodayım arkadaşlar, on altı yıldır buradayım, sekiz dokuz yıldır ben bakanlık yapıyorum, bütün sendikalarla, bütün sosyal kesimlerle irtibatım var, diyalogum var, hiç kimse diyemez ki "Burada bir ayrımcı tutum takınmıştır." diye. Bütün ilişkilerimizde şeffaf, açık ve net bir tavır sergilemişiz. Size söylüyorum eğer böyle bir ayrımcılık söz konusuysa buna sebep olanlar kimse de onlarla çalışmayacağımızı bilmenizi istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Fazla bir şey söylemedim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, ben cevaben söylüyorum, böyle bir şey söz konusu olamaz anlamında söylüyorum.

Şimdi, yine Kadim Bey ve Mehmet Bey birlikte değindiniz "Dünyanın en pahalı etini yiyoruz." bu doğru değil. Çok örnekleri olduğu için ona vaktimiz olmadığı için giremiyorum ama Avrupa Birliğinde üretilen kırmızı etin yüzde 73'ü domuz etidir. Sığır, manda, koyun, keçi etinin üretimi Avrupa'da toplam 8,3 milyon ton, domuz eti üretimi 22,4 milyon ton. Toplam 30,7 milyon ton. Dünyada üretilen kırmızı etin yüzde 58'i domuz etidir; sığır, manda, koyun, keçi eti üretimi 81,6 milyon ton, domuz eti üretimi ise dünyada 113 milyon ton. Dolayısıyla, domuz eti hariç kişi başına düşen kırmızı et miktarı dünyada 11 kilogram, AB'de 16, Türkiye'de 13 kilogramdır.

KADİM DURMAZ (Tokat) – O da onların kırmızı eti Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, ben ülkemizi ilgilendirdiği için söylüyorum, arkadaşlar...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Kırmızı et bazıyla baktığımız için.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Zaten onu veriyorum ben, rakamı veriyorum da şimdi, ülkemiz açısından bunu değerlendiriyorum. Yani o nasıl karşılıyor, onların durumu ülkemizden biraz daha farklılık arz ettiği için onu ifade etmek için söylüyorum.

Yine Mehmet Bey küçükbazla ilgili... Keçi yetiştiriciliğini her yerde biz aynı düzeyde destekliyoruz, Mersin'de başka, Antalya'da başka, böyle bir şey söz konusu değil. İşte anaç keçi desteği 22 TL, süt primi 20 kuruş gibi destek kalemleri var, ayrıntıya girmiyorum. Bir ayırım yok, onu söyleydim.

Yine "Antalya teşviklerden niye yararlanamıyor?" bu TKDK'yla ilgili. Şimdi, tek bir merkezde topluyoruz, kırsal kalkınmayla TKDK, IPARD'ı tek bir merkezde alıyoruz ve bu çerçevede 42 il IPARD'dan bugüne kadar yararlanırken geri kalan illerin de aynı koşullarda kırsal kalkınmadan yararlanacaklarını burada belirtmiş olalım.

Rusya konusunda, Rusya'ya tarım ürünleri ihracatımız 2015 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 10 azaldı. Yani 2014 yılında 1 milyar 137 milyon dolar, 2015'te 1 milyar 18 milyon dolar. Büyük ihtimalle 2015'in son üç ayındaki gelişmeler etkili oldu. Bu konuyla ilgili ihracata verilen destekleri ilgililer zaten biliyor, bu konuda bakanlıklar düzeyinde çok ciddi çalışmalar yaptık ve desteklerini sağladık. Ayrıca, esas bizim meselemiz pazar çeşitlenmesi meselesidir. Bu konuda başta Çin, Güney Kore, Japonya, Tayvan hatta Brunei Sultanlığı olmak üzere, şu anda çalışmalarımız devam ediyor ve ciddi bir noktaya da, olumlu bir noktaya da geldiğimizi belirtmek istiyorum, hatta Japonya'ya greyfurt ve limon sevkiyatına başladık. İnşallah pazar çeşitlenmesi gerçekleşince -hele Çin pazarı- süt ürünleri ile ıslak ürünlerle ilgili öyle olumlu bir gelişme olur ise inanıyoruz ki ciddi bir rahatlama meydana gelecektir. Tabii ne üretirseniz üretin, üretim fazla olur pazar sorununu eğer halledemiyorsanız üretimin bir anlamı yok. Az üretim de yapsanız pazar sorunuz varsa yine sorun yaşarsınız onun için bunların hepsi birbiriyle bağlantılı, pazar çeşitliliği bu yönüyle son derece önemli.

Üretici fiyatlarıyla ilgili yine az önce ben ifade ettim. Sütün maliyeti 0,98 kuruş, 1 lira 15 kuruşa sanayiciler ile süt üreticileri anlaşılar. Şimdi, burada sütle ilgili meydana gelen durumu izale etmek için ne yaptık biz? Süt tozu desteğini verdik, süt tozu desteği 4.500 liradan şu anda ton başına, bu çok önemli bir destek. Şu anda, hızlı bir şekilde, bütün sanayiciler süt tozu için süt teminine başlamış bulunuyorlar ve inanıyorum ki bu dönemde laktasyon dönemi olduğu için iki üç ay, üç dört ay süt fazlası olacak ve bu dönemde bu süt tozu desteğiyle piyasadan yeteri kadar süt çekilecek ve bu sıkıntıyı atlattığımız olacağız. Yine bunun da biraz, tekrar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 73

ediyorum, etrafımızda cereyan eden sıcak gelişmelerden kaynaklı bir durum olduğunu ifade edeyim. Ayrıca ıslak ürünlere yani süt ürünlerine yoğurdundan peynirine kadar ihracata da bu anlamda süt tozu desteğini verdiğimiz de belirtmiş olalım.

Hikmet Ayar Bey ve bazı milletvekili arkadaşlar, özellikle bu kadrolu sözleşmeli personelle ilgili ifade ettiler. Bununla ilgili - gönül arzu ediyor ve talep ediyoruz- haziran ayına kadar yani 2014'te sınava girenlerin beklentilerine bir cevap verelim diye biz Devlet Personel ve Maliye Bakanlığı nezdinde gerekli taleplerimizi bildirdik. Hangi sayıda gıda mühendisi, hangi sayıda ziraat mühendisi, hangi sayıda veteriner ihtiyacımız var, teknikere ihtiyacımız var, bu sayıları dercettik ve az önce de milletvekili arkadaşlarımızın soruları çerçevesinde "Denetimlerin çok daha verimli, daha üst düzeye çıkarılması anlamında bu elemanlara ihtiyacımız var." diye bunları bildirdik. Kısa süre içerisinde inşallah bu neticeleri ilgili kurumlardan ve bakanlıklardan alıp yeni arkadaşlarımızın bu kervana katılmalarına gayret ettiğimizi ifade ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, yarın Maliye Bakanımız gelecek, AKP Grubundaki sevgili arkadaşlarımız söylediklerinizi duyular, yarın el birliğiyle bu şeyi buradan şey yapalım Sayın Bakanım, el birliğiyle.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, tabii.

Şimdi, diğer bir konu efendim, idari yapılanmayla ilgili olarak önemli bazı kararlar aldık. Biliyorsunuz, bizim 10 bin civarında bir Tar-Gel personelimiz vardı, 6 bin civarında da yine taşrada bulunan personelimiz var, bunlar toplam 16 bin personel. Aslında, biz İŞKUR'da güzel bir uygulama yapmıştık, yine yüce Mediste bu düzenlemeyi birlikte çıkarmıştık, her işletmeye bir iş ve meslek danışmanı uygulaması koyduk. Şimdi, 16 bin personelimiz var -ki orada 4 binle Türkiye'yi gerçekten kontrol etmişik, şimdi 16 bin- 16 bin personelle her işletmenin her bitkisel üretim ve her hayvansal üretimde mutlaka teknik bir elemanın sorumlu olduğu bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Şu anda bu taksimatlar yapılıyor.

Ayrıca, Bakanlığımız bünyesinde bulunan müşavir kadrolarına da her ilden sorumlu bir veteriner bir de ziraat mühendisi olarak bütün rakamlar, bütün istatistiki veriler aylık olarak güncellenecek ve bunlar elektronik ortamda kamuoyuyla paylaşılacak. Dolayısıyla, hayvan doğdu mu, kesildi mi, zayı oldu mu, bitkisel üretim nedir, ne değildir, bundan sorumlu bir elemanın olduğu bir yapıya kavuşmuş olacağız.

Yine Hikmet Bey'in sorduğu soru çerçevesinde 23 bin 520 personelin bugüne kadar Bakanlığımıza alındığını belirtmek istiyorum. Bu uygulamayla tarım, evet sahada, tarlada -masada değil- bütün personelimiz, bakanı da dâhil, üst düzey yöneticileri de dâhil ve taşradaki ilçe ve il müdürleri de dâhil, teknik kadrolar dâhil herkes sahada olacak, herkes arazide olacak, orada olup bitenlere vaziyet edecek. Bu, açıkça ilk günden itibaren zaten çalışan ama daha da aktif olmaları konusunda arkadaşlarımızla paylaştığımız önemli konulardan bir tanesidir.

Efendim, yaş çay destekleriyle ilgili rakamları daha önce söyledim, zaman dar olduğu için ifade etmek istemiyorum o desteklerin ne şekilde olduğunu, zaten gerçekleştiği için hepiniz biliyorsunuz.

Fındıkla ilgili alan bazlı destek veriyoruz ve bu konuda bana izafe edilen, şunlar söylendi, bunlar söylendi değil. Şimdi, üretimle bağlantılı rekolteyle bağlantılı bir şey. Fazla olunca fiyatlarda sıkıntı oluyor ama burada bizi rahatsız eden -açıkça da bunu ifade ediyorum, ifade de ettim- bazı manipülatif hareketlerle sektör temsilcilerinin veya sanayicilerin, iş adamlarının, ilgililerin fındık fiyatlarının düşmesine neden olacak bir duruşları söz konusu ise kendilerine de söyledim, kendileri geldiler, biz bunun peşini bırakmayız dedik. Yani, üreticiyi mağdur edecek bir oyunun içindeyseler Bakanlık olarak bizim, üzerimize düşeni yapacağımızı söyledik. Ama, şu anda alan bazlı desteği veriyoruz, 9'ların üzerindeydi, geçtiğimiz hafta, geçen hafta ben baktığımda 25' di fiyat, şu anda arkadaşlar farklı şeyler söylüyorlar ama...

SEYİT TORUN (Ordu) – 9,25 şu anda Sayın Bakan.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 9,25-10,25 arasında gelip gidiyor. Yani bu olayı takip ettiğimizi...

Önümüzdeki hafta da Trabzon'dayız hem çay konusunu hem de fındık konusunu, ikisinin de yasası var.

SEYİT TORUN (Ordu) – Müdahale alımı olacak mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İkisinin yasasında da gizli kapaklı bir şey yok. ÇAYKUR'da çay yasasını görüşeceğiz, Trabzon'da veya Giresun'da, neyse, orada da fındıkla ilgili neler yapılabilir konusunu arkadaşlarımızla değerlendireceğiz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bakanım, müdahale alımı olacak mı efendim?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, şu anda alan bazlı destek uygulaması var. Şimdi, bakınız, burada çeltikle ilgili arkadaşlarımız ifade ettiler. Çeltikle ilgili de biz piyasayı takip ettik, 1.600 lira, 1.580, 1.550 civarında devam ederken 1.500'lere doğru inince biz müdahalemizi yaptık. Yani bu başka bir şey ama burada alan bazlı şu anda desteğimiz kararlaştırılmış, devam ediyor. Burada oyuncuların ne yaptığını biz izliyoruz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Efendim, fındık...

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu, lütfen müdahale etmeyin.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Gerçekten, ifade edildiği gibi bir tekel söz konusu ise ve burada üreticiyle oynanıyor ise birçok konu gündeme gelebilir, ben bunu söylüyorum. Ama böyle bir bütçe görüşmesinde fındıkla ilgili daha ileri bir şeyi söylemeyi doğru bulmuyorum çünkü ben geçmişini de biliyorum, uzun yıllardır Parlamentodayım neler yaşandığını biliyorum. Bu lisanslı depoculuk konusu fındık için de çok önemli. Bunu da ifade edeyim. Biz, TMO olarak artık depo

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 74

işinden çıkıyoruz. Şu anda çalışmalar yapıyoruz, ürün borsası kurulacak artık devlet kâğıdını alacak, lisanslı depoda ürünü olacak ve kâğıtları alıp satacak piyasanın regülasyonuna bu kâğıtlarla müdahale edecek.

SEYİT TORUN (Ordu) – Reysaş'ın depoları boş Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biz artık depo işiyle meşgul olmayacağız, bu fındık için de geçerli, diğer ürünler için de geçerli. Ürün borsası noktasına gelmemiz gerekiyor, bu konuyla ilgili ciddi çalışmalarımız var.

Yine Kadim Bey'in soruları var; "Verimli tarım arazilerinin betonlaşması..." Arkadaşlar, bu yani gizli kapaklı bir şey değil, dünyada her yıl 12 milyon hektar arazi tarımdan çıkıyor. Şu anda 1,3 milyar hektar arazi kullanılıyor ve 1 milyar aç insan var. Gidişatın gidişat olmadığını herkes görüyor, arkadaşlarımız da ifade ettiler. Önümüzdeki savaşlar gıda savaşları olacak, açlık tokluk savaşları olacak, gidişat öyle çünkü 12 milyon hektar arazi eğer gidiyorsa bunu düşünmemiz lazım. Çıkardığımız tarım yasalarıyla yıllık 100 bin hektar -yanılmıyorsa- arazi tarım dışı kalırken şimdi 40 binlere, 35 binlere geriledi ve biz bunun takipçisiyiz. Bakanlık olarak, yapılan bu çalışmalar, atılan bu adımlar gerçekten son derece devrim niteliğinde adımlar ve bunların takipçisiyiz, bunların daha minimize olması konusunda sesimizi yükselteceğimizi söylüyorum. Yoksa "Ovalarda bir şey olmuyor, Akçakale'de, Harran'da bir şey olmuyor, Bursa Ovası'nda bir şey olmuyor, Adana'da bir şey olmuyor." gibi bir yaklaşım içerisinde olmak gerçekçi bir yaklaşım değil. Var olan tabloyu biz nasıl tarım açısından kısıtlarız, tarımın lehine kısıtlarız, bu çalışma içerisindeyiz. Belki önümüzdeki günlerde ovalarla ilgili -konuşmamda ifade ettim- ovaların Bakanlar Kurulu kararıyla güvence altına alınmasıyla ilgili çalışmalarımız, yasanın verdiği yetkiler çerçevesinde atmamız gereken adımlar, ayrıca Tapu Kadastrodan tarım arazileriyle ilgili yapı ruhsatının verilemeyeceği, inşaat ruhsatının verilemeyeceğiyle ilgili düzenlemeler önümüzdeki dönem için gelecek.

Bu şap hastalığı sorusunu soran milletvekili arkadaşım burada yok.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Buradayım Sayın Bakan.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bununla ilgili cevabı yazılı olarak vereceğim çünkü ayrıntılı rakamları var. Ama şap hastalığıyla ilgili yeni bir virüs çıkar çıkmaz onun aşısının üretilmesiyle ilgili yoğun bir çalışma yapıldı ve kısa süre içerisinde üretildi, yalnız ülke içinde değil, ülke dışındaki bu hastalığa, bu virüse karşı da biz aşımızı dışarı verme noktasına geldik. Yani, bu hayvan geçişkenliği ve bizim kendi içimizdeki, yurt içindeki hayvan nakliyle ilgili yaşanan sorunlarla ilgili de ayrı bir politika geliştirdiğimizi belirtmek istiyorum kısaca.

Efendim, "İki Trakya büyüklüğünde alan ekilmiyor." Şöyle diyelim: 2002 yılında 26 milyon 500 bin hektar arazi var, tarıma elverişli. 2015'te 24 milyon arazi var. Şimdi fark 2 milyon 600 bin fakat esas sorunun incelediğiniz, irdedeğiniz zaman parçalanma sorunu olduğunu, arazinin bölünme sorunundan kaynaklandığını... 100 dönüm 10 kardeş, 10 dönüm; 10 kardeş 1 dönüm. Yani tarım alanları... İşte bu kanun gecikmeli de olsa tam can simidi gibi Türk tarımına yetiştire diye ben ifade ediyorum, Toprak ve Arazi Kullanımı Kanunu gerçekten önemli. Onun için, orada rakam "Trakya büyüklüğünde alan ekilmiyor." değil, bu bahsettiğimiz büyük ölçüde -yüzde 80'lerde- bu noktadan kaynaklanıyor. Tarım dışına çıkan alanlar, tarım arazilerinin tarım dışına çıkarılması işte bu kanunla engellendi.

Şimdi, yem bitkileriyle ilgili yine bir soru var. Yem bitkileri üretici sayısında artış var, çok ciddi artış var hem de. Genel ekim alanında artış var, mesela yem bitkileri 1 milyon 153 bin hektar üzerinde ekilirken bu 2 milyon 600'e çıkmış. Dolayısıyla, her alanda artış olduğunu görüyoruz, rakamlar ayrıntılı bir şekilde var.

"Türk tarımı çökmüştür." Hayır, bu çok insafsızca bir değerlendirme olur, doğru bir değerlendirme değil, bütün rakamlar böyle bir şeyi doğrulama değil... Aksine Türk tarımında çok ciddi bir atılım olduğunu ifade edelim. Yani, 36 milyardan 125 milyar TL'ye çıkmışsa tarımsal hasıla, bunu neyle izah edeceksiniz? Diğer rakamları, konuşmamda bir bölümünü izah etmiştim. Dünyanın 7'nci, Avrupa'nın en büyük tarım ekonomisi noktasında olduğumuz da tescilli bir gerçektir.

Yine, hayvan sayısı büyükbaş 9,8'den 14 milyona, yüzde 42 artış var, küçükbaşta da aynı şekilde artışlar var. Kırmızı ette 420 bin tondan 1 milyon tona çıkmışız. Süt üretiminde 8,4 milyondan 18,5 milyona çıkmışız. Dolayısıyla rakamlar o şekilde bir bakışı doğrulamıyor.

Mevlüt Karakaya Bey et, süt ve ekmekle ilgili değerlendirmeler yaptılar. Ben de çok 2002, 2000 mukayesesi yapıyorum, aradan on beş yıl geçmiş, tekrar ben oraya dönme anlamında değil ama birkaç rakamın izah edilmesi açısından bu şekilde yüzlerce rakam verilebilir, birkaç rakamdan ibaret bir değerlendirme yaptım, sırf konunun aydınlığa kavuşması açısından. Onun için, sütle ilgili, etle ilgili o değerlendirmeleri ve desteklerimizi açıklamış oldum. Süte de çok ciddi destek verdik, ekmekle ilgili görüşlerimiz çok net, etle ilgili... Bunların tümü tüketiciyi ve üreticiyi korumaya dönüktür ve inşallah, bunu başaracağımızı heyet görecektir.

Tarım ürünlerinde Mevlüt Bey bazı mukayeseler yapmıştı. Bakınız, o kadar mukayeseler var ki mesela bir rakam olsun diye söyleyeyim. Bir traktör alacak vatandaşımız, çiftçimiz, 2002 yılında 65 bin kilogram buğday satması gerekiyordu, şimdi 44 bin kilogram buğday satması gerekiyor. Yani, çok mukayeseler var ama onlara girmeyi zaman açısından... Mesela, buzdolabı satın alacaksa 2002 yılında 4.500 kilogram buğday satacak ama 2015'te 2.061 kilogram buğday satarsa bir buzdolabını alabiliyor.

Tarımsal desteklerin maliyeti karşılama oranına baktığımız zaman, üreticilere verdiğimiz tarımsal desteklerle buğday maliyetinin yüzde 26'sının, arpanın yüzde 30'unun, dane mısırın maliyetinin yüzde 12'sinin, kırmızı mercimeğin yüzde 30'unun, pamuğun maliyetinin yüzde 53'ünün, soyanın maliyetinin yüzde 54'ünün desteklerle karşılandığını belirtelim.

Orhan Sarıbal Bey "tarıma bütüncül politikayla yaklaşılmalı." Eyvallah, zaten biz o şekilde bakıyoruz. Stratejik ürünler üretilmeli, aynen üretilmesiyle ilgili şu anda destek politikalarımızı gözden geçiriyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 75

Küçük aileye destek: Şu anda, hayvan desteklerimizi gerçekten bu işi yapan ailelere ve kişilere vermekten yanayız çünkü onlar bu mesleği meslek edinmiş doğar doğmaz, bu mesleğin içinde büyümüşler; hatta bedelsiz bile verme noktasında çalışma yapılması gerektiği noktasındayız. Yani, o işletmelerin yüzde 50 hibelerle ahırlarının yapılması, hayvan destekleriyle birlikte, sağlıklı bir kontrol sistemiyle hayvancılığı daha da iyi bir noktaya bu şekilde taşıma imkânımız olacaktır.

“Yemde KDV faydalı oldu mu?” Bu da tartışılıyor. Evet, yemde KDV’yi yüzde 8 indirdik, bir gün geçmeden yüzde 8 yerine geldi.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Daha fazla zam geldi.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, diyorsunuz ya “Efendim, ette niye böyle diyorsunuz, ekmekte niye böyle diyorsunuz, fındıkta niye böyle diyorsunuz?” Tablo bu. Biz bunu üretici için indirelim diye bu KDV düzenlemesi geldi. Bunun böyle olacağı noktasında Tarım Bakanlığı olarak biz direkt üreticiye verilmesinin doğru olacağı inancındayız, hâlâ o görüşümü söylüyorum ve burada ısrarımızı sürdürüceğiz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Tek bir ayrıntı...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir dakika...

Bu yanlışlık üreticiye yapıldı, üreticinin burada bir menfaatinin –yemde- olmadığı çok net bir şekilde ortaya çıktı.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, bir tek ayrıntı gözden kaçıyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, ben bunları... Bakın, tarım politikamız hepimizi ilgilendiriyor.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ama bakın...

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen, müdahale etmeyin.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Farklı bir nokta.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Burada arkadaşlarımız ifade ettiler -iktidarıyla muhalfe etmeye- doğruları yapalım, evet, doğruları yapmak durumundayız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Katkı sunacağım, bir şeyi gözden geçiriyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen, bakın, istirham ediyorum... 420 dakika konuşuldu.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bakın, melas kırması unutuldu o kanun çıkarılırken yani bundaki KDV duruyor Sayın Bakanım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Var, efendim, var, notlarımızda var efendim, söyledikleriniz var.

Şimdi, bir de şu söylendi: “Avrupa Birliğinde çiftçilere, tarıma bütçelerinin üçte 1’i ayrıldı.” AB 28 ülkede, destek miktarı 60 milyar euro. AB gayrisafi yurt içi hasıla değeri 13,5 trilyon avro, oran 0,44. Yani genel bütün destekleri içine alıyorsa onu bilemiyorum ama tarımsal desteklere baktığınız zaman tablonun farklı olduğunu görürsünüz.

Mehmet Ali Cevheri Bey, Urfa’yla ilgili Urfa’nın yerli ve köklü bir ailesinin üyesi olarak son derece önemli değerlendirmeler yaptılar. Ben de 2 dönemdir Urfa Milletvekili olarak Urfa’da olup bitenleri, gelişmeleri yakinen takip ediyorum. Burada toprak koruma kurulu yok çünkü Şanlıurfa’da. Tek ildir 81 il içerisinde, tümüyle toplulaştırma kapsamında Şanlıurfa. Tümüyle toplulaştırma kapsamında olduğu için, bu konuda toprak koruma kurulu yok. 2017 yılında, Mehmet Ali Bey, toplulaştırma işini bitireceğiz. Oraya özel bir ekip görevlendirildi çünkü şu andaki toplulaştırmanın yüzde 50’si Şanlıurfa’da. Dolayısıyla, buraya özel bir şube kuruldu ve yoğun bir şekilde, arkadaşlar, 2017’nin ortalarında Şanlıurfa’daki toplulaştırma işini kökten bitirmiş olacağız.

Sayın Bekaroğlu birçok değerlendirme yaptı. Konuşmalarımıza atıfta bulunarak efendim, şunu da söyleseydiniz, şunları da söyleseydiniz şeklinde değerlendirmeler yaptılar. Doğrudur, zaman olmadığı için ayrıntılı konuşmadık ama mesela şunu söyleyeyim: 2013 yılında saman ihracatımız 1 milyon 358 bin ton, ithalatımız 64 bin ton; 2014’te ihracatımız 20.058 ton, ithalatımız 4.600; 2015’te ihracat 22 bin ton, ithalat 4.600. Yani, saman şeyini verecek olursak olumsuz değil, tam tersine olumlu bir seyir olduğunu görürüz.

Yine, mesela şunu ifade edelim: Et üretimiyle ilgili olarak 2002’de 420 bin ton et üretiyoruz, 2012’de 915 bin ton üretiyoruz ama 2014 yılında 1 milyon ton et üretiyoruz yani rakamlar yıllara göre olduğu için hepsini saymıyorum. Mesela diğer bir konu, Türkiye’de -kırmızı et ve süt üretimi- 2000 yılında kişi başı süt tüketimi 144 kilogram, kişi başı et miktarı yüzde 7,24 yani 7 kilo 24 gram; 2002 yılında 6 kilo 10 gram, 2015’te de 12 kilo 97 grama geliyor yani 2000 yılını baz alırsanız 7’den 12’ye kadar geliyor.

Yıllar itibarıyla büyük ve küçükbaş hayvana baktığınız zaman, 1984’te bizim küçükbaş hayvan varlığımız 53 milyon 400 bin, şimdi 41 milyon 900 bin; ama 2002’de 31; 2003’te 32; 2004’te 31 yani 1984’teki küçükbaş hayvan varlığımız 53 milyon 400 bin. Ama 1990’lı yıllardan itibaren bir gerileme olmuş, şimdi tekrar 2011’den itibaren 41.900, 42 bine doğru bir yükseliş var küçükbaşta.

Aynı şekilde büyükbaşta bakıyoruz: 1984 yılında 13 milyon hayvan varken şimdi 14 milyon 100 bin hayvan var. Arada inişli çıkışlı yıllarımız var.

Yine, yıllar itibarıyla karma yem üretiminde de 2006 yılında 7 milyon 467 bin ton genel itibarıyla yem üretilirken şimdi 20 milyon ton yem üretiliyor. Bu rakamları çoğaltmak mümkün.

Çayla ilgili değerlendirmemiz oldu. Çayla ilgili değerlendirmeyi açık, şeffaf ve ayrıntılı bir şekilde Rize’de yapacağız. Yasal düzenleme nasıl olarsa kamuoyu da bunu duyacak, görecektir; gizli saklı bir şey olmadığını söylemek istiyorum.

Ahmet Yıldırım Bey, sütle ilgili değerlendirmeler yaptığımız için tekrar o konuya girmiyorum. Muş’ta TİGEM arazisiyle ilgili bazı değerlendirmelerde bulundular. Ben arkadaşlardan ayrıntılı bir şekilde bilgi aldım. Özellikle “Alpaslan 2 Barajı”ndan sonra çalışan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 76

sayısı artarak..." Bu konularla ilgili, bahse konu durumların doğru olmadığı şeklinde ayrıntılı 2 sayfalık bir bilgi var. Uygun bulursanız TİGEM Muş'la ilgili değerlendirmeyi yazılı olarak arkadaşımıza göndermek zaman açısından daha doğru olur düşüncesindeyim.

Yine, kırsal kalkınmayla ilgili olarak, Muş'la ilgili son dört yılda verilen destekler 6,1 milyar liradır. Yani IPARD-1 3,5 milyar liralık bir desteği içeriyor, yaklaşık 1 milyar euro. 50 bin kişiye istihdam sağlandığı, IPARD-1'le ilgili olarak Avrupa Birliği tarafından da teyit edilen bir durum yani 6,1 milyarlık yatırım.

Yine, Ahmet Yıldırım Bey "Süt ithalatı teşvik ediliyor." diyor. Bu, doğru bir bilgi değil yani süt ithalatı değil, süt ihracatı teşvik ediliyor, çiğ süte ve süt tozuna verdiğimiz desteklerle.

İsmail Ok Bey, et ithalatıyla ilgili sorun... Bakın arkadaşlar, bu mesele... Ben istirham ediyorum. Bu mesele gerçekten hepimizin, ülkenin meselesi. Burada fikirlerin tümüne açığız ama böyle, yüzeysel... Efendim, "Bakan çıkmış demiş ki 32 olsun." Böyle bir yaklaşım içinde değiliz biz. Biz bir taraftan tüketiciyi düşünüyoruz, bir de bu hayvansal varlığı üretenleri düşünüyoruz yani üreticileri düşünüyoruz. Ne üretenler üretimden çıkmalı ne de tüketici mağdur olmalı. Böyle başlayıp hayvan varlığımızı artırmamız gerekiyor.

Hayvan varlığına göre kaba yem ihtiyacı ve içeriden karşılanma oranı 2000 yılında yüzde 33,4 milyon ton üretim ihtiyacın yüzde 67'sini karşılarken 2014 yılında 59,3 milyon ton üretim yapılmış, ihtiyacın yüzde 94'ünü kaba yemde karşılar noktaya gelmişiz.

Evet, sütle ilgili değerlendirmeyi yaptık.

Faruk Çaturoğlu Bey Karadeniz'de ot ilacı kullanımı ve arıların tarım ilacından etkilenmesi konusunu gündeme getirdiler. Karadeniz'de ot ilacı kullanımı Bakanlığımızca yasaklandı. Daha çok denetim yapılmakta ve ot biçme makinesi desteklenmektedir. Arıcılığın korunması için de ilaç kullanımı daha hassas bir şekilde takip edilmekte ve ilaçlamadan yedi gün önce arıların uyarılması zorunluluğunu getirdik.

Lisanslı depoya değindiniz. Lisanslı depo desteklerimiz var yüzde 50 düzeyinde ve lisanslı depo, önümüzdeki dönemde gerçekten yasanın çıkışı amacına uygun bir şekilde görev yapmaya başlayacak.

Yine Faruk Bey tarımsal ürün işleme ve depo yapımına desteği söylemişler, soğuk hava depolarıyla ilgili. Ona yüzde 50 hibe desteği veriyoruz. 2006-2013 yılları arasında da 5.640 tesise 1,2 milyar da destek vermiş buluyoruz.

IPARD verileriyle ilgili bir sorusu var: "Her ile yaygınlaşması..." Onu yapacağımızı az önce söyledim.

Yine Faruk Bey "Karabuğday da dâhil olmak üzere tüm tohumlarımızın tohum yem bankasında muhafazası..." Bunların hepsinin yapıldığını ifade edelim ve tohumculukta gerçekten ciddi bir noktaya geldiğimizi bir kez daha ifade etmiş olalım.

Patates üretimimiz 2015'te 4,7 milyon ton; 4,4 milyon ton da tüketim var, arada yaklaşık 400 bin ton bir üretim fazlası söz konusu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakanım, bizim orada 800 ton depoda duruyor, nasıl olacak?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Üretim ve tüketim bu. Bu konuda arkadaşlarla görüşmelerimizi yaptık. Bu arz fazlasıyla ilgili yapılabilecek ne varsa Konya toplantımızda arkadaşlarla değerlendireceğimizi kendilerine ifade ettik.

Okan Gaytancıoğlu yine et fiyatlarına değindiler. Bir de özellikle Bakanlık yapılanmasıyla ilgili, Müsteşar ve Bakan Yardımcısıyla ilgili konuya değindiler. Arkadaşlar, yani bence "Âyinesi iştir kişinin.", bakmak gerekiyor, ne yapıldığına bakmak gerekiyor, ne yapacağız bakalım, herhâlde bir süre vereceksiniz. Var mı, yok mu; işler iyi gidiyor mu, gitmiyor, ona bakmak gerekiyor. Olaya yalnız teknik boyutuyla değil... Çok değerli teknik arkadaşlarımız var hep arkamızda; genel müdür düzeyindeki arkadaşlar hep teknik arkadaşlardır, il müdürlerimiz hep teknik arkadaşlardır. 5 bin, 10 bin, az önce bahsettiğim 16 bin teknik arkadaş arazinin her yerinde, Bakanlığın her kademesinde bulunuyor. Ama hiçbir zaman unutmayın ki bir işin işletme yönü de vardır. TMO diyorum, lisanslı depo yapacaksınız diyorsunuz; et, süt fiyatları diyorsunuz, dünya piyasaları diyorsunuz yani olayın işletme boyutu ile teknik boyutlarını birleştirip birlikte hız almamız gerekiyor, bunu ifade etmiş olayım. Belki başka sorunuz da var; et, çeltik değinmiş olduk, evet.

Yine, Okan Gaytancıoğlu'nun meraların iyileştirilmesi... Bunu konuşmamda ifade ettim. Meraların ıslahıyla ilgili önemli mesafeler almış bulunuyoruz, çalışmalar devam ediyor. 2016 yılında 525 bin dekar alanda mera ıslahı projesi uygulayacağız.

Meraların kiralınması: Sadece hayvancılık yapmak şartıyla ihtiyaçtan fazla meralar kiralınmaktadır. Islah etmek şartıyla da meraları kiraya tutma imkânı var.

Nimetullah Erdoğan Bey, bölgede boşaltılan köyler... Şimdi, yalnız bölge meselesi değil, Türkiye'de kırsaldan kente geliş var. Bu geri dönüş zor bir olaydır ama bu imkânları oluşturmamız gerekiyor. Ben inanıyorum ki bu imkânları oluşturduğumuz zaman gelir düzeyinin çok daha iyi olduğunu gören gençliğin geri dönüşü olacak.

Bu 30 bin TL... Ağırlıklı olarak biz gençlere bu 30 bin TL'nin hibe olarak verilmesini, proje karşılığı hibe olarak verilmesini, hayvancılık sektöründe değerlendirilmesini ağırlıklı olarak önemsiyoruz ama bitkisel üretim projeleri, tıbbi aromatik bitkiler gibi birçok alanda da olabilecek. Ama ağırlıklı olarak kırsalımızda, köylerimizde hayvancılığın yaygınlaştırılması noktasında, "Haydi köyümüze geri dönelim." anlamında bir dönemi başlatmak istiyoruz.

Sayın Gülay Yedekci, tarım arazilerinin tarım dışına çıkarılması... Bunu az önce ifade ettik. Bir şey sordular, Sayın Yedekci dediler ki: "Bursa, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ'da, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu yürürlüğe girmesinden sonra ne kadar arazi tarımdan çıktı, izin verilen arazi ne kadar?" Bursa'da 8.764 hektar, izin verilen alan 5.900, izin verilmeyen alan 2.798; Edirne'de 4.409 toplam talep edilen, 1.780 verilen, 2.600'ü verilmeyen; Kırklareli'de 3.100, 2.200'e veriliyor, 838'ine verilmiyor;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 77

Tekirdağ'da 3.200, 745' ine veriliyor, 2.500' üne izin verilmiyor. Bunların içeriklerine bakmak gerekiyor. Rakamlar istendiği için ben de ifade etmiş oldum.

Yine, Sayın Gülay Yedekci'nin etle ilgili, sütle ilgili soruları var, bunları konuştuk.

Nursel Aydoğan Hanım'ın bir sorusu işte, bu gıda denetimiyle ilgili 5.151 personel ile 734.862 denetim gerçekleştirdik. Bu konuda en ufak bir taviz söz konusu değil. Yeni alacağımız personelle birlikte daha da güçleneceğiz inşallah ve tavizsiz bir şekilde sağlıklı gıdaya erişim noktasında çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Yine Hollanda'yla ilgili bir atıfta bulunuldu. Hollanda ürettiği ürünü ihraç etmiyor, onu ifade edeyim. Hollanda'nın tarımsal hasılası 14,5 milyar dolar ama tarımsal ithalatı 70 milyar dolar, tarımsal ihracatı da 108 milyar dolar. Bu neyi ifade ediyor? Tabii, söylemeye bile gerek yok. Yani toplam tarım hasılası 14,5 milyar ama ihraç ettiğine bakıyorsun, 108 milyar. Demek ki alıyor, mamul madde olarak piyasaya sunuyor.

Şimdi, Şükrü Erdinç Bey, evet, Adana'ya teşekkür ediyor, son derece güzel, üç gün Adana'da bölge toplantısı gerçekleştirdik. IPARD'la ilgili, Adana'nın olmadığını söylediler. Az önce bahsettim, o açığı gideriyoruz, şimdi tek merkezden bunlar yapılacak. Lisanslı depoculuktan bahsettiler, lisanslı depoculuk gerçekten Türk tarımı açısından büyük bir kazanç olacak ve ürün borsasıyla birlikte, ayrıca arkasından sözleşmeli tarım ve ürün planlamasıyla birlikte de yeni bir dönem, yeni bir çığır açılmış olacak.

Alpaslan Kavaklıoğlu Bey'in değerlendirmelerinde il müdürlüğüyle ilgili bir talebi oldu. Bu konudaki kaynaklarımız sınırlı ama aciliyet durumuna göre, hangi ilin, hangi ilçenin tarım il ve ilçe müdürlüğüne ihtiyacı varsa o aciliyet durumuna göre, önemine göre değerlendirme yapıp o imkânları o şekilde değerlendireceğiz.

Ali Akyıldız Bey, evet, Sivas'ta ESK (Et ve Süt Kurumu) ile ilgili, inşallah yakın zamanda, 2016 yılında açacağımızı belirtmek istiyorum. Et ve Süt Kurumunu yaygınlaştırmadan yana olduğumuzu da belirtmek istiyorum. TİGEM Ulaş Devlet Üretim Çiftliğiyle ilgili, TİGEM'le ilgili, damızlık ve tohum üretimini veya yem üretimini, yerine göre, coğrafyasına göre buradaki imkânları yoğun bir şekilde değerlendireceğimizi belirtmek istiyorum.

Yeni dönemde, 1/1/2017'de desteklemeler daha farklı bir şey olacak. Burada havza bazlı alan desteğine geçiyoruz. Yani bu doğrudan gelir desteği değil, alan olacak. Hem Avrupa mevzuatıyla uyum açısından bu doğru bir yaklaşım hem de yıllardır çalıştığımız havza bazlıya geçişle ilgili önemli bir adım olacak.

Mustafa Savaş Bey IPARD-2'yle ilgili bir değerlendirme yaptılar, onları ifade ettim.

Kemal Zeybek Bey etle ilgili ve şap hastalığıyla, şap virüsüyle ilgili, üreticiyi korumakla ilgili değerlendirme yaptılar. Biz şap aşılarını biliyorsunuz yılda 2 kez yapıyoruz, yani altı ayda bir bu şap aşıları oluyor ama yeni bir virüs söz konusu olduğu zaman da onun aşısını bulacaksınız.

Bayburt'a da selamımızı gönderiyoruz, Bayburt'la ilgili Şahap Bey değerlendirme yaptılar.

Kemal Zeybek Bey yine "Samsun'da tarım alanları azalıyor." dedi. ÇATAK Projemizi uyguluyoruz orada. 27 milyon liralık, 206 bin dekar alanla ilgili o proje uygulamasını gerçekleştirdik.

Bülent Kuşoğlu Bey, Bakanlığımız gerçekten tarım alanında önemli merhaleler katetti yani dünüyle bugünüyle, inşallah yarınıyla da yeni başarılarla imza atacağız. Dolayısıyla gelişmelerin, Bakanlık açısından, tüm verilere baktığımız zaman son derece olumlu olduğunu, başarılı olduğunu burada Bakan olarak ifade etmem gerekiyor, işin içinde birisi olarak.

Şimdi, birçok konuya değindiniz. Burada dediniz ki: "OVP'de tarım sektörü neden yer almıyor?" Bir sorunuz buydu. OVP makroekonomik göstergeler kapsamında üç yıllık bir mali, ekonomik programı içermektedir. 2014 yılına kadar aslında sektörel göstergelere yer veriliyor idi, 2014'ten sonra verilmeme kararından dolayı bu ayrıntıları orada bulamadınız, yoksa başka bir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Efendim, bu konu için önemli bir belge, yol gösterici, olması gerekir.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşte, ama 2014'te böyle bir karar neticesinde bu şekil aldı belge. Onun için, başka bir şey değil yani tarım niye yok değil, diğerleri de yok, sektör bazında diğerleri de yok.

Yine "2016 Yılı Programı"nda verilen tarımsal destekleme rakamları ile Bakanlığımızın verdiği rakamlar neden uyumlu değil?" dediniz. Burada da 2014 yılı kesin hesap yılı oluyor, veriler öyle; 2015 yılı ise harcama tahmini çerçevesinde, 2016 ise program tahmini çerçevesinde olduğu için farklılıklar oradan geliyor ama 2014'le ilgili bir farklılık söz konusu değildir.

Yine, bu Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi 2014 yılında Resmî Gazete'de yayınlanarak çalışmalarına başlamış; birçok tedbirler almış, yazılı olarak sizlere onları takdim edelim. Son bir toplantıya ben de Bakan olduktan sonra katıldım. Bütün bakanlıkların üzerine düşen sorumluluklar var. Zekeriya Bey'in dediği gibi bir geçişkenlik var, burada da birçok konu var. Gümrük Bakanlığı ticaretten dolayı ilgileniyor, hallerle ilgili, lisanslı depolarla ilgili; kimi Tarım Bakanlığını ilgilendiriyor, kimi Maliye Bakanlığını ilgilendiriyor. Bu özellikle tarladan rafa veya tarladan pazara zincirinde yaşanan sıkıntılar üzerinde komisyonun yoğun bir tespit ve çalışmalarının olduğunu kısaca belirtmiş olayım.

Bu Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne 1,5 milyon TL borç verilmesi var, bir paranın aktarıldığından bahsedildi at yarışlarından, öyle değil mi? Evet, özel hesaptan aktarılmış. Doğrudur, aktarılmış ama bu Van depreminde meydana gelen bu felaket sonrasında, bölgede bulunan hayvan yetiştiricilerinin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yapılmış. Neye dayanarak yapılmış? Bu 6132 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesinde diyor ki: "Bu hesapta -Jokey Kulübünün hesabında- biriken para, at ıslahı ve tesisleri ile hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca sarf edilir veya yarış müessesesine sarf ettirilir." Buna dayanarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Usulü öyle değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 78

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O, tabii, depremde yaşanan felaket büyük bir felaket Van’da, Allah bir daha göstermesin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Deprem 2014’te olmadı ki.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu aktarım olmuş, daha sonra da hayvanlar açıkta kalmış yani Van’da ağıllar, ahırlar yıkılınca onlara bir anlamda prefabrik bir ahır yapımı için o kaynak aktarılmış.

ERHAN USTA (Samsun) - Geri de alıyorsun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, tabii, daha sonra yine geri alınmış, orada kalmamış yani ödenmiş.

At yarışları ve özel hesabın yönetimine ilişkin değerlendirmeler: Bu 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun’da at yarışının bedeli mukabilinde devredileceğine ilişkin bir düzenleme bulunmadığından, yarışlar TJK’ya bedelsiz olarak Bakanlar Kurulu kararıyla devredilmiştir. Bu işlem 1953 yılından beri devam eden bir işlem, yani bugün olan bir hadise değil, 1953 yılında bu düzenleme bu şekilde yapılmış, yani TJK’ya devredilerek bugüne gelmiş.

Yarışlardan elde edilen gelirlerden yasal kesintiler yapıldıktan sonra 2015 yılı için yüzde 3 kamu payı olan 130 milyon TL, 2014 yılında da 40 milyon TL özel hesaba aktarılmış. At yarışlarının düzenlenmesi konusu özelleştirme kapsamında değerlendirilmektedir, bu hesap Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından da denetlenmektedir. Burada başka bir sorun söz konusu ise...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Özel hesapta harcamalar nasıl? Sorulan o. Hiçbir belge yok, bilgi yok diyorlar, doğru mu?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir dakika, değil. Teftişte bir bulgu yok. Teftiş yapılıyor, düzenli teftiş devam ediyor ve özelleştirme kapsamında zaten 2016’nın 12’nci ayının 31’ine kadar da bir süre var, büyük ihtimalle de özelleşebilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, araya gireceğim ama bu Jokey Kulübü meselesini böyle kolay geçiştirmeyelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kolay geçiştirmiyoruz ya.

ERHAN USTA (Samsun) – Siz 5 kuruşun kıymetini bilirsiniz, yani orada milyar dolarlık kaynak var. Yani ben tahmin ediyorum, 15 milyar dolar, en az 10 milyar dolar oradan özelleştirme geliri elde edilebilir, güçlü bir kaynak var.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşte, özelleştirmeye geçmesinde biz bir şey görmüyoruz, özelleştirme kapsamındadır. Özelleştirmeyle görüşüyoruz, alınsın. Ama, değerli arkadaşlarımızın burada kaygıları neyse, bunları çok açık bir şekilde yazılı olarak da...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Harcanmış, kaydı kuydu yok dedim, siz...

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Turhan, bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN – Hayır, müsaade edin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sorduğumuz bu. Bunun harcamasının kaydı kuydu yok, nereye gittiği belli değil.

BAŞKAN – Sayın Günel, müsaade buyursaydınız mikrofونunuzu açacaktım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, varsa...

BAŞKAN – Sayın Bakana yetiyor da ama stenograf arkadaşlara yetmiyor, onlar ne olacak?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Duyar, duyar.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani burada benim şu anda edindiğim bilgi, aldığım bilgi, denetime açık, denetimleri yapılmış, en ufak bir usulsüzlükle ilgili bulgu söz konusu değil. Bu uygulama 1953’ten beri gelen bir uygulama ve zaten Özelleştirmeye devriyle ilgili noktada olduğu bir tablo.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Özel hesaptan harcamayı soruyoruz, belgesiz harcama, nereye gitmiş diye soruyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani bununla ilgili belge isteniyorsa verelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani milletin harcama kaydı kuydu var, tahakkuku var, nizamı var, bunun...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam, o çerçevede oluyor zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayıştay raporunun orasını okuyun, bana yazılı olarak...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Getirin, okuyalım, bunu açıklığa kavuşturalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O miktar olarak büyük olduğu için...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben ilave süre vereceğim size.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, bir oylama yapalım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Oylama mı var? Ben de dedim ne oldu.

Bakın arkadaşlar, geçen yıldan devreden tutarla birlikte 2014 yılında özel hesapta toplam 173 milyon 276 bin 951 TL bulunmakta olup bunun 103 milyon 41 bin 312 TL’si 2014 yılında harcanmıştır. 2014 yılında harcanan bu tutar, kanunda belirtilen amaca uygun olarak hipodrom yapımında kullanılmış olup 70 milyon 235 bin 639 TL’si 2015 yılına devredilmiştir. Daha ayrıntılı bilgiyi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Rapordakini okuyoruz. Daha öncesi var, yatırımlarla ilgili...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam efendim yani daha ayrıntılı bilgiyi verelim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayıştaydan belki bilgi alınabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 79

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, Sayıştay da verebilir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz devam edin lütfen.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayıştay raporundan okumuşum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayıştay kabul etmedi, rapora koyduğuna göre...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayıştayla ilgili olarak da elimizde... Sayıştay Başkanlığınca Bakanlığımıza gerçekleştirilen denetim sonucunda hazırlanan 2014 yılı raporunda denetim raporu kısmında 28 adet, performans denetiminde ise 3 adet bulgu yer almaktadır. Bu bulguların 12'si 2015 yılı denetimlerinde izlenmeye alınmış, 20 adet bulguya Bakanlık olarak iştirak edilmiştir. Şeffaf, açık yani ilişkilerimiz devam ediyor.

Bülent Bey yine Bakanlığımız araç ve envanterindeki gemilerin ne işe yaradığını sordular. Bakanlığımız bu gemileri deniz ve iç sularda su ürünleriyle ilgili araştırmalarda kullanmaktadır, kaçakçılık, denetim hizmetlerinde kullanıyoruz.

Şimdi, diğer bir konuya 471 adet aracın satın alınmasıyla ilgili arkadaşların bütçe çalışmalarında yaptıkları hesaplarda... Tabii, bizim Bakanlığımızın konumu biraz farklı, her an en kırsal noktaya ulaşmanız gerekiyor. Bu yönüyle, kendi aracımız olmasıyla ilgili, envanterimize kayıtlı olmasıyla ilgili bir değerlendirme yapmışlar ama bunun daha doğru olacağı şeklinde bir karar neticesinde bu, bu şekilde olmuş. Ama, ilk etapta baktığınız zaman, ben de Bakan olarak bütçe görüşmelerinin başında olmadığım için kiralanması daha da sıcak gelebiliyor ama böyle bir karar verilmiş o dönemde. Bakanlığın, tabii ki diğer bakanlıklarla mukayese edilmeyecek gerçekten farklı, önemli, gecesi gündüzü olmayan görevleri oluyor tıpkı bir doktorun belli saati olmadığı gibi. Bu da bir yerleşim yerinde, bir işletmede ani meydana gelen bir tablo karşısında bizim personelimizin acaba böyle bir kuruma kayıtlı araç vastasıyla daha işlevsel hâlde olması mı düşünülüyordu, onu şu anda bilemiyorum ama yapılan değerlendirmede bunun daha rasyonel olduğu düşüncesiyle araç alımı gerçekleştirilecek.

Yine, bir akredite laboratuvarıyla ilgili bir sorunuz oldu, İstanbul Medeniyet Üniversitesiyle birlikte laboratuvar kurulması konusunda protokol imzalandı. Birlikte kurulacak olan laboratuvar kısa zamanda faaliyete geçecek. Sayıştay raporunda belirtilen husus yerine getirilmiş olacak. Bu husus...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – AB ilerleme raporu... Kiminle birlikte kurulacak dediniz Sayın Bakan?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İstanbul Medeniyet Üniversitesi.

BAŞKAN – Kamu üniversitesi, İstanbul'da.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Daha dün kuruldu ama ya.

BAŞKAN – Efendim, medeniyet çok köklü bir şeydir biliyorsunuz.

SEYİT TORUN (Ordu) – Üniversite olarak değil.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 64'üncü Hükümet eylem planları azlığı dediniz. Arkadaşlarımız değerlendirdiler, 23 eylemle ilgiliyiz bu 64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda. 5 adet eylem direkt Bakanlığımızda, 2 adet eylem birinci sırada ilgili olarak, 16 eylemle ilgili olmak üzere toplam 23 eylemde görevimiz var Bakanlık olarak.

Aykut Bey'in bir sorusu var şeker kotasıyla ilgili olarak. Kendileri burada yoklar herhâlde, yazılı veririz kendilerine.

Yine, Aykut Bey'in hububat, bakkalçılık, tohumculukla ilgili bir sorusu var. Burada da bakkalçılık ve bazı yem, yağ ve endüstri bitkilerinde kendi çeşitlerimizi geliştirdik. Bu ürünlerin yüzde 90'dan fazlasında yerli tohum kullanılmaktadır, kısaca bu kadar söyleyelim.

Yine, Aykut Bey'in Ziraat Bankasının Tarım Kredinin kredi kullandırma, finans maliyetlerinin yüksek olduğuyla ilgili bir değerlendirmeleri var. Biz de Ziraat Bankasıyla ve Tarım Kredisiyle şu anda çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Gerek Tarım Kredinin komisyon oranı gerek Ziraat Bankasının, aynen Halk Bankasının esnafa kullandığı kredi çerçevesinde bir değerlendirmemiz var.

Firmalardan etle ilgili bahsedildi. Varsa bir bilgi, belge yani bizim her türlü soruşturmayı, denetimi yapmaya hazır olduğumuzu herkesin bilmesini istiyorum.

"Zeytin alanları korunmamaktadır." düşüncesi doğru değil, tam tersine 2015 yılında 169 milyon adede zeytinimiz çıkmış bulunuyor, 99 milyondan 169 milyona gelmiş. Bu çok doğru bir değerlendirme olmaz "Zeytin alanları korunmuyor." diye.

Kooperatiflerle ilgili de değerlendirme doğrulamıyor, bizdeki bilgiler kooperatifçilik desteklemelerimiz 2002'de 7 binden bugün 12 binlere gelmiş bulunuyor sayısal olarak ve birçok alanda da desteklerimiz kooperatifler vasıtasıyla söz konusu.

Bihlun Hanım'ın bir sorusu, destek ödemeleriyle ilgili olarak... Evet, şöyle bir durum var: Onun için biz destekleri gözden geçirelim dedik çünkü gerçekten 11,6 milyara gelmiş bir destekleme söz konusu. Burada bu, havza bazlı sisteme, bitkisel üretime geçmemizden dolayı. Hayvancılıkta da geldiğimiz noktadan daha ileri noktaya nasıl gidebiliriz noktasında biraz böyle çok fazla serpişmiş bir destekleme politikası var. Mesela, alt desteklemelerle birlikte 53'tü yanılmıyorsa hayvancılıktaki desteğimiz. Belki bitkisel üretimimizde 60-70 civarında destek var yani kalem sayısı fazla. Bu, üretici tarafından da çok uygun bulunmuyor, diyor ki "Ne verecekseniz derli toplu verin, birkaç seferde verin." şeklinde bir talep var gittiğimiz toplantılarda. Bizdeki desteklere bir rakam vereyim: ÇKS'li çiftçinin yüzde 54'ünün aldığı yıllık destek bin TL'nin altında. Yani, şimdi, bu ve benzer bazı rakamlar var. Bunları daha derli toplu bir hâlde getirme konusunda bir çalışmamız var. Mesela, bir başka rakam: Desteklerin yüzde 40'lık kısmını 10 ile veriyoruz, Diyarbakır, Ordu, Aydın, İzmir, Konya, Urfa gibi illere destekleri...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ya, destekte bir adaletsizlik de var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 80

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, desteklemeler şöyle: Yaygın bir destekleme var ama bu desteklemenin derlenip toparlanması gerekiyor. Yani, üreticimizin de çiftçimizin de talebi bu, ne aldığını, ne zaman alacağını bilmek istiyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Hepimizin talebi bu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Mesela, diyor ki: “Bir üretim döneminde işe başlarken alıvereyim, bir de hasat mevsiminde, döneminde alayım, bitsin 2 kalemde bu iş.” Yani, bunun gibi, bunların da bu çerçevede değerlendirildiğini belirtelim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Aydın’da var, Muğla’da yok Sayın Bakan mesela, neden?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Aydın’da var, evet, işte.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Muğla’da yok.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, her yerde destek var da, destek her yerde var ama ben oransal yani oran olarak söyledi Bihlun Hanım, onun için diyorum.

Az kaldı Sayın Başkanım, çok az.

BAŞKAN – Yok efendim, vaktimiz müsait, buyurunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü yapılan denetimlerde... Taklit, taşıyla ilgili soru sordunuz. Bununla ilgili çok ciddi mücadele veriyoruz, bunu bilmenizi istiyorum.

Bihlun Hanım, rakamları vermiştim, kitapçıkta da var, ne kadar taşı, taklitte ilgili ürünleri teşhir ettiğimiz, bunların hepsini ayrıntılı bir şekilde vermiştik. Burada şöyle bir durum var: Taklit yapıyor, taşı yapıyor, cezası belli, diyelim 15 bin lira ceza var, devam ediyor. Bununla ilgili bir yasal düzenleme getiriyoruz. Bunu 2 katı, 3 katına kadar ve belli bir şeyden sonra da menetme gibi cezaları artırıcı bir düzenlemeyi getireceğiz. Çünkü bazı taklit ve taşışçıları 15 bin lira kesmiyor, demek ki daha farklı uygulamalar yapmak gerekiyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – 14 bin lira.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Zirai ilaç kullanımı... 2002 yılında 54 bin ton zirai ilaç kullanırken yüzde 27’lik bir azalma oldu, bu, 40 bin tonlar civarına geriledi. Bu süre zarfında çevre ve insan sağlığı için zararlı 182 ilaç aktif maddesi yasaklandı. 2012 yılından beri de hasat öncesi ve hasat sonrası olmak üzere ortalama 55 bin numune alınarak analizi yapıldı.

Kazım Bey’in bir sorusu var pamukla ilgili, primlerle ilgili. Primleri artırdık, biliyorsunuz 61,5 kuruşa çıkardık ve 2015’te pamuğa 1,2 milyar TL destek sağlandı.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Erdoğan geldi bu arada, onun soruları vardı.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Söyledik, hem de cevapladık.

Veli Ağbaba Bey’in kayısıyla ilgili sorusu vardı, bunlara yazılı olarak cevap verelim.

Çiftçilerin eğitimiyle ilgili de 2015 yılında 62.624 eğitim faaliyetinde 709 bin çiftçiimize eğitim verildiğini de belirtelim.

Tokat’a havaalanı istendi yahut da kargo taşımacılığı. Tabii, ilgili bakan arkadaşımızla görüşmenizde fayda var.

Lisanslı depolarla ilgili ve TMO’yla ilgili görüşlerimizi, Bihlun Hanım, söyledik, ifade ettik.

Personel alımını az önce ifade ettim.

Çay Kanunu açık, şeffaf bir şekilde değerlendireceğimizi söyledik.

TİGEM’de alınan hayvanlarda bir hastalık... Mehmet Bey, böyle bir şeyin söz konusu olmadığını arkadaşlarımız verdiler. Bir duyum herhâlde, öyle tahmin ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hastalık var yani hayvan farklı olabilir ama.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kazım Bey, çiğ süt fiyatlarıyla ilgili değerlendirmemizi yapmıştık.

Bu biyogüvenlikle ilgili bir şey vardı GDO’yla ilgili. Şimdi, Biyogüvenlik Kurulu tarafından hayvan yemi olarak kullanılmak üzere mısır ve soyanın GDO’lu çeşitlerine izin verilmiştir. Bu bizim bir kararımız yani bizim keyfi bir şeyimiz değil, Biyogüvenlik Kurulu tarafından yem olarak kullanılmasına izin verilen soya ve mısır Avrupa Birliğinde de kullanıldığı için, Avrupa Birliğiyle bu anlamda, bizim mevzuatımız daha kısıtlı, uyumlu gittiği içindir. O bilgi arkadaşlarımıza oradan ulaşmıştır.

TARİMSİ uygulamalarını açık konuşmamda ifade ettim. Narenciye’nin ve benzeri ürünlerimizin cezaevlerinde belli yerlerde mahkûmlara verilmesiyle ilgili talepler var.

Yani, Sayın Başkan, geneli itibarıyla, yüzde 90 itibarıyla cevaplandırdım. Mutlaka kalan sorular vardır. Birçok arkadaşımız söz aldılar. Bütün söz alan, soru soran arkadaşlara bir kez daha çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun efendim.

BAŞKAN – Çok çok teşekkürler Sayın Bakan.

Efendim, müsaade ederseniz, burada birkaç kere gündeme geldiği için bu lisanslı depoculukla ilgili birkaç cümle etmek istiyorum. Bu lisanslı depoculuk konusu hakikaten çok önemli. Sermaye piyasalarıyla, özellikle bu ürün belgelerinin yani lisanslı depolardan alınan ürün sertifikalarının eklenmesi sadece müstahsil yani tarım sektörü açısından değil, Türkiye’nin kendisi için stratejik olan bu sektörde finansal anlamda da sermaye piyasaları anlamında da çok büyük bir üstünlük kazanması sonucunu doğuracak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 81

Bu bakımdan ben sizin bu konudaki vizyoner yaklaşımınızı gerçekten takdirle karşıladığımı ifade etmek istiyorum. Bu konuya çok emeğimiz oldu. İnşallah, uygun bir zamanınızda o çalışmalarımızı da sizlerle paylaşmaktan ben memnuniyet duyarım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İnşallah, memnuniyetle Başkan.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, görüştüğümüz Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları, ayrıca Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Sayıştay raporu görüşmelerini tamamlamış bulunuyoruz.

Şimdi oylamaya geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutup oylayacağım.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2016 yılı bütçesi ve 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu 2016 yılı bütçesi ve 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece, gündemimizde bulunan bütçeler ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Sayın Bakanım, konuşmak isterseniz, son bir söz söylemek isterseniz...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, başta sizlere ve çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarıma ve katkıda bulunan milletvekili arkadaşlara çok teşekkür ediyorum.

Son derece önemli bir Bakanlığın bütçesini Komisyonumuzda geçirmiş bulunuyoruz, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Değerli milletvekilleri, gündemimizde yer alan diğer bütçeleri görüşmek üzere birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.47

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 82

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.17

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Bakanımız, değerli milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi Başkanlık Divanı adına saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 24'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ve Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere değerli Bakanımıza söz vereceğim ama usul yönünden...

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, özellikle Maliye Bakanımızın sorularımıza bugün saat on bire kadar cevap vereceğini söylemiştiniz ancak şu ana kadar elimize cevap gelmedi.

BAŞKAN – Doğrudur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu cevaplar sizde mi? Bir tek Çevre Bakanımızdan bir cevap geldi, sağ olsun, lütfetti ama onlar da cevap değil gerçekten. Yani, sorularımıza etkin bir cevap verilmemiş, birkaç sorumuza cevap verilmiş. Göstersem, gerçekten bir bakanın verebileceği cevaplar gibi değil.

Yarın Maliye Bakanlığımızın bütçesini görüşeceğiz biliyorsunuz. Maliye Bakanımız bütçenin bütünü üzerine sunum yapmıştı, yirmi altı gün geçti üzerinden ancak sorularımıza cevap vermedi, yalnızca icraatin içinden sunumu yaptı ve 100'e yakın soru sorduk, hiçbirine cevap vermedi. Yirmi altı gün geçtiği hâlde ve ben ısrarla, defalarca çağrı yapmama rağmen, Sayın Başkanımız defalarca Maliye Bakanlığını aramasına rağmen cevap vermedi.

BAŞKAN – Açıklama getireceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, bugünlerde yasama-yürütme-yargı arasındaki denge ve denetim mekanizmasını tartışıyoruz. Şimdi, biz yasama organıyız, siz yürütme organısınız, yargı organı. Ben yeni bir milletvekiliyim ama şunu gördüm: Yürütme yasamaya gerçekten saygı göstermiyor, bu da en açık göstergesi. Her bakanımız giderken "Sorularımıza lütfen birkaç içinde cevap verin ki biz de muhalefet şerhlerimizi buna göre oluşturalım." diyoruz ancak en başta bütçenin bütünü üzerine cevap vermesi gereken Maliye Bakanı dâhil bütün bakanlar sorularımıza cevap vermedi. Bir tek Çevre Bakanı, o da etkin cevap vermedi, onu söyleyeyim, sağ olsun.

Şimdi, önerimi söylüyorum Sayın Başkan: Yarın Maliye Bakanlığının sunumu var. Biz yasama olarak bu bize karşı yapılan saygısızlığa –"saygısızlık" diyeceğim artık, başka bir kelime bulamıyorum- bir cevap vermemiz gerekiyor. Görüşmeleri bir gün erteleyelim ve o cevaplar yarın Maliye Bakanımız tarafından bize gönderilsin, bir sonraki gün sunumunu yapsın. Çünkü, biz cevaplarımızı alamadan tekrar Maliye Bakanına nasıl soru soracağız, nasıl görüşme yapacağız? Ve Maliye Bakanı yirmi altı gün sonra sorularımıza cevap vermeden buraya gelmiş olacak. Bunu kabul etmeyelim. HDP'li olarak söylemiyorum, bir Komisyon üyesi milletvekili olarak söylüyorum ve yasama organının hâlâ iddiayla korumaya çalışan bir milletvekili olarak söylüyorum. Hepimiz bu çağrıda olalım. Bir gün erteleyelim görüşmeleri, Sayın Maliye Bakanı da sorularımıza cevap versin. Ona göre biz de hem hazırlığımızı yapalım hem de yarın dinlendim -bu gece herhâlde 5'e kadar sürecek- çalışalım Maliye Bakanlığıyla ilgili derslerimizi ve Maliye Bakanımıza ona göre sorularımızı soralım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şöyle söyleyeyim: Dün de size soru müessesesinin işleyiş biçimini ve kanun tasarısı ya da tekliflerini Komisyonumuzda görüşürken yapmış olduğumuz soru işleminin Genel Kurul'dakine benzer bir soru işlemi yaparak bir teamül oluşturduğunu ancak ne Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının ne de Komisyon Başkanlığının, bu soruları temin konusunda iyi niyetli davranmaktan başka şu ana kadar ellerinde İç Tüzük gereği herhangi bir mekanizmanın olmadığını ifade etmiştim. Sayın Maliye Bakanımızla dün ve bugün tekrar görüşme yaptık, sorular hazır fakat kendisinin, Bakanlar Kurulunun arka arkaya gelen toplantılarından dolayı soruların size kendi denetiminden geçmeden gönderilmesini arzu etmediği için bu gece hazırlanan soruları kendisi çalışacağını ifade etti. Yarın sunuma başlamadan önce, bütün sorular Komisyon üyesi arkadaşlarımıza dağıtılacak.

Onun dışında, Sayıştay ve Çevre Bakanlığından sorulara cevap geldi. Tabii, içeriğini bilemiyorum yani misafirlerimizin ya da Komisyon üyesi arkadaşlarımızın isimlerini, zarfı geldiği için, aynı şekilde imza karşılığı ben odalarına dağıtımını yaptırdım. Tabii,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 83

içeriğine ilişkin de bir şey söyleme şansına sahip değilim ama tabii, inşallah, önümüzdeki günlerde İç Tüzük çalışmalarıyla bunların belli bir sistematığa oturtulması gerektiğine inanıyorum çünkü milletvekillerimizin, Komisyon üyelerimizin sorularının cevapsız kalmasının doğru olmadığını da Komisyon Başkanlık Divanı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak da buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, şimdi siz söz vereceğim. Size sunumunuz için kırk dakika söz vereyim çünkü bitmediği takdirde tekrar bir uzatmaya gitmeyeyim. Kırk dakika içerisinde lütfen toparlayalım.

Buyurun Sayın Bakanım.

III.- SUNUMLAR (Devam)

3.- *Kültür ve Turizm Bakanı Mahir Ünal'ın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu*

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, ilgili kurumların değerli temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; öncelikle görüşmelerin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Bakanlığımız ile bağlı kuruluşlarımızın 2015 yılı bütçesi içerisinde gerçekleştirdiği, 2016 bütçe yılında planladığı faaliyetleri sizlerle paylaşmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Heyetinizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımızın 2016 yılı bütçe teklifini, ekonomik alanda Hükümetimizce öngörülen kalkınma programı çerçevesinde yeni bir sürdürülebilir kültürel kalkınma programını uygulamak amacıyla hazırladık. Hazırladığımız sürdürülebilir kültürel kalkınma programının çatısını oluşturan 7 stratejik alan belirledik, bunları Komisyonunuzla paylaşmak istiyorum. Bu stratejik alanlar şunlardır: Şehrin tarihî dokusunun ihyası, kültür alanlarının canlandırılması, şehir kültürünün zenginleştirilmesi ve tanıtımı, Anadolu medeniyet izlerinin gün yüzüne çıkartılması, kültür ekonomisi ve girişimciliğin desteklenmesi, kültür sponsorluğu sisteminin geliştirilmesi, beşerî kapasitenin güçlendirilmesi ve eğitim.

Bu kapsamda, şehirlerin dünü ve bugününün bütüncül bir yapıda korunması ve yaşatılmasını, şehir hafızasının güncellenmesi, şehrin tarihî ve kültürel mirasının ortaya çıkartılması, geleneksel ve modern sanat ile kültür girişimlerinin desteklenmesini, sanat ve sanata verilen desteklerin artırılmasını, sanatı halkla buluşturacak bir şehir kültür ve sanat yönetiminin kurulmasını hedeflemekteyiz.

Şehirlerdeki kültür girişimcileri ve kültür endüstrilerini hibe ve kredilerle destekleyerek, istihdam ve yaşam kalitesini artırmayı hedeflemekteyiz. Böylelikle ortaya çıkacak kültürel zenginlik ve çeşitlilik ülkemizin refahına, birlikte yaşama kültürüne ve toplumsal uyuma önemli katkılarda bulunacaktır. Bu hedefler çerçevesinde hazırlamakta olduğumuz kültürel kalkınma programını, kültürel eylem planı olarak önümüzdeki günlerde sizlerle ve kamuoyuyla paylaşacağız. Bu doğrultuda, GENÇDES programıyla bir ilki de başlatmaktayız. Gençlerin resim, karikatür, minyatür, ebru, heykel, seramik, kabartma, halk müziği, klasik müzik, tiyatro, sinema, opera, müzikal, kukla, gölge oyunu, orta oyunu, bale, halk dansları, roman, hikâye, şiir, senaryo gibi kültür ve sanat girişimlerinin desteklenmesi için bu yıl 50 milyon bütçe ayırdık. Diğer taraftan, turizm faaliyetlerinde doğal ve kültürel değerlerin koruma-kullanma dengesine önem vermekteyiz. Faaliyetlerimizi sürdürülebilir turizm vizyonu çerçevesinde planlamaktayız. Turizm potansiyelimizi değerlendirerek, faaliyetlerimizi ülke coğrafyasına yaymayı hedeflemekteyiz. Bu amaçla, kültürel değerlerimizi öne çıkararak ürün ve destinasyon çeşitliliğini sağlayacağız. Dolayısıyla, kültür ekonomisi ile turizmi buluşturacağız. Destinasyonlarımızı tek bir pazara bağlı kılmadan, pazar ve ürün çeşitliliğini destekleyerek, böylece kriz dönemlerinde de bugün yaşadığımız sorunların aşılması için daha etkin bir hâle getirmeyi planlıyoruz. Bu çerçevede, ülkemiz adına önemli bir proje olan Antalya EXP0 2016 ve benzeri organizasyonları da Bakanlık olarak destekliyoruz.

Bakanlığımızın 2015 yılı bütçesi ile 2016 yılı için öngörülen bütçe ödenekleriyle ilgili bilgi vererek konuşmama devam etmek istiyorum. Bakanlığımızın 2015 yılı bütçesi 2 milyar 297 milyon 536 bin TL idi. Toplam yatırım bütçemiz 579 milyon 500 bin TL olarak gerçekleşti. Bu rakamlara oransal olarak baktığımızda, 2015 yılı bütçesinin yüzde 25'inin Bakanlığımız yatırım bütçesini oluşturduğunu, geri kalan yüzde 75'inin ise Bakanlığımızın cari bütçesini oluşturduğunu görüyoruz.

Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesi ise 2 milyar 777 milyon 769 bin lira olarak öngörülmekte. Bu miktarın 759 milyon 970 bin TL'si yatırım bütçesi olarak planlanmakta. Oransal açıdan baktığımızda, 2016 yılında Bakanlık bütçesinin yüzde 27'si yatırım bütçesi, yüzde 73'ü cari bütçeden oluşmakta.

Müsaadenizle genel müdürlüklere geçmek istiyorum. Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün faaliyetleri çerçevesinde diğer genel müdürlükleri de değerlendirerek konuşmama devam etmek istiyorum.

Bakanlığımız kültür politikasının önceliği, ülkemiz coğrafyasında hayat bulmuş medeniyetlerin ürünü olan kültür varlıklarının şehir ve kültür, şehir ve insan üzerinden somutlaştırılarak korunması. Bundan sonraki süreçte bizim Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak asli önceliğimiz, kültür politikalarını şehir üzerinden somutlaştırmayı planlıyoruz. Böylelikle kimliğimize bir hafıza, o hafıza üzerinden yeni bir tasavvur ve tahayyül, onun üzerinden de kurumsal yapıların inşa edilmesini sağlamayı hedefliyoruz. İnsanlığın ortak hafızasının değerli unsurlarından oluşan ve zenginliğiyle göz kamaştıran kültürel mirasımız, aynı zamanda da Kültür ve Turizm Bakanlığına büyük bir sorumluluk yüklemekte. Bu doğrultuda, tarihimize, geleceğimize ve insanlığa karşı sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmek ve ülkemizin kalkınmasını hızlandırmak amacıyla kapsamlı bir faaliyet programı yürütmekteyiz.

Kültürel varlıkların korunmasının yanı sıra, Kültürel Varlıkları Koruma ve Müzeler Genel Müdürlüğümüzün önümüzdeki dönemde müzelerimizi, kültür varlıklarının teşhir mekânı olmalarının yanında yaşayan müze niteliğine kavuşturma çalışmalarımız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 84

devam ediyor, amacımız bu müzelerin şehrin kültürel yaşamına sürekli katkı sağlayan ve aynı zamanda, bir taraftan korurken diğer taraftan yaşayan mekânlar sağlamayı hedefliyoruz. Bu kapsamda, geleceğin kültür düzeyi yüksek, aynı zamanda koruma bilincine de sahip gençlerinin yetiştirilmesi amacıyla eğitim öncelikli bir müzeciliği hedefliyoruz. Aynı zamanda, bugün özellikle, dünyada hızla yaygınlaşan yaşayan müzeler konsepti içerisinde, özellikle okul çağındaki gençlerimizin belirli programlar dâhilinde müzelerimizle birlikte gerçekleştirdikleri uygulamalı etkinlikleri de önemsiyoruz.

Bu bakış açısıyla, hâlen Bakanlığımıza bağlı 198 müze ve 138 ören yeri ile 216 özel müze faaliyetleri devam ediyor. Müze ve ören yerlerimizi 2015 yılında 28 milyon kişi ziyaret etmiştir. 2015 yılında ülkemizde en çok ziyaret edilen müzelerimiz sırasıyla; 3 milyon 467 bin ziyaretçi sayısı ile 1'inci sırada Ayasofya Müzesi var. Yine 3 milyon 253 bin ziyaretçiyle Topkapı Sarayı Müzesi ve 2 milyon 338 bin ziyaretçiyle Konya Mevlâna Müzesi'dir. 2015 yılında, Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi ve Haleplibahçe Mozaik Müzesi, Diyarbakır Müze Kompleksinin Arkeoloji ve Kent Müzesi Bölümü ve Batman Müzesi olmak üzere 3 adet yeni müzenin açılışı yapılmıştır. Bu müzeler için 2015 yılı bütçesi de dâhil olmak üzere toplam 88 milyon lira ödenek harcanmıştır.

Ayrıca toplam 8 müze ve müze bölümleri yenilenerek ziyarete açılmış, bunlar için de toplam 21 milyon TL kullanılmıştır.

2016 yılı içerisinde yeni açılacak 12 müze ve yenilenmekte olan 6 müzemiz var. Dolayısıyla toplam 18 adet müzeyi 2016 yılı içerisinde ziyarete açmayı planlıyoruz. Yeni açılacak müzelerimiz için yaklaşık 75 milyon lira, yenilenenler için 16 milyon TL olmak üzere toplam 91 milyon lira ödenek kullanılmasını planlamaktayız.

Yapımı ve yenileme çalışmaları devam eden 25 müzemiz için toplam 65 milyon lira ödenek kullanılmış olup, 2016 yılında çalışmalara devam edilerek bütçe imkânları çerçevesinde yine tamamlamayı planlıyoruz. Ören yerlerimizin turizm hizmetine sunulması kapsamında da karşılama merkezi, satış üniteleri, yürüyüş yolları ve seyir terasları yapımları için 2015 yılı içerisinde 16 adet ören yerine toplam 28 milyon lira bütçe kullanılmıştır.

Aynı zamanda, bu çerçevede, geçtiğimiz günlerde basına da yansıyan yurt dışından iadesi sağlanan kültür varlıklarıyla ilgili de bilgi vermek istiyorum. Yasa dışı yollarla yurt dışına çıkarılan kültür varlıklarının iadesine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Bu kapsamda, 2015 yılında içerisinde Avusturya'dan boğa figürünün başı, İsviçre'den çeşitli seramik ve mimari parçalardan oluşan Knidos kökenli 10 adet eser, İznik Müzesinden alınan ve Almanya'dan iadesi sağlanan lahit parçası, Amerika Birleşik Devletleri Brauer Sanat Müzesinden 2 adet Schoenberg Koleksiyonu'ndan 2 adet el yazması ve 23 adet muhtelif eser olmak üzere toplam 39 adet eser ait oldukları topraklara geri döndürülmüştür.

Yine geçtiğimiz günlerde, Sultan II. Abdülhamid Han'a ait ve üzerinde onun tuğrasının bulunduğu atlas kumaşa işlenmiş Osmanlı Devlet Arması, Amerika'da yaşayan duyarlı bir vatandaşımız tarafından ülkemize iade edilmiştir.

Toplamına baktığımızda, 2003-2015 yılları arasında yurtdışından iadesi sağlanan kültür varlığı sayısı 3.074'ü sikke olmak üzere toplam 4.268'dir. Yürüttüğümüz bu başarılı çalışmaların sonucunda ülkemiz, Kültür Varlıklarının Kaynak Ülkeye İadesi veya Kanunsuz Alıkoyma Durumunda Geri Verilmesinin Teşviki Hükümetlerarası Komitesi'ne 2015 yılında dört yıllık süreyle ikinci kez seçilmiş bulunuyor.

Yine bu çerçevede, Kültürel Varlıkları Koruma ve Müzeler Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü faaliyetler çerçevesinde ülkemiz, 1972 tarihli UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme'ye bildiğiniz gibi 1983 yılında taraf olmuştur. Bakanlık olarak Sözleşme'den kaynaklanan yükümlülüklerle ilgili her türlü çalışmayı, Dünya Miras Komitesi'nin belirlediği format ve kriterler çerçevesinde yürütmektedir.

Yapılan bu çalışmalar neticesinde hâlen Dünya Miras Listesindeki varlık sayımız 2015 yılında listeye alınan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri ve Efes Ören Yeri'yle 15'e yükselmiştir. Aynı zamanda, Geçici Miras Listesinde yer alan Ani Kültürel Peyzajı'na ait adaylık dosyası Dünya Miras Merkezine iletilmiş olup, söz konusu adaylık 2016 yılında değerlendirilecektir.

2015 yılında Dünya Miras Geçici Listesine eklenenler: Aspendos Antik Kenti, Yıldız Saray Kompleksi; Stratonikeia Antik Kenti, Muğla; Dağlık Frigya, Uzunköprü, Edirne; İsmail Fakirullah Türbesi, Siirt; Mudurnu Tarihi Ahi Kenti, Harşena Dağı ve Pontus Kral Kaya Mezarları, Eshab-ı Kehf Külliyesi, Akdamar Anıt Müzesi.

Bizim söz konusu listedeki varlık sayımız da bu geçici listeye eklenenlerle birlikte 60'a ulaşmış durumda.

UNESCO Dünya Miras Komitesi'ne 2013-2017 dönemi için üye seçilen ülkemiz, komitenin 40'ıncı dönem toplantısını 10-20 Temmuz 2016 tarihlerinde İstanbul'da düzenleyecek; toplantı hazırlıkları Dışişleri Bakanlığı, Bakanlığımız, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu ile koordineli olarak sürdürülmektedir.

Yine, aynı, söz konusu genel müdürlüğümüzün sergi faaliyetlerine baktığımızda, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında yurtdışındaki eski eserlerden oluşan sergiler açılmakta ya da gerçekleştirilen sergilere eser gönderilerek katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda, 2015 yılında uluslararası nitelikte 5 adet sergi yurt dışında, 6 adet sergi ise yurt içinde gerçekleştirilmiş. 2016 yılında Amerika'da "Kral Midas'ın Altın Çağı" temalı bir sergiyle yine aynı ülkede "The Art of the Koran" sergisinin ve Konya'da yazma eserlerden oluşan bir serginin düzenlenmesini de planlıyoruz.

Yine, taşınmaz kültür varlıkları faaliyetleri çerçevesinde baktığımızda da 2015 yılında tespit ve tescil çalışmaları kapsamında kültür varlıklarını koruma bölge kurulları tarafından 1.223 sit alanı, 2.207 taşınmaz kültür varlığı tescillenmiş olup yıl sonu itibarıyla ülkemizde toplam 14.840 adet sit alanı, 100.749 adet kültür varlığı bulunmaktadır; korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarıyla ilgili olarak, 2863 sayılı Kanun'da belirtilen görevlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ile 35 adet Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu görev yapmaktadır. Kurullarımızda 2015 yılında 1.375 toplantı yapılmış ve 26 bin 983 adet karar alınmıştır. Kazı ve araştırma faaliyetleri kapsamında 2015 yılında 120 Bakanlar Kurulu kararlı Türk

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 85

kazısı, 36 Bakanlar Kurulu kararlı yabancı kazı, 54 müze kazısı, 21 kamu yatırım alanı kurtarma kazısı, 209 kurtarma kazısı, 86 Türk yüzey araştırması, 13 yabancı yüzey araştırması, 4 sualtı araştırması, 1 kamu yatırım alanları yüzey araştırması, 10 yüzey temizlik çalışması olmak üzere toplam 554 kazı ve araştırma faaliyeti gerçekleştirilmiş olup söz konusu çalışmalar için 36,7 milyon lira ödenek kullanılmıştır. 2016 yılında da bütçe imkânları dâhilinde çalışmalara devam edilecektir.

Aynı şekilde, yine ilgili genel müdürlüğümüzün restorasyon faaliyetlerine baktığımızda, Sur-i Sultani ve Yıldız Sarayı da dâhil olmak üzere 2015 yılında toplam 19 adet restorasyon projesi tamamlanmış olup bu projeler için 3,5 milyon TL, 63 adet uygulama işi için ise 92 milyon TL bütçe kullanılmıştır.

Bakanlığımızca ziyarete açık teşhir alanlarının çoğaltılması amacıyla, Topkapı Sarayı, Yıldız Sarayı ve Ayasofya müzelerimizdeki tarihî mekânların restore edilerek yenilenme ve korunmasına önem vermekteyiz. Bu bağlamda, 2015 yılında tamamlanan 3 adet proje için 1,5 milyon lira, 4 adet uygulama için 3 milyon lira bütçe kullanılmıştır.

2016 yılında da 13 restorasyon, 26 proje, 10 adedi ise Sur-i Sultani ve Yıldız Sarayı'nda olmak üzere toplam 50 adet proje ve uygulama işine devam etmeyi planlıyoruz.

2005 yılından itibaren, tescilli taşınmaz kültür varlıklarının projeleri ve restorasyonları için taşınmaz sahiplerine hibe desteği sağlamaktayız. Bu kapsamda, 2015 yılında 154 adet taşınmazın mülkiyet sahiplerine yaklaşık 2 milyon lira proje yardımı, 210 adet taşınmazın mülkiyet sahiplerine ise 10 milyon lira uygulama yardımı olmak üzere 12 milyon lira destek sağlanmıştır.

Kültürel Varlıkları Koruma ve Müzeler Genel Müdürlüğümüzün bütçe faaliyetlerini sizlere aktardıktan sonra, özellikle Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü ve bu çerçevede yapılan çalışmaları sizlerle ve önümüzdeki 2016 yılı için yaptığımız planlamaları sizlerle paylaşmak istiyorum. Özellikle kültür merkezleri bütün illerimizin ciddi anlamda talepte bulunduğu ve birçok ilimize şu ana kadar kazandırdığımız kültür merkezlerimizle ilgili, onların işlevselliği ve kendi illerindeki aktiviteleriyle ilgili.

Bildiğiniz gibi, kültür merkezlerimiz, her yaşta insanımızın geleneksel ve modern sanat etkinliklerine aktif olarak katıldığı mekânlar. Şehir ve kültür olgusunu pekiştiren, şehrin kültür hafızası olacak şekilde "Yaşam Boyu Kültüre Katılım Merkezleri" olarak yeniden yapılandırmayı planlıyoruz çünkü geçtiğimiz dönemde kültür merkezleriyle ilgili yaşadığımız en temel sorunlardan bir tanesi, kültür merkezlerinin özellikle hem kültürel hem sanat etkinliklerinde yoğun olarak kullanılmasına ilişkin bazı sorunlar yaşadık. O yüzden kültür merkezimizi daha çok kültüre katılımı sağlayacak ve insanların sosyalleşmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlemeyi düşünüyoruz.

İçerisinde çok amaçlı salonlar, kütüphane, müze, sergi salonları, atölyeler, müzik, bale, folklor ve halkoyunları çalışma salonları, yönetim mekânları ile teknik mekânlar bulunan 98 kültür merkezimiz şu anda faaliyette, 74 kültür merkezi bakanlığımıza bağlı olarak, 24 adedi ise yerel idarelere tahsisli olarak hizmetine devam ediyor.

2003 yılında toplam 42 kültür merkezi bulunmaktayken, 2003-2015 yılları arasında 56 yeni kültür merkezi daha hizmete açılarak büyük bir başarıya imza atılmıştır. 2015 yılı içerisinde yaklaşık 3,5 milyon lira bütçe kullanarak inşaatını tamamladığımız 8 kültür merkezini hizmete hazır hâle getirilmiş ve açılmıştır.

Ayrıca, 2015 yılında 7,5 milyon lira bütçe kullanılan 7 adet kültür merkezi inşaatını 2016 yılı içerisinde tamamlamayı planlıyoruz. Proje ve ihale çalışmaları devam eden ve 2015 yılında 34 milyon TL ödenek aktarılan Sivas, Ardahan, Konya-Cihanbeyli, Hatay-Kırıkhan ve Ordu-Ünye'de olmak üzere 5 adet yeni kültür merkezinin projelendirme çalışmaları bitiminde inşallah yapımına başlayacağız.

Bakanlık olarak çeşitli kamu kurum ve kuruluşları tarafından yaptırılmakta olan kültür merkezi ve kültür evi niteliğindeki projelere kamu desteği sağlamaya devam ediyoruz. Bu çerçevede, 2015 yılında 20 kamu kuruluşuna 15 milyon lira yatırım desteği sağlanmış olup tamamen hibe niteliğinde olan bu destek 2016 yılında da devam edecektir.

Yine bu çerçevede, başkentimize dünya standartlarında bir konser salonu kazandırmak amacıyla yapımına başlanan Ankara Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu'nun, 2016 yılında Bakanlığımız bütçesinden 105 milyon lira ayrılarak 2017 yılı sonuna kadar bitirilmesi planlanıyor.

Uzun süreden beri, bildiğiniz üzere, burası bir yılan hikâyesine dönüşmüştür. Yaklaşık buraya 150 milyon gibi para harcanmıştı. Şimdi, yeni bir düzenlemeyle burayı 2017 yılı sonuna kadar bitirmeyi planlıyoruz.

Yine Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğümüzün faaliyetleri çerçevesinde, turist sayısı ve turizm geliri şöyle bir baktığımızda, ülkemiz 2014 yılı itibarıyla dünyanın en fazla turist çeken 6'ncı ülkesi konumunda. Bu başarı, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'yla başlayan ve son on iki yılda büyük ivme kazanan politikalarımız sayesinde elde edilmiş bir durum.

Ülkemizi 2014 yılında ziyaret eden turist sayısı, 2013 yılına göre yüzde 5,33'lük bir artışla 39 milyon 811 bin kişi olmuştur. Hem dünyada hem bölgemizde yaşanan ekonomik ve siyasi sorunlara rağmen, 2015 yılında ülkemizi ziyaret eden turist sayısı 2014 yılına göre yalnızca yüzde 0,84'lük bir azalış göstererek 39 milyon 478 bin kişi olarak gerçekleşmiştir.

Turizm gelirimiz 2014 yılı itibarıyla TÜİK verilerine göre 34,3 milyar dolardır. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 2014 yılında turizm gelirinde ülkemiz dünyada 12'nci sırada yer almış, 2015 yılında ise turizm gelirimiz 31,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

A grubu seyahat acentelerine destek faaliyetlerine baktığımızda, turizm sektörünün desteklenmesi çalışmaları kapsamında, geçtiğimiz günlerde Resmî Gazete'de yayınlanan Antalya, Gazipaşa-Alanya, Dalaman, Milas-Bodrum Havalimanlarına tarifeli ve tarifesiz, İzmir Adnan Menderes ve Kütahya Zafer Havalimanı'na ise tarifesiz uçak seferleriyle 1 Nisan- 31 Mayıs 2016 tarihleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 86

arasında turist getiren (A) grubu seyahat acentelerine turistik uçak seferi başına 6.000 dolar yakıt desteği sağlanmasıyla ilgili Bakanlar Kurulu 12/02/2016 tarih ve 29622 sayılı Resmî Gazete'de yayınlandı.

Yine bu çerçevede enerji destekleri baktığımızda, 5265 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla enerji indirimi desteği 2013 yılından itibaren çevreye duyarlı turizm tesislerine verilmeye başlanmıştır.

Bu kapsamda, 2011 yılında 2.176 firmaya toplam 82 milyon lira, 2012 yılında 1.571 firmaya toplam 35 milyon lira, 2013 yılında 778 firmaya 54 milyon lira, 2014 yılında 1.062 firmaya 32 milyon lira, 2015 yılında ise 314 firmaya 12 milyon lira ödeme yapılmış olup 2016 yılında da destek verilmeye devam edilecektir.

Sağlık ve kış turizmi açısından, sağlık ve kış turizminin bizim için önemi özellikle son dönemde bizim üzerinde hassasiyetle durduğumuz hem ürün çeşitliliği hem de pazar çeşitliliği açısından büyük önem arz ediyor turizmin çeşitlendirilmesi.

Bu çerçevede, Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı kapsamında, bakanlığımızca ülke genelinde ilan edilen 73 adet termal turizm merkezi ve 3 adet kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinde termal sağlık turizmi hizmeti sunan veya sunabilecek tesislerin envanterinin çıkartılması, potansiyel tespiti ve fizibilite çalışmalarının tamamlanması için öngörülen 2016 yılı bütçemiz 1,5 milyon lira olarak öngörülmekte.

Ayrıca, program kapsamında bakanlığımızca önerilen 5 bölgede, Afyonkarahisar Ömer Gecik Termal Turizm Merkezi, Ankara Haymana Termal Turizm Merkezi, Yalova Termal Termal Merkezi, Nevşehir Kozaklı, Eskişehir Kızılınlar, bunların çevre düzeni planı, imar planı çalışmaları ile jeotermal su dağıtım projelerinin hazırlanarak yapılması planlanmakta.

Yine tahsis iş ve işlemlerine baktığımızda, bakanlığımızca Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8'inci maddesi kapsamında, kamu taşınmazlarının yatırımcılara tahsisine ilişkin iş ve işlemler yürütülmekte olup 2015 yılı içerisinde 14 adet taşınmazın tahsisine ilişkin ön izin verilmiştir. 2016 yılı içerisinde bakanlığımızca 96 adet taşınmaz 15/02/2016 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilanen yatırımcılara duyurulmuştur.

Yine, mavi bayrak çalışmaları da bu çerçevede önem arz ediyor çünkü mavi bayrak çalışmalarında ülkemiz dünyada 2'ci sırada. Dünyada ve ülkemizde turizm sektöründe halk sağlığı ve çevre korumayı esas alan mavi bayrak, bu program çerçevesinde ülkemizde de önemi her geçen gün daha da artıyor. Biz, Mavi Bayrak sayısını her yıl artırmak ve dünya turizm sektöründen hak ettiği payı alabilmek için, Bakanlığımız, Mavi Bayrak Programı kapsamında çalışmalarına devam edecek. 2015 yılı içerisinde Mavi Bayrak Projesi kapsamında 436 plaj, 22 marina, 14 yat Mavi Bayrak almaya hak kazanmış durumda.

Yine, seyahat acenteleri çerçevesinde baktığımızda 2015 yılı itibarıyla 6.433 merkez, 2.291 şube olmak üzere toplam 8.724 seyahat acentesi işletme belgesiyle faaliyet göstermekte; 2016 yılında ise 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nda yapılacak revize çalışmaları sonucu tur operatörlüğü sistemine geçmeyi planlamaktayız.

Konaklama tesisleri çerçevesinde, Bakanlığımızdan 2015 yılı itibarıyla işletme belgeli 849 bin yataklı 3.319 tesis, yatırım belgeli 313 bin yataklı 1.108 tesis, 934 hizmet tesisleriyle turizm hizmeti verilmekte. Bu tesislerin 294 tanesi Çevreye Duyarlı Konaklama Tesis Belgesi almaya hak kazanmıştır.

Yine, turizm çerçevesinde önemli genel müdürlüklerimizden bir tanesi Tanıtma Genel Müdürlüğümüz. Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerimizi 39 ülkede 44 Kültür ve Tanıtma Müşavirliği/Ataşeliği aracılığıyla yürütüyoruz. Bakanlık olarak, teknolojik gelişmelerin, kültürel diplomasi ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin, turizme ve turist tercihlerine etkisinin bilinciyle hareket ediyoruz.

Özellikle tanıtım çalışmaları son dönemde daha çok dijital ve sosyal mecralara kaymakta. Google'ın yaptığı bir araştırmada insanların tatil yerlerini seçerken yüzde 71 oranında dijital ortamı ve İnternet ortamını tercih ettikleri görülmekte ve bu doğrultuda başlattığımız tanıtım kampanyası, imaj/algi yönetimi stratejisi çerçevesinde 2015 yılında da çeşitlendirilerek sürdüreceğiz.

Burada gördüğünüz tabloda özellikle dijital ortam ve sosyal medyada yaptığımız faaliyetlerde Türkiye'nin sosyal medya takipçi sayılarının tablosunu görüyorsunuz. Bizim özellikle önümüzdeki dönem, sözünü ettiğim ürün çeşitliliği ve pazar çeşitliliğini sağlamada tanıtımımızı hem ülke tanıtımında bölgeselleştirme hem de dünya tanıtımında da Türkiye'nin tanıtımını yaparken bütüncül bir tanıtım yerine daha çok bölgesel bir tanıtımı bundan sonraki süreçte merkeze almayı planlıyoruz.

Türkiye'ye 2015-2016 döneminde yine bizim Europalia Uluslararası Kültür ve Sanat Festivalinin konuk ülkesi çerçevesinde yaptığımız faaliyetlerle ilgili de burada geniş bir bilgi mevcut.

Yine, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğüne geçtiğimizde... Yine, kütüphane konseptimizi de müze konseptinde olduğu gibi daha çok bir gençlerin sosyalleştiği yaşayan kütüphane konseptine taşımayı planlıyoruz. Çünkü gençler Millî Kütüphanemize baktığımızda şu anda gençler yoğunluklu olarak Millî Kütüphaneyi daha çok bir sosyalleşme ve ders çalışma ortamı hâline getirmelerinden hareketle biz artık kütüphanelerimizi gençlerin sadece kitapla buluştukları değil, aynı zamanda sosyalleştikleri ortamlar olarak kitap kafeler hâlinde de hizmet verecek şekilde planlamayı düşünüyoruz.

Yine, bu çerçevede önümüzdeki altı ay içerisinde bütün ilçelerimizde kütüphane açmayı, 18 müzenin yanı sıra yeni, hızlı 18 tane de kütüphane kazandırma da yine planlamalarımız arasında.

2016 yılında yeniden yapılandırma çalışmalarının yanı sıra 28 adet kütüphane için de yaklaşık 21 milyon lira harcama yapmayı planlıyoruz.

Tabii, bu arada 31 adet gezici kütüphanemize ek olarak önümüzdeki günlerde 15 yeni gezici kütüphane aracımızı da hizmete sunacağız.

Yine, bu çerçevede, Türk kültürünün, sanatının ve edebiyatının yurt dışına açılması amacıyla TEDA kapsamında yurt dışındaki yayıncı kuruluşlara, eserlerimizin yurt dışında çevirisi ve baskısı için destek de sağlıyoruz. 2005-2015 yılları arasında toplam 65

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 87

ülkeden başvuran 474 farklı yayınevine 2.001 eser için Bakanlığımız tarafından destek verilmiş. Bu destekler sayesinde, 483 yazarımızın 1.124 çeşitli eserini 59 farklı dile çevirerek yayımlamasını sağlamış bulunuyoruz. Baskı öncesi destek sağlanan bu eserlerden 2015 yılı sonu itibarıyla 1.500 adet yayımlanmış ve okurlarıyla buluşmuştur. TEDA Projesi kapsamında 2016 yılında yaklaşık 300 esere daha destek verilmesini planlıyoruz.

Yine, tabii, kitap fuarları da çok büyük bir önem arz ediyor. Kitap fuarlarında biz önümüzdeki süreçte yine TEDA kapsamında yabancı dillere çevrilmiş eserlerimizle de bu fuarlarda yer almak, kültürümüzü ve edebiyatımızı daha iyi tanıtmayı hedefliyoruz.

Yine, Millî Kütüphane Başkanlığımızın bu çerçevede yaptığı çalışmalara baktığımızda, araştırma ve koleksiyon hizmetleriyle ülkemizin hafızası konumunda olan Millî Kütüphanemiz, yılda yaklaşık 600 bin okuyucuya kapılarını açıyor. Koleksiyonunda bulunan yaklaşık 7 milyon dijital ve basılı materyalle Türkiye ve dünyadaki araştırmacılara uzaktan erişim yoluyla da hizmet veriyoruz.

Sayın Başkan, bir taraftan da vaktimi iyi kullanmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir on dakika daha ben süre veriyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yine, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı özellikle sahip olduğu içerik ve sanatsal özellikler sayesinde, kültür mirasımızın eşsiz ürünlerini bünyesinde barındırıyor. Son dönemde biliyorsunuz özellikle tıpkıbasımlarla birlikte aynı zamanda kâğıt restoratörleriyle birlikte yaklaşık 25 bin eserin acil restorasyonu da gerekiyor. Bu çerçevede de yazma eserlerimizin korunması ve restorasyonu konusunda da çok ciddi bir çalışma yürütüyoruz.

Yine, Sinema Genel Müdürlüğü kapsamında yürüttüğümüz sinema destekleriyle ilgili de değerli Komisyonunuzu bilgilendirmek isterim.

2014 yılında 100'üncü yılını kutladığımız sinemamızın, ülkemiz kültürel ve ekonomik hayatına katkıları her geçen gün artıyor. Bu kapsamda 2015 yılında;

49 uzun metraj kurgu film yapım projesine 22 milyon lira,

63 belgesel film yapım projesine 3 milyon lira,

66 senaryo yazım projesine 714 bin lira,

69 kısa film yapım projesine 680 bin lira,

7 animasyon film yapım projesine 139 bin lira,

4 araştırma ve geliştirme projesine 200 bin lira olmak üzere toplam 27 milyon lira destek kararı alınmış. Ayrıca, sinema alanında 42'si yurt dışında olmak üzere toplam 118 etkinliğe 17 milyon lira destek verilmiştir.

108 yerli filmin gösterime girdiği 2014 yılının ardından 2015 yılında da yeni bir rekor kırılarak 139 yeni yerli film seyirciyle buluşmuştur.

Yine, Telif Hakları Genel Müdürlüğümüzün çalışmalarına baktığımızda bandrol denetimi yapmak üzere 81 ilde oluşturulan denetim komisyonlarının faaliyetlerinde uygulama birliğinin sağlanması ve bu suretle korsan yayıncılıkla mücadele etkinliğinin artırılması amacıyla Denetim Komisyonları Eğitim Semineri 99 bin lira bütçeyle gerçekleştirilmiş. Yine, 81 ilde aktif olarak faaliyet gösteren ve bandrol denetimi yapmak üzere oluşturulan il denetim komisyon çalışmalarının daha hızlı ve sağlıklı yürütülmesi için 244 bin lira kullanılarak 20 adet karekod okuyucu cihaz, 200 adet lazer şifre okuyucu cihaz alınmıştır.

2015 yılı itibarıyla 392,5 milyon adet kitap bandrolü; 12,5 milyon adet sinema-müzik-bilgisayar oyunu bandrolü olmak üzere, toplam 405 milyon adet bandrol kullanılmıştır. Bu kullanım karşılığında Hazineye 5 milyon lira gelir sağlanmıştır.

Yine, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğümüze baktığımızda, vatandaşlarımızın sanat etkinliklerinden faydalanması amacıyla Bakanlığımızca sanatçılar, orkestra, koro ve topluluklar ile yurt içinde ve dışında etkinlikler ve turneler düzenlenmekte.

Müzik ve sahne sanatlarıyla ilgili faaliyetlerimize bakıldığında, bizim 6 senfoni orkestramız, 13 korumuz, 9 topluluğumuz ve 1.292 sanatçı ile; plastik sanatlarla ilgili faaliyetlerimizde de 3 resim ve heykel müzemiz, 48 güzel sanatlar galerisiyle faaliyetlerimizi yürütüyoruz. 2015 yılında 592 periyodik konser, 1.263 yurt içi turne, 275 de yurt dışı turne olmak üzere, 2.130 etkinlik gerçekleştirmişiz.

Yine, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğümüz önemli bir genel müdürlük. Önümüzdeki süreçte Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğümüzü daha çok, kültürümüzün hafızası olarak kurumsallaştırmayı planlıyoruz. Çünkü burada biz hem kültürel ve tarihî varlıklarımızı korumak, gelecek kuşaklara aktarmak ve evrensel kültüre katkıda bulunmak amacıyla halk edebiyatı, halk müziği ve oyunları; gelenek, görenek, inançlar ve uygulamalar, geleneksel sanatlar, el sanatları, mutfak, giyim kuşam, süsleme gibi halk kültürü dallarında araştırma, derleme, envanter ve diğer bilimsel çalışmaları yaptığı için burayı daha da kurumsallaştırarak bir hafızaya dönüştürmeyi planlıyoruz. Yine, size sunduğumuz sunum kitapçığımızda da bu çalışmaların detaylı örneklerini görebilirsiniz.

Strateji Geliştirme Başkanlığımız özellikle bilgi işlem faaliyetlerimizi yürütüyor. Bu çerçevede, bilgi işlem sisteminin işletilmesi, bakımı, onarımı ve yazılımlarının güncellenmesi ve uzaktan eğitim sisteminin kurulması çalışmalarını yürütüyor. Bu bağlamda da 2015 yılında 8 milyon lira ödenek kullanılmış, 2016 yılında ise Kültür Portalı, 176 İletişim Merkezi Hizmeti, yine, Kültür İstatistikleri Geliştirme Projesi ve Kurumsal Kimlik Oluşturma Projelerine devam edecek.

Yine, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın önemli genel müdürlüklerinden Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğümüz kültürel ve tarihî vizyonumuzu yansıtan senaryolar ve yeni oyunlar, güncel oyunlar özellikle kazandırmayı, bu çerçevede de bizim seçim beyannamemizde zikrettiğimiz, tiyatronun ve operanın desteklenmesi çerçevesinde önemseydiğimiz bir alan. Çünkü 81 ilimizde tiyatro oluşturmayı ve tiyatrolarımızı yerel düzeyde de etkin hâle getirmeyi planlıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 88

Yine, Bakanlığımıza bağlı Devlet Tiyatroları Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Diyarbakır, Trabzon, Antalya, Erzurum, Van, Sivas, Konya olmak üzere 12 yerleşik merkezde faaliyet gösteriyor. Kayseri, Sakarya, Antep, Çorum, Aydın, Samsun, Malatya, Elâzığ, Zonguldak, Kahramanmaraş, Rize, Denizli ve Ordu olmak üzere 13 ilde de turne düzeninde hizmet veriyor.

2014-2015 tiyatro sezonunda 28'i çocuk oyunu olmak üzere, 66'sı yeni olan, 85 yerli ve 66 yabancı olmak üzere toplam 151 oyun sahnelenmiş, 5.368 temsille 1,7 milyon seyirciye ulaşılmıştır.

Yine, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğümüz, opera ve bale faaliyetlerimizi de 6 ilde ve 7 yerleşik sahnede sürdürüyoruz. 2015 yılında yerleşik temsiller ve yurt içi, yurt dışı turnelerinin yanında 6'ncı Uluslararası İstanbul Opera Festivali, 13'üncü Uluslararası Bodrum Bale Festivali ve 22'nci Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali; bunlar gerçekleştirilmiş.

Ve yine, bizim doğrudan Bakanlığa bağlı, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı da biliyorsunuz, 2014'te yaptığınız yeni bir yasal düzenlemeyle Alan Başkanlığı olarak 33.500 hektarlık tarihî alanın planlanması ve yönetim çalışmaları başlatıldı ve yönetim planı tamamlandı. Tarihî alan planları ile Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanının şehitlikler, tabyalar, siperler, kaleler ve anıtları ile bir açık hava müzesi olarak düzenlemesine yönelik kararlar ve yöntemler geliştiriliyor. Tarihî alan planları için de 2,4 milyon bütçe ayırdık.

Yine, tarihî alandaki şehitliklerin, anıtların, tabyaların restorasyonu, bakımı, teşhir ve tanzimi ile çevre düzenlemeleri için 2015 yılı içinde 11,5 milyon lira da ödenek kullanıldı.

Yine, bizim yurt dışında önemli kurumlarımızdan, kültürel diplomasi alanında yurt dışında faaliyet sürdüren Yunus Emre Enstitümüz 2015 yılı sonu itibarıyla 36 ülkede 44 kültür merkezinde hizmetlerini vermeye devam ediyor.

Belgrad, Zagreb, Komrat, Hartum, Doha ve Lefkoşa'daki kültür merkezlerimizi de 2015 yılında faaliyete başlattık. Pekin, Kuala Lumpur, Cakarta, New York, Kiev ve Moskova'daki kültür merkezlerinin açılış çalışmaları da sürdürülüyor.

Sayın Başkan, tabii, aslında grup başkan vekilliği dönemimizden kalma Medisin hızlı çalıştırılması kaygısıyla ben biraz hızlıca sunumu yaparak, önünüzde bulunan metinlerde bütün detaylar zikredildiği için biraz daha üstünden geçtim. Çünkü soru-cevap bölümünde bu hususların detaylarına ineceğim.

Dikkatle dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana sunumu için teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi görüşmelere geçiyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım, usulle ilgili bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii ki.

Buyurunuz Sayın Bekaroğlu.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

3.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, bürokratlar, basın mensupları, kalan varsa; bu yaptığımız iş, gerçekten kanun yapma, bütçe görüşme işi değildir Sayın Başkanım.

Bir insanın, yani yaş ortalaması, çalışma koşulları, çalışabileceği sınır bellidir. Ben psikiyatri uzmanıyım, uzun yıllar beyin çalışmaları yaptım. Böyle bir şey olamaz Başkanım. Biz burada kanun yapmıyoruz, millete de iyilik yapmıyoruz. Saat on ikide geldiniz arkadaşlar ve sabah beşte gideceksiniz, böyle bir şey olmaz. Yani on yedi saat çalışılmaz. Bu, gerçekten bu millete de, millî iradeye de bir iyilik değildir. Siyasi değil bu, insani değil, bilimsel değil, akli değil yani iş değil bu arkadaşlar, vicdani de değil. Niçin acele ediliyor? Geçici bütçe yapıldı, mart sonuna kadar zaman var. Niye bir günde iki bütçe? Ne dedi Bakan? Kim, ne anladı arkadaşlar yani? Tamam, elimizi kaldıracacağız. Bütçeyi Hükümet yapar, doğru. Hükümet filan yapmıyor, millî irade bu değil arkadaşlar, sizsiniz millî irade. Bürokratlar yazmışlar, gelmiş buraya, okundu, hiç kimse bir şey anlamadı, dinleyemiyoruz çünkü dinleyecek durumda değiliz, anlayacak durumda değiliz. Sayın Bakan, Değerli Başkanım; bu yapılan, iş değil, gerçekten yani bir şeyler söyleyin. Böyle kanun yapılmaz.

Anayasa'mız, Medis İttüzüğü Medise üç çalışma iş günü, dörder saat çalışın der. On saat, on beş saat çalışılıyor, niye böyle yapılıyor? Bunun böyle olması için bir sebep de yok. Yangından mal kaçırıyorsak değil, başka bir şey değil. Ne yapıyorsunuz? Yani gerçekten Başkanım, bir anlatın. "Doğru şeyler yapıyoruz, bu böyledir, iyidir." deyin, ben de "Evet, iyidir." diyeyim, siz de hepiniz onaylayın. Ondan sonra ben de bir psikiyatrist olarak seyredeyim sizi, diyeyim ki: "Bunların hiçbirisi normal değil, bunları psikiyatri kliniğe götürmek lazım." çünkü böyle bir çalışma ortamı olmaz arkadaşlar. Oyun oynuyoruz yani, böyle iş olmaz.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, tabii, hoş geldiniz efendim. Komisyonumuza yeni geldiniz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Alışacaksınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Alışmakla ilgisi yok. Böyle bir alışma olmaz, yanlış yapıyorsunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yarın son gün Hocam.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

Sayın Bekaroğlu, aslında tabii ki haklısınız fakat işte, bütçe süreçleri geldiğinde biz bir program yapıp o program dâhilinde bu süreçleri, çalışmaları götürmeye çalışıyoruz ama bazı şeyleri öngöremiyoruz. Mesela, öngöremediğimiz şey şu: Ben pazartesi sabah dokuza doğru yataktan kalktım Sayın Bekaroğlu ve ben bir daha yatmadım yani ben şu an kırkıncı saate girdim, daha gözümü kapatmadım. Benim özel bir durumum vardı. Dün gece dört buçukta gittikten sonra da yatmak şansım olmadı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 89

Ama şunu da öngöremedim: Mesela, bu programı yaparken, saati planlarken nedir? İnsan önünde geçmiş yıllar çalışma programlarına bakar. Ben baktım, geçen sene, işte beş saat otuz bir dakika sürmüş Kültür Bakanlığı, altı saat on yedi dakika sürmüş Tarım Bakanlığı. Tarım Bakanlığında geçtiğimiz yıl 20 arkadaşımız söz almış iktidar, muhalefet ama bugün 40 arkadaşımız söz istedi. Sayın Cora'yla Sayın Dağ'a teşekkür ediyoruz, 38 kişi söz aldı. Tabii, 381 dakika toplam milletvekillerimiz fikirlerini beyan ettiler. Tabii, bunu öngöremedik. Doğru, son derece yorucu oldu ama sonuna geldik.

Sadece şunu söyleyeyim ama: Biz geçmiş yıllardaki yapılmış programları bir eş program olarak seçerek bu yıl programı düzenlemiştik. Önümüzdeki yıl programlamasında, uzun sürecek bütçeleri tek bütçe olarak alacağız ama artık bu bütçenin de sonuna geldik. İnşallah hayırlı olur. Hep beraber de geçireceğiz. Ama tabii, bu, sizin bize reçete yazmanızı gerektirecek bir durum da... Henüz daha o noktaya da gelmedik yani daha hâlâ gülmüyoruz. Ama gülmeye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tam tersine, reçeteyi aştık biz.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Hayır, bu doktorun reçete yazacak hâli kalmadı.

BAŞKAN – Yani, şöyle Sayın Bekaroğlu, bundan iki yıl evvel yasa tasarısı görüşmelerinde -Sayın Çam hatırlar gayet net, Sayın Kuşoğlu da hatırlar- Sayın İzzet Çetin'in çıkıp bunun insan haklarına, çalışma yaşamına, hepsine aykırı olduğunu söylüyordu ama o bunu söylediğinde saat yediyi çeyrek geçiyordu, siz biraz erken başladınız. Sabah yediyi çeyrek geçiyordu yani daha altı saatimiz var sizin de o noktaya gelmenize.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de bu konuda usulle ilgili kısa bir...

BAŞKAN – Tabii, tabii...

Ama düzleteceğiz bakın, yani biz eleştirileri olumlu olarak alıyor ve önümüzdeki yıl planı içerisinde değerlendireceğiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben buna katılıyorum ama artık başladık herhâlde, gidecek ama yarınki programa ilişkin en azından insani bir şey yapalım. Yarın mesela ikiye alalım.

BAŞKAN – Yarın insani, akşam yemeğimiz var, Maliye yemeği var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Arkadaşlar, bakın, evet, iktidar gücünüz var ama biz de muhalefetiz, biz de burada çalışıyoruz yani bununla cezalandırmaya çalışıyorsunuz...

BAŞKAN – Yok, yok, estağfurullah.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İkinci meselede de şunu söyleyeyim: Yani tarım bütçesi üzerine 40 tane milletvekilinin konuşması bence tarımın ne kadar önemli olduğunu ve Türkiye'deki demokratikleşme adına çok önemlidir. Hatta iktidar milletvekillerinin konuşmasını ben çok takdir ediyorum. Hani, böyle, "Çok uzun konuştunuz da bütçe uzuyor." diye bir şey yok. Burası Parlamento yani bu milletvekillerinin... Tabii ki iktidar, çoğunluğuyla karar veriyor ama biz bunların kararı.

BAŞKAN – Yok, zaman planlaması açısından söyledim ben.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sevgili Başkanım, şunu söylüyorum: Tamam, bu bütçe bu şeye geldi ama yarın için bir şey yapabilirsiniz.

İkinci mesele de sadece bu bütçe için değil, torba yasalarda da çünkü saat ilerledikçe sinirler geriliyor, şeker düşüyor, ondan sonra bir sürü nahoş oluyor. Geçen seneden tecrübeliydik.

BAŞKAN – Sizi yormayacağım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam, teşekkür ederim, uzatmayayım.

BAŞKAN – Yormayacağım, ona emin olabilirsiniz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) (Devam)

c) Kültür ve Turizm Bakanlığı

ç) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

d) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü

e) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

BAŞKAN - Sayın Bakanım, bürokrat arkadaşlarımız bir kendilerini tanıtırlarsa Komisyonumuz biraz daha sıcak havada devam eder diyorum.

(Komisyona katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Evet, biz bürokrat arkadaşlarımızın hepsine de hoş geldin diyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 1 tane kadın var Sayın Bakan, 1 tane kadın var.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, eleştirecek bir yer buluyorsunuz ama ilk defa bir bakanlıkta ön sırada bir hanımefendi oturuyor yani bakın, bu da bir kazanım, bu da bir başlangıç.

Evet ve biz de bir hanımefendiyle başlayalım.

Sayın Karabıyık, buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Bakan, sayın Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın emekçileri; şimdi, Türkiye'nin bir cari açık problemi var, ben önce oradan konuya girmek istiyorum ve ödemeler bilançosunu biliyoruz. Bir tarafta mal ticareti var, bir tarafta da hizmet ve ikisinin toplamından artı ve eksi...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 90

İsterseniz şu dağıtımı bitirdikten sonra ben devam edeyim.

BAŞKAN – Hakikaten, öyle yapalım, sizi yeniden başlatalım.

Sayın Bakana da teşekkür ediyoruz bu Maraş dondurmaları için.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Öyle yapalım, evet.

BAŞKAN – Evet, Sayın Karabiyik, zannediyorum ortam oluştu. Buyurunuz lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, az önce ödemeler bilançosunu hatırlatarak başlamak istemişim. Biliyorsunuz bir tarafta cari hesap var, bir tarafta sermaye hesabı. Cari hesapta da mal ticareti ve hizmet ticareti. Bizde mal ticareti tarafında sürekli negatiflik var yani bir dış ticaret açığına sahibiz. İthalat konusunda zaten sürekli negatifteyiz. İthal ikamesi yapamıyoruz ve ithal enerji bağımlılığımız var. Yaptığımız üretimde, ihraç ettiğimiz ürünlerde ithalat oranının yüksek olduğunu biliyoruz. Yerli katkı oranının az olduğunu biliyoruz. Şimdi, tabii ki çok kısa bir sürede de katma değeri yüksek ürünlere ve nitelikli üretime de geçemiyoruz. Bizi kurtaran tek bir şey var. Yani aslında bizim cari açığımız daha büyük olabilir çünkü dış ticaret açığımız büyük oluyor ama turizm gelirleri yani hizmet tarafındaki turizm gelirleri bizim cari açığımızı küçültüyor. O dış ticaret açığının daha az bir miktara inmesine sebebiyet veriyor ve cari açığımızı biraz daha ılımlı hâle getiriyor.

Ben bu sunuma turizmin önemi ne işaret etmekle başladım çünkü turizm bizim aslında kurtarıcı gelirlerimizi oluşturuyor. Çünkü net olarak gelir sağladığımız net alıcı olduğumuz bir zemin, bir sektör burası. Turizme bu gözle bakmak zorundayız. Önemli bir sektör olarak algılamak zorundayız her şeyden önce ve turizm gelirlerinde meydana gelebilecek her bir azalış, her bir olumsuzluk bizim cari açığımızın yükselmesi konusunda bir tehdittir. Zaten küresel ortama baktığımızda küresel sermayede de bir azalma var. Risk primimizde bir artış var. Zaten yabancı sermaye az geliyor. Bu da cari açığın finansmanının da zorlaştığını ifade ediyor tabii ki ve şu süreç içerisinde, bu zaman zarfında da biz turizm gelirlerinde de bir olumsuzluk yaşarsak gerçekten daha riskli bir konuma düşeriz. Önce bunun altını çizmekte fayda var.

Şimdi, son dönemde Rusya Türkiye'ye en çok turist gönderen ikinci ülkelerden bir tanesiydi ama burada bir problem yaşandı. Şimdi, biz Avrupa, Orta Doğu ve Amerika'dan da çok ciddi turist alan bir ülkeyiz. Rusya tabii, ikinci sırada ama Rusya'nın Türkiye'ye gelen genel ziyaretçiler içerisindeki payı yüzde 12. Avrupa ülkeleri de yüzde 45 ile en önemli turizm pazarını oluşturuyor bu arada. Şimdi yükselen bir pazar var, Çin ve Hindistan ve önemli bir potansiyel olarak görünüyor. İlk on ayda yüzde 67 artması umut verici bir durum diye bu arada düşünüyorum.

Şimdi, turizm gelirlerinde 2015 yılında bir önceki yıla göre yüzde 8,3 veya 2,8 milyar dolarlık bir azalış söz konusu oldu. Yani aslında en sert düşüş, Rusya ile uçak krizinin yaşandığı son çeyrekte meydana geldi ve sadece bu son çeyreğin düşüşü yüzde 14,3 olarak gerçekleşti üç ay bazında baktığınızda. Şimdi, turist başına ortalama harcama da düştü. 2014 yılında 828 dolardan 756 dolara geriledi turist başına harcama rakamı.

Bu arada, tabii, turizm sektörünün Rusya'nın uyguladığı yaptırımlardan etkilenmemesi için birtakım uygulamalara geçildi, işte birtakım destekler verildi. 100 kişi ve üzeri yolcu taşıyan uçaklara verilen 6 bin dolarlık yakıt desteği gibi, Batı ve Kuzey Avrupa ülkelerini de içine alacak şekilde kapsamın genişletilmesi gibi. Sanırım bu yanlış bilmiyorsam 13 ülke içinde geçerli oldu, böyle bir destek sağlandı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Tüm ülkeler için geçerli.

LALE KARABIYIK (Bursa) – 13 ülkeyle başladı, değil mi...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Şimdi, bütün dünyaya geçerli.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bütün dünyaya geçerli. 2015 uygulaması 13 ülkeydi ama 2016'da arttı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – 13 ülkeye, doğru, doğru.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Evet, aynen o şekilde.

Yine, yanlış bilmiyorsam ya da değişmediyse bu arada başka destekler de sağlanma yoluna gidildi. Mesela bu da herhâlde 100 milyon lira tavanlı olan iki yıl geri ödemesiz bir kredi desteği 400 binin üzerinde ziyaretçi getiren...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Kredi Garanti Fonu kapsamına aldık onu.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Evet, bu sene oraya aldınız, 2016'da.

Bununla ilgili, zannedersem, 4 acente var bu kapsama girebilen, yani bu ebatla.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Evet, evet.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Diğerlerine herhâlde bu uygulama bir iki numara büyük geliyor.

Evet, şimdi, tabii, 2015'te yapılan bu uygulamalar Rusya'yla başlayan bu krizi olumsuz etkilerden arındırmak için yapılmıştı. Ama mesela ben şunu merak ediyorum Sayın Bakan: Bu konuda bir etkinlik analiziniz var mı? Yani 2015'te bu uygulama yapıldı, ne kadar bütçenize yük getirdi? Buna karşılık ne kadar artış sağladı? Buna göre mi 2016'da kapsam genişletildi? Şimdi ne kadar yük getirmesi ama buna karşılık ne kadar artış getirmesi bekleniyor? Mesela bu, benim merak ettiğim noktalardan bir tanesi.

Tabii, kabul edelim ki güvenlik, dış politikadaki sorunlar turizm üzerinde son derece etkili. Dış politika ve özellikle de terör büyük bir risk. Şimdi Ankara ve Suroç patlamaları burada yine kötü bir etki gösterdi. Ardından İstanbul'da yaşanan olaylar, 15 Ocakta Sultanahmet'teki patlama üstüne de tuz biber ekti. Mesela Türkiye tatillerinin satın alınmasında Rusya'dan sonra İngiltere'den de şimdi bir olumsuz hareket görüyoruz. Şimdi, yabancı şirketler demeçlerinde diyorlar ki: Yani talep olmadıktan sonra böyle bir destek olsa da biz nasıl sefer düzenleyelim gibi yorumlar yapmaya başladılar. İngiliz pazarında aslında yüzde 45 düşüş bekleniyormuş benim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 91

okuduğum verilere göre. Yine turist getiren kruvazör gemilerde yüzde 95 civarında Türkiye programlarında iptallerin olduğu söyleniyor. Bu rakamlar ne kadar doğru, onu sizden almak belki daha doğru olacak. Çünkü açıklama olarak da tehlikeli görüyorlar yani Türkiye'deki tatili tehlikeli gördüklerini açıklıyorlar. Oysa 2015 turizm sezonuna baktığımızda Almanya'dan 5 milyon 580 bin, Rusya'dan 3 milyon 649 bin. İngiltere'den ise 2 milyon 512 bin turist gelmişti ki 2015'ten bile memnun değildi sektör. Buna rağmen şu anda beklenti daha azaldı.

Şimdi, uluslararası turizm kongresinde 2015 nasıl geçti ve 2016 nasıl olacak sorularına cevap arayan anket yapılmış. Bu anketi ben birkaç kaynaktan inceledim, anket sorularına da baktım detaylı olarak. Şimdi, katılanların yüzde 60'ı yeni yılın 2015'ten daha kötü olacağını vurguluyor. Vasıflı eleman eksikliği ve yüksek vergiler diğer sorunlarının içerisinde en ağırlıklı olanlardan yer alıyor. Özellikle yüzde 29'la işten çıkarmaların büyük bir hız kazandığı kış istihdamında teşvikin gerekli olduğunu vurguluyorlar. Bu konuda daha sonra görüşlerinizi de almak isterim. Yine, Turizm Teşvik Kanunu'nun yeniden değerlendirilmesi de talepler arasında Sayın Bakan. "2015'e damgasını vuran olaylar nedir?" dendiğinde yatak kapasitesinin artmasını olumlu olarak vurguluyorlar ama Suriye krizi ve terör konuların tabii, olumsuz faktör olarak ifade ediyorlar. Şöyle de bir veri var ki üzücü: Turizmciilerin yüzde 22'si, 2015'te zarar etmiş ve yüzde 51'i çalışan sayısını azaltmak zorunda kalmış ki bunun de istihdamda olumsuz bir etkisi var Sayın Bakan.

Şimdi, bir başka nokta sağlık turizmi. Ben sağlık turizmini son derece önemsiyorum. Şimdi, Türkiye bazı ülkelere göre sağlık turizminde daha az fiyat alan, daha az ücretlendiren bir ülke olarak belirleniyor. Mesela en fazla baypas ameliyatlarında yüzde 60'a varan daha ucuzluk söz konusuymuş. Mesela Türkiye'de 8 binle 20 bin dolar arasında bu ameliyatlar yapılabilirken başka ülkelerde 40 bin dolara ulaşıyormuş, onun için tercih edilen ortamdaymış. Sağlık turizmi için yılda yaklaşık 350 bin kişi geliyor, 3 milyar dolar da gelir var geçen yıl itibarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Karabıyık, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ederim.

Aslında mevcut potansiyele göre bu rakam daha altında ama ben sağlık turizminde bir şeyi daha merak ediyorum: Burada gerekli denetim aynı zamanda yapılabilir mi? Çünkü bazen duyarız ya, "İşte, organ nakli, şu, bu.", hani böyle şeyler de duyarız. Bu da onun içerisinde çok iyi kontrol ediliyor mu, bunu da her zaman merak etmişimdir Sayın Bakan.

Şimdi, yurt dışından iadesi sağlanan kültür varlıkları konusunda da mesela geçen yıl Amerika'dan 27, İsviçre'den 10, Avusturya ve Almanya'dan -doğru ise rakamlarım- 1'er olmak üzere toplam 39 eser getirilmiş. Aslında bu konuda bir zafiyet mi vardı geçmişte, onu bilemiyorum ama 4.268 adet kültür varlığı 2000'li yıllardan bu yana getirilmiş. Tabii, bu, çok ilginç bir durum, bu konuda biraz açıklama da isteriz tabii ki.

Yine, önemli bir konu, Türkiye'de turizmin hukuksal sorunları var ve bu konuda yapılan çalıştaydan önemli vurgular ortaya çıkıyor. 80 sayfalık 7 başlıklı turizmin hukuksal sorunlarını acentelerden tutun, turistlerin sorunlarına kadar içeren 7 başlıklı... Şimdi, bunlara çok eğilinmesinin gerektiğini düşünüyorum, sağlıklı bir zeminde turizmin gitmesi lazım çünkü Türkiye için cari açığın küçülmesi için son derece önemli. Ha, sadece bu mu? Şöyle geçmişte baktığımızda çok sağlıklı ya da sürdürülebilir ya da sürekli takip edilen bir turizm stratejisi göremiyoruz. Yani Türkiye'nin cari açığının küçülmesinde bu kadar önem ifade eden turizm için daha ciddi bir stratejisinin olması gerektiğini düşünüyorum.

Bitiriyorum az sonra.

Bir başka nokta, şimdi, Türkiye'de tabii, turizm alanlarında yabancı yatırımcı çok fazla, hatta bazen üzüldüyorum, güneye gittiğinizde öyle alanlar var ki Türkler giremiyor. Yani orayı tamamiyle almışlar, otel de öyle, işte, kaç yıllık işletiyorlarsa mekânı, "Türkler giremez." diye ifadeler gördüm bazı tatil köylerinde ben, üzüldüm Sayın Bakan. Bir de şu sıkıntı var: Turizm bir gelir getirecek ama yöreye de çevreye de oradaki köylüye de esnafa da gelir getirmesi lazım ama tabii, şu sıkıntı hep göz önünde bulundurulması gereken bir nokta diye düşünüyorum: Hani, 5 yıldızlı otellerin, her şey dâhil sistemlerin biliyorsunuz ki çevreye, esnafa çok fazla katkısı olmuyor, bunu da her zaman düşünmüşümdür. Bu etkinlik analizlerini –tekrar söylüyorum- önemsiyorum.

Ben bir Bursa Vekiliyim, bundan da bahsetmeden geçemeyeceğim. Bursa'nın kış turizmi var, sağlık turizmi var, termal turizmi çok önemlidir, kültür turizmi var, İznik'ten başlayarak size sayabilirim, gençlik turizmi, kongre turizmi, hepsi var ve ben bu çalıştaylara hep katılıyor, turizm firmalarının bütün sorunlarını da dile getirmeye çalışırım. Teşvikler konusunda her sektörde birtakım sıkıntılar olduğu ortada ki Bursa bir marka şehirdir, turizmiyle de ön plandadır ama daha da ön plana geçebilir, aynı zamanda millî gelirin oluşumunda motor illerimizden bir tanesidir ama bu, sadece Bursa'nın sorunu değil. Mesela kaplıcalarda bile teknolojik eğitimler verildiğinde veya doğru denetim yapıldığında daha verimli olarak bir termal çalıştırılabileceğini de biliyorum, bunu da uygulamacılardan duymuştum. Bu konuda da birtakım şeylerin yapılması gerekiyor, su kullanımı teknolojisi üzerine özellikle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karabıyık, lütfen sözlerinizi bağlayın.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Son olarak şunu söylemek istiyorum: Terörün turizm üzerine yaptığı şu anda olumsuz etki var ve bu konuda mutlaka bir şeylerin yapılması lazım. Turizm gelirlerinden biz vazgeçemeyiz, böyle bir lüksümüz yok.

Teşekkürler efendim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Karabıyık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 92

Sayın Beyazıt...

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım, Değerli Bakanım; öncelikle hepinize hayırlı geceler diliyorum.

Ben özellikle bazı şeylerin altını çizerek konuşmama başlamak istiyorum. Malumunuz olduğu gibi ülkemiz tarihî eserler noktasında son derece zengin olan bir ülke. Bu konuda gerçekten son yıllarda Kültür Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmaları çok yakinen takip ediyorum ve bunları da gıptayla, imrenerek izleme nasibiyle karşı karşıyayım ama bazı şeyleri de ben burada bir kez daha dile getirmek istiyorum.

Özellikle yazma eserlere sahip olan ülkemizde bu menkul, teberrükât cinsinden olan bizim varlıklarımızın “Teberrükât müzesi” diye bir müzede sergilenmesinin doğru olacağını düşünüyorum. Hüccetlerimiz, beratlarımız, fermanlarımız, vakfiyelerimiz, senetlerimiz, tombaklarımız, şamdanlarımız, el yazma eserlerimiz, bunların hepsi bir şaheser ama maalesef, ülkemizde gayrimenkullerle ilgili bir kanun olmasına rağmen bu menkul eserlerle ilgili, en azından bunların bir yerde toplanmasıyla ilgili bir yasamız söz konusu değil ve bunların her birisi çok ayrı değerle kültür varlıkları. Ceylan derilerine yazılanlardan alın da yazılarıyla, tezhipleriyle, tezyinleriyle, hüsnühatlarıyla son derece önemli eserler ama maalesef bunların hepsi değişik yerlerde, değişik ellerde, kimisi de farkında da olmadan bu hazinemiz bir bir kayboluyor diye düşünüyorum. Bu konuda ben daha bir dikkatle bir teberrükât müzesinin özellikle İstanbul ve Ankara’da yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.

İkincisi, Sayın Bakanım, bu kazı çalışmaları biliyorsunuz gidiyor ama bazı yerlerdeki kazı çalışmaları son derece yavaş ilerliyor, kaynak olmadığından veya yeterli bilim adamı olmadığından kaynaklanıyor. Burada da büyük eksiklikler var. Eğer orada bir kazı çalışması yapılıyorsa yağmur yağdığı zaman, kar eridiği zaman veya don, soğuk... Mesela bazı taşlar yağmuru görünce eriyor, bazı taşlar rüzgârı görünce eriyor, onun için bu kazı çalışmalarının mutlaka belli bir zaman aralığında yapılması lazım. Mesela Ahlat’taki Selçuklu Mezarlığı dünyanın en önemli eserlerinden birisi, babadan oğula, anadan kıza geçen şekilde bir inceleme, kazı şeyi hâlâ o anlamda devam ediyor. Bu konuda sizin kültürel noktalarda çok hassas olduğunuzu biliyorum yani dikkatinizi odaklaştırma noktasında, arz etme noktasında oldum.

Yine, Divriği Ulu Camisi maalesef dünyanın en önemli eserlerinden birisidir. O konuda daha bir detay çalışmanın yapılarak sonuçlandırılmasında yarar var diye düşünüyorum. Ben hızlı hızlı zamanı kullanmak adına noktasal olarak gitmek istiyorum.

Bir diğer olay da güzel Türkçe’emiz maalesef, bu dükkânlarda, sokaklarda, binalarda kullanılırken yabancı kelimelerin istilasında. Bu anlamda Türkiye’ye gelen bir kimse herhangi bir yeri gezdiği zaman o kokuyu alamıyor, o kültürü, o medeniyeti, o havayı, o duyguyu, o hissi, o gönül eksenini alamıyor. Bu anlamda, Türkçe isimlerin verilmesi noktasında da bir çalışmanın yapılmasında fayda görüyorum. Hoşgörü noktasında biz biliyorsunuz dünyada örnek olmuş bir milletiz. İbrahim Halilullah yazısını Kudüs’e yazarken neyi düşündüysek, Abdulhamit, Darülacezede yaptığı zaman havrayı, camiye, kiliseyi yan yana nasıl koyduysa, bu anlamda bir medeniyeti temsil ettiysek bunun yurt dışındaki değişik şeylerde de kendisini göstermesi lazım. Bazı ülkelerde... Mesela çok spesifik örnek olsun diye söyleyeyim, Prag’da Kemikli Kilise’de “Türk gözünü oyan karga” diye insan iskeletlerinden yapılan şeyler var. Bu konuda da bir çalışmanın, yurt dışındaki buna benzer ırkçılıkla ilgili, insan haklarıyla ilgili konuda bizim aleyhimize yapılan şeylerin de bir değerlendirilmesinde fayda vardır diye şahsen acizane düşünüyorum.

Sayın Bakanım, ben buradan genel şeylerden bir noktaya da gelmek istiyorum, o da şu: Bu tarihî eserler, özellikle tarihî eserler noktasında üzerindeki bunları tanıtıcı levhaların yeterli şekilde olmadığını görüyorum ve bu anlamda da bunlarla ilgili mutlaka o şehrin dokusunu yansıtan tanıtım levhalarının o eserlerin üzerinde uygun bir yerde muhafaza edilmesinde fayda vardır diye düşünüyorum.

Bir de memleketim Tokat’la ilgili bazı bilgiler vermek isterim. Tokat, Pontus Krallarının yazlık saraylarının bulunduğu, Roma yolları üzerinde kurulan bir şehir. Selçuklular zamanında 6’ncı büyük şehir, Osmanlılar zamanında da 10 büyük şehirden birisi. Kara gümrüklerinin burada olması sebebiyle kervanların mutlaka uğradığı bir şehir. İpek ve Baharat Yolu’nun merkezinde olan bir şehir. Evliya Çelebi “Halk zevk ehlidir, garipler dostudur, kin tutmazlar, hile bilmezler, yumuşak huylu insanlardır, cami, saray, köşk ve imaretleri o kadar sağlam ve güzel olur ki buralara girenler hayran olur.” der. Hacı Bektaş Veli “Âlimler konağı, fazıllar yurdu, şairler yatağı.” diye tanımlar. Bunları da söylemekte bir maksadım var, dünyanın en görkemli mağarası Balıca Mağarası, Tokat’tadır, soğan figürlü sarkıtlarının olduğu bir mağaradır. Mağara 10 bin dönümdür ama daha henüz 600 metrekaresi açılmıştır ve bunun mutlaka turizme kazandırılmasında fayda görüyorum. Anadolu’daki ilk Türk camisi, Garipler Camisi yine Melik Danişmend Gazi tarafından Tokat’ta yapılmıştır. Anadolu’nun ilk medresesi yani ilk üniversitesi Niksar’da Yağıbasan Medresesi’dir ve yine Melik Ahmet Danişmend Gazi tarafından yapılmıştır. Anadolu’daki ilk Müslüman Türk devleti burada kurulmuştur. Tarihte bilinen ilk su değirmeni, ilk çağın ünlü coğrafyacısı Strabon tarafından dikey millî su değirmeni Tokat’ta bulunmaktadır. Danişmentlerin başkenti Niksar’dır. Tarihe geçen, Jül Sezar’ın “Veni, Vidi, Vici”; geldim, gördüm, yendim dediği sütun, Zile Kalesi’nde bulunmaktadır. Çünkü bu, tarihteki en kısa, en öz mektup olarak bilinmektedir ve bu veciz ifade hâlâ günümüzde dahi kullanılmaktadır. Ve yine Sulusaray, Antik Sebastian kenti olarak kendisini göstermektedir. Tokat Kalesi çok ünlüdür, Kazıklı Voyvoda, Osmanlılar zamanında burada hapsedilmiştir. Onun için bu anlamda da turizm noktasında dikkat çeken bir yerdir. Anadolu’da kurulan ilk tıp medresesi Darül-hayır burada kurulmuştur. Yine, her yıl on binlerce insanın ziyaret ettiği, Anadolu’daki 12 büyük ocaktan biri sayılan Hubyar, Tokat Almus ilçesinin Oğuzbey Köyü’nde bulunmaktadır.

Bunları anlatmaktaki maksadım şu Sayın Bakanım: Tokat, yaylalarıyla, kaplıcalarıyla, köşleriyle, hanlarıyla, saraylarıyla, evleriyle, bütün bu çalışmalarıyla son derece turizm noktasında önemli olması gereken yerlerden birisidir. Tokat Kalesi’nin onarımla ilgili işi 2008’de başlamış, maalesef daha sonrasında çok hızlı ilerleyememiştir. Bu konuda katkılarınızı bekliyorum. Niksar Kalesi’nin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 93

onarım işi, işte dediğim gibi dünyanın ilk üniversitesi, o medreseyi onarmak bana nasip olmuştu ama o kalenin çevre düzenlemesinin falan yapılması lazım. Son derece önemli bir değer diye düşünüyorum. Akbelen Yaylası, golf turizmi açısından son derece uygun ve tarihî kentler noktasında da değerli bir yer. Buranın mutlaka golf turizmine katılması lazım. Balıca Mağarası'nın rekreasyon ve çevre düzenlemesi işinin yapılması lazım. Zile Kalesi'nin yani "Veni, Vidi, Vici" sütunlarının olduğu kalenin onarılmasının yapılması lazım. Zinav Gölü vardı, Başçıftlık, Reşadiye, Niksar üçgeninde. Zinav Gölü, o kadar güzel bir yerdir ki oranın mutlaka çevre düzenlemelerinin mesire yerleri hâlinde yine buranın değerlendirilmesi lazım. Sebastian kazı alanının yapılması lazım.

Ama daha da önemlisi, Sayın Bakanım, Sivas'tan, Amasya'dan... Şöyle söyleyeyim bir başka ifadeyle, bunu bürokrat arkadaşlar da şey yapacaklardır. Tokat'taki tarihî eserlerin sayısı İstanbul'la yarışır şekildedir. Yani Türkiye'de ilk 5'e girmektedir. Kimse bunları fazla bilmez. Sadece ben vakıf eserleri noktasında söylüyorum bu hadiseyi, bu değerlendirmeyi. Onun için, buraya mutlaka bir kültür merkezinin, Tokat'a bir kültür merkezinin yapılmasında fayda görüyorum. Tokat, çok fazla zenginleşmediği için hâlâ konaklar, hâlâ evler eski hâliyle bulunmaktadır, buna "elhamdülillah" diyorum, Allah'a şükrediyorum. Onun için, bu sokak iyileştirmesinin, ev iyileştirmelerinin, bunlarla ilgili çalışmaların da bir an önce yapılmasında fayda görüyorum.

Sayın Bakanım, bu anlamda, genel bir değerlendirme içerisinde olaya baktığımız zaman yaylalarıyla, yayla turizmiyle, mesela kayak turizmi... Şu anda bir pist açıldı Niksar'da. Kışın altı ay devamlı kar ve en az 6 kilometre uzunluğunda pist, ilk defa da bu sene değerlendirildi. Kaplıcalarıyla, saraylarıyla, hanlarıyla değerlendirilmesi gereken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beyazıt, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum, buyurun.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Çok teşekkür ediyorum.

Mesela, Karadeniz Bölgesi, turizmin gelişmesi için bir çalıştay yapıldı. Maalesef Tokat oraya çağırılmadı veya davet edilmedi. Nasıl oldu onu bilemiyorum, onu özellikle değerlendirmek istiyorum. Onun için, bir çalıştayın mutlaka Tokat'ta yapılmasını ben arz ve teklif ediyorum. Çünkü, buna gerçekten, bu anlamda ihtiyaç vardır diye düşünüyorum. Burada, bu yörelerle ilgili veya değerlendirmelerle ilgili onarımların, restorasyonların çok zor bir iş olduğunu da bilenlerden birisiyim. Ama bu koruma-kullanma dengesi içerisinde bunları zaten siz de konuşmanızda ifade ettiniz- değerlendirilmesinde fayda vardır diye mülhaza ediyorum.

Bazı şehirler vardır ki bunlar çok fazla zenginleşmediği için yenileşmeye, değişime, başkalaşmaya veya dönüşmeye fırsat verilmemiştir, Safranbolu gibi. Tokat'ta da buna benzer mahalleler var. Bunları mutlaka, bir el birliğiyle, arkadaşlarla beraber, ben burada gönüllü olarak her türlü sizin hizmetinizde olmaya hazır olduğumu ifade etmek isterim.

Bir de Latifoğlu Konağı, Muslu Ağa Köşkü, o şeylerden en önemlileri içerisinde kendisini göstermektedir diyor ve hepinize teşekkür ediyorum.

Sağ olarsınız.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beyazıt.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, başarılar diliyorum görevinizde değerli bürokratlar.

Vallahi Sayın Bakan, yorgun hâlimize denk geldiniz. Artık son bakan, bakalım ne kadar muhalefet edebileceğiz? Özellikle mi seçildi bilmiyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Kültür ve turizm pek muhalefetiği gerektirmeyen bir alan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, aslında tam da muhalefet etmeyi gerektiren yerler belki de.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Çözüm ortaklığı sağlamayı gerektiren yer.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, eyvallah, eleştiri anlamında söyleyeceğiz zaten, umarım ortak yollar bulabiliriz.

Sayın Bakan, önce turizmden başlayayım. Yani sunumunuzda eleştirdiğim şey şu olur: Sanki turizmde her şey güllük güllüştü gibi anlattınız ve hiç krizden bahsetmediniz. Yani keşke birkaç cümle etseydiniz belki bizim için de bir şey olurdu eleştiriye başlamak noktasında. Çünkü, zaten turizmde rakamlar bir miktar geriye gidiyordu. Ancak, özellikle Rusya'yla uçak krizi sonrası –zaten öyle bir eğilim vardı ama– bir de ülkemizdeki bu patlamalar, bombalar, işte Ankara'daki olay, en son İstanbul'da turistlere dönük eylem sonrası... Ve dışarıda ben geceleri dış basını çok izlerim yani gece eve gittiğimde CNN International, BBC'si, Al Jazeera'si izlerim, hep Türkiye'yle ilgili, özellikle şu günlerde hep yok işte obüsler top atıyor, oradan bilmem ne oluyor yani neredeyse savaşa girmiş bir ülke algısı... Hani siz algı yönetimi dediniz ya istediğiniz kadar reklam verin... Hani geçenlerde bakanımız da geldi "Turkey" markası reklamı yapmaya çalışıyor ama böyle güvensiz ülke algısı çok yaygın. Yurt dışında pek çok kişiyle yazışıyorum, onlar bana mailler atıyorlar "Ya ne oluyor ülkede, savaş mı çıktı?" mevzuu çok hâkim ve bu da -şunu çok iyi biliyorum, sektörde pek çok kişiyle temas hâlindeyim- ciddi anlamda rezervasyonların başlayamaması hâline getirdi. Rezervasyon rakamları çok geride, bununla ilgili bir bilgi verin lütfen, ne boyutta? Ve sektör, biliyoruz ki, hani bu ön rezervasyonlarla aldığı rakamla gidip yani güvenceyle, bankalardan kredi alarak sezona girebiliyor ve bu bankalar da şu anda sektöre kredi vermiyorlar. Sezona girememe, hatta işçilerle sözleşme yapmama, yapamama hâliyle karşı karşıyalar. Ve pek çok mal alım anlaşmaları filan yapılıyor, bu aylarda yapılmış olması lazımken yapamama hâliyle karşı karşıyalar. Bununla ilgili bir kriz yönetimi durumunda mısınız? Yani bununla ilgili bir bilgi verin lütfen bize. Yani, bir kriz hâlinde olacağımız, bir kriz yılı geçireceğimiz belli.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Soru-cevap kısmında gireceğimiz için...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 94

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama, keşke önden bilgi verseydiniz çok iyi olurdu Sayın Bakan.

Tamam, peki.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yaklaşık yetmiş günden beri günde tam on sekiz saat...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sabah beşte dinleyeceğiz sizi, o zaman iyice hâlimiz bitecek.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yani, 24 Kasımdan bugüne günde on sekiz saat. Sektörü eğer takip ediyorsanız söylüyorlardır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, ediyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Günde on sekiz saat sektörle beraberim. Yani, bir kriz masası mesaiyi çok yakından takip ediyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var mı? Tamam.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Pazartesi günü de Sayın Başbakanımız, bugün tamamladığımız turizm destek paketini açıklıyor, bu pazartesi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

Şimdi, İstanbul’la ilgili, mesela İstanbul’daki sektörle... İstanbul, ki en önemli merkezimiz artık ve otellerin doluluk oranı çok düşük. İnanılmaz ve hiç olmadığı kadar düşük bir doluluk oranıyla karşı karşıya. Kapalıçarşı’daki esnaflarla konuşuyorum “Ya, Kapalıçarşı hiç böyle olmamıştı, hiç.” diyorlar. Düşünün ki, İstanbul’da bir savaş durumu, bilmem nesi yok. Tamam, Alman turistlere dönük bir eylem oldu ama “Hiç bu kadar gerilememişti doluluk oranları ve Kapalıçarşı hiç bu kadar تنها olmamıştı.” deniliyor. Bu çok kötüye alamet çünkü çarpan etkisi var. Sırf turizm için değil, diğer sektörlerle de bir moral bozukluğu...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Tedarikçi sektörlerle...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tedarikçi sektörlerle bir çarpan etkisiyle... Yani, ben şundan endişe ediyorum: Yüzde 4 büyümeye hedefliyorsunuz Hükümet olarak bu yıl. Turizm bu anlamda çok ciddi eksi bir basamak olarak yazacak ve genel büyümeye oranımızda çok ciddi bir etki yapacak kaygısı içindeyim.

Biliyorsunuz, turizm moral veren bir sektördür ülkeye. Moral verir çünkü ülkeye gelir, alışveriş yapar. Turizm kötü oldu mu ülkenin de morali bozuk olur. Zaten ekonomik gösterge kötü, iç barışımızı tesis edemedik, dışarıda savaş riski var, bilmem ne. Bir depresyon hâliyle karşı karşıya kalınabilir. Turizm mutlaka ayakta tutulmalıdır. Bu konuda kriz yönetiminde olduğunuza sevindim yani mutlaka bu kriz yönetilmeli ve sektör ayakta tutulmalı bir şekilde çünkü bizim esas önemseydiğimiz yüz binlerce, milyonlarca insanın emek kapısı burası. Yani, işsizliği de ciddi oranda artırmak riskiyle karşı karşıya olur sektör ayakta duramazsa.

Sayın Bakan, şimdi, bir de sunumunuzda çok önemseydiğim nokta -vaktim tabii ki az- şehirlerin tarihî dokusunun ihyası ve şehirlerin hafızasının güncellenmesi. Ben çok önemsedim bu vurguyu çünkü bu cumhuriyet tarihinde hep ihmal edilmiş bir şey. Kendi tarihimizi bilmiyoruz, hafızası yok insanların. Mesela, düşünün ki, İstanbul’a insanlar geliyorlar, bir mahallede yaşıyorlar ama kendi mahallesinin tarihini bilmiyor. Diyelim ki Tarlabası’nda bir binada yaşıyor, bina tarihî bir bina. Orada kaldığı binanın -ne bileyim- Ermenilerin, Rumların binası olduğunu veya oranın binlerce yıllık bir tarihî olduğunu, geçmişini bilmeyen, o yüzden de yaşadığı binaya da, yaşadığı şehre de saygı duymayan insanlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Aidiyet...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani “Ben bu binayı, bu tarihî eseri bir an önce yıkayım, yerine bir şey dikeyim de bir rant elde edeyim.” kafasıyla bakılıyor çünkü. Hâlbuki, Avrupa’da -biliyorsunuz ki- bir binaya bir çivi çakamaz çünkü hem o şehrin insanı sahip çıkar, birisi yapmaya kalksa bütün şehir ayağa kalkar, şehre bir saldırı olarak sayar, tarihine ve kültürüne saldırı olarak sayar. Ama, maalesef bundan çok erozyon oldu, çok şeyler kaybettik. Bir an önce bunun ihyası yani tarihin farkına varmak, yaşadığı şehrin tarihine sahip çıkmak, bilmek anlamında ivedi çalışmalara ihtiyaç var.

Ben bir örnek vereyim hemen -Sayın Başkan mutlaka süre verir- lise yıllarında geziye gittik. Dolmabahçe Sarayı’nı gezdirdiler bize. Rehber anlatıyor: “Burayı Dolmabahçe Sarayı’nı İtalyan mimar Balliani yapmıştır.” dedi. O zamanlar ben de bilmiyorum, inandık yani. Sonra, ben de gittim araştırdığımda bir baktım ki orayı Ermeni mimar Garabet Balyan yapmış yani benim adaşım yapmış. Düşünün ki, buranın Garabet Balyan’ını elin İtalyan’ına tercih ediyor. Böyle bir durumla karşı karşıyayız yani hâlbuki, arkadaşlarım da bana “Siz nereden geldiniz?” diye soruyordu Ermenilerin bu toprakların kadim bir halkı olduğunun bilincinde olmadan. Çünkü, bunlar bir korku unsuru olmuş tarih boyunca, bir Kürt olmak, bir Ermeni olmak bilmem ne, bütün bunlar. Hâlbuki bunlar bizim varlığımız. Bu anlamda bir bakışın, bir paradigma değişikliğinin artık gerçek anlamda özüne dönme noktasında, gerçek anlamda Bakanlığınız proaktif politika izleyecek mi toplumsal hafıza, kent hafızası, şehir hafızası ve topyekûn hafıza anlamında ve bütün kültürlerle, bütün kimliklere, inançlara saygı anlamında?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – 69 uygarlığın tamamına.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamamına. O anlamda önemsiyorum ama şöyle bir hata da yapıyoruz bazen: Tarihi 1071’le başlatıyoruz. Tamam, 1071 önemli bir tarihtir, bir semboldür Türklerin Anadolu’ya gelişi üzerine. Hâlbuki, çok daha önce de Türk boyları Anadolu’ya gelmiştir ama Anadolu’ya gelenler gibi Anadolu’da olanlar da vardı. Yani, burada olan halklar vardı, burada olan medeniyetler vardı. Mesela, geçenlerde Doğuş grubu Davos’ta Göbeklitepe’yi sundu. 12 bin yıl önce bizim atalarımız sonuç olarak -1071’de elbette gelenler oldu ama- 12 bin yıl önce ilk yerleşik medeniyeti kuranlar da bizim atalarımız. Veya pek çok örneğini verebiliriz: “Biz Hitit’iz, biz Urartu’yuz.” diyebilmeliyiz, “Biz Frig’iz.” diyebilmeliyiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 95

Bu anlamda bir bilince ihtiyacımız var. İnlanılmaz bir medeniyetin üzerinde oturuyoruz ve gençlerimiz bunun farkında değiller. Tekçi, dar kalıpgı bir bakış hâlâ hâkim. Bunu çoğul bir bakışa, büyük bir medeniyetin üzerinde oturduğumuz farkındalığına evirmek ihtiyacı var diye düşünüyorum. Hemen bir örnek de vereyim: Hrant Dink Vakfı geçenlerde Ermeni, Süryani, Rum, Yahudi 10 bin kültürel varlığın envanterini çıkardı. Bundan faydalanmanızı öneriyorum. Ve bunların ihyası anlamında da -bütün bu kurumlar hâlâ ayakta, bizim patrikhanelerimiz veya pek çok yapımız ayakta- iş birliği yapmamız lazım.

Bir örnek vereyim: Mesela, Diyarbakır Surp Giragos Kilisesi'ni yaptık. Maalesef, şimdi çok talihsiz bir bölgede ama orayı ihyâ ettik el birliğiyle; Kültür Bakanlığı destek verdi, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi destek verdi, bizim vakfımız da ve iyi bir taşeronla verdik. Gerçekten muhteşem bir restorasyon oldu, görmenizi öneririm. Ama, pek çok restorasyonda da ihaleye çıkıyorsunuz, ihalede kim düşük para verirse ona veriyorsunuz ve çok kötü restorasyonlar...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Biz seçtiğimiz zaman da “Yandaşa veriyor.” diyorlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama, tercihi ihale sistemi olabilir Sayın Bakan. Bakın, Malatya’da mesela merkezdeki bir kiliseyi verdiniz. Normalde bizim o götürdüğümüz müteahhit gitti 3 milyon teklif verdi, bu müteahhit 1 milyon verdi, “Kaçacak bu.” dedi. Zaten mahvetti kiliseyi ve kaçtı, gitti sonunda. Çok kötü restorasyon yani Kültür Bakanlığı konusunda bütün partiler iş birliği yapabiliriz. Tercihli ihale sistemi olmalı yani bir kişinin referansı mı oluşur, nasılsa, geçmişte yaptığı işlere bakılır ve liyakatlı olan gruplara verilir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Onunla ilgili bir çalışma yaptık, 244 tane firmayı akredite ettik. Akredite firmalara iş veriyoruz sadece.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Artık öyle mi olacak?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Artık öyle olacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, öyle olmalı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ve artı, danışma kurulları oluşturduk. 244 tane akredite firma seçiyoruz, ayrıca danışma kurulu. Orada da güzel bir şey söylediniz. Aslında bu konuda, restorasyon konusunda bizim şu korkudan kurtulmamız gerekiyor: Yani, biz onun çalışmasını yapıyoruz ama diyelim ki -sadece bununla ilgili değil- Ulaştırma Bakanlığı 120 milyon maliyetli bir yol ihalesine çıkıyor. Adam geliyor 90 milyona yolu alıyor, yolu tamamlamadan bırakıp kaçıp gidiyor. Yani, bu konuda aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bir çözüm bulması gerekiyor. Teklifinizi o yüzden önemsiyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, hemen devam edeyim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Ek süre verdim ben size dört dakika.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, bir de şimdi hafızayı eğer ki tekrar oturtacaksak, pek çok yerleşim yerinin ve pek çok yerin ismi biliyorsunuz değiştirildi. Hâlbuki, mesela o köylü hâlâ eski ismini kullanır ama biz oraya bir isim koymuşuz Türkçe diye illaki, hâlbuki eski ismi Kürtçe, Ermenice, Rumca isimler.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Düzenleme yapılıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, onu söylüyorum ama bunun hızlanması lazım. Bir örnek sunayım kitapçığınızdan. Mesela, ilk kez “Anı” diyen bir kitapçık gördüm, Anı kültürel peyzajı. Genelde “Anı harabeleri” koyarlardı, ilk kez... Teşekkür ediyorum o konuda.

Bir konu var mesela, “Akdamar Kilisesi” demişsiniz. Hâlbuki, o Ahtamar Kilisesi’dir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ah Tamara.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet ama burada “Akdamar Kilisesi” diyorsunuz yani bu konuda da artık korkularımızdan vazgeçmemiz lazım. Yani, bütün dünya ona ne diyorsa, tarihsel hafızası neyse o mekânın o isimler verilmeli. Bu konudaki eğilimi de, çalışmayı da lütfen hızlandırmanızı rica ediyorum.

Mesela, Sümela Manastırı’nda ayine niye izin verirsiniz veya Van’daki kilisedeki ayine niye izin verir Hükûmet? Ya, bir kilisede ayine izin verir mi Hükûmet “Yılda bir sefer veriyoruz.” diye? Olmaması lazım bunlar artık. Bir kiliseyse o, istediği zaman gider o patrikhane, orada ayinini yapar. Belki bilgi verir güvenlik açısından “Ben şu gün ayin yapacağım, güvenliğini alın.” diye. İzin verme mekanizması, bunlar artık kaldırmamız gereken şeyler diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, ben İstanbul Vekiliyim ve İstanbul’da bir sembol olan, hani silueti mahveden Onaltı Dokuz’u yıkmanızı öneriyorum. Yıkın Onaltı Dokuz’u, bir emsal olsun, ibretiâlem olsun ama Onaltı Dokuz’u yıkmadığınız için, Onaltı Dokuz’un etrafındaki araziler Onaltı Dokuz’u emsal gösterip imar alıyorlar şu anda. Yıkacak mısınız Onaltı Dokuz’u Sayın Bakan?

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bakan yeni geldi, nereden bilsin?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onaltı Dokuz’u el birliğiyle yıkalım Sayın Bakan, ki emsal olmasın. Binlerce yıllık, bakın, binlerce yıllık bir miras, bir silueti mahvediyor. Biz fotoğraf çekiyoruz, arkasından gökdelen çıkıyor. Böyle bir şey dünyanın hiçbir yerinde olamaz. El birliğiyle şu Onaltı Dokuz’u yıkalım ki emsal olsun, ibretiâlem olsun. Yıkım kararı da var, Sayın Cumhurbaşkanı da yıkılmasını istedi, bilmiyorum, o konuda son zamanlarda bir şey demiyor.

Sayın Bakan, bir şey daha söyleyeceğim. Çanakkale savaşlarını ben çocukluğumdan beri 18 Martta kutlarız, müdürümüz de orada. Çanakkale savaşlarının bitimini neden 24 Nisana aldınız? Özellikle, hassaten soruyorum. 24 Nisan nedir Çanakkale için? Bir şey

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 96

değil. 25 Nisan günü İngilizler çıkarma yaptılar yani İngilizlerin işgal gününün bir gün öncesine biz bir tören koyduk. Ne anlam ifade ediyor? Ya, bir düşman kuvveti, bir emperyalist güç ülkemize çıkarma yapmış, o da bir gün sonra, biz bir gün öncesine tören koyduk; çok saçma. Ama, bir mantığı var, ben bunu biliyorum. 24 Nisan günü Ermenilerin büyük felaketinin yıl dönümü. Yani, bu anlamda böyle bir şey yapmayı, gerçekten, ben hiç yakıştıramadım Hükûmetinize. Şu anlamda söylüyorum, iki sebepten: Bir, 25 Nisandır zaten o gün, işgal kuvvetinin girdiği gün; iki, 24 Nisan, Ermeniler için bir sembol gündür, acılarını andıkları gündür. O güne başka bir şey koymaya çalışmak, o günü böyle hafifletmek veya başka bir algı yaratma çabası bence kötü bir algı yarattı, bütün dünyada da ekşi bir tat verdi. Bundan vazgeçin bence, tekrar 18 Martta olduğu gibi, her zaman olduğu gibi onun anması yapılsın diye öneriyorum.

Ve bir örnek daha vereyim, sayın vekilim söyledi “Yurt dışında Türklerle ilgili kötü algı yaratmaya çalışanlar var.” Ama, ülkemizde de müzelere gidin, doğudaki müzelere, her müzede “Ermeniler, Türkleri nasıl katletti?” diye kafatasları vardır böyle, işte “Ermeni mezalimi” diye, hâlâ var müzelerde, bakabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen toparlayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

Bu tip şeylere de artık nefret söylemini ve bütün bir halkı... Yani, mesela -ben atıyorum- ben size “Türkler şunu yaptı.” desem alınırınız değil mi? Ben de tersinden alıyorum. Ya, tarihi bütün bağlamlarıyla anlatmalıyız çocuklarımıza, acılarımız varsa bunu da anlatmalıyız, yaşadığımız felaketlerle yüzleşmeliyiz ama bir halkı, bir kimliği topyekûn tahkir edici ifadelerden de vazgeçmeliyiz, bundan da kültür müzeleri vazgeçmeli diye düşünüyorum.

Son olarak Sayın Bakan, sanat, muhalif bir şeydir, bunu kabul ediyorsak... Büyük oranda muhaliftir ve “devletin sanatı” diye bir şey olmaz aslında, “devlet sanatçısı” diye bir şey de olmaz, olamaz, olmamalı, artık bundan vazgeçmeliyiz. Ve sanat, muhalif bir şeyse muhalif sanatçılara da engel olmamalıdır, onların işlerine son vermemelisiniz, onları koruyup kollamalısınız, muhalif olanları da, muhalif olmayanları da. Ama, öyle bir algı yaratıldı ki son yıllarda, işte Devlet Tiyatrolarında, Şehir Tiyatrolarında muhalif olan sanatçıların işlerine son verilme meseleleri, pek çok sembol isim var. Bu konuda hassaten yeni bir Bakansınız ama sanat dediğimiz şey muhalifse, Hükûmet de özellikle bu otoriter devlet, işte otoriter Hükûmet algısını kırmak anlamında her türlü sanata, muhalif sanata da yol verme ve destekleme durumundasınız. Mesela, sinema alanında... Filmleri gördük yani muhalif filmlere de destek verin, size muhalefet eden de, tarihî anlamında illaki bizim devlet ezberi bağlamında bakmayan filmlere de destek verin. Böyle açılımlar sizden bekliyorum, bu konuda açılım yapabileceğinizi düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarım ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle de Sayın Bakana, Bakan Yardımcısına hayırlı olsun diyorum. İnşallah, Türk turizmi için yeni bir soluk getirirler ki Antalya Milletvekili olarak hassaten, hele hele Rusya krizinin yaşandığı ve en fazla etkisini hissettiğimiz... Tevafuk oldu, “Sayın Başkan, aynı güne koyma.” dedik ama tarım ve turizm bir araya geldi. Bugün Antalya günü ilan etmesi lazımdı biraz, kısmen ama Tokat’tan, oradan, buradan gezip duruyoruz yani. En fazla etkilenen biziz, onlar hâlâ şeylerde uğraşıyorlar, bu tabiat varlıkları orada gelmiş... Biz gittik, biz yapıyoruz. Gündüz söylemişim “Evde yangın var, onlar bahçeyi düşünüyor.” diye. Yangını bir söndürelim önce Sayın Başkan.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Esas sorundan uzaklaşıyor, Bakanın da işine geliyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, bizim Sayın Aslanoğlu’nu burada rahmetle andık, o, hemen “Malatya” diye başladı. Onun için, bugün bizim hem tarımda hem turizmde önce Antalya diye bir bağırmanız lazım, sonra geneline geçelim. Bunun için, biraz da öyle dedim ama niye böyle söyledim? Çünkü, bağırmasak demek ki olmuyor. Bakanlık bir şey hazırlamış ama kitabın tamamına baktım, 5-6 sayfa turizm var, onun da zaten 3 sayfası resim. Yani, bu genel müdürlük bazında gitmek iyi olmamış arkadaşlar, Sayın Bakanı ilk acemiliğinde böyle biraz boşa düşürmüşsünüz ama dediği gibi, o da memnun olmamış ki... Şimdi, bu, değil ki olay, bizim şimdi beklediğimiz ne yapacak Sayın Bakan? Yeni Bakan geldi. Siz hepiniz biliyorsunuz.

BAŞKAN – İkimiz yanıyordunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, bunların hepsi biliyor birkaç yeni arkadaşımız hariç. Kaç senedir söylüyorum, turizm çerçeve kanunu yok, 2007, 2012, 2013 Eylem Planı bitti, hatta Bakan gitti, arkasından konuşmuş olmalıym, “Kendi gitti, planı kaldı yadigâr.” dedim Sayın Günay’a. Onu da biliyorlar ama hâlâ size getirmişler, burada 2 tane turizm geliri rakamını veriyorlar. Ne yapacaksınız? Bu paydaşlarla oturdunuz, ziyaret ettiniz biliyorum ama herkesin kendine göre bazen çakışan, bazen çatışan çıkarları var. O meslek örgütlerinin hepsinin kongrelerine, toplantılarına ben fırsat buldukça katılmaya çalışıyorum, burada da, Antalya’da da, İstanbul’da da, nerede yaparlarsa. Yani, sektörün tüm dinamiklerini bildiğim için söylüyorum ama size düşen, devlet olarak yönlendirici bir şekilde o boşluğu doldurup koordinasyonu sağlamak. Doğal olarak, filin tarifi gibi herkes tuttuğu yerden tarif ediyor ama ortada da bir fil var yani, o fili de eğitmek ve yönlendirmek pek öyle kolay bir şey değil. Size düşen... Hakikaten, önemli bir düzenleme eksikliğimiz var, reform eksikliğimiz var. İşin şakası bir tarafa, bu kanunları bir paket hâlinde... Burada gereksiz bir sürü torbayı, siz de biliyorsunuz, aşağıda çok tartışarak geçirdik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 97

Bütün konularda söylüyorum, sabah tarımla ilgili de söyledim, bu krizi bir fırsat bilelim. Az önce değerli hocam söyledi. Niye öyle söylüyorum? Eylem planına bakın, Hükûmetin eylem planına bakın, geçen dönem koyduklarınıza bakın. En önemli konular, dışarıya bağımlılığın azaltılması, yerli girdiler, yerli enerji kaynakları, tasarrufun artırılması değil mi? Evet, biliyorum, bu anketlerin sağlıklı olmadığını en iyi bilenlerden birisi benim yani gerçek geliri de yansıtmıyor, bundan fazla da olabilir, eksik de olabilir. Onları daha sonra başka uluslararası standartlar, bilmem ne diye arkadaşlar söyleyebilir de ben Ödemeler Dengesi Müdürlüğünde bizatihi Durmuş Yılmaz'la beraber çalıştım, turizm anketlerinin nasıl yapıldığını bilirim çünkü önce Merkez Bankası yapıyordu, sonra TÜİK'le anlaşarak başka şeyler bulduk, şimdi başka şekillerde yaptırıyoruz bavul ticaretinin nasıl tespit edildiğini bildiğimiz gibi. Ama, bu sektör tamamen yerli ve millî yani gelenler yabancı, kuruluşunda birtakım mutfak, bazı ekipmanların ithalatı hariç, tüketilen malzemeler, içkinin dışında büyük bir kısmı yerli, tüketilen gıda maddeleri.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Turistlerin cep telefonu konuşması giriyor mu?

ERHAN USTA (Samsun) – Yeni tanımda giriyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, onlarda da “roaming” bitiş noktaları var, teknik olarak bir “endpoint” diye bir şey yapıyorlar, öyle herkesin konuştuğuyla ilgili değil de, sadece operatör üzerinden değil, sonlandığı yerlerle ilgili de birtakım... Teknik konu, sonra anlatırım ben sana Mustafa. Şimdi vaktimiz az, gece yarısı, şimdi kızlar “Hoca başladı ders anlatmaya.” diye. Şimdi, bizim derdimiz var.

Şimdi, Sayın Bakanım, bunu niye söylüyorum? Gerçekten, tarımda da şimdi kriz olduğu için -turizmin etkisi de tarıma vuracak- krizden dolayı tarımsal ihracatımızda sıkıntı var ama iç tüketim anlamında da, turizme sattığımız ürünlerde de sıkıntı olacak. Antalya olarak biz ciddi muzdaripiz.

Sabahleyin Sayın Çelik'le de görüştük, siz gelmeden önce de orada, kendisiyle Expo'ya geldiğinde bir toplantı yaptık, bir müteşebbis heyet oluşturduk, her partiden bir milletvekilimiz de Tarım Konseyi... Aynı zamanda, aynı ekiple Sayın Şimşek'e de geldik. Siz de orada görüşmüşsünüz, tekrar size de gelmeyi düşünüyorlardı aslında ama paydaşların bir kısmıyla görüştüğünüzü biliyorum. Ama ben buradan oranın milletvekili olarak söylüyorum, herkes kendi açısından bakıyor yani...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Oraya da Bakanlık ofisi açıyoruz, biliyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, Bakanlık ofisi değil benim söylediğim, şimdi daha net söyleyeceğim ki... Tur operatörleri ayrı tarafta, otelciler ayrı tarafta, TÜROFED ayrı tarafta, TÜRSAB ayrı tarafta, rehberler... Herkes kendi menfaati açısından bu kapitalist toplumda, “küreselleşme” dediğimiz çağda -şimdi Hüseyin Hocam yan yan bakıyor, onun alanına giriyoruz- daha bireysel, kendi açısından bakıyor. Devletin görevi de adaletli bir şekilde toplam pastayı artırmak.

Şimdi, pastadan herkesin tırtıklaması... Bu sefer ortada tırtıklayacak pasta kalmıyor, ben net söylüyorum size. Onun için ne lazım? Yıllardır söylediğimiz çıkmayan turizm çerçeve kanunumuz, öncelikle örgütünü... Ben onun için dünyadaki birçok ülkenin turizm örgütlenme yapısına baktım, taslağı getirdik, arkadaşlarla konuştuk, eski vekillerle konuştuk, önceki Bakana sunalım dedik, ötekini her geldiğinde sıkıştırıyoruz ama bir irade koyup tasarı taslağı bile Bakanlar Kuruluna gelemeyi, özeti bu.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bir çatı örgüt kuracağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, sadece örgüt diye bakmayın. Ben, hani, bunun gelemediğini söylüyorum. İrade ortaya koyarsanız, önce bir o lazım. Yani, kusura bakmayın. Ben önceki bakanların arkasından da yüzüne de söylediğim için... Yani, Sayın Günay onu bir türlü Bakanlar Kuruluna sunamadı, getiriyoruz “Sundum, sunacağım...” Ömer Bey'in de Bakanlıkla alakası yoktu. Birisi müze bakanıydı, öbürü gölge dışişleri bakanıydı. E, diyorum yani şakayla karışık söylüyorum ama şimdi sizde ağır bir radar var, neden? Bakın, senelerdir bekleyen eylem planı, strateji belgesi hazırlandı, uygulanamadı hiçbir tarafı. Onun 1'inci maddesi -dediğimiz gibi- örgüttü Sayın Bakan. Onunla beraber Kıyı Kenar Kanunu var, Teşvik Kanunu var, İstihdamın Teşviki var, kışın, yazın ölü zamanda çalışmayla ilgili teşvikler var yani topyekûn bir turizm çerçeve kanunu diyorum ben ona, hepsi içinde olacak. Ama en başında bu örgüt yapısına ve devletin oradaki yönlendiriciliğine -dikte etmesine değil- ihtiyaç var çünkü herkes kendi açısından bakınca organizasyonda sıkıntı oluyor. Tamam, verdiniz ama mayısta bitiyor uçak desteği. Bunu daha yapısal bir şeye dönüştürmek lazım.

Bu krizi bir fırsat bilelim, sorunlarımızı bir masaya yatıralım. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak... Sadece turizmle ilgili değil, diğer konularda da önce yapısal önlemleri bir alalım, bırakın siyasi şeyleri ya. Yani, sanki bu hâliyle öldük mü? Gidiyoruz işte ama önce evdeki yangını söndürelim diyorum. Bahçedeki mal tamam ama yangını söndürmeden çocuk evde yanıyor ama biz hâlâ sel basmış diye bahçeye koşuyoruz. Yani, yapısal dediğimiz şeyler bunlar aslında. Yani, en önemli sektör diyorum, yerli; 25-30 milyar, 35 milyar yerine göre gelirden bahsediyoruz. E, şimdi ihracatın açığını onunla kapatmamız lazım, o da sıkıntılı.

Bir de çok acayip, plansız yapılaşma var yani gecikondi gibi. Bu arkadaşlara ben yatırımları, tesisleri söylüyorum, işte “Bir kısmı bizden çıktı, bir kısmı belediyeye gitti, şuraya gitti, yetki...” O zaman görevi ne Hükûmetin veya yasamanın? Burada geleceğiz, eksik olan neyse o açığı kapatmamız lazım Sayın Bakanım.

Hani, böyle, ilk yapıldığında Demetevler'de yan yana bloklar vardı, öğrenciliğimizde bizim arkadaşlar çok orada kalırdı. Balkondan balkona tabağı uzatsan verebiliyorsun. Şimdi otellere bakıyorum, yeni yeni yapılıyor; böyle çevre düzenlemesi yok, bir konsept yok yani gerçekten çok garip bir arz şeyi var, plansız gidiyor. Sadece hani bir tek operatör, onlar, bunlar, kendi arasındaki kavgadan bahsetmiyorum, en önemli sorun bence bu. Onun için de sizin önce bu çerçeve kanunu bir çıkarmanız lazım ve desteklerin hepsini de bir paket olarak yani o gün o çağırdı, onunki; bugün bununki değil; oturup hepsini çağırıp bunları bir yapmamız lazım.

Öbür taraftan, sağlık turizmiyle ilgili çok şey söylendi. Geçen gün Sağlık Bakanlığımıza da söyledim ama sadece böyle kaplıca turizmi gibi algılanıyor, kamuoyundaki algı da doğru değil. Aynı zamanda, hakikaten sağlık hizmetiyle de ilgili yani ihtiyaçların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 98

bakımıyla ilgili, geriatri diğer şeyler söyleniyor ama topyekûn bir şey lazım. Gerekirse sağlık serbest bölgeleri gibi bir şeyler yapılması lazım genel anlamda olanların dışında, teşvikleri de ona göre... Biz sektörel bazlı teşviki gündüz de konuştuk ama burada daha farklı bir model olması gerekiyor diye düşünüyorum. Onunla ilgili de biraz daha çalışmamız gerekiyor.

Tabii, işin kültür boyutu deyince yine sadece... Orada da eleştirim var yani birkaç tane sinema, telif eserleri, belgeseller, kütüphanelerle ilgili bir şey var ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, ilave süre veriyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben kültür deyince topyekûn bir tarih, medeniyet, medeniyetin altında kültür, bir bilinç istiyorum. Neden? En büyük sorun şu anda kültürel ve ahlaki yozlaşma yani maddi sorunlarımızdan daha önemli. Daha böyle herkes çatışmacı, gerilimci, menfaatçi, daha bireysel, daha çağdaş, kapitalist hâle gelmiş durumda. O değerlerin eğitimi de kültürün sadece... Millî Eğitim Bakanımıza söyledim ama kültürel değerlerimizi de tanıtmadığımız zaman, örneğin bir Çanakkale'ye bir kültür mirası olarak değil de üzerinden birtakım polemiklerin yapıldığı "O şöyle dedi, bu böyle dedi" diye bakarsak, bir Kurtuluş Savaşı'nı kendi tarihimize mal ederek konuşmayıp da üzerinden herkes kendine göre yaparsa maalesef o ortak noktayı bulma şansımız olmuyor.

Eğer biz 21'inci yüzyılı medeniyetler çatışması değil de medeniyetler uzlaşması belirleyecek diyorsak önce kendimizin, bu coğrafyanın, bu kadim coğrafyanın en köklü mirasçısı olarak bizim başlatmamız lazım diye düşünüyorum. Kültür anlamında da biraz da oralardan bir şey söylemenizi bekliyorum. Tamam, arkadaşlar söylemiş, varlıklar var, müzeler var, kütüphaneler var, fuarlar var. Tamam yani şeylerin tabiriyle "So what?" diyor adam. Yani, anladık onu da hani Millî Eğitim Bakanı geliyor okul anlatıyor, onu anlatıyor; Adalet Bakanı geliyor, adalet sarayı anlatıyor. Ya, ne yapayım içinde hukuk yoksa? Ne yapayım içinde öğretmen, eğitim yoksa? En güzel okulu yapsan ne olacak? Yani, şeylerden uzaklaşıyoruz onu söylüyorum.

Aynı, Bakanlık olarak da hani diyorsunuz ya "Kültür değerleriyle ortak bir strateji belirleyeceğiz." Oraya doğru dönmek lazım tanıtırken. O nedenle, topyekûn bir strateji lazım. Bir an önce bunu paydaşlarla oturup yapabilirseniz biz de elimizden gelen katkıyı sağlarız. Yani, bütüncül yaklaşımla hem planlama anlamında hem arz planlaması anlamında hem pazarlama anlamında topyekûn bir anlayışa ihtiyacımız var. Siz görevinizde bunu yaparsanız en büyük mirası bırakmış olursunuz Sayın Bakanım.

Tekrar hayırlı olsun diyorum. Ben hem MHP olarak hem Antalya Milletvekili olarak o konuda emrinizdeyim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Estağfurullah, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel, çok teşekkür ediyorum.

Evet, önce misafirlerimizi yolcu edelim.

Sayın Yıldız, süreniz beş dakikadır.

Bizleri de düşünün.

Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, özellikle AKP milletvekillerine seslenmek istiyorum. Aslında, Turizm Bakanlığı çok önemli bir bakanlık Türkiye için. Dünyada 1 trilyon dolar bir pasta var, biz bu pastadan sadece 30 ve 35 milyar dolar civarında bir pay alıyoruz. Türkiye dört mevsimi olan, 78 milyon nüfusu olan bir ülke. Yani, yazın denize giderken diğer tarafta kayak kayabiliyoruz ama maalesef biz bunu pek anlamış değiliz.

Değerli arkadaşlar, dış borç açığımızı turizmle kapatabiliriz. Bugün Türkiye'nin en az 100 milyar dolar pay alması gerekiyor. Üzülerek söylüyorum, ilk önce Suriye'de düşürülen Rus uçağı, sonra da Sultanahmet'te patlayan bomba, 9 tane Almanın ölmesiyle hem Rusya'nın hem Almanya'nın, Hollanda'nın, Belçika'nın, İngiltere'nin Dışişleri bakanları riskli ülke olarak ilan ettiler. Önümüzde, iki üç ay sonra sezon başlayacak, 2016'da yüzde 50-60 civarında iptal var.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz burada bağıcıyı dövmek istemiyoruz, biz üzüm yemek istiyoruz. Bu ülke hepimizin. Nerede eksiklerimiz var, onun üzerinde tartışmamız lazım.

Sayın Bakanım kısa sürede geldi ama birkaç toplantıyı takip ettim, kendisine burada teşekkür ediyorum, yaptığı çalışmalarını görüyoruz. İlk önce charter uçaklara bir 6 bin dolar prim verdiniz. Doğru, katılıyorum ama charter uçaklarıyla gelen müşterimiz paket olarak yedi gün ve on dört gün olarak geliyor. Bunlar her şey dâhil sistemle geldiği için on dört günde harcadığı maksimum para 150 euro civarında. Tarife uçakla gelen müşterinin kalitesi çok yüksek. Tarife uçakla gelen turistlerin en düşük harcadığı para 5 bin dolar civarında, 10 bin dolara kadar yükseliyor. Tabii ki charter uçaklara 6 bin dolar destek verilmesinde hiçbir şüphemiz yok ama bu dönemde, en azından 2016'da tarifeli uçaklara bunların uygulanması gerektiği inancını taşıyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Tarifeli uçaklara uyguladık. Şu anda...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ama İzmir'de yok mesela, sadece charter uçaklarına Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, ben bir söz vereyim.

Buyurunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Şu anda verdiğimiz destek sadece -İzmir ve Zafer Havaalanı dışında- Muğla, Antalya, Alanya tarifeli-tarifesiz; sadece İzmir ve Zafer için tarifesiz yani charter, diğer havaalanları için tarifeli-tarifesiz tüm dünya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 99

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yani teşekkür ediyoruz ama tabii, İzmir'e inen tarifeli uçak ile Bodrum'a inen tarifeli uçak arasında çok fark var. Oraya 2 tane iniyorsa, İzmir'e 20 tane.

İzmir aynı zamanda Kuşadası'nı, Didim'i, Çeşme'yi, Ayvalık'ı, Dikili'yi, Foça'yı besleyen bir havaalanı. O yüzden oraya uygulaysaydınız çok sevinirdik Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, tabii, gönül ister Turizm Bakanlığı bütçesi... Ben bu dönemde Cumhurbaşkanlığı bütçesinin de kısılmasını istiyordum, Diyanet İşlerinin de ve sizin bütçenizin en azından yüzde 100 artması gerektiği inancını taşıyorum çünkü Türkiye'nin kurtuluşu arkadaşlar, turizmdir, bacasız fabrika. Bu sektörde 1,5 milyon insan çalışıyor arkadaşlar. Bu sektör 40 tane ile para kazandırıyor, Mardin'den Urfa'ya, İstanbul'dan Aydın'a kadar, Antalya'dan Muş'a kadar. Yani siz hediyelik eşya sattığınızda Mardin üretir, Muş üretir, Diyarbakır üretir, işte sahil bölgelerinde satılır.

Şimdi, biz bunu yaparken Ulaştırma Bakanının, Dışişleri Bakanı ile Turizm Bakanının beraber çalışması gerektiği inancını taşıyorum, özellikle Dışişleri Bakanının.

Değerli arkadaşlar, ben Aydın Milletvekiliyim, Didim'de yaşıyorum; Didim'in nüfusu 70 bin. 70 bin nüfuslu olduğu için İller Bankasından aldığı pay 70 bin kişilik. Kadroyu 70 bin kişilik alıyor ama yazın 700 bin kişi geliyor oraya.

Şimdi ben size soruyorum: Eğer bir insanın üzerine 300 kiloluk yük bindirirseniz o insan taşıyabilir mi? En azından turizm bölgelerinde altı ay boyunca 500-600 bin kişilik nüfusu olacak şekilde kadro...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldız, lütfen tamamlayın, bir dakika ilave süre veriyorum.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - ...veya Ulaştırma Bakanı oranın yollarını yaparsa, Turizm Bakanı oraya katkı sunarsa, gelen turistlere iyi hizmet edilirse bir daha 2017'yi de bu şekilde kurtarmış oluruz.

Teşekkür ediyorum, hepinize iyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, bürokrasimizin ve basınımızın güzide temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Bakan, hayırlı olsun Bakanlık göreviniz, hayırlı hizmetler nasip etsin Cenab-ı Allah.

Şimdi, ben başından itibaren hemen hemen bütün bakanlarımızı sunumlarında bir konudan dolayı çok eleştirdim. Son yıla ilişkin bilgiler genelde pek verilmemişti, hep böyle işte on yıl, on iki yıl falan böyle, 2002 şeklinde veriliyor. Tabii, dolayısıyla, son yılda ne yapılmış, ne yapılmamış hep kayboluyordu ama sizin sunumunuzda 2015 bilgileri vardı. Gerçekten olması gereken budur. Ben hem sizi hem de hazırlayan arkadaşları bu anlamda tebrik etmek istiyorum.

Şimdi, tabii, sunumun bu iyi yanıydı, zaafı da -biraz da belki öyle olması gerekiyor ama- çok, hep fiziki altyapı üzerinden giden bir sunumdu, icraatlar da muhtemelen o yönde oluyor. Biraz daha ruh dünyasına yönelik olarak kültür yönünden orasının eksik olduğunu söylemek istiyorum.

Tabii, şimdi Bakanlığınızın iki önemli konusu var, kültür ve turizm. Geçmiş tecrübelerle bakarsak, bazen biri öne çıkıyor, bazen diğeri filan. Bunu dengelemek lazım, ikisini birlikte götürmek lazım, birbirinin gölgesinde kalmaması lazım çünkü ikisi de gerçekten bizim açımızdan son derece önemli.

Şimdi, öncelikle biraz kültür tarafıyla ilgili olarak değerlendirme yapmak istiyorum. Bu Türkiye Aile Araştırması 2011 verilerine baktığımızda, kitap okumayla ilgili sorulmuş; yüzde 41 "Hiç kitap okumuyorum." demiş ülkemizde, yüzde 44'ü "ara sıra", yani "Sık sık kitap okuyorum." diyenler sadece yüzde 14,7.

Gazete okuma durumu soruluyor: Yüzde 30'u hiç okumuyor, yüzde 45'i ara sıra, yüzde 25 sık sık, gene kitaba göre iyi ama bu da düşük.

Sinemaya, tiyatroya giden sadece yüzde 4; ara sıra yüzde 26; hiç gitmeyen yüzde 70. Buna karşılık televizyon izleyenler yüzde 93 ve 2 ile 6 saat arasında izleyenlerin -yüksek bir süre zannediyorum- oranı yüzde 78. Yani ülkenin böyle bir sıkıntısı var. Tabii, bunlara ilişkin bir şeyler yapmak sizin Bakanlığınızın önemli görevleri arasında.

Şimdi tabii, Türkçe meselesi var. Türkçenin korunması, bozulmasının ve yabancılaşmasının önüne geçilmesi gerekiyor. Kolay bir şey değil tabii ama bence bizim yapabileceğimiz... Yani kanunlarda da Türkçe çok kötü. Yani şu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çıkardığı, kurumlarımızın hazırladığı kanunlarda hakikaten çok kötü Türkçe kullanıyoruz. Onlara o yönüyle özellikle bakılması gerekiyor. Resmî yazışmalarda yani anlaşılıyor, cümle anlaşılıyor. Yani Türkçe olarak kendini ifade ediyor fakat yazıda anlaşılıyor. Bu, kanunlarda da var, medyada da aynı sıkıntıyı görüyoruz. Bunlarla ilgili olarak biraz daha bir şeylerin yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Tabii, sanal âlemdaki Türkçe... Zaten bütün diller o tehlikeye maruz. O ayrı bir konu, oraya yapabileceğiniz fazla bir şey yok, orada zaten artık dil filan diye bir şey kalmıyor.

Diğer bir husus, Türkçenin dünyada tanınan ve daha fazla konuşulan bir dil olması için de tabii, çalışmalarda bulunmak gerekiyor. Bilmiyorum, o tür çalışmalarınız var mı, neler yapıyorsunuz, belki son kısımda bize bilgi verirsiniz...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yunus Emre tam da bunu yapmaya çalışıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 100

Diğer bir husus, çocuklarımızın ve yetişkinlerimizin -başlangıçta ifade ettim çok kısa- ruh dünyasına yönelik çalışmalar gerekiyor. Bunlarla ilgili neler yapıyorsunuz, bize bilgi vererseniz iyi olur. Yani önemli bir konudur çünkü insanın bir şekilde tabii, karnı doyuyor, bir kısım ihtiyaçlarını karşılıyor ama ruhun da ihtiyacı var, onlara yönelik de bir şeyler yapmak gerekiyor.

Tabii, konudan konuya atlıyorum, zaman kısa. Bu diziler meselesi var. Bence Türkiye'deki dizilerin önemli bir kısmı bizim kültürümüzü yansıtmıyor yani bu Türk toplumundan çok uzakta diziler yapılıyor fakat bununla ilgili tabii, basın özgürlüğü meselesi işin ayrı bir boyutu. Orada bir kısıtlama olsun anlamında demiyorum ancak buralara da bir bakmak lazım. Kültürümüzün ciddi ölçüde ben bu kanalla yozlaştırıldığını düşünüyorum.

Bir de tarihî diziler meselesi var. Şimdi okumuyoruz, tarihi dizilerden öğrenmeye çalışıyoruz. Fakat tarih dizilerden öğrenilmez çünkü tarihte çok az bilgi vardır, diziler de günlük hayatı dahi anlatmak durumundasınız bir sinemada, filmde, dizide, her neyse. Dolayısıyla, buralarda yapılanlara da dikkat etmek gerekir diye düşünüyorum, Bakanlığınızın buralara müdahil olması lazım.

Dolayısıyla, bu konularda, özellikle çocuklarımızın yetiştirilmesi konusunda Millî Eğitim Bakanlığıyla çok sıkı bir diyalog içerisinde olmak gerekiyor.

Bu geleneksel sanatlarımızın yaşatılması konusu önemli bir konu. Kayboluyor, hızla kayboluyor, çok hızlı bir değişim var toplumda, kontrolsüz bazen de. Oralara da bakmak gerekiyor.

Tarihî eserlerimizi korumaya çalışıyoruz. Restorasyonlarda -bir arkadaşımız da ifade etti- hakikaten çok çirkin yani nasıl söyleyeyim, orijinaliyle hiç alakasız restorasyonları maalesef müşahade ediyoruz. Orada bir tedbir aldığınızı ifade ettiniz. Bilmiyorum o yeterli midir ancak bu konu son derece önemli.

Tabii, tarihî eserleri korumak kadar yeni eserlerin de yine bu kültüre uygun şekilde yapılması lazım. Yeni binalarımız son derece çirkin ve yani bizden sonrakilere bırakacak çok fazla bir şeyimiz yokmuş gibi gözüküyor yeni binalar anlamında.

Şimdi, turizm tarafına geçmek istiyorum. Turizm, tabii, ödemeler dengemiz açısından -arkadaşlar da ifade etti- son derece önemli. Bu, bir yıl filan oldu herhâlde veya biraz daha uzun mu oldu, bir revizyon da yapıldı turizm gelirlerinde. Turizm gelirleri, seyahat gelirleri farklılaştırıldı orada son revizyondan sonra.

Burada bir miktar tabii, turizm, seyahat gelirlerinde... Tabii, şey açısından biz onu, seyahat gelirlerini kullanıyoruz, siz turizm gelirlerini kullanıyorsunuz ama ödemeler dengesinde seyahat gelirleri kısmı kullanılıyor. Burada turist başına işte 8 doların altında bir gelirimiz var. Bunun da artırılmasına yönelik mutlaka tedbirler alınması gerekiyor.

Şu paket tur meselesi ciddi bir sıkıntı fakat iş tamamen paket tura kilitlenmiş durumda. Burayla ilgili Bakanlığınızın tedbir alması gerekiyor.

Yani daha doğrusu, şimdi şöyle Orta Vadeli Programın 2018'e kadar seyahat gelirleri hedeflerine, tahminlerine baktım, işte bu yıl için , 2015 için 27 tahmin ediliyor; 2016, 27; 2017, 29,4; 2018'de biraz daha artırarak 31,8'e gidiyor. Yani burada artık yeni bir platoya çıkmak gerekiyor yani iş tıkanmış durumda, bir şey yapmak lazım. Yani bir yandan da tabii, net turizm gelirlerimiz azalıyor çünkü turizm giderlerimiz daha hızlı artıyor. Dolayısıyla, yeni bir platoya çıkma ihtiyacı var. Bu, önemli bir kaynak bizim açımızdan. Tabii, konjonktürden de bağımsız olarak geçen yılki orta vadeli programa göre, geçen yılki orta vadeli programın son yılı 2017'ydi, buradaki 2017'yi mukayese ettiğimde seyahat gelirlerinin yaklaşık 6 milyar dolar düşürülmüş olduğunu görüyoruz. Bu nedendir, onu bilmiyorum yani bunu sadece şu anda Rusya'yla ilişkimizden, yaşadığımız bir şeyden değildir herhâlde bu, ta 2017'ye öyle olacağını varsaymamak lazım. Biraz hesaptan kaynaklanır, hep baz üzerine artırılarak götürülür bu hesaplar. Ama onun dışında başka bir şey mi var, nedir, ona ilişkin de bir açıklama gerekir çünkü 6 milyar dolar çok yüksek yani yüzde 20'ye yakın bir önceki tahminle... Arkadaşlar takip edebildi mi bilmiyorum, 2017 tahminleri için, art arda iki orta vadeli programdaki 2017 tahminlerini söylüyorum, 6 milyar dolar yaklaşık altında bir tahmin var, oraya da bir bakmak gerekiyor.

İfade etmek istediğim son konu: Çok bilgim yok ama endişemi paylaşmak için söylüyorum. 1980'li yıllardan itibaren turizme ciddi yatırım yapıldı, ciddi teşvikler getirildi. Zannediyorum o kıyılarda hep arsa, arazi tahsis yapıldı. Onlar belli bir süreliğine yapılıyor, kırk dokuz yıl gibi filan gibi herhâlde. Onların bir süre sonra artık geri verilmesi gündeme gelecek. Buna ilişkin düzenleme yapıldı mı? Bunun usulü nedir? Çünkü, yapacağı yani geri vereceği, kendisinde kalmayacak bir şey için kimse yatırım yapmaz, nihayetinde bu ülkenin bir varlığıdır bu, ister özel sektörde kalsın ister kamuya geçsin, bu bir varlıktır. Dolayısıyla onların biz... Diğer yap-işlet-devretlerde de hep bu hata yapıldı. Yani yap-işlet kısımları düzenlenmiş fakat devret kısımları düzenlenmemişti. Hava yollarıyla ilgili anlatabileceğim çok hikâyeler var, tabii oraya girmeyeceğim. Ancak burada şimdi, bu devretme kısmına ilişkin düzenleme yapılması gerekir, diğer türlü yatırım olmayacaktır veya işte, bunlara da tabii rekabetçi bir metot geliştirmek lazım. Yani nihayetinde bir kere elli yıllığına veriysek bir daha al sen bunu bir yirmi yıl götür demek de uygun olmaz. Ama orada hem ülkenin hem de kamunun menfaatlerini koruyacak hem de turizm sektörünü tabii ki koruyacak şekilde tedbir almak gerekir diye düşünüyorum.

Ben tekrar bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; ilerleyen saat oldu ama bazı konuları dile getirmek için bu zamana kadar bekledim.

Öncelikle, Kültür ve Turizm Bakanlığına sorduğumuz 100'e yakın yazılı sorudan süresi geçtiği hâlde hiçbirine yanıt alamadık. Niğde'yle ilgili bilgisi olan mı yok, bu konuda bir yanıt vermeme noktası mı var? Önce bunu algılayamadığımı söyleyeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 101

Ben Türkiye'nin tamamını gezdim ve neler yapıldığını biliyorum. Tarihi Kentler Birliği toplantılarına katılıyorum. Her yerde mutlaka var olan değerlendiriliyor ama Niğde'de kesintisiz on bin yıllık bir tarih var. Bu tarihin yansıması her köyde, Hititlerden bu yana çok önemli buluntular var. Ne yazık ki define avcıları tarafından yağmalanan, katledilen bir kentimiz var. Gittiğimiz her yerde, rastladığımız her eserin yanında mutlaka bir kazı yapılıyor ve o kaçak kazılarla da kent bir taraftan yağmalanarak yok ediliyor.

Şimdi, Tyana Antik Kenti, ki Kapadokya Krallığı'na başkentlik etmiş bir yer. İtalyanlarla burada bir kazı başladı, on yıl süren kazı çalışmalarında İtalyanlar çekti gitti. Efes'e eş değer antik bir kentin açığa çıkması beklenirken kazı ortada kaldı. Ulukışla Maden köyünde 1.455 rakımında iki bin sekiz yüz yıllık, Hititlerden kalma ilk maden yazıtı bulundu. Burada yapılan incelemede 2013 yılında mutlaka korunması gerektiği, bozulmaya başladığı saptandı. Ender bulunan böylesi bir yer ne yazık ki son dönemlerde tamamen tahrip olmaya başladı, üzerindeki yazı da giderek yok oluyor. Oysa bunun bir müzeye taşınması projesi vardı, o gerçekleşmedi. Yine, Bahçeli Köşk kazısında ortaya çıkan onca bilindiği ve tanındığında bölgeye çekim yaratacak eser ne yazık ki gündeme dahi gelmedi.

Sungurbey Camimiz var. Bu camiyle ilgili de soru yönelttim, Vakıflar Genel Müdürlüğüne de mektup yazdım. Bu cami İlhanlılardan kalma bir cami, üzerinde hayvan figürleriyle çok ilginç özelliği olan bir cami. Çift minareli bir yapıyken 18'inci yüzyılda çıkan yangında kubbesi ve minareleri yıkılmış, tek minare yapılmış. Bunun tekrar çift minareli bir camiye dönüşmesi için de bir soru yönelttik. Bu konuda da bir bilgi alamadım. Ama şu var: Vakıflar nerede bir tane restorasyon yapıyorsa oranın canına okuyor. Ne aslına uygun yapıyorlar ne düzgün yapıyorlar, kentte bulunan değerleri bir yerde yok ediyorlar.

Kavlakepe Yer Altı Şehrimiz var. Burasının ışıklandırılması yapılmıştı. Şimdi gidin, görün, vicdan sızlar, içine girilmez hâlde. Kayırlı'daki yer altı şehri kapanmış durumda.

10'a yakın kalemiz var. Bunların yüzde 90'ını ben son yirmi yılda buldum, kayıtlara geçirttim. Kayıtlara geçirilen yerlere ne yazık ki şimdi gittiği zaman insan acı duyuyor. Başka yerde ilgi bulan, hatta parayla gezdiğiniz yer Niğde'de yok ediliyor.

Kral mezarlarının olduğu yerler var, arkeopark olacak özelliklere sahip. Hepsini değerlendirilmediği için kaçak kazılarla yıkılmak üzere. Birkaç kere ihbarda bulunulduğu hâlde bu açılan kral mezarlarının yanındaki çukurlar dahi kapatılmadı.

Osmanlı Dönemi'nde yapılmış 40'a yakın kilise var, köylerde, ayakta. Ya bunlar ahır durumunda ya kullanılmıyor. 3 tane kilise değerlendirilebildi.

Yine, antik hamamlar var. Antik hamamlar da giderek yok oluyor, yıkılıyor.

Bir de türbelerimiz var. Bu türbeler... Şah Toraman Türbesi mesela, Müslümanlara ait türbede vatandaş define bulacağı diye mezarı parçalıyor. Çünkü ilgi olmayınca o alandaki varlıklar yok ediliyor.

İftiyan, Çiftlik, Kitreli, Altunhisar, Ulukışla, Toroslar... Avören diye bir bölgemiz var, çok iddialı söylüyorum, buradaki 10 tane su sarnıcı ile yer altı şehrinin bulunduğu alanı görseniz, Türkiye'de örneği olmayan bir yer. Ama bakanı yok, çeken yok, sahiipsiz.

Değerler bakımından Niğde, olanının değer bulmadığı bir kent. Biraz evvel de ifade ettiğim gibi başka bir kentte gidiyorsunuz, para verip geziyorsunuz, Niğde'de o yerin tespiti yapılmamış. O anlamda Nevşehir'e 3,5 milyon turist geliyor, Niğde en son sırada. Bakanlarımız geldi, Tyanalı Apollon için Erkan Bey "Muhteşem bir olay. Çünkü İsa'yla aynı dönemde yaşamış, yurt dışında hakkında 200 kitabı olan Tyanalı Apollon için felsefe kurultayı toplanacak, Niğde'yi ayağa kaldıracakım." dedi, Bakan gitti, o iş bitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Toparlanınız için ek süre veriyorum Sayın Gürer.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sonra Ertuğrul Günay Bakanımız geldi, o da "Gülen Meryem Ana'yı Türkiye'ye tanıtaçağım." dedi. Oysa Meryem Ana gülmezmiş, 1964'te güldürmüşler, benim kitapta o anlatılmıştı. Herhâlde ondan, farkında olmadıkları için gülen Meryem Ana, Gümüşler Manastırı da kaldı.

Helena Kilisesi yirmi yıldır bir türlü bitmedi. İnanç turizmi kapsamında önemli bir yapı olarak ortaya çıkacaktı, nedense o da bir türlü bitmedi.

Şu anda kazılardan, sanırım, 5 kazıdan 2'si veya 3'ü yürüyor, diğerlerinin açığa çıkmışlığı yok.

Bu Niğde topyekûn bir ele alınsın. Bir gün de hem Bakanlık hem de üst düzey bürokratlar Niğde'ye gelsinler ama sizin bürokratlar değil, ben bize bir Niğde'yi gezdireyim, bakın Türkiye'nin nasıl bir kenti, oraya da turizm konusunda bir çekim sağlayalım.

Bir son söz, bitiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bana turizmcinin yazdığı bir yazıyı okuyacağım çünkü turizm için umutlu olmaları beni sevindirdi. Diyor ki: "Biz turizmciiler çok krizler gördük ama bugünkü gibi hepsi bir arada paketine hiç rastlamadık. Komşularda savaş, memlekette hendekler, IŞİD bombaları, uçak krizi... Turizm bu. Kriz sadece bizi vurmuyor, başta gıda ve tekstil olmak üzere 32 sektöre de sekte vuruyor. Moraller bozuk mu? Evet. Çare var mı? Elbette var. Her şerden bir hayır, her inişin bir çıkışı vardır. Bakarsınız her şey yolunda giderken onlarca yıldır turizmde yastıkaltı yaptıklarımızı hatırlar ve uygularız." Bu, güzel bir umut, bu umudun bu yıl sürmesini diliyorum çünkü krizin geldiğini görüyorum. Ben de bu konuda bayağı makaleler yazmış bir insanım.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gürer.

Buyurunuz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; bu saatte bir millî kültür, millî sanat tartışması başlatmak istemiyorum ama şu iki cümleye de izin verin: Devlet-kültür, devlet-sanat ilişkisi... Yani, demokrasilerde devlet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 102

özgürleştirir insanları ve insanlar kendilerini gerçekleştirir. Adalet ve Kalkınma Partisini bu konuda bu saatte eleştireceğim, arkadaşlar kızmasınlar. Adalet ve Kalkınma Partisi bu konuda sadece kültür konusunda değil, bu devlet, vesayet filan diye uzun yıllar tartışıldığı konularda maalesef öncekilerden farklı davranmıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti de bu “vesayet kurumları” diye eleştirdiği devletin kurumlarını kendisi için, kendi iktidarını yerleştirmek için ya da düşüncesini, kültürünü neyse ağırlıklı bir şekilde kullanıyor. Bu, yanlış bir şey.

Şimdi, millî kültür, millî sanat tartışması yapmayalım bu saatte dedim ama yani bir ülkenin de millî kültür politikası, bir şehir politikası, mimarlık yani böyle şeyleri olur. Tamam, müzeleri anlattınız, görüyoruz, bazılarının restorasyonları çok yanlış yapıyor filan ama sizin dönemde -siz yenisiniz de- Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde çok sayıda yani geçmişte yapılanlardan çok fazla restorasyon yapıldı, tarihî eserler falan ortaya çıkarılıyor. Elbette biz Türkiye’de çok ciddi, önemli medeniyetlerin mirasçısıyız ve bunları da turizme falan açarak değerlendirmek istiyoruz. Güzel de. Yani, Adalet ve Kalkınma Partisi yani -siz şu anda Kültür Bakanısınız- siz gelecek kuşaklara ne bırakıyorsunuz medeniyet adına. Hani, medeniyet iddiası var ya, bir medeniyet iddianız var. Gelecek kuşaklara ne bırakıyorsunuz? Şöyle bir İstanbul’a falan uzaydan birileri gelse bu işlerden anlayan, baksa yani “Nedir bu medeniyet, bu medeniyetin adı ne?” filan dese ya da yüz sene sonra İstanbul’u filan araştırırsalar, bu şehirleri araştırırsalar acaba ne diyecekler yani? Sadece sizin için söylemiyorum, hepimiz için söylüyorum bunu. Yani, nedir bu AVM’ler, binalar, beton yığınları, bloklar, beton blokların arasında kaybolmuş minareler, tuhaf tuhaf şeyler? Bunun üzerinde, evet, öncelikleriniz var, şunlar var, bunlar var ama yani bunun üzerinde gerçekten Kültür Bakanı olarak düşünüyor musunuz? Mesela, bu dönemin şaheseri ne? On beş senedir iktidarsınız, az bir zaman değil. Nedir? Mimar Sinan Camisine gittim, bir sürü örnek filan var, orijinal, yeni filan. Yok, taklit, bir şey yok. Bu beton blokları, şehir... Nedir mimari? Şimdi, Karadeniz’de başlıyorsunuz, Samsun’dan giriyorsunuz, eğer tabelaları görmezseniz -sık sık da orada geçmiyorsanız- her kasaba aynı. İşte, acayip binalar, hiçbir özelliği olmayan şeyler. Bu nedir? Bu konuda bir sorgulama yapıyor musunuz? Ben esasen turizmle ilgili konuşacağım, Doğu Karadeniz’le ilgili konuşacağım, Rize’yle ilgili konuşacağım.

Sayın Bakanım, şimdi, Rize’de -Artvin de böyle, Trabzon da böyle, Giresun da kısmen böyle- yaşayan 1 Rizeliye karşılık 3 Rizeli dışarıda. Çıkıyorduk, ekmeğimizi arıyorduk Türkiye’nin ve dünyanın her tarafında. Allah’a şükür, İstanbul’un bir zamanlar taşı toprağı altındı ve gidiyorduk. Şimdi yok. Yani, taş da yok, toprak da yok, altında yok filan. Ve burada insanlar yaşıyor. Biraz önce Tarım Bakanlığının bütçesi konuşuldu, çay ile ilgili ciddi problemler var. İnsanların orada geçinmesine yetmiyor ve alternatif olarak herkes -aklın yolu bir- turizmi koyuyor. Şimdi, Antalya’nın -biraz evvel Mehmet Bey falan anlattı- neyi pazarlayacağı belli, nedir problemler az çok belli. Şimdi, biz turizm yapmak istiyoruz, iç, dış. Kendiliğinden olan bir şey var zaten. Dedim ya 1 tane Rizeliye karşılık 3 tane dışarıda. İnsanlar yazın geliyorlar. Benim ilçem 10 bin nüfuslu, yazın 30-40 bin nüfuslu oluyor. İki üç ay filan kalıyorlar. Bütün esnafımız, bakkalımız falan onları bekliyor bir gelsinler diye. Kışın 5-10 bin lira cirosu olan adamların cirosu 30-40 bin liraya çıkıyor, onları bekliyorlar. Güzel de biz neyi pazarlayacağız bu insanlara? İşte, gelen bir geliyor, bakıyor şöyle sahilten geçerken, “Oo, burası cennet.” filan diyor. Ne güzel yani, yemyeşil, cennet. Öyle değil Sayın Bakanım. Çok büyük derdimiz var. Evet, bir cennetimiz var, zenginliklerimiz var ama maalesef, bu, öngörüsü olmayan, medeniyetle, doğayla filan barışık olmayan bir kültür... Yani, sadece Adalet ve Kalkınma Partisini kastetmiyorum ama Adalet ve Kalkınma Partisinin, medeniyet iddiası taşıyan bir siyasi partinin böyle davranması da şaşılacak bir şey. Yok ediyoruz. “Yeşil Yol” işte. Şuna bakın, “Yeşil Yol...” Bir zamanlar, hatırlarsınız, 1999-2000...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Geçen Pazar Karadeniz’de 9 ilin katıldığı bir turizm çalıştayı yaptık, Sanıyorum bilginiz oldu herhâlde.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sadece duyduk.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sitemim olacak o bakımdan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Öyle mi? Peki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani, iktidarın muhalefeti davet etme filan gibi bir alışkanlığı yok. Neyse...

Şimdi, Sayın Bakanım, geliyor, orada “Yeşil Yol” diye bir şey yapıyor. İsmi de çok güzel yani “Yeşil Yol”, hani, bir zamanlar, 2000 yılında “Hayata Dönüş Operasyonu” vardı, 32 kişiyi öldürdük, ondan sonra arkasından da devam etti ölüm oruçları, 100 kişi daha öldü filan. “Yeşil Yol...” Ya böyle bir şey yok, böyle bir talep yok. Bizim yaylalarımızın tamamının yolu var. Yaylaları yukarıda birleştirmenin bir anlamı filan yok ve insanlar şüpheyle bakıyor. Yıkıyor geçiyor oraları. “Öyle değil.” diye iddia ediyorlar. HES... Bakana sordum, cevap da vermedi Orman ve Su İşleri Bakanı. Ya, Doğu Karadeniz’deki bu HES’lerin tamamı bitiğinde Türkiye, elektrik enerji tüketiminin yüzde 1,5’ unu karşılıyor. Ya, değer mi bunun için yani? Dere olmazsa hiçbir anlamı yok.

Şimdi, bugün geldiler, anlattılar arkadaşlar. O vadileri biz pazarlayacağız, başka bir şeyimiz yok Doğu Karadeniz’in turizm için. Geldiler arkadaşlar, dereye taşkın olduğu zaman taşları almak falan gibi uyduruk bir şeyle il idaresinden izin alıyor, gidiyor dereleri oradan kum çıkarmak için, çakıl çıkarmak için yok ediyor. “Dere izin verirse atlarım taştan taşsın” Ya, bizim türkümüz ya. Orada taş olmasa oranın bir anlamı, bir özelliği kalmıyor. Yani, neyi pazarlayacağız diyoruz.

Yaylalar, her taraf beton oldu. Şimdi de insanların yüz seneden beri oturdukları evlerden “Bu evler sizin değil, kira vereceksiniz.” diye kira almaya başladılar. Rize havaalanı yapılacaktı işte, yılan hikâyesi, ne olduğu filan belli değil, devam ediyor. Havaalanı yapılacak, güzel ama biz kara kara düşünüyoruz. Havaalanı yapılırken dünya kadar taş gerekiyor. Taş ocakları dağlarımızı, taşlarımızı yıkacak. Ne olacak diye düşünüyoruz niye. Teşvikler ne, pansiyonculuk ne oluyor?

Bakın, insanlar oraya gelecekler, herhâlde Doğu Karadeniz’de biz onlara bir şeyler vereceğiz ve ikinci sefer bir daha gelecekler ya da birilerine söyleyecekler, onlar gelecekler. Ne vereceğiz onlara? Elli seneden beri, altmış seneden beri kullandığımız inorganik çay

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 103

gübrelerinden dolayı toprak diye bir şey kalmamış. Evet, orada elma filan oluyor ama aslında o eski Rize elması değil, Trabzon, Artvin elması değil. İşte orada kivi oluyor falan ama kivi filan değil. Mandalina artık oranın mandalinası değil, biberi değil, fasulyesi değil. Ne vereceğiz? Organik çay diye bir şey var. Yani, turizm sadece Turizm Bakanlığının yapacağı şey değil yani, devletin bir bütün olarak - Orman ve Su İşleri Bakanlığıyla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla- bütün olarak ele alınması gerekiyor, bakması gerekiyor.

Tarihî eserlerimiz çok az yani yok denecek kadar az. Rize için söylüyorum, Trabzon'da biraz daha fazla, Artvin'de tek tük. Ama onların da bir restorasyonu yapılmış, şaşıp kalırsınız. Ben Zilkale'yi bilirim öteden beri, eskiden beri. Restorasyon yaptılar, gittim bir sene sonra, kardeşim buraya yeni bir kale yapılmış, bu ne? Nasıl bir akılla, nasıl bir şeyle böyle bir şey yaparlar ya? Cinayet o Sayın Bakan. Kız Kalesi var Pazar'da, onarıldı, aynı şekilde onlar da... Yani, böyle bir şey yapmak zorunda mısınız? Hiç olmazsa çevirin etrafını yıkılmasın, onarmayın.

Sayın Bakanım, eğer biz gerçekten bir şey yapacaksak yani akıl diye bir şey var ya, akılla bu şey yönetilir yani. Devlet yönetmek işi akılla. Artık herkes biliyor yani, aklın yolu bir. Bütün bunlar yapılırken gitseler Rize'de, Artvin'de altmış yetmiş yaşında bir tane adama danışmalar yeter. Şimdi, biz, Artvin'i turizme falan açacağız. Artvin'i yok ediyoruz ya. Şu anda Artvin'de, Cerattepe'de binlerce insan bekliyor. Kars'tan, Erzurum'dan, Bayburt'tan, Trabzon'dan ne kadar toplum polisi, jandarma varsa oraya yığdık, orada insanlar bekliyor. Dünyanın cennet köşesi ya! Aramasın mı ya? Her şeyi verdik Cengiz İnşaat'a ya, Artvin'i vermeyelim. Ne olur yani eğer turizm yapacaksak, orada insanlar şey diyorsa? Orada bekliyor insanlar. Peki, nasıl olacak yani? Bu "turizm" dediğimiz şey nasıl olacak, nereden gelecek? Yani yıktıktan sonra nereden yapacağız ya? Var zaten ya. Yani bizim sizden ricamız farklı bir şey getirin. Evet, yani ülke kalkınsın, bir şey demiyoruz, evet, barajlar da yapılsın, bir şey demiyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayabilir misiniz Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tamam, bitiriyorum.

...gerekirse HES'ler de yapılsın, bir şey demiyoruz ama yani burada bir kültür var, yüzlerce yıldan beri oluşan bir şey var, alışkanlıklar var. Turizm filan olarsa işte bu kültürü insanlarla buluşturacağız, oraya insanlar gelecek, edecek ama bunu yok ediyoruz yani. Yok etmeden yapmanın bir yolu olması gerekiyor ve var da. Bu konularda duyarlı davranacağınıza inanıyorum.

Bütçeniz hayırlı olur inşallah.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Bektaşoğlu.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, Sevgili Bakanım, değerli bürokratlar, basınımızın güzide temsilcileri...

Efendim, hem Bakanlığınız hayırlı olsun hem de sakalınız hayırlı olsun. Yakışmış, güzel olmuş.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Evet, konumuz turizm. Ben biraz bölgemden, Bekaroğlu'yla aynı bölgeden, çatışıyoruz, sorunlarımız ortak.

Şimdi, önce sitemimi belirtiyim Sayın Bakanım, hoşgörünüze sığınarak. İki hafta önce sanırım Trabzon'da bir turizm çalıştay düzenlediniz, biz de bunu duyduk, dört gözle bekledik, haber gelir, kuşlar bize haber getirir diye ama maalesef bu haber bize ulaşmadı. Bu, biraz siyasi bir çalıştay gibi oldu. Hâlbuki, Karadeniz Bölgesi'nin diğer illeri de bu işe çok gönüllü, meraklı ve ilgililerdi. Ben de Giresunluyum, Giresun Belediyesi de Cumhuriyet Halk Partisinden, çalışan ve çalışkan bir belediye. Burada biz de birtakım sunumlar yapmak isterdik, hatta bu toplantıya katılan 4 bakandan bir tanesi de sizdiniz. Ben Sayın Mahir Bey'in belki aklına gelip de "Diğer illerimizin muhalefet milletvekilleri neredeler?" diye sormasını isterdim ama herhâlde böyle bir soru olmadı diye düşünüyorum. İnşallah, bundan sonra bölgemizde daha iyi bir çalışma olur diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, hasbelkader bir köylü çocuğu olmama rağmen dünyanın her tarafını gezdim, o, benim biraz hobimdi, turizme karşı da bir hobim var ama ülkem gibisini hiçbir yerde görmedim. Ülkemin de en güzel bölgesi Karadeniz gibi hiçbir yerde bir yer görmedim. Gerçekten, Doğu Karadeniz Türkiye'nin botanik bahçesi gibi, korunması gereken bölgelerden bir tanesi gibi. 200 tane endemik bitki çeşidini bünyesinde bulunduran, 650 kilometrelik sahil yolunda gittiğiniz zaman hiç canınız sıkılmadan seyahat edebileceğiniz tek bölge. Solunuza baktığınız zaman masmavi deniz, sağınıza baktığınız zaman yemyeşil bir doğa, 40 kilometre yukarıya gittiğiniz zaman dünyanın en güzel yaylaları, en güzel doğası. Ama Karadeniz Bölgesi turizmden de en az nasibini alan bölgelerden bir tanesi.

Biraz önce Sayın Bekaroğlu'nun dediği gibi, turizme dönük yatırımlardan ziyade son zamanlarda biraz iştah kabarttı Karadeniz Bölgesi'nin bu güzelliği, cazibesi herhâlde. HES'lerle biraz sıkıntı yaşadık, başımız derde girdi. Gerçekten şunu sorguladık: Karadeniz Bölgesi'nde 400 civarında bir HES'ten bahsediliyor, bütün bunlar işletmeye açıldığı takdirde enterkonnektif sisteme yüzde 4-5 gibi, 6 gibi bir enerji sağlayacağından bahsediliyor. Hâlbuki Türkiye'de kayıp kaçak oranı yüzde 25 civarında. HES'ler yapılırken doğada çok büyük bir katliam yapılıyor, inanılmaz bir şey.

Yine, son zamanlarda bugün Cerattepe'de örneğini gördüğünüz gibi, Giresun'da kendi ilçem olan Dereli kazasında da cennet yaylamız, cennet Kümbet Yaylamız o civarda...

Sayın Müsteşarım, sizin Karadeniz'le ilişkiniz var, değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞARI AHMET HALUK DURSUN – Evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 104

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Giresunlu musunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞARI AHMET HALUK DURSUN – Evet.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Canım benim, öyle deseniz de daha şey konuşsam ya. Teşekkür ederim.

Tirebolu?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI MÜSTEŞARI AHMET HALUK DURSUN – Evet efendim

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Tirebolu'nun ayrıca bir özelliği var, Tirebolu, Türkiye'de UNESCO'nun programına alması gereken yerlerden bir tanesi, dünyanın en güzel yeri. Bir tarihte Sayın Genel Başkanımız Erdal İnönü oradan geçerken "Ya, dünyada böyle bir yer varmış da niye görmemişiz?" diye de söyledi. Sahiliniz, ovanız, vesaireniz hakikaten çok güzel.

Şimdi, bu bölgede de... Sayın Bakanım, burası önemli. Bu dediğim bölge cennet bölgesi, tanrının bize bahsettiği, boş zamanda yarattığı güzel bir bölge, bizim su havzamız aynı zamanda da. Bu Altın Koza, bu Fethullah grubundan olan Altın Koza grubunun daha önce ruhsat aldığı, sonra bunu kayyuma devrettiği, kayyum da tabii, devlet oldu. Orada bir altın arama ve arsenikle birlikte böyle bir girişimi var. Geçenlerde Cerattepe'deki gibi orada da bir nümayiş oldu eski tabiriyle. Tabii, Karadeniz Bölgesi'ne son zamanlarda bu tip ilginin, yani doğayı tahrip eden yatırımların olmasını da anlamıyorum. Gerçekten, buranın hakikaten korunması lazım, Karadeniz Bölgesi çok önemli.

Bakın, size bir şeyden bahsetmek istiyorum: Bizim adamız var, bilmiyorum burada arkadaşlar biliyor mu. Karadeniz'in tek adasıdır. Bu adanın özellikleri Sayın Bakanım, çok enteresan. Şurada, müsaade ederseniz bir şey yazdım.

Ha, buna geçmeden önce şunu söyleyeyim: İlimizde bizim kültür sitemiz yok biliyor musunuz, Giresun'da?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Tokat'ta da yok.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Kültür sitemiz yok, bir.

Müzemiz yok. Şu anda eski bir hapishaneyi müze olarak kullanıyoruz, Sayın Müsteşarım, yolun kenarındaki eski hapishaneyi müze olarak kullanıyoruz. Bizim müdürümüz yok, kültür müdürümüz. Vali beye sordum bugün, "Yok. Gelen gidiyor, gelen gidiyor." dedi. Ya, tam anlamıyla...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Onun bilgisi bana geldi de onunla en kısa zamanda ilgileneceğim.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bir de bunun yanında şimdi Sayın Bakanım, uzman yok bir kere, hiç uzman yok ki bunlar bizim için çok önemli.

Arkadaşlar, adadan bahsetmek istiyorum, hakikaten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Bektaşoğlu.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Ben birazcık daha konuşayım müsaade ederseniz çünkü Karadeniz önemli bir bölge sorunuz çok.

Bizim tek gelirimiz, bundan sonra tek geçim kaynağımız ve gelirimiz turizm olacak. Niye? Türkiye'de en fazla göç veren illerimizden bir tanesiyiz. İstanbul'da 4'üncüyüz, 470 bin Giresunlu var İstanbul'da.

Şimdi, Karadeniz'in tek adası olan Giresun'daki bu adanın yüzölçümü 40 dönüm, bakın, çok enteresan, 40 dönüm; sahile uzaklığı 1,5; 2 kilometre civarında. 71 tane bitki türü var. 10 adet, adaya özgü ağaç türü var bu adada. Yine, deniz kuşlarının üreme bölgesi, oradaki bütün deniz kuşlarının üreme bölgesi. Bu adanın mitolojik bir özelliği var, milattan önce 300 yılından kalma kilise kalıntısı bulundu burada. Yine, keşiş kafatasları, 80 civarında ki çok önemli bir şey diye söyleniyor. Amazonların yaşadığı, yine Ceneviz ve Venedikliler tarafından gemi sığınağı olarak kullanılmış bir ada. Yine, dünyada eşine ve benzerine rastlanmayan bir kale. Bizim kalemiz...

BAŞKAN – Toparlamamız için ek süre veriyorum.

Buyurun.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Çok teşekkür ederim, beş dakika daha alayım.

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Ben gelmeseydim olurdu Sayın Bektaşoğlu.

Buyurun.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Cenevizliler ve Venediklilerden kalma Herkül'ün Altın Post Heykeli'ne bile konu olmuş bizim kalemiz var. Bu dört bin yıllık mitolojik tarihinden bugüne kadar Sayın Bakanım, burada hep bir gelenek yapılmış, bu gelenek dört bin yıl devam etmiş. Şimdi de bu geleneğin adı Uluslararası Aksu Festivali. Uluslararası, çok görkemli, 100-150 bin kişinin bir araya geldiği ve ananevi gelenekleri devam ettirdiği güzel bir yer. Bu bakımdan, Giresun hakikaten turizm konusunda çok açık, turizme ilgi bekliyor. Turizmi tabii, çok önemsiyorum, mesela ben Yunanistan'a gittiğimde şöyle demişlerdi: Yunanistan'ın nüfusu 10 milyon gelen turist 22 milyon. Hâlbuki Yunanistan'da bir tek deniz turizmi vardı ama Türkiye'de... Dünyada şunu söylediler, bilmiyorum Sayın Müsteşarım, yanılıyor muyum, 172 çeşit turizm varmış. Dünyada 172 çeşit, bunun herhâlde, -Sayın Müdürüm kafasını sallıyor, herhâlde doğru- bunun 100-150'si Türkiye'de uygulanabilir, bunun çoğu da Karadeniz'de uygulanabilir. Mesela yayla turizmi, deniz turizmi, işte, doğa turizmi, inanılmaz turizm çeşitleri. Bizi bu konudan mahrum bırakmayın, biz de Allah'ın kuluyuz, biz de bu vatanın evladlarıyız, sizleri seviyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 105

Hakikaten, turizmi çok önemsiyorum, bacasız sanayi gibi bilinir ama son zamanlarda biraz Arap kardeşlerimiz buraya gelmeye başladılar. Tabii, saygı duyuyoruz, Arap turizmine, bilhassa güney komşularımıza çok yatkın bir turizm potansiyelimiz var. Şu zamanda mülk falan almaya başladılar, hatta inanılmaz paralar da veriyorlar. Şimdi, bildiğim kadarıyla, Trabzon da herhâlde yapay bir ada yapıyormuş, 2 katrilyon civarında. Öyle bir karar almışsınız herhâlde, var mı öyle bir şey Bakanım?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hayır, hayır, öyle bir şey yok.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Gazete yazdı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hayır, bizim öyle bir kararımız yok.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bektaşoğlu, son soruyu da sordunuz, cevabı da aldınız.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Peki, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, geceniz mübarek olsun.

Sayın Aydoğan, buyurun lütfen.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de öncelikle Sayın Bakanı, Komisyonumuzun üyelerini ve tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Şimdi Sayın Bakan, tabii diğer arkadaşlar da ifade ettiler, belirttiler. Yani Türkiye’de ekonominin bel kemiğini şu anda turizm oluşturuyor diyebiliriz. Yani hizmet sektörü Türkiye’de ekonomiyi ayakta tutan en önemli sektörlerden biri. Ancak tabii hem Türkiye’de hem Orta Doğu’da son derece önemli siyasal ve toplumsal gelişmeler var. Turizmi de bu hem ülkemizde hem Orta Doğu’da siyasal ve toplumsal gelişmelerden bağımsız düşünmek ne yazık ki mümkün değil.

İstanbul’dan başlamak istiyorum yani turizmin bu ülkeye katkısı açısından. İstanbul’a bir yılda gelen turist sayısı -herhâlde çıkarttık buraya- 11,8 milyon. Yani dünyada en çok ziyaret edilen 7 tane şehir var, İstanbul bu en çok ziyaret edilen 7 şehirden biri, 12 milyon kişi. Tabii, bu 12 milyon kişinin hem İstanbul ekonomisine hem de Türkiye ekonomisine şüphesiz ki ne kadar katkı sunduğu tartışmasız. Tabii, İstanbul’la birlikte Türkiye’ye gelen işte turist sayısı -siz de çıkartmışsınız, biz de rakamları çıkarmıştık- 2014 yılında 40 milyona yakın; 2015’te de küçük bir düşüşle 38-39 milyona yakın turist gelmiş. Tabii bu çok yüksek bir rakam ve ekonomiye katkısı da aşikâr.

Diyarbakır’ı bu çerçevede biraz ele alıp değerlendirmek istiyorum. Diyarbakır da özellikle son iki buçuk yıldaki demokratik çözüm sürecinde, barış sürecinde hem turizmin hem de ticaretin merkezlerinden biri olmuştur. Özellikle iç turizm Diyarbakır’da çok gelişmişti. Yine hemen yakınıımızdaki Mardin’de ve deprem olmadan önce Van’da da turizmin çok gelişmiş olduğunu söyleyebilirim. Özellikle şu anda işte hendeklerin açıldığı Sur bölgesi de -Diyarbakır’ın kalbidir orası- bütün otellerin ve motellerin toplandığı, ticaretin aynı zamanda gelişkin olduğu bir yerd. Yani giderek çözüm sürecinin varlığında turizmden, özellikle iç turizmden ve onun gelirlerinden beslenen bir kent hâline gelmişti Diyarbakır. Keza Mardin için de onu söyleyebilirim. Bütün oteller ve moteller doluydu, yer bulmak güçtü. Turizm sektörünün kazandığını gören işveren kesimi oteller yapmaya başladı. Şu anda Diyarbakır’da dört beş tane büyük otel yapılıyor. Tabii çözüm sürecinin bitişyle birlikte şu anda inşaatlar durmuş durumda. Otellerin hemen hemen yüzde 90’ı kapalı. Büyük oteller var, Dedeman, yine Sheraton gibi. Onlar da kapattılar şu anda, başkalarına devretmişler, işsiz durumda oteller. Yani ileriki aşamada -tek değil de- önemli gelir kaynaklarından biri olacak olan turizm, Kürt sorununun çözümsüzlüğü nedeniyle bitti diyebilirim. Yani bölgenin diğer yerlerinde de bu maalesef böyle.

Şimdi, tabii ki içinden geçtiğimiz bu süreç, siyasal gelişmeler şüphesiz ki sadece Diyarbakır’la, Mardin’le sınırlı olmayacak gibi duruyor. Yani Hükümetimizin Kürt sorununu çözme konusunda demokratik çözüm ve barış sürecine geri dönmesi biraz zor gibi görünüyor. En azından yani bu konuda yapılan değerlendirmelerden ben kişisel olarak onu çıkarıyorum. Yani “Son kişiye kalıncaya kadar bu mücadele devam edecek.” söylemi biraz çözüm sürecinin, barış sürecinin rafa kaldırıldığını gösteriyor. Diğer taraftan da yani PKK de imha ve tasfiye operasyonu olarak değerlendiriyor tabii ki Hükümetin bu yaklaşımını. O da tasfiye ve imha olmayacağım ve edemeyecekler diye yeni bir çatışmalı sürece hazırlanıyor. Öyle anlaşılıyor ki -yani öngörüm odur- önümüzdeki aylar belki 1990’lı yılları bile geçecek bir yeni çatışmalı sürecin başlayacağını bize gösteriyor. Yine, tabii, işte okuduklarımızdan, yapılan değerlendirmelerden anladığımız kadarıyla bu kez sadece bölgeyle sınırlı kalan bir çatışmalı süreç de olmayacak gibi görünüyor, öyle duruyor. Çatışmaların metropollere de yayılacağı; özellikle turizmi etkileyecek düzeyde ve boyutta büyük illere de, İstanbul, İzmir, Antalya gibi büyük illere de yansyacağı görülüyor. Dolayısıyla, tabii, turizmin önündeki en büyük engellerden biri de bu diye söylemek mümkün. Eğer süreç bu şekilde gelişirse, yani bir çözüm yolu açılmazsa, bu sizin işte biraz önce aktardığınız -ben de dikkatlice, siz aktarıırken kalan bölümleri de, okumadığınız yerleri de hızla okumaya çalıştım- buradaki hedeflere varmanın son derece zor, hatta imkânsız olduğunu söyleyebiliriz.

Tabii, diğer taraftan, Suriye meselesi nedeniyle yaşadığımız çok ciddi sıkıntılar var. Mesela birkaç gün önce İran’daki işte büyük gazeteler Türkiye’ye turistlerin gitmemesi konusunda İran’daki vatandaşlara çağrı yapıyordu. İran’dan çok sayıda turist Urfa’ya geliyor. Yani her gün, en azından ben o yolda gidip gelirken yedi-sekiz tane otobüse rastlıyordum. Yani Urfa’yı, esnafı, küçük, orta ölçekli ticaretle uğraşanları büyük oranda ayakta tutan bir inanç turizmi var orada. Yani onun da kesileceği görülüyor.

Yine, işte arkadaşlar da belirttiler tabii. Üst üste IŞİD’in gerçekleştirdiği eylemler, İstanbul’da ve diğer yerlerde gerçekleşen eylemlerden dolayı, işte örneğin Almanya açıklama yaptı. Şu anda, en yakın ilişki, bu mülteciler meselesi nedeniyle Almanya gibi duruyorsa da hemen Almanya bu Sultanahmet’teki patlamadan sonra vatandaşlarına çağrı yaptı: “Giderseniz de kalabalık yerlerde bulunmayın, çok güvenli değildir.” diye. Anlaşılan o ki biraz bu çatışmalı sürecin gelişmesi durumunda bütün her tarafı etkileyecek yeni bir süreç başlayacak. Rezervasyonlarda zaten herhâlde yüzde 30’lar düzeyinde falan bir geri çekme var, iptal konusu var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 106

Yani bütün bunları niye anlattım? Tek seçenek var önümüzde. Yani bu ülkenin çözmek zorunda olduğu bir Kürt meselesi var, Kürt sorunu var. Hızla bu sürece geri dönülmesi gerekir. Siz de zaten bu konuda -geçmişte demeyeceğim- birkaç ay öncesine kadar son derece büyük çabalar sarf etmiş bir kişisiniz. Dolayısıyla, hani insan diğer arkadaşlara, bakan arkadaşlara anlattığında, belki meselenin özünü çok iyi bilemeyebilirler, kavramayabilirler ama sizin bu konuda bu meseleyi tam anladığınızı, bildiğinizi biliyorum. O yüzden, bu çerçevede yeni bir çözümle ilgili yaklaşım içerisinde girmenin ülkenin geleceği açısından ben son derece önemli olduğunu düşünüyorum. En azından yaşanabileceklerden hareketle, bölgedeki atmosferden hareketle bunları söyleyebilirim.

Daha önce bu Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi hakkında bazı şeyler vardı basında ama sizin sunumunuzda ben onları göremedim. Herhâlde ondan vazgeçildi. İşte Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi şeyden çıkarılacak, artık Türkiye Sanat Kurulu diye bir kurul kurulacak, işte bu 11 kişiden oluşacak ve bu 11 kişi içerisinde de her sanat dalından 6 kişi verilecek, 5 kişi de dışarıdan olacak. Artık devlet tiyatroları bir anlamda özelleşmiş, sanatçılar da yani Devlet Tiyatrosu sanatçıları da Kültür Turizm Bakanlığı bünyesinde illerde görevlendirilecek şekildeydi. Basına düşen bilgiler bu noktadaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Aydoğan, buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Nedir son durum? Onu bilsek iyi olur diye ben düşünüyorum.

Yani Türkiye’de tiyatro ve opera ve bale, bir anlamda devletin tekelinde olması, bir müdahale ediliyor belki oyunlara ya da çalışmalara, o açıdan iyi olmayabilir ama diğer taraftan da özelleşmesi durumunda, bu özel tiyatrolar da çok pahalı. Yani sıradan insanların gitmesi gerçekten zor, 50-60 lira.

Mesela ben üniversitede öğrenciyken Ankara’da her hafta giderdim devlet tiyatrolarına. Geçmişte ben sanki daha bağımsız, daha özerk bir yapısı var diye düşünüyorum. Çünkü 1990’lı yıllarda, 1980’li yıllarda gittiğimizde daha böyle sol içerikli oyunlar vardı. Biz gittiğimizde solcu molcu olduğumuz için çok beğeniyorduk yani nasıl bu oyunları sergiliyor bu devlet tiyatroları diydük. Demek ki daha özerk bir yapısı varmış. Daha özerk kalması koşuluyla özelleşmemesi herhâlde daha iyi olur diye düşünüyorum. En azından ucuz olması herkesin tiyatroya olan ilgisini... İlgi olabilir fakat pahalı olduğu için gidilemez, belki ucuz olması bu ilgiyi artırabilir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Şimdi, Bakanlığınızın bir de sansür meselesi var, ki bu artık bu yüzyılda çok kabul edilir bir şey değil. İşte en son Kuzey (Bakur) diye bir film vardı. İşte kayıt tescil belgesi olmadığı için bu gösterimden kaldırıldı ama sanat çevreleri, sinemacılar bunun işte kayıt tescil belgesi olmadığı için değil, aslında bir sansür mantığıyla gösterimden kaldırıldığını yani sansürlemek için kayıt tescil belgesinin olmadığını kullandığınızı ifade ettiler. Yani artık 21’inci yüzyılda –bazı arkadaşlar da belirtti tabii ki- sanatta sansürün kabul edilemez olduğunu ben kısaca belirtiyim. Gecenin bu saatinde de bu kadar olur zaten.

Teşekkür ederim. Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydoğan.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli hazırun, değerli bürokratlar; aslında tabii Türkiye açısından büyük bir gelir kaynağı olan turizm ve onunla beraber de çok önemli bizim tarihimizin sahipliğini ortaya koyan kültür ve sanatın bir arada görüldüğü Bakanlık bütçesi için bu saatte bir görüşme yapıyor olmak gerçekten ne kadar yapıcı, doyurucu ve katkı sağlayıcı, onu bilemiyorum.

Sayın Bakanım, şimdi, kültür ve turizm bir arada bir bakanlık. Ama Onuncu Kalkınma Planı’nın Resmî Gazete’de yayınlandığı kitapçık bizim elimizde var. Burada baktığımızda sayfa olarak kültür ve sanatla ilgili değerlendirme ve gelişmelerle ilgili bilgilendirmeler sayfa 140’ta, turizmle ilgili olan 290’da. Yani Kalkınma Planı’nda bile kültür ile turizmi birbirinden ne kadar ayrı noktalara koymuşlar ama bugün biz aynı Bakanlık çatısı altında görüşmeye ve buna bağlı olarak değerlendirmeleri yapmaya çalışıyoruz.

Ben, öncelikle, Sayın Bakan Yardımcınıza da başarılar diliyorum. Bizlere çok nazik davranarak kitap göndermişlerdi bundan önceki dönem. Onun için de tekrar, şimdi teşekkür ediyorum kendisine.

Şimdi, tabii, önce sanatla başlamak istiyorum. Aslında turizm ana konumuz, kendi açımdan, iş hayatım açısından ama sanatla başlamak istiyorum. Tabii, Türkiye’de, ülkemizde sanatla ilgili olarak öyle örneklerle karşılaştık ki, daha doğrusu kültürel mirasımızla ilgili ve onların restorasyonu ile ilgili gerçekten bizleri üzen ve onların bıraktığı o zenginlik değerini çok hiçe sayan uygulamalarla karşı karşıya kaldık. Antik bir tiyatronun zeminine beton döküldüğü, Selçuklu medrese ve kervansaray avlularının yüksek beton duvarlarla kuşatıldığı, hatta Bizans sarayına PVC takan bir restorasyonla karşı karşıya kaldık.

Tabii, burada sanata bakarken sanatın, aslında sanatı yapmanın ve üretmenin temelinde bir estetik var. O estetik olmadıkça... Ki sizin de temel konunuz, estetiği sağlayan da bir felsefe aslında ve bu konuda sizin oldukça derinlikli bir bakış açısına sahip olduğunuzu da biliyorum. Şimdi, bir estetik bilinç ve duyguyu ortaya koyarken o felsefeyi de yaşamak lazım. Ama bir sanat eserine bakarken, işte bir kadın heykeline veyahut bir bale sanatındaki kadına bakarken onun sanatsal olarak ifade ettiği felsefenin yerine çıplaklığı ön plana alırsak o zaman o estetiğin getirmiş olduğu felsefeyi yaşamamış oluruz. Maalesef, böyle bir bakış açısıyla sanat eserleri hakkında da dönem dönem değerlendirmelerle karşı karşıya kaldık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 107

Umut ediyorum ve diliyorum ki sizin Bakanlığınız müddetince o felsefi bakış açısının çok daha estetikle bütünleşen ve anlamını çok daha net ortaya koyan bir değerlendirmesi olacaktır.

Sayın Bakanım, tabii, ben programa baktığım zaman da, kalkınma planına da baktığım zaman gördüğüm, işte tiyatro, sinema ve diğer sanat alanlarının yanına bir de televizyon konmuş. Halkın en çok aktivite olarak yaptığı, yüzde 93'le televizyon geliyor ve televizyonun bu kültürel aktiviteler içerisinde ağırlığına baktığımız zaman ve yayınların ulaşabildiği ve seyredilebilirliğiyle değerlendirdiğimizde, tarihimizi, kültürümüzü doğru temellerle anlatan yayınların olması şart. Bu noktada özellikle devlet televizyonumuzun da sizlerin Bakanlığınızla çok karşılıklı bilgi ve doğru programlama açısından bir paylaşımı olması lazım. Çünkü geçtiğimiz günlerde üzücü bir olay oldu. Yani bu ülkenin kurucusu ve kurtuluş mücadelesinin liderleri hakkında bir televizyon programı, tarih programı yapıldı ve bu, devlet televizyonunda yapıldı. Bu gerçekten içler acısı, üzücü bir durum. Bu dile getirildiği zaman da özgür yayıncılık olarak bir bahanesi bulundu.

Şimdi, tabii, bunun ötesinde baktığımız zaman, ben İstanbul Milletvekiliyim ve bir AKM olayımız var. 2008'den itibaren yeri geldi AKM'yi -bir Gezi olayları olduğu zaman Gezi sürecinde- polisin kendine has bir mekân olarak kullanması... Daha sonra şimdi, bugün gidip baktığınızda sanki bir ilan tahtası gibi kullanıldı. Ama benim gençliğim ve okul hayatımda bizim hafta sonraları AKM'ye gitmemiz, AKM'de yaşanan o günler, bilet kuyrukları ve onun sonucundaki süreç çok farklıydı ama bugün, maalesef, AKM'yle yaşadığımız sonuç bize çok güzel bir örnek oluşturmuyor.

Diğer taraftan baktığınızda, tiyatrolarla ilgili önce Taksim Sahnesi kapatıldı, arkasından AKM'yle ilgili sorun yaşandı, onun arkasından bir tiyatro oyunu sergilenmeye kalktı, içeriğinden dolayı bir gazete çok ağır eleştirilerde bulundu, hemen belediye gitti "Eksiğin var." dedi tiyatroyu kapattı. Onun arkasından baktığınızda tiyatrolarla ilgili... Yani hakikaten sanat, muhalif olmak, eleştiri getirebilmektir. Onu sergilemeye çalışırken de üstüne baskı yaşanması sanatın, sanat anlamıyla kendini ortaya koymasını tamamen ortadan kaldırıyor.

Diğer taraftan, öyle örnekler var ki yani sırf 2015 için bir çalışma yapmıştık biz. Orada karşımıza o kadar enteresan olaylar çıktı ki. Yani bakın, Antalya Büyükşehir Belediyesinin Başkanı değişti. Ama Antalya'daki Kültür Sanat Vakfıyla ilgili olarak on yedi yıldır verilen Altın Portakal Şiir Ödülü bir anda kaldırıldı ve o ödül verilmemeye başlandı. Neydi yani? Geçen seneki örnekler, bu söyleyeceğim birkaç tanesi tamamen geçen seneki örnekler.

Diğer taraftan, bakıyorsunuz, RTÜK, Emmy ödüllü bir film oynuyor, bunu sakıncalı görüyor ve ceza yazıyor veya bir çizgi film. Yani bu çizgi film içerisinde kullanılan kelimeler yüzünden ki çocukların her şeyi bildiği veya konuştuğu bir ortamda, dünyayı tamamen öğreneceği bir ortamda sakıncalı bulunuyor.

Onun haricinde, bir sergi sakıncalı bulunuyor. AKM'nin, dediğim gibi, bütün eşyaları, teknik aksamı hurdacılarda maalesef. Yani bir nü tablo, bu nü tablosu Çukurova Üniversitesinde yıllardır var ve yine bir gazete haberi olduğu zaman üniversiteden kaldırılıyor. E, bakıyorsunuz, yine sanat tarihiyle ilgili bir panel düzenlenecek, panelin başlığından dolayı üniversiteler bunu iptale kalkıyor. Ya, o kadar çok başlık var ki, şimdi sürem yetmeyecek diye hepsini tek tek söyleyemiyorum çünkü turizmi de konuşmak istiyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – 2015'e dair çalışmanızı bizimle paylaşabilir misiniz?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tabii, yani biz bunu kendi partideki... Hangi başlıklarda neler çıkmış, aşağı yukarı 120-130 başlık var ki bunların hepsini burada yetiştiremem. Ya, bunların olması, dediğim gibi, muhalif de olacak, muhalif düşüncüyü de ortaya koyacak ama eğer onun getirmiş olduğu sanat özelliği varsa bunu ortadan kaldıracak bir tercihin çıkması, işte, sansürü veya baskıyı kendisine gösterir.

Şimdi, baktığınızda, turizm açısından değerlendirdiğimizde, bir kere turizme geçişte şunu söylemek istiyorum: Dün Turizm Bakanlığının görüşüleceğini söyledik ve biz burada Kalkınma Bakanlığı görüşülürken TÜİK'in bir endeksi çıktı, istatistiği çıktı ve Muğla'yı en güvensiz il ilan eden bir istatistikti. Onunla ilgili olarak söyledik ilgili Bakanımıza. Ama gerçekten Muğla'yla ilgili çıktığında, içerisinde asayiş ve güvenlik dediğimizde böyle bir istatistiğin çıkmasının değerlendirmesini beraberce de yaptık.

Şimdi, tabii, turizmin içinde olduğu sorunlar, işte, istatistikler, Dünya Ekonomik Forumu içerisinde Türkiye'yle ilgili, hani kriz olmasaydı da yani bu olaylar olmasaydı da turizmle ilgili hangi riskler vardı diye baktığımızda, bugünkü son, işte, güvenlik, krizler ve onların getirdiği başlıklarda -ama birçok başlıkta- Seyahat ve Turizm Rekabet Endeksi diye bir endeks var, o endeks içinde baktığımızda, Türkiye'nin, rakip olan ilk 10 ülkeyle karşılaştırdığımızda hangi başlıklarda, nerede olduğunu çok net olarak görebiliyoruz ve yani, Türkiye'nin daha zengin ve ekonomisi parlak bir ülke olarak mı turizmde rekabette şansı olur, bakıyorsunuz, gerçekten bu tür bir zenginlik olmasa da birçok ülkede turizmde belli başlıklarda ilk 10 ülke arasına girme imkânı tanıyor.

Mesela, Türkiye'ye soruyorlar "Türkiye seyahate ve turizme öncelik veren 10 ülke mi?" deniyor. Burada baktığınızda, hayır, Türkiye o ilk 10 ülke arasına girmiyor. "Türkiye turizm ve çevreyi koruyan ilk 10 ülke mi?" deniyor Dünya Ekonomik Forumu'nda. Yine, Türkiye bu ilk 10'a girmiyor ki çevreyle olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum.

Buyurunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani biraz önce Yeşil Yol söylendi, Cerattepe söylendi, çevre ve çevreyle ilgili baktığınızda ve "Türkiye turizm sanayisini geliştirmek için kültürel kaynaklarına en fazla güvenen ülkeler arasında mı?" diyor. Burada da ilk 10 ülke arasına Türkiye girmiyor ve kültürel kaynaklarımıza güvenmiyoruz da buraya, ilk 10 ülke arasına Avustralya'yı almışlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 108

Avustralya'nın hangi kültürel mirası var ve ona güvenerek hareket ediyor, bilemiyorum, ona bağlı bir sıralama. Yani, bunları herhâlde istatistikler açısından değerlendiriyor.

Diğer taraftan, tabii, yaşanan bu kriz döneminde turizmle ilgili bir fırsat olduğunu EXPO'yla ilgili dile getirdiniz. Acaba EXPO'nun beklenti çitasını yukarı mı koyuyoruz ama EXPO'yu da bir şans olarak kullanacak çalışmalarda ne kadar yeterli adımları attık, onu da bir sorgulamamız gerekiyor. Yani, EXPO'nun tanıtımını ne kadar yaptık Sayın Bakanım ve bundan sonra EXPO'yla ilgili gelen, misafirlerin daha fazla cazip hâle... Mesela, gelen aileler için, çocuklarının ücretsiz yararlanmasına ilişkin bir teklif var, onu değerlendirdiniz mi veya işte, orada bir Ege'nin Efes'i Akdeniz'in Perge'si var, Perge'yle ilgili olarak bir teklif var orada gelenlerle ilgili değerlendirmesi açısından.

BAŞKAN – Saint Paul yolu, Perge'den Yalvaç'a, Pisidia Antiocheia'ya. En önemli hac yolu.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tabii, o da yani olur. Bence çok doğru, bunun olması gerekir.

Yani bunların o EXPO içerisindeki süreçte değerlendirilmesi. Tabii, bir de bunu tanıtımla ilgili olarak baktığınızda biz tanıtım faaliyetlerinde ne derece, ne kadar ve nasıl başarılı oluyoruz, onu da sorgulayarak götürmekte fayda olduğunu düşünüyorum açıkçası.

Ve yine baktığımızda siz "Turizmle ilgili birkaç da önümüzde bir plan açıklayacağız." dediniz ama tabii, sektörün kendi içinde ortaya koyduğu çeşitli başlıklar var yani alternatif pazar dediğinizde işte Çinlilerin dünya harcaması içerisinde tercih ettiği ülkeler ve oradaki harcamaları. Ama biz biraz önceki o başlıklarda dediğimde "Çin Senfoni Orkestrası tehlikeli olur, Türkiye'ye gelmeyin." diye 2015'te böyle bir ortamı bile hazırladık. Çin'den de turist bekliyoruz.

O yüzden, Çin ve Hindistan pazarları derken işte bu karşılıklı kültürle belki değerlendirecek orasıdır. Ama işte, bu çözüm de turizminin ihracatçı sayılması, KOBİ olması acentelerin, pek çok başlık hep söylenir zaten ve işte, yurt dışı fuarlara daha fazla katılım, yani bunlar hep turizmde her kriz dönemlerinde söylenen başlıklardır. "Tanıtım bütçelerini artırın." Biraz önce havaalanı ve uçaklarla ilgili siz kendiniz teşvikleri söylediniz.

Onun ötesinde, yani iki tane başlık var, bunu ne derece değerlendiriyoruz veya kullanıyoruz?

Şimdi, bizim yurt dışında yaşayan, sayısı 5-6 milyon civarında olan Türkler var ve Türkiye kriz döneminde olduğu zaman, işte, "Ekonomik kriz döneminde getirin Merkez Bankasına, Türk devlet tahvillerinden size satalım." dendi, koşarak geldiler ve Türk ekonomisine katkıları oldu veya maalesef geldiler, buradaki şirketlere ortak oldular, paralarını kaybettiler bazı "sermaye piyasası" adı altında. Onları geçiyorum ama şimdi, biz yurt dışında yaşayan Türklerle ilgili bu turizmle ilgili süreçte bir özel kampanya başlatamaz mıyız? Ve o başlatılacak kampanya dâhilinde yaşananlarla... Çünkü onların bir de komşuları var yani ben ülkeme gidiyorum, güvenilir ülkem. Çünkü hepsi farklı ülkelere gidiyorlar. Şimdi, baktığınızda İspanya büyük bir mutluluk duyuyor, fiyatlarını bir anda yüzde 20 artırdı. Türkiye alternatif. Bizim Türklerden de gidip İspanya'da tatil yapanlar çok var yani Avrupa'da yaşayıp. Onlar için özel bir proje hazırlanması, bir.

İkinci düşüncem de, bizim bütün belediyelerimizin kardeş belediyeleri var, kardeş kentleri var, yani farklı farklı ülkelerde kardeş kentleri var. Bu kardeş kentler üzerinden kurgulanacak bir turizm projesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, son bir uzatma daha vereyim, toparlayın.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bitiyor.

Bu projeyi de gerçekleştirebilirsek diğer o işte yapılabilecekler arasında -tabii ki turizm ve bu tür olaylar dediğimizde beraberce değerlendirmemiz gereken konular- bir yeni çalışma ortamı sağlayacak. Ama bütün bunlar olurken Sayın Bakanım, yani bu kadar şey varken hemen yine bir yeni tebliğle Antalya, İzmir, Muğla, Denizli ve Eskişehir, 23 yerde bir tahsis olayı başlamış herhâlde değil mi, bir yayınlanmış tahsisle ilgili...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Rutin efendim o.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu rutin olarak mı çıktı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yani rutin Turizm Bakanlığı yıllık tahsis ilanları...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biliyorum, onu biliyorum ama bu hemen bu dönemde bir öncelik gibi çıkmış gibi geldi.

Yanlış değerlendirdiysem o farklı.

Bir de tabii iç turizm için özel bir proje yapılmasında da fayda var diyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını, size de görevinizde başarılar diliyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim, sağ olun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Medis çatısı altında güzel çalışmalar yapmıştık sizin Grup Başkan Vekilliğinizde. Bakanlık bünyesinde de olacağına inanıyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – İnşallah.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, hâlâ konuşmacı olarak geride 9 arkadaşımız var.

Sayın Mikail Arslan, buyurun.

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Bakanlık bürokratları, kurum temsilcileri, basın mensupları; ben de konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, işiniz çetin, yükünüz ağır Şeyh Edebalı'nın dediği gibi. Allah kolaylık versin, Allah yâr ve yardımcınız olsun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 109

Bütçeniz kısıtlı, beklenenler çok fazla. Her bir arkadaşımız kendi iliyle konuşmaya başlasa en az iki üç saat konuşması gerekir. Bunların her biri de bütçeye taalluk eden, çalışmaya taalluk eden işler. O yüzden, başarılar diliyoruz tekrar.

Sayın Bakanım, bir Mardin ziyaretimiz oldu, Mardin'de Kırklar Kilisesi diye bir yer ziyaret ettim. Gabriel Akyüz adlı bir papazla tanıştık, orada sohbet etme imkânımız oldu. Kendisi 6 dil biliyor, Süryani bir papazdı ve gerçekten din konusunda kendisini çok yetiştirmiş bir insan. Kitabül İbriz diye bir kitap var, Abdülaziz Debbâğ hazretlerinin bir kitabıdır. Orada Hazreti Adem'in Süryanice konuştuğundan, çocukların ilk doğuşta Süryanice konuştuğundan bahseder. Oraya kadar bilgi sahibi bir insan

Kırklar Kilisesi'yle ilgili olarak gravürler var, resimler vardı; onun ne olduğunu kendisine sordum. Kırklar Kilisesi Hristiyanlığın ilk döneminde 569 yıllarında, 3'üncü yüzyılda Kapadokya'da, daha doğrusu Hristiyanlığı kabul eden 40 tane Bizans askerinin dinlerini değiştirmeleri için baskıya uğradıklarını, değiştirmeyince de orada garnizonun bahçesinde bulunan buz tutmuş bir gölete bunların atıldıklarını ve dinlerini değiştirmeleri için baskıya uğradıklarını fakat değiştirmediklerini, 39 tane askerin orada donarak vefat ettiğini, 1 askerin ise dayanamayıp, din değiştirmeyi kabul edip çıktığını, o esnada bir hamama kendisini aldıklarını ve orada da onun vefat ettiğini anlatan orada resimler var. Sivas bölgesinde bu iş olmuş. Şimdi, normalde, tabii, bu olayın izlerinin araştırılması, tespit edilmesi gerekir gelişmiş ülkelerde. Benim İsrail ziyaretimde çölde bir kazı gördüm, bir çalışma yapıyorlardı. "Bu neyin kazısıdır?" diye sordum, dediler ki: "Hazreti Süleyman'ın bir seferinde konakladığı yeri tespit ettik, onu açığa çıkarmaya çalışıyoruz." Kudüs'te de yine Tevrat'ta geçen bir kalenin fethedilmesiyle ilgili bir yer altı tüneli kazdıklarını, onu araştırdıklarını ve bulduklarını ifade ettiler. Normalde, bütün olayları bire bir araştırmak lazım.

Mesela Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde özellikle Anadolu'daki şehirlerle ilgili çok enteresan bilgiler var. Ben fazla teferruata inmemek açısından söylüyorum. Hacı Bayram Veli'yle ilgili anlatılan bir rüya var, o rüyanın teferruatını anlatıyor ve orada Hacı Bayram Veli'nin hocasının bulunduğu kabirden bahsediyor. Sonra ben oradaki verilerden hareketle gittim, orayı gördüm ve bütün şehirlerle ilgili teferruatlı bilgiler var, bunların tek tek araştırılması ve açığa çıkarılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.

Türkiye'nin her tarafı tarih fışkırıyor. Gerçekten, Türkiye açık bir müze gibi. Dolayısıyla, neresine el atsanız bir şey bulabilirsiniz, bir iz bulabilirsiniz. Avrupa Orta Çağ medeniyetidir; höyükleri yoktur, tümülüsleri yoktur, mağaralar son derece azdır ama buna rağmen, şehirlerini o günkü gibi koruyorlar ve onları yaşıyorlar. Darısı inşallah bizim başımıza.

Nemrut Dağı mesela son derece önemlidir. Burada Alman arkeolog tarafından tespit edilmiş, tümülüsün kapısına dinamikler yerleştirilmiş, patlatılmış, orada bulunan anıt ve heykellerin hepsi yerlere devrilmiş. Sanki onun yaptığı kutsalımsı gibi, o heykeller hâlâ yerde duruyor mu, bilmiyorum. Bunlar neden ilk hâline getirilmiyor, koruma altına alınmıyor ve zamana terk ediliyor? Ve burada 9 tane farklı kurum farklı çalışmalar yapıyor. Bir tarafı Malatya, bir tarafı Adıyaman, Koruma Kurulu Sivas'ta. Yani gerçekten buraya farklı bir çalışma yapılması lazım. Çok güzel gün doğumu ve gün batımı var. Çok eksantrik, sırlarla dolu bir yer. Buranın da ayrıca bir gözden geçirilmesi lazım.

Ani Harabeleri çok önemli. Yani burayla ilgili özel çalışmalar yapılması lazım, Sayın Bakanım, bunlar Bakanlık bütçesiyle, Türkiye'nin imkânlarıyla belki yapılamayabilir. Bunlar uluslararası yardımı ve iş birliğini gerektiren projeler. Birçok yerde bununla ilgili çalışmalar yapılabilir. Yani bu projeler bire bir geliştirildiği zaman, fizibiliteyi yapıldığı zaman bununla ilgili destekler gelecektir. Hem dünyadan hem Birleşmiş Milletlerden hem İslam ülkelerinden bu projelerin her birine destekler gelecek ve gerçekten, Türkiye tekrar turizm açısından, kültür açısından keşfedilecektir diye düşünüyoruz.

Mesela İznik Konsili, Birinci İznik Konsili milattan sonra 325 yılında toplandı. Ben o bölgeye gittim ve hayret ettim. O kadar önemli, tarihî bir mekânın o kadar ilgisiz ve bitap olması, harap olması da son derece enteresan. Göletin altında bina temelleri var. Burayla ilgili de önemli çalışmalar yapılması gerekir.

Efes Meryem Ana Kilisesi veyahut da Evi diye bahsedebileceğimiz bir yer, Hristiyanlık için son derece önemli. Burayı II. Jean Paul ziyaret etti. Meryem Ana'nın havarilerden Yuhanna'yla beraber bu bölgeye gelip yerleştiğinden ve ömrünün son günlerini burada geçirdiğinden bahsediliyor ve buraya 650 bin civarında Hristiyan hacı diyelim -ifade edebilmek açısından söylüyorum- gelip burayı ziyaret ediyorlar ama bu bölgede konaklama ve diğer tesisler yok. Bu bölgeyi biraz daha canlandırırırsak, 150 milyon civarında Hristiyan hacının dünyada kutsal mekânları dolaştıklarını biliyoruz, Kudüs ve Vatikan başta olmak üzere, bu bölgeyi de programlarına alacaklarını ve sayının daha fazla artacağını söyleyebiliriz.

İstanbul'da Tekfur Sarayı var Sayın Bakanım. Yanında Anemas Zindanları var, orada ben Mesken Gecekondu İşleri Müdürüken bir çay ocağı işletmecisi talip olmuştu. Oraya gittim, baktım Anemas Zindanları var ama hiç kimsenin haberi yoktu. Sonra Avrupa'dan bazı televizyoncular geldiler, orayı izlediler ve gündeme geldi. Şu anda ne kadar yapıldı bilmiyorum ama orada surların dibinde toprak almak için, bahçesine toprak taşımak için çalışanların kılıç ve kalkan bulduklarını ifade ediyorlar. Hâlâ kazılarının yapılmadığını ve surların ayrı bir çalışmayla gündeme getirilmesi gerektiğini... O bostanların falan tamamen kazılması ve Avrupa'daki örneklerine uygun bir şekilde restorasyonlarının yapılması gerekir, aydınlatmalarıyla ve diğer çalışmalarlarıyla beraber turizme açılması lazım. Orası gerçekten son derece önemli bir bölge, olduğu gibi duruyor Sayın Bakanım. Ben çocukluğumdan, gençliğimden beri o bölgeyi görüyorum, aynı şekilde duruyor, hiç el atılmamış. Restorasyonlar yapılıyor ama restorasyonların da hangi plana göre yapıldığı belli değil. Yani sanki Roma İmparatoru veyahut da Bizans İmparatorluğu bir şartname hazırlamış, ihale etmiş gibi restore ediliyor ama Fatih'in fethinde bıraktığı izlerden hiçbir iz orada kalmamış. Yani bunların da tekrar bir plan çerçevesinde değerlendirilmesi lazım.

Sur içinde, mesela İstanbul'da Fatih'te -ben size özel de bahsettim Sayın Bakanım- bir yer altı caddesi ve sokağı var. Oradaki insanlar bundan bahsediyorlar. Ben bunu gereken otoritelere söylememe rağmen cevapsız ve ilgisiz kalındı. Yani şunu söylemeye çalışıyorum: Kültürle ilgili biz bir projeyi Kültür Bakanlığına söylediğimiz zaman, yetkililere söylediğimiz zaman onlar bizden daha

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 110

fazla heyecan duymalılar, bizden daha fazla meraklı olmalılar, bu konuda bizden daha fazla istekli olmalılar ki o projeler yaşatılabilir. Bu söylediğimiz konulara biz cevap alamayınca, bunlara ilgisiz kalınca bunlar da sahipsiz kalıyor ve yok edilip gidiyor. İstanbul bu konuda, turizm destekleri konusunda son derece önemlidir.

Mesela Eyüp Sultan... Sayın Bakanım, Eyüp Sultan Camisi'nde, mescidinde her vakit namazı, cuma namazı kalabalığında oluyor ve insanlar yazın güneşin altında, kışın yağmurun, karın altında, soğuğun altında duruyorlar. Acaba Medine'deki gibi bunlara şemsiye çadırlarla bir ilave yapılabilir mi, bir çalışma yapılabilir mi, bu konuda da koruma kurullarının bir tahdidi olur mu?

Sayın Bakanım, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde ben Mesken Gecekondu İşleri Müdürlüğü yaptım ve Alibeyköy, Eyüp bölgesine çok gittim, geldim. Orada tarihî mezar taşları vardı; restoranların, lokantaların bahçesinde yığılı bir vaziyette duruyorlardı. 2 metre, 3 metre boyunda ve son derece süslemeli taş işçiliği olan, üzerinde önemli yazılar olan mezar taşları vardı, şu anda hiçbir tanesi yok. Yani o zaman ta söylüyorlardı, "Bunlar yurt dışına 500 sterline, işte şu fiyata satılıyor, taşınıyor." diye ifade ediliyordu. O tarihî taşların hiçbir tanesini şu anda göremiyoruz, yok olmuş.

Gecekondu... Eyüp Tarihî Kabristanı'nın içinde gecekondu vardı, gecekonduların giriş kapılarında mezar taşları vardı, üzerinde ayetler olan mezar taşları vardı. Daha vahimi var da, söylemeye imtina ediyoruz. Bunları ben gördüm.

Burada höyükler... Kırşehir'de bine yakın höyük var Sayın Bakanım. Bir höyük var, bir yol yapım çalışmasında gittiler höyüğü paramparça ettiler, Karayollarının araçları. Sit alanı olan, koruma altında olan höyükten malzeme almışlar ve gerçekten bir kesit gibi alınmış ve götürülmüş. Bunlar görülüyor ve izlenmiyor, takip edilemiyor. Bir atlası yok, bir haritası yok. Yani bir kültür atlası yok, şehirlerin kültür atlaslarını hazırlamak lazım. İl kültür müdürlükleri bu konularda son derece yetersiz, son derece bilgisiz ve bu konularda deneyimli, bilgili ve tecrübeli insanlara ihtiyaç var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, toparlar mısınız.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Üniversitelerle iş birliği yapılarak, merkezden büyük ihaleler, önemli ihaleler yapılarak bu tespitlerin birer birer yapılması lazım.

Restorasyonları arkadaşlar dile getirdiler, gerçekten restorasyonlar son derece kötü. Yani bir tarihî binada modern mutfak yapıyorlar içerisine, işte pimpenler yapıyorlar yani bu akredite olanlar eskiden beri akredite oluyor ama bu akreditasyonlar nasıl yapılıyor, iş bitirmeler mi esas alınıyor, yoksa dünya çapında tecrübesi olan ama restorasyon yapmış firmalara veriliyor mu acaba? Bunları tekrar gözden geçirmenizde fayda var.

Sayın Bakanım, bizim bölgemizde 3 tanesi Japonlar tarafından kazı çalışması, 1 tanesi de üniversite-müze iş birliğiyle yapılıyor. Bir tören yapacaktık, törene gittiğimiz gün kepçeyle kazılmış alan gördük ve içerisinden çıkan eserler elden dağıtılıyordu, herkes birbirine gösteriyordu. Yani bu kazılarla ilgili de biraz daha dikkat, biraz daha gözetim gerekir diye düşünüyoruz.

Mağara şehirlerimiz var. Üzerine binalar yapılmış evler gördük. İstiklal Caddesi'ndeki Abdülhamit Dönemi'nden kalan binaların hemen yanı başında, bu zamanda yapılan, hiç uyumsuz ve son derece kötü binalar iç içe geçmiş durumda. Hâlbuki zaman geçtikçe insanlar daha tecrübe sahibi olmalılar, daha bilgili olmalılar ve bunları daha fazla kontrol edebilmeliler diye düşünüyoruz.

Yine, Sayın Bakanım, kültür faaliyetleri konusunda Romalılar köylere kadar amfi tiyatroları yapmışlardır. Roma İmparatorluğu'nun gücünü hem halka anlatmak hem millî dayanışmayı sağlamak hem de kültürel bir faaliyet göstermek açısından tiyatro oyunları sergilemişlerdir. Bunlar aynı zamanda sosyalleşmeyi de sağlıyor. Şimdi, biz statlar dışında sosyalleşmeyi sağlayacak neredeyse mekân bulamıyoruz. Bununla ilgili, bu eksikliği giderecek kültür faaliyetleridir, kültür merkezleridir. O yüzden kültür merkezlerini daha ucuz... Projeler çok kaba ve çok kullanışsız. Her zaman söylüyorum. Yüzme havuzları da öyle, çok ucuz ve çok hızlı yapılacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arslan, toparlarsanız... Daha geride çok arkadaşımız var.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Evet, çok teşekkür ediyorum ama önemli olduğu için ben biraz uzatıyorum. Kusura bakmayın.

BAŞKAN – Yok, estağfurullah.

Sizden sonra oylama yapacağım zaten.

Buyurun.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Yani bu kültür merkezleri daha pratik, fonksiyonlu projelerle çözülebilir diye düşünüyoruz. Bu projeler tiyatro faaliyetleri noktasında... Yerel kültürler önem verilmelidir. Yerel örnekler var, bunları isterseniz ben özel bir gündemle sizi ziyaret eder, anlatırım. Daha anlatacağım konular var ama Sayın Başkan da haklı. Arkadaşlara da haksızlık yapmak istemiyoruz.

Yani bu yerel kültürler gerçekten son derece önemlidir. Bunların korunması ve yaşatılması gerekiyor. Bu da sizlerin desteğinizle ve himayenizle ancak sağlanabilir diyor, hepinize tekrar teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bürokrat arkadaşlarımızı oldukça yorgun görüyorum. O yüzden konuşma sürelerini beş dakikayla sınırlayalım mı, ne dersiniz efendim? Hızlandırmak için, çünkü gerçekten çok arkadaşımız var.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Hayır.

BAŞKAN – Efendim, hayır yok, oya sunacağız Sayın Cevheri, demokrasi böyle bir şey.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Ben yine on beş dakika konuşacağım.

BAŞKAN – Peki arkadaşlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 111

O zaman kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Beyribey, sizinle devam edelim.

Süreniz on dakikadır.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; sözlerime başlamadan evvel saygılarımı sunuyorum.

Ben çok kısa konuşacağım, zaten geç bir saat. Bir iki şeye dikkat çekmek istiyorum.

Bir tanesi, halk âşıklarıyla ilgili, bizim tabirimizle Kars'taki âşıklarımızla ilgili. Türkiye'de âşıklar denilince akla Kars gelirdi. Gerçekten de öyle, Allah rahmet eylesin, Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova gibi birçok isim var yani birçok var. Bu âşıklarımızın geçim kaynakları genellikle, maalesef, böyle, işte, kahvelerde, şurada burada ve bunlar geçmiş geleceğe sözlü yollarla, hikâyeleriyle taşıyan, kültürümüzü taşıyan önemli unsurlar.

Benim şöyle bir arzum var: Bu âşıkların çoğunluğu gerçekten sonradan da yaşanan... Bunların sigortası, şusu, BAĞ-KUR'u mağkuru da olmadığı için çok mağduriyetler yaşıyorlar. Hiç olmazsa belli bir seviyeye kadar gelmiş, olgunlaşmış, artık ağabey denilecek veya hocalık vasfı olanların yani bir şekilde Kültür Bakanlığı bünyesine alınması veya bunları değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Yani ben demiyorum sadece Kars için ama diğer vilayetlerde de aynı. Sayısı da çok olmasın. Bu neyi getirecektir? Özellikle onun için istiyorum, bu şunu getirecektir: Âşıklık sanatı kayboluyor, bu kaybolan âşıklık sanatıyla ilgili bunlar ağabey olarak devam edecek. Sonradan gelenler de "Ha, gelecekte ben de buraya geleceğim." diye daha çok çalışacak, daha çok bir enerji sarf edecektir. Âşıklığın her türünü, her dalını öğrenmiş olacaktırlar.

Onun için, ben istirahat ediyorum yani yıllardır her toplantıda da söylerim, bu konuda, hiç olmazsa bölgesel, hepsi demiyorum ama ileri yaşlara gelmiş, artık ağabey olmuş olanlara sahip çıkılmasını istiyorum.

İkincisi de, halk danslarıyla ilgili ve müziğiyle ilgili. Ben çok üzgünüm yani halk danslarında da özellikle bu potpuri tarzı denilen, birbirinin içerisine karışmış, yozlaşmış yeni yeni oyunlar ve müzikler çıkıyor. Bunlar aslımızı inkâr etmeye geliyor veya o oyunun, halk dansının geçmişle olan bağlantısı veya özü kayboluyor. Bir müddet sonra, artık bize ait olmayan bir şeyler ortaya çıkacak. Oysaki bizim kültürümüz devam etmelidir, bütün Anadolu'daki kültürlerle ilgili söylüyorum, bunlar devam etmelidir ve aslına uygun olarak devam etmelidir. Ben Kültür Bakanlığının halk dansları gruplarının, şunları bunların, müziğin ve figürlerin aslını bozmadan dans etmelerini arz ediyorum. Bu konuda hassasiyet gösterilmesini arz ediyorum. Yani çok önemsiyorum. Aksi takdirde bir gün bunlar tamamen yok olacak ve gidecektir. Ben bu anlamda da dikkatinizi çekmek istiyorum.

Aslında konu çok. Kars'taki tarihî eserlerdir, Ani Harabeleridir, işte, kaledir, Osmanlı eserleridir, bunlarla ilgili süreç içerisinde sahip çıkacağız, yapacağız ama ben âşıkları ve özellikle halk danslarını çok önemsiyorum.

Sabriniz için de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sabahın bu saatlerinde herkese iyi sabahlar diliyorum. Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, bize tahammül eden sevgili basın emekçileri; görüşmekte olduğumuz Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçemizin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, türbülânstan çıktık mı? Devam mı ediyor o ortam?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Pazartesi günü türbülânstan rahat geçmemiz için gerekli destekleri açıklayacağız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Eyvallah, inşallah.

Değerli arkadaşlarım, kültür ve turizm bir ülkenin ekonomisinin, gelenek göreneğinin temeli. Sanatını, kültürünü, mirasını koruyamayan bir ülkede ekonominin de özgürlüklerin de gelişmesini beklemek elbette hayal olur.

Yine, ayrıca, sanat ve sanatçılar tarihten bugüne iktidarların, krallıkların karşısında eleştirel duruşlarını, sanatsal yetenekleriyle sergilemişlerdir. Bu yüzden iktidarlar en çok sanatın eleştirilerine katlanamazlar, en çok sanatı ve sanatçıyı susturmak isterler çünkü sanat inceden, kimsenin yapamadığı eleştirileri yetenekleriyle yapar ve gerçeği korkusuzca yansıtır. Bu yüzden ki sanat, yaptıklarının doğru olmadığını bilen iktidarların en birinci temel hedefidir, tıpkı bizim ülkemizde bugün örneklerini gördüğümüz gibi. "Ucube" sözcüğü bir sanat eserinin Cumhurbaşkanımızca tanımlamasıyla lügatımıza girdi. Bir heykelden korku duyuldu, davalar açıldı, bir sanat ustasının yaptığı emeğin başına nelerin geldiğini bütün Türkiye izledi. Heykel hikâyesiyle başlayan serüven son bulmadı. Karikatürlere davalar açıldı, konserler yasaklandı, dizi oyuncularını hedef gösterildi, diziler gösterimden kaldırıldı. Gezi direnişini anlatıyor diye resim sergileri yasaklandı. Sanatçılar, tiyatrocular bizzat bu iktidar tarafından hedef hâline geldi. İktidarın dünya görüşüne uymayan oyunlar repertuvardan çıkarıldı, içeriklere müdahale edildi. İktidarın siyasi anlayışıyla örtüşmeyen tiyatrolara yardımlar kesildi. Muhalif duruşlu sanatçıların sahne almaları dahi bu ileri demokrasiyle yönetilen ülkede maalesef engellendi, bunları yaşadık.

Özgürlükler ve ileri demokrasi için yola çıkan iktidar kültür sanat etkinliklerini yasaklamak değil, onların inşa olma hakkını, bu etkinliklere kolay erişim hakkını tanımasıyla da hafızalarda kalmalıydı. Sanatın eleştirel bakışını bir kazanım görüp teşvik etmeliydi.

Geçen, bir televizyon kanalında üç dört tane karikatür ustasını izledim. Hatta içlerinden biri Tokatlı da bir hemşehrimiz, Öznur Kalender "Karikatürün tarihini yapıp dünyaya iz bırakacak bir çalışma yapmak istiyorum, finansör arıyorum." diyordu. İşte Sayın Kültür Bakanımız, bu konuda o karikatüristlerle bir temas kurutup böyle bir karikatür tarihi yeniden gündeme getirilebilir. Ama geçmişte başbakanların, cumhurbaşkanlarının ara ara bu espri yeteneği çok çok bizlerden fazla gelişmiş insanları bir araya getirip

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 112

bunları dinlediklerine, bunları bazı yemeklerde buluşturup, özel kendi karikatürlerini çizdirip yorumlar aldıklarına tanık olduk. Ama bu espriden, bu insanları birbirine böyle, sanatta farklı düşünseler bile bir araya getiren şeylerden epeydir bu ülke uzaklaştı. Gelin Sevgili Bakanım, yeni görevdesiniz, böyle bir yolu, bir geleneği açın. Bu insanların bu ülkede gerginlikten, sanatın o güzel açılan penceresiyle yeniden farklı farklı şeyleri yaşamasına hep birlikte tanık olalım.

Çıkardığınız baskıcı yasalarla, baskıcı ve yasakçı uygulamalarla bu kültürün mirasını, tiyatroyu, sinemayı, operayı, baleyi de sıkıntıya düşürdünüz. Bu ülkede özgürlükler sanattan başlar. Sanatı susturursanız bu ülkenin geleceğini de geçmişini de ufak ufak yok etmiş oluruz. Kaldı ki Anadolu'da Orta Asya'dan Mezopotamya'ya, Balkanlara kadar medeniyetlerin beşiği bir merkezdeyiz.

Sayın Bakanım, sansürcü, baskıcı anlayışa karşı duyarlılığınız çok önemli. Biz kürsülerden sanatçıların tehdit edildiği, tiyatro oyunlarının ve karikatüristlerin hedef alındığı konuşmaları artık duymak istemiyoruz. Onların, az önce de ifade ettiğim gibi, siz devleti yöneten erkler tarafından onore edildiğini görmek istiyoruz ki alttan yeni sanatçılar, yeni özgürce düşünenler, o yeteneklerini ifade eden insanlar çıksın.

Az önce çok değerli hemşehrim de ifade etti, ben de bir Tokat Milletvekiliyim. Karadeniz'de yaptığınız o toplantıdan gerçekten incindik Sayın Bakanım. Biz Karadeniz iliyiz ama aynı zamanda İç Anadolu'yla, Orta Anadolu'yla Karadeniz'in arasında da geçiş noktasındayız. Bitki çeşitliliğiyle dünyada ender vadilerden Kelkit Vadisi'ne sırtını vermiş bir bölüm ilçelerimiz Karadeniz, geliyorsunuz, Tokat, Tokat'tan başlayan Zile İç Anadolu'ya doğru, Yozgat'a yakın, Çamlıbel Ovası ve devamında Sivas'a yakın bir yöredeyiz ama birçok medeniyetin kalıntılarının bulunduğu, farklı kültürlerin bir arada asırlardır yaşadığı, böyle, etnik mezhepsel kökeniyle de incelendiğinde birçok malzemeye Türkiye'nin güzelliklerine güzellik katacak bir coğrafyadayız. Ama buradaki tarihî doku, tarihî eserler gerçekten çok dikkate alınmamış.

Biraz da gülelim şöyle değerli arkadaşlar. Balıca Mağarası'na şık ve güzel bir, ona yaraşır bir aydınlatma yapılmış. Bu konuda Orman Bakanımıza teşekkür ettim. Bura daha, çok bakir. Yeni açıldığında, öğretmenlik var, üniversitedeki arkadaşlarla gezmeye gittik. Girdiğimizde hemen mağaranın önünde Balıca'dan bir çoban vardı. Biraz da çobana şaka yaptık falan. Sigara verdi arkadaşlar. "Azığına ne var?" falan dedik. Onun azığından biz aldık, biz ona verdik. Dedik ki "Biz bu mağarayı gezeceğiz." Tam da açılmadı. Böyle derme çatma lambalarla bir kablo çekilmiş. "Bu mağara nasıl bir şey, büyük mü?" "Valla, beyefendi, affedersin, itin eniğini bırak, çıktığında davarın peşine kat." Yani o kadar büyük bir mağara ki diyor... Şu anda da zaten bulunan bölümü birkaç galerisi. Dünyanın sayılı mağaralarından biri. Hemen onun eteğinde bir Kaz Gölü, Kaz Gölü'nde kuş türevlerini izleyen güzel bir kule ama gelen turistlerin de şöyle bir ferahlanıp bir bardak ayran, kola, su içebileceği bir kır kahvemiz yok Sayın Bakanım. Bunu da size iletmış olayım.

Tokat'ın "900 adımda Tokat" diye birçok eserlerinin çok rahatlıkla görüşebildiği birçok güzellikleri var. Bunların hepsi sizlerin el atmasına ihtiyacı var. İnaniyorum, sizlerin çabalarıyla Tokat bu noktada belli hedeflerine ulaşacak.

Anadolu illerinin kaderi üç şeye bağlı. Bizim gibi sulak ovaları olan, tarihî güzellikleri olan yerlerin, üniversitesi olanın. Biri, tarımsal ürettiklerimizi sanayiyle bütünleşerek o kentleri geliştireceğiz çünkü Tokatlının 2 katı dışarıda yaşıyor, emekli olanlarını geri döndüreceğiz. Büyük kentleri de yaşanır kılacağız. Bir diğeri, üniversiteyle gelişerek, büyüyerek, diğeri de bacasız fabrika dediğimiz turizm. Şimdi, turizmin şu anda merkezi olmuş Kapadokya'ya bağlayacak yolumuz yok. Tokat'ta -birkaç kez söyledim, tekrar oluyor, arkadaşlarım dinlediler ama siz değerli bakanlarımızın dinlemesini istiyoruz- 1 kilometre ilçelere giden bölünmüş yolumuz yok Sayın Bakanım. Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin övünç kaynağı, yanılmıyorsa, 18 bin kilometre yapılan, toplam 24 bin kilometre yol yapıldı ama bizde yok. Bir tanesi inşaat hâlinde, diğerleri ihale edilmeyi bekliyor.

Birazcık da soru sorayım Sevgili Bakanım sizi bulmuşken: Tanıtma Genel Müdürlüğüne her yıl yapılan yurt dışı tanıtma ihalesi yapılmış mıdır, 2016 yılı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – 2013'ten itibaren toplu ihale yapmayı bıraktık.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yani 15 milyon dolarlık ihale oldu.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, çok teşekkür ediyorum, süreniz doldu.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Üstadım, ben de ek süre kullanayım, çok kısa.

BAŞKAN – Tamam, iki dakika vereyim, buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yine, Bakanlığınızda Araştırma Eğitim Genel Müdürlüğünde çalışan bir daire başkanı -yani sizden önceki süreçte olabilir ama hâlihazırda son uygulamasıyla- önce daire başkanı, sonra düz uzman, daha sonra dava açıp kazanıyor, birkaç gün makamına oturuyor, tekrar uzman, tekrar il müdürlüğünde görevli gibi, hukuk ihlallerinin çok olduğu bir başkanlık.

Burada sorularım var. Bunları size, altına imzama atacağım, yazılı soracağım, cevabını da isteyeceğim Sayın Bakanım.

Yine, Devlet Opera Genel Müdürlüğüne bir atanmış oldu, Selman Ada Bey. Bu bey, kendisi göreve gelir gelmez kendi oyunlarının sadece sahnelenmesini sağlayan bir anlayışla ve ayrıca belki de kendisi Genel Müdür, vekaleten de kendisini Mersin'e atama gibi bir güzellikleri ve kıyağı kendine yapmış. Oynanan oyunlardan elde ettiği gelirler, yaklaşık olarak hemen söyleyeyim: İstanbul Devlet Opera ve Balesi başka bir dünya, ortalama bilet 35 lira, 11 temsil, gişe geliri 192 bin lira, Genel Müdür Selman Ada Bey'e ödenecek yüzde 60 telifi 115 bin lira. Bunları toplayınca yaklaşık bir hayli rakamlar çıkıyor. Bunları da takdim edeceğim.

Yine, ülkemizde sanat faaliyetlerine ve kültürel faaliyetlere belli kurum kuruluşlar sosyal sorumluluk anlamında katkılar sunuyorlar. Devlet Opera ve Balesine 2 milyon lira...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 113

BAŞKAN – Biz de size bu sosyal sorumluluğunuzdan dolayı teşekkür ediyoruz. Süre bitti.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Son, toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama sosyal sorumluluk deyince ben de bize karşı olan sosyal sorumluluğunuzu hatırlatmak istedim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çok özür dileyerek toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok özür dileyerek ben de bir dakika veriyorum, uzatmayacağım.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Denizbank sponsorluk yapıyordu. Ama yapılan iki faaliyetten biri, 2015 yılında Aspendos'ta Uluslararası Opera ve Bale Festivali'ndeki fiyasko, bir diğeri Uluslararası İstanbul Opera Festivali'nde, ama uluslararası hiçbir katılımın olmadığı operalarda gereken ilgiyi, alakayı görmediği için bu sponsorluktan da çekilmişti. Bu yönetim anlayışını doğru ve uygun buluyor musunuz, sizlerin görüşlerine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Dağ...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de çok uzatmadan düşüncelerimi paylaşmak istiyorum.

17 Şubat geçen sene Genel Kurulda tarihî günlerden biriydi, Sayın Çam anımsar büyük ihtimalle. 17 Şubatta Genel Kuruldaki bir tartışma esnasında Sayın Çam'ın mikrofonların üstüne düşmesi sebebiyle yaralandığı bir gündü. Yıl dönümü sebebiyle kendisine geçmiş olsun diyorum tekrar.

BAŞKAN – Keşke kayıtlara girmeseydi.

Buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Kayıtlara girmesi açısından şunu da söyleyeyim: Bir daha inşallah böyle olaylar yaşanmasın arzusuyla bunu ifade ettim ama böyle bir tarihî gün olmuş oldu.

Sayın Bakanım, Nuri Pakdil, Rasim Özdenören, Erdem Bayazıt, Abdürrahim Karakoç, Cahit Zarifoğlu, Mahsuni Şerif ve özellikle Necip Fazıl'ın hemşehrisi bir Kültür ve Turizm Bakanı olarak göreve başlamış olmanız sebebiyle, aslında yaşadığınız, doğduğunuz şehrin ismiyle müsemma bir Bakanlıkta almış olduğunuz görevden dolayı sizleri tebrik ediyorum. Aynı zamanda, aslında kültürümüzün gelişmesi noktasında Grup Başkan Vekilliği döneminizde de Yedi Güzel Adam dizisiyle kültür hayatımıza çok önemli şeyler de kazandırdınız. O açıdan da bu Bakanlıkta da bunu devam ettireceğiniz kanaatindeyim.

Son dönemde 6 bin dolar yakıt desteğinin sağlanması, yine, çok kısa bir süre içinde kültür ve turizm bölge çalışmaları yapılması ve turizm fuarları gerçekleştirilmesi çok önemli çalışmalar oldu şu iki aylık dönem içinde. Ayrıca sanatçılarla ve müzik alanında faaliyet yürüten meslek birlikleriyle istişarede bulunulması ve sektör sorunları noktasında yeni yol haritalarının belirlenmesi, turizm noktasında önemli şehirlerde Bakanlığın turizm ofisi açma faaliyetleri de şu kısa dönemde önemli faaliyetlerdir. Tarih boyunca her zaman güçlü bir medeniyete sahip olmuş bu toprakların, Türkiye'nin daha doğru anlatılabilmesi adına yapılan bu çalışmalarını sadece bir gelir getirmesi, bir hizmet sağlaması, bir turizm sağlaması olarak değerlendirmek çok eksik bir değerlendirme olacaktır. Çünkü bu toprakların tarih boyunca bu millete ümit bağlayan çok daha geniş coğrafyada etkisi olduğunu ve Anadolu sınırları dışına çıktığımız an bunun ne kadar etkili olduğunu, çok daha fazlasıyla görebiliyorsunuz. O açıdan turizmin aynı zamanda kültürle beraber, eş değer olması tarihî misyonumuzun da bir gereğidir.

Tabii, son dönemde yaşadığımız sıkıntılar var, bu noktada itibar suikastçılarımız da zaman zaman ortaya çıkabiliyor. Masum bir insanın acımasız bir şekilde öldürülmesinin hiç kimse tarafından kabul edilmesi mümkün değil ancak terör saldırıları üzerine insanlara korku salmak ve o ülkenin itibarını zedeleyecek yayın politikaları izlemek elbette ne insanlıkla ne basın ahlakıyla ne de basın özgürlüğüyle anlatılamaz.

Son yıllarda gerek turizm konusunda gerek tanıtım konusunda gerekse markalaşma noktasında Türkiye çok önemli adımlar attı, başarı sağladı. Bugün hiç şüphesiz Türkiye on üç yıl öncesine göre çok daha itibarlı ve tanınır bir ülke hâlinde.

Geçtiğimiz ay Fatih'te yaşanmış olan canlı bomba eylemi herkesi tabii ki ziyadesiyle derin bir üzüntüye boğmuştur. Ancak saldırı sonrası uluslararası ve ulusal birtakım medyanın söylemleri de bir o kadar acı vericiydi. Paris'te gerçekleştirilen insanlık dışı katliam sonrası doğru olanı yaparak bir iki saniyelik görüntü haricinde hiçbir görüntüye yer vermeyen dış basın ve bu saldırı sonrası sadece üzüntülerini dile getiren ulusal basın ne yazık ki Sultanahmet saldırısı sonrası mal bulmuş mağribi gibi acımasızca ve viodansızca bir yayın politikası izledi. Sadece Sultanahmet saldırısı değil, Türkiye'de yaşanan her acı olayın çok daha farklı bir şekilde ulusal basın tarafından yansıtıldığını görüyoruz. Bu konuda çok örnek verebiliriz ama iki ay önce yaşanan olaydaki iki ayrı meseleye, Fransa'da yaşanan olaya "Fransa çocuklarına ağlıyor." Fatih'te yaşanan olaya "Katliam ülkesi" olarak aynı gazetenin manşet atmasının ve bunun yansıtılmasının eminim ki, siz ne kadar gece gündüz ekibinizle beraber çalışsanız da turizmimize de çok büyük etkisi oluyor. O açıdan bu tarzdaki başlıkları fazlasıyla kınamamız lazım, hep beraber buna karşı olmamız lazım çünkü bu ülkenin turizminin gelişmesi iktidarıyla muhalefetiyle hepimizin, ülkemizin itibarının gelişmesi anlamına geliyor. O açıdan burada belki çok sayıda örnek durum olabilir ama özellikle bundan ben kısaca bahsetmek istedim.

Bir de İzmir'in milletvekiliyiz. Dolayısıyla, İzmir'le ilgili turizm konusunda çok şey söylenebilir. Bergama'dan sayın vekilimiz bahsetti, Bergama ilk hastane yapıldığı yer, yine, Efes, Selçuk, orası da kültür turizminin önemli bir merkezi; Çeşme, Foça, Dikili deniz turizminin. Bu anlamda İzmir'in turizm noktasında üç beş dakikaya sığabilecek özelliği yok, siz de çok iyi biliyorsunuz. Aslında sağlık turizmine de kısaca değinmek istemişim ama özellikle satışmalardan dolayı süreni de tamamen kullanmak istemiyorum. Sağlık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 114

turizmiyle ilgili inşallah bilahare yine bir araya gelir, konuşuruz. Sadece kısaca İzmir sağlık turizmi açısından yeni bir yatırım yapılmayı çok gerektirmeyen, mevcut hâliyle zaten... Balçova Termal’de de bu işlem yapılıyor, 10 bin kişilik yatak kapasitesi var, yeni yapılan hastaneler var. Dolayısıyla, sağlık turizmine büyük bir ivme kazandıracak bir özelliği var. O açıdan, sağlık turizmi noktasında önümüzdeki süreçte dünyada da söz sahibi olma noktasında İzmir’in önemli bir potansiyel olduğunu düşünüyorum, tekrar bütçenizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 04.07

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 115

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 04.25

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 24'üncü Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Konuşmalar bitmiştir. Soru işlemini başlatıyorum, on beş dakika. Soru sormak isteyen arkadaşlar girsinler lütfen sisteme.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Önce Sayın Kuşoğlu'na söz vereceğim, sonra da bitireceğim.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

Süreniz on dakikadır

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum sabahın bu saatinde.

Sayın Bakanım, tebrik ediyorum Bakanlığınızı. Hüseyin Bey, sizi de tebrik ediyorum, başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, yeni bir bakansınız. Kültür, siyasetin aslında en derini, en böyle kaymak ya da süzgeçten geçmiş siyasetin yapıldığı yerdir. Kültür çok çok önemli. Onun için, kültür siyasetinizi özellikle öğrenmek isterim. Hangi felsefeyle yapıyorsunuz? Hedefleriniz nedir? Nasıl bir kültür politikası uygulayacaksınız? Nereye doğru götüreceksiniz? Felsefeniz nedir? Onları görmek isterdik. Yani bu mevcut sunumu bürokratlar da yapardı, sizin siyasi bir kişilik olarak biliyorum birikiminizi de, o birikiminizle de bu tarafını da ortaya koymanızı beklerdik. Zannederim son bölümde buna değineceksiniz. Onu çok önemsiyorum çünkü. Goebbels "Kültür deyince silaha sarılmak aklıma geliyor." demiş. Kültür hakikaten önemli.

Yusuf Bey hatırlattı, Yafa Kapısı'nda "Lâ ilâhe illallah Muhammeden Resulullah" yazmamış, "Lâ ilâhe illallah İbrahim Halilullah" yazarmış. Yani sadece Müslümanlar için değil, bütün İbrahim dinine mensup olanların gelip geçebileceği, barış içerisinde olabilecekleri bir anlayış hâkimmiş geçmişte bizde. Yine o anlayışın, bütün kimliklerin, bütün inançların hep beraber olabileceği, kendilerini ifade edebilecekleri, ötekileştirilmeyen bir anlayışta olmanız gerekir tabii ki.

Sabahın bu saatinde çok fazla uzatmayayım. Ve ayrıca, kültür politikası, demokrasinin de o imbiikten geçip en güzel şekilde ortaya çıktığı yer olmalı. Kültür her şeyde var yani ekonomik ve sosyal kalkınma kültürsüz olursa hiçbir işe yaramaz, anlamı olmaz. Muhakkak her şeyle de bağlantılıdır. Dolayısıyla, sizin kültür politikanızın da, anlayışınızın da, felsefenizin de bu şekilde olacağını düşünüyorum, olması gerektiğini düşünüyorum.

Çok kısa olarak bazı konulara gireyim. Şimdi, bu sene için bazı taşıtlar istemişsiniz. 22 taşıt istemişsiniz, 1 tane de otobüs istiyorsunuz, bunu kiralamak mümkün değil mi? Niçin isteniyor bilmiyorum. Merkezde isteniyor.

Böyle, parti parti gireceğim, çeşitli yerlere not aldım. 2016 programında var, Türkiye aile yapısı araştırması 2011 sonuçlarına göre Türkiye geneline bireylerin yüzde 41'i hiç kitap okumamakta, ara sıra kitap okuduğunu belirtenlerin oranı yüzde 44 ve en ilginç, üniversite ve lisans üstü mezunların yüzde 8'den fazlası hiç kitap okumuyormuş. Yani üniversite mezunu, lisans üstü mezunu ama yüzde 8'den fazlası kitap okumuyor. Böyle bir ülkedeyiz. Kitap okumadan kültürün gelişmesi mümkün değil. Bunu daha fazla artırmak lazım o mevcut kütüphanelerle ya da kütüphaneleri, mobil kütüphaneleri daha fazla yaparak sadece olmayacak, belediyeleri de devreye sokmak lazım. Bu işi bir kampanyayla hall etmek lazım çünkü çok önemli bir konu.

Bir de ilerleme raporunda sizinle ilgili olarak, kültürle ilgili olarak şöyle bir konu var, önemli şeyler söylüyor, bazı tavsiyeleri var: "Türkiye AB'nin kültür alanındaki temel hukuki referans belgesi olan kültürel ifadelerin çeşitliliğinin korunması ve desteklenmesine ilişkin 2005 UNESCO Sözleşmesi'ni henüz onaylamamıştır." diyor. Neden onaylamadık? Bunu şöyle önemsiyorum: Aslında AB'yle ilgili olarak nihai aşamada bizim kültür politikamızın uyumlu olması lazım. Bu ilk defa dünyada olacak bir hadise. Bir Hristiyan topluluk ile çoğunluğu Müslüman olan bir ülkenin birlikteliği, mevzuatını uyumlaştırması ya da bir kader birliği yapması, kolay değil bu. Bu konularla ilgili olarak sizin bakışınız nedir? Onu da biraz önce söylediğim konulara ilave ederseniz çok memnun olurum. Çok önemli bir hadise olarak görüyorum çünkü.

Bu Devlet Opera ve Balesi, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlükleri, bunlar doğrudan doğruya sanat kurumları. Sanatçı bağımsız olması gereken kişidir, ruhunun bağımsız olması lazım. Bu kurumların da dolayısıyla aslında bağımsız olması lazım. Evet, devlet bunları teşvik etmeli, para vermeli, yardımcı olmalı ama aslında bunlar sonuç olarak bağımsız olması gereken kurumlar. Tabii ki, sonuç olarak para devlettedir, bağımsız olup da ülkeyi yıkacak halleri yok ya da ülkenin politikalarının dışına çıkacakları da yok ama bağımsız olmaları gereklidir diye düşünüyorum. O yönde bir çalışma yapılması lazım.

Bu seneye ilgili olan E cetvelinde bu telif haklarıyla ilgili ve desteklerle ilgili 2 tane konu var, onların özel olarak ödenmesi istenmiş bütçe dışı imkânlarla. Onun bütçeye alınması mümkün değil midir acaba, onu sormak isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 116

Sayıştay raporlarında güzel bulgular var Devlet Opera ve Balesiyle ilgili ve Bakanlıkla ilgili. İkişer tane önemli bulgu var, onları önemsenmez lazımdır.

Bir de önemli bir dönemdeyiz, turizmle ilgili olarak dip yaptığımız bir dönem. Böyle bir dönemde siz klasik yıllardaki gibi bir bütçe istiyorsunuz. Ya "Hiç bir şey yapamayız biz bu dönemde, bu bütçeyi istemeyelim, sadece personel harcamalarını yapalım." diyeceksiniz, çok düşük bir bütçe isteyeceksiniz ya da anormal bir bütçe isteyeceksiniz. Yani, her sene istediğiniz o rutin bütçeyi bu sene istememeniz lazım diye düşünüyorum. Bir farklılık varsa, bir sıkıntı varsa, sizin ifadenizle turizm türbülansa girmişse o zaman bütçede de bir farklılık olması lazım. Bu bütçeyle bu olmaz. Ya "Hiçbir şey yapmayalım." diyeceksiniz. Turizm sadece sizin sorunuz değil, devletin sorunu, herkesin uğraşması gereken bir konu çünkü 30 milyon turist geliyordu. 30 milyon turist demek gıda sektörü demek, taşıt sektörü demek, her şeyle bağlantılı, her şey etkilenecek. Dolayısıyla, herkesin bu konuyla ilgili olarak ayaklanması lazım. Sizin bütçenizin de farklı olması lazım. Bu bütçe doğru bir bütçe değil diye düşünüyorum. Bilmiyorum, arkadaşlarım konuşmayacak ama yeterli değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben bir iki dakika konuşacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu 64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda da sizinle ilgili olarak birkaç tane şey var. 216 tane eylem planı var, ben 3 tane bulabildim. Hâlbuki, acil olan bir konu, turizm, kültür konuları acil. Bu da özellikle üç ay, altı ay ve bir yıl içerisinde yapılacak eylemleri gösteriyor. 216 içerisinde size ait en az 10 tane, 15 tane eylem planı olmalıydı bu kadar acil bir durum söz konusu iken.

Bir de, sunumunuzda "Tur operatörlüğü sistemine geçmeyi planlamaktayız." dediniz. Nasıl bir sistem bu? Sunumda da fazla yer vermemişsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Seyahat acentelerinin...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zaten tur operatörlüğü var şu anda. Bildiğim kadarıyla 4 tur operatörü ama bunlar da iflas noktasına gelmişler, sıkıntılılar. Onunla ilgili bilgi verebilerseniz çok memnun olurum.

Tamam, teşekkür ederim -sürem bitmeden- hayırlı uğurlu olmasını diliyorum bütçenizin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Arkadaşlar, başka söz talebi var mı?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Var.

BAŞKAN – Soru içerisinde mi, geniş zaman?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çok kısa soruyla karışık arz edeceğim.

BAŞKAN – Tamam, o zaman soru işlemini başlatıyorum. Yirmi dakika süre veriyorum.

Buyurunuz Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öncelikle, elimden geldikince kısa konuşmaya çalışacağım. Bu da özellikle burada çalışan emekçi bürokratlara, memurlara olan saygımdan, sevgimden ama onlar da şunu bilsinler ki, biz sabah 10.00'dan beri bir başka bakanlık bütçesini halledip devam ettik ve bu konuşmayı yapmak üzere de ben saatlerce hazırlandım aslında ama bunu da yine nezaketimden, arkadaşlara duyduğumuz saygıdan şey yapmıyoruz, yoksa hani bir sorumluluk değil benim adıma bu.

Birkaç küçük şeye değineceğim. Birincisi: Bu sanat ve sanatçı meselesinde birçok sanatçının muhalif olması dolayısıyla -ki, sanatçı doğası gereği muhalif olur, göreceksiniz zaten biz de iktidar olursak bize de muhalif olacaklar çünkü sanatın doğası da muhalefet gerektiriyor ama- muhalif sanatçıların cezalandırılması konusunda Sayın Bakanın alana çok daha dikkatli bakmasını rica ediyorum. Mesela, Levent Üzümcü'nün işten atılması, tiyatrodan çıkarılması çok yanlış bir şey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Şehir Tiyatrolarından.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şehir Tiyatrolarından. Mesela, siz bu konudan, kültür ve sanattan sorumlu Bakansınız. Bildiğim kadarıyla da daha demokrat yönünüz ağır basıyor. Mesela, buna müdahale edip, geniş halk yığınlarını rahatsız edecek bu işlemden... Çünkü, gerçeğine de baktım, hiç ipe sapa gelir bir şey yok. Sonuçta, insanlar sizin partinizin bir sanat düşmanı olduğunu düşünürler. Belki siz burada anlatıyorsunuz "Şunları yapmaya çalışıyoruz, bunları yapmaya çalışıyoruz." diye ama işte Büyükşehir Belediye Başkanınız "Böyle sanatın içine tüküreyim." diyor... O sanatı beğenmeyebilir, şey yapabilir ama ifadelerde daha kavramsal olacak yerde şey yapmazsa bence daha doğru olur. Mesela, kültürden konuşuyoruz ama Hasankeyf'te yapılanlar, mesela bu doğru şey yapmıyor çünkü elbette baraja ihtiyacımız olabilir, elektriğe ihtiyacımız olabilir ama Hasankeyf'i bin yıl daha beklesek yapamayabiliriz.

Turizmle ilgili çok şeye değinmeyeceğim ama turizmde tur şirketleri ve otellerin durumu, özellikle tur şirketleri, otellerin can suyu oradan geçiyor. Ve bildiğim kadarıyla Rusya'da bizim 3-4 tane -Bülent Bey de söyledi- tur şirketi oranın turizmine hâkim, yüzde 70-yüzde 80'ini götürüyorlar. Şimdi, bu pazarı kaybedebiliriz, bu pazarı şöyle kaybedebiliriz: Birkaç yıl gelirden mahrum kalmaktan bahsetmiyorum ama şu an itibarıyla Rusya'nın yüzde 70'ine yakın turizm sektörü Türklerin elinde. Elbette biliyorum ki gergin bir durum var ama buna bir formülasyon bulup o şirketleri orada yaşatmak gerekiyor. Bunun iki yolu var: Bir, Rusya'yla belirli anlamda, bu anlamda bir ilişki kurulabilir. Belki sizin dışınızda sivil toplum örgütleriyle, hatta mesela Cumhuriyet Halk Partisi, MHP, HDP kanalıyla, yaşatmak için bir diplomatik atak gerekebilir. İkinci de, biri ikisi bildiğim kadarıyla çok zor durumda. Bunları yaşatabilmek için nakdi yardımlar gerekebilir çünkü bunları kaybettiğimiz takdirde, diyelim ki yeni, başka ülkenin şirketi bu pazara hâkim olacak ve başka ülkenin şirketi bu pazara girdikten sonra bizim tekrar girmemiz mümkün olmayacak. Tur şirketlerinin de önemi şu: Onlar yolcuyla veya şeyi getirmezse otelcinin bir şeyi olmuyor. Tam diferansiyel sistemi. Motordaki gücü tekerleğe aktaran şirketler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 117

ve çok zor durumdalar. Anlıyorum, tabii ki “Şöyle yaptık, böyle yaptık.” diyeceksiniz ama hayatın içinde etkin... Mehmet Bey onu güzel anlattı, bir paket şey yapılır, maliyetlerinin yüzde 30, yüzde 40’ı, kredilerinin ötelenmesi gibi bir sürü şey... Biz de destek vereceğiz, bunu da böyle bir partizanlık içerisinde değil, memleket meselesi olarak da şey yapabiliriz.

Bir de, en son söyleyeceğim kalite, turizmde kalite. Endüstriyel bir turizme döndük. Yani, beş yıldızlı otel diye şey yapıyoruz, her şey dâhil bir sisteme doğru gidiyoruz ama sonuçta bizim burada kârımız düşüyor çünkü kalite sorunumuz ortaya çıkıyor. Oysa butik otellerde ve sanatsal, kültürel kaliteyle, tarihi kaliteyle... Her bulduğumuz yere beton otel, mesela Çıralı’ya otel dikmek kabalıktır her şeyden evvel. Yani, o kadar güzel bir sahili... Çünkü, buraya gelen Batılı bizim gibi düşünmüyor. Biz, mesela kibrit kutusu gibi binayı süslediğimizde, o Birleşik Arap Emirlikleri’nin taktiği. Oysa bize gelen, ülkeye, doğamızı görmek istiyor. O gün şeyde gördüm, bir Alman turist yatmış, bir taşı da altına koymuş ama yanında çok pahalı bir konyak gördüm ve çok büyük ihtimalle o adam para harcayacak. Ama mesela, biz konyak içmeyebiliriz ama alkole çok yüksek vergi koyduğumuzda bizim turizmci İspanyol turizmiyle mücadelede zorlanıyor.

Bir de bu sağlık ve eğitim turizmi meselesi var. Sağlıktan herkes konuşuyor, bir de eğitim turizmi meselesi var. Bizim birçok öğrencimiz Harvard’ın, Berkeley’in, UCLA’nın adına Amerika’ya gidiyor ama şu anda bilin ki bu vize zorluklarından, bu İslamofobi’den Türkiye Cumhuriyetinde, İslam ülkelerinde büyük bir öğrenci potansiyeli var, yabancı dilde başka bir ülkede eğitim almak istiyor. Bunu, çok tanınmış üniversitelerle iş birliği içerisinde bir eğitim turizmi başlatılabilir. Hatta, sağlık, eğitim turizmi birleştirilip sağlık ile eğitim kentleri kurulabilir. Biz kalkınmayı her zaman bilimsel inovasyonda arıyoruz ama sanatsal inovasyon da bilimsel inovasyon kadar önemlidir. Yani, iyi bir eser, iyi bir tiyatro, iyi bir bale, iyi bir dizi veya iyi bir futbolcu yetiştirmek, bize, emin olun, en az o konuştuğumuz ve bir türlü yapamadığımız bilimsel inovasyon kadar değer katabilir.

Bir de dünyada ve Türkiye’de bilim ve teknoloji hızla ilerlerken, kültür, sanat ve ahlak hızla geriliyor. Sizin bu ülkedeki bu Bakanlığınızın bu anlamda önemi çok büyük. Yani, ben dünyaya baktığımda da işte dünyadaki sorunların temelinde de bunu görüyorum. Oysaki, bin yıl önce, bin beş yüz yıl önce Antik Yunan’daki tartışmaların kalitesi bugün bu dünyada yoktur. Android işemcimiz çıktı ama türkü yazamıyoruz, şiir yazamıyoruz. Son dönemde, bakın, slogan mesela, solda da slogan atılmıyor biliyor musunuz? 1970’li yılların sloganı atılıyor. Bu topyekûn bir kültürel kalitesizliğe doğru hep birlikte gittiğimizi gösteriyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu...

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Ne şiir yazabiliyoruz ne slogan atabiliyoruz, doğru.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben...

BAŞKAN – “Ben size, dünyanıza göre değil idim, lakin yaşamaya memur edildim.” diyor.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, öncelikle yeni görevinizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bir medeniyet iddiası var, bir medeniyetin izlerini takip eden damardan geliyoruz ve bunu da tabii ki hem ülkemize hem de dünyaya yansıtmamız gerekiyor ama inanın ki bu bütçeyle bunun yapmak mümkün değil yani bu bütçenin mutlaka artırılması lazım. 2004’te 0,39 ana bütçenin oranı, şimdi 0,49’a çıkmış ama çok da yeterli değil, en azından yüzde 1 olması lazım ki şöyle 5 milyarın üzerine çıksın.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bir önerge verin bu konuda.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bütçe yapma hakkı bizdeymiş, isterseniz artıralım Sayın Başkanım bütçeyi.

BAŞKAN – Bu, Komisyonun takdiridir yani Komisyon üyelerimizin bir önerge vermeleri gerekir bu konuda, yoksa, önerge olmadan işleme girmez Sayın Çaturoğlu.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Evet, bu birincisi.

İkincisi, Sayın Bakanım, sinema eserlerine destek konusu. Burada “1890 Ertuğrul” hakikaten çok güzel bir çalışma oldu, onu da biz seyrettik ama bunun daha büyük boyutlarda olmasını arzu ediyoruz. Mesela, Libya destekli Mustafa Atak tarafından 2 tane yapılan film var, hiç aklımdan çıkmıyor; “Ömer Muhtar” ve “Çağrı.” Bizim de o çapta büyük sinema filmleri yapmamız lazım, bütün dünyanın seyredebileceği. Bizim ona benzer çok büyük kahramanlarımız ve çok büyük olaylarımız var. Mesela, en basiti -tarih kitaplarında yazmıyor- İngilizleri en son yenen Türk Komutanı Halil Paşa, Kutül Amare Destanı. Mesela, bu filmleştirilebilir, böyle şeylere ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Üçüncüsü, Sayın Bakanım, tiyatro eserlerine destek. Şimdi, orada hakikaten başımdan geçen bir şeyi anlatmak, kısa... Beyoğlu’nda bir tiyatroya gittim bir zamanlar, keşke gitmez olsaydım. Bütün manevi değerlerimize, her şeye yukarıdan aşağıya... Kendimi zor tuttum, dışarıya çıktım, gayriihtiyari gözüm oradaki o tiyatronun afişine takıldı. Bir baktım ki “Kültür ve Turizm Bakanlığı desteğiyle” diyor. Ya, bunları kim inceler, kim bunlara destek verir, nasıl verir, bir muamma. Yani, bunların hakikaten gözden geçirilmesi lazım.

Buna bağlantılı bir konu da dizi film, televizyonlardaki dizi filmler. Çok büyük bir izleyici kitlesi var ama tarihimizi, kültürümüzü, dilimizi yanlış aksettirdiği zaman da faydadan fazla zarar getireceğini düşünüyorum. Bu konuda tedbirleriniz var mıdır, olacak mıdır?

Arkeolojik kazılar... Sizinle direkt ilgili midir bilmiyorum ama gerçekten, hani kalitesizliği bir tarafa, onu arkadaşlar anlattı. Bir de özellikle deniz kenarında olanlara bu arkeolog takımı, seneden seneye yaz tatili geçirmek için geliyor, orada yiyor, içiyor, hiçbir şey yapmadan tekrar kıya...

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, “arkeolog takımı” çok ağır bir ifade, bunu düzeltin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 118

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yok, arkeologlarımız.

BAŞKAN – Bu çok ağır bir ifade, bunu düzeltin.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Evet, düzeltiyorum.

BAŞKAN – Bu yani bizim Komisyona hakikaten yakışmadı, çok özür diliyorum.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Peki, geri alıyorum, arkeologlarımız diyor, düzeltiyorum.

Bizde de var, Tieion Antik Kenti var Çaycuma Filyos'ta. Senelerden beri kazısı devam ediyor ve bitmiyor.

Bir diğer konu, sizin sağlık turizmi anlayışınız ile Sağlık Bakanlığının sağlık turizmi anlayışında fark var. Siz daha çok bu kaplıcaya dayalı sistemi ortaya...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Termal.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Evet.

Sağlık Bakanlığı da tedavi amaçlı. Bunların bir paket olarak birleştirilmesi, arkadaşımızın dediği gibi, eğitim boyutlu olursa çok da güzel olur ve cari açığın kapatılmasında da çok önemli rol oynar diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum sorular için.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bir son...

Zonguldak ilinin kültürel ve turizm envanteri çıkartılmış mıdır? Çıkartılmadıysa eğer bir master planı yapma imkânı var mıdır? Çünkü, Zonguldak bu konuda, ilçeleriyle birlikte yaylaları, dağları, denizleri, şelaleleri, mağaraları, inanç turizmi ve tarihî kalıntılarıyla birlikte çok önemli yer tutmaktadır.

En son olarak da Karadeniz Ereğli ilçesine bir kültür merkezi -konuştuğumuz gibi- arz ediyoruz.

Bütçenizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kandemir...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Sayın Bakanım, çok hızlı bir şekilde... Bu kütüphanelerin yirmi dört saat esaslı çalışması mümkün olur mu? Bilmiyorum çünkü saat beşte, altıda kapanıyor. Sadece üniversite kütüphanelerinden arkadaşlar istifade edebiliyorlar. Hâlbuki merkezî kütüphaneleri yirmi dört saat çalıştırabilsek, özellikle illerde, taşrada çok verimli olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Sayın Beyribey bahsetti, bu âşık geleneği önemli, Kars'ta değil, burada da, Sincan'da da bir grup var, dernekleri var. Onlara yardımcı olabilir misiniz gerçekten Bakanlık olarak? Bir gün müsait olursanız gidelim, çok güzel bir dernekleri var, sizi ağırlasınlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – İnşallah.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir yardımda bulunabilir miyiz onlara Bakanlık olarak?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Eğer bize bir projeye gelirlerse projelerini destekleriz.

BAŞKAN – Sayın Savaş, buyurun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Bakanım, bu 6 bin dolarlık "charter" desteği bildiğim kadarıyla 100 koltuk üzerinde veriliyor herhâlde. Bu her yolcu başına destek verilse nasıl olur? Bir de bu destek yılın tamamında mı var, yoksa belli bir döneme mi ait?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hayır, nisan-mayıs döneminde.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ha, bu yılın tamamına verilebilir mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Nisan-mayıs döneminde göreceğiz, ondan sonra.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Bir de bu e-vize uygulamasına geçildi, malum. Yaşlı turistler bu İnternet kullanımında biraz daha yetersiz. Bu kimlik kartıyla direkt olarak giriş yapılamaz mı? Yani, bu seneye mahsus çünkü orada bir sıkıntı olduğu söyleniyor.

Bir de ayrıca kruvaziyer yolcu gemileriyle gelen turistler için bir destek düşünülüyor mu? Özellikle iç turizmin canlanması için bu dönem, bu yıla mahsus olarak okulların kapanış ve açılış takvimi gözden geçirilebilir mi, özellikle ekim döneminde? Geçen sene yapılmıştı, katkı olmuştu. Bu sene iç turizmin canlanması için tekrar gözden geçirilebilir mi?

Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben Sayın Savaş'ın söylediği şeyi tamamlayarak sorayım Sayın Bakanım. Kamu çalışanları için izin düzenlemesi ve teşvik tarzı bir şey olabilir mi? Çünkü, özel sektörde belli bir gelirin üzerinde olanlar zaten normal tatil yapıyor ama biraz destek veya izin veya birtakım indirim şeyi olabilir mi diye çünkü aksi takdirde bu sezonda sıkıntıyı çok yaşayacağız. Belki önümüzdeki sezona yapısal önlemler olur ama iç turizmle biraz ikame etme, hiç olmazsa nefes aldırma gerekiyor.

Bir de Sayın Şimşek de görüştüğümüzde söylemişti ama bu kredilerin en azından ötelenmesi, yeniden yapılandırılması, bir af mahiyetinde değil ama bankalarla belki nizami, belki gayrinizami usullerle yapılabilir mi? O tarz bir çalışma var mı diye sorayım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 119

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, yok.

BAŞKAN – Sormuyorsunuz.

Sayın Cevheri, soru var mı?

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Yok Başkanım.

BAŞKAN – Yani, söz talebi olan ama konuşmayan arkadaşlarımızın en azından soracakları soruları var mı, o anlamda soruyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Başkan dediğin böyle demokrat olacak, zorla konuşturmaya çalışıyor.

BAŞKAN – Sayın Açıkkapı, buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sayın Bakanım, ben, özellikle, Harput'la ilgili olarak, ilgilendiğinizi biliyorum. Harput'un yeniden tarihî dokusuna kavuşması bakımından Harput'la ilgili düşünceleriniz var mıdır, bu konuda bilgi almak isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Savaş...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Bakanım, turizm sektörüne kullandırılan kredinin miktarı yaklaşık 15 milyar dolar civarında. Bu sene -sekiz yıl vade olduğunu düşünürsek- bu yıla tekabül edecek ana para artı faiz yaklaşık 3 milyar dolar. Yani, bunların ötelenmesi noktasında bir plan var mı, proje var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bir soru da benim elime yazılı gelmiş, Sayın Salih Cora bırakmış: “Sayın Bakanım, Trabzon'u turizm cazibe merkezi olarak ilan etmeyi düşünüyor musunuz?” Ben de onun adına bu soruyu size sormuş olayım.

Arkadaşlar, soru işlemi tamamlanmıştır.

Sayın Bakanım, şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere size söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bakanım.

Bir otuz dakika ben size süre vereyim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, öncelikle son derece samimi ve kültür ve turizm konusunda yapıcı açıklamalarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Çünkü hem kültür hem de turizm herhangi bir gerilim alanı oluşturulmaması gereken, ideolojik angajmanlardan, siyasi angajmanlardan uzak tutulması gereken... Turizm doğası itibarıyla onarıcı ve iyileştirici, uluslararası ilişkilerde de onarıcı ve iyileştirici bir özelliğe sahip. Kültür, zaten bütün bu süreçlerin içerisinde yine bir arada tutan temel harcımaız âdeta.

Ben şuradan başlamak istiyorum, sorulara geçmeden önce, çok kısa bugüne kadarki kültür politikamız ve bundan sonraki kültür politikamız ve turizmde bu 24 Kasımdan sonra yaşanan sorunlara ilişkin birkaç hususa açıklık getirmek istiyorum. Öncelikle “Bundan sonraki süreçte biz kültür politikalarımızı şehir üzerinden somutlaştıracamız.” diye bir ifade kullanmışım konuşmamda çünkü kültürü şehir üretiyor. Eğer şehrin... Zaten şehir deyince çok dilli, çok kültürlü, çok inançlı bir yapıdan bahsediyoruz. O yüzden, kültürün, herhangi bir şekilde bir yaşam biçiminin endokrine edilmesi, dikte edilmesi diye bir şey zaten söz konusu olmaz ya da devletin bir kültürü, bir içeriği dikte etmesi diye bir şey de bizim kabul edebileceğimiz bir şey değil.

Dolayısıyla, şehir üzerinden kültür politikalarını somutlaştırmaya başladığımız anda bizim paydaşlarımız kim? Çevre Şehircilik Bakanlığı, Tarihî Kentler Birliği, Belediyeler Birliği, TOKİ, Millî Eğitim Bakanlığı, vakıflar, bunların hepsi doğrudan bizim paydaşlarımız ve biz ilk iş olarak Çevre Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler Birliği, Tarihî Kentler Birliği, TOKİ, bunlarla birlikte bugüne kadar 3 tane toplantı yaptık. Çünkü bizim öncelikle iki şeyi ayağa kaldırmamız gerekiyor: Bir, kentlerin yani şehirlerin tarihî dokusunu ve sosyal dokusunu yani kimliğini yani hafızasını. Çünkü şehrin hafızası ve kimliği kaybolduğu zaman şehir kültür üretmiyor. Yani, bugün yaşadığımız temel sorunlardan bir tanesi bu. Ya da kültür üreten şehirler diğer şehirleri taşralaştırmaya başlıyor. Yani, bugün İstanbul'un, sadece İstanbul'un ülkenin bütün kültür ve sanat hayatını taşımaya başlaması bir süre sonra bir sorun alanı olarak ortaya çıkmaya başlıyor. O yüzden, bizim her şehri ayrı ayrı alıp o şehir üzerinden o şehrin hafızasını ve kimliğini inşa etmemiz gerekiyor.

“Şehrin hafızası”ndan neyi kastediyorum? Öncelikle, şehrin somut kültürel mirasını kastediyorum. Yani, eğer siz şehrin kurulduğu “eski şehir” dediğimiz alanı koruma altına alıyorsanız, orayı ihya etmiyorsanız, oranın tarihî dokusunu koruyarak yenilemiyorsanız bu aslında şu anlama geliyor: Şehrin bir süre sonra kimliğinin, karakterinin yok olması anlamına geliyor. Dolayısıyla, biz Çevre Şehircilik Bakanlığıyla şu anda yürüttüğümüz çalışmalar çerçevesinde bunun altyapısını hazırlıyoruz ve bu çerçevede şu anda hazırladığımız bir kültür paketimiz var.

Şimdi, Sayın Kuşoğlu dedi ki “2016 Eylem Planı'nda kültür ve turizmle ilgili fazla bir şey görmedim.” Sayın Başbakanımız 2016 Eylem Planı'nı açıklarken özellikle bir cümle kullandı, dedi ki: “Biz ayrıca bir kültür paketi açıklayacağız.” Şimdi, önümüzdeki haftalarda Sayın Başbakanımız bir kültür paketi ve bir kültür eylem planı açıklayacak, çalışmalarını tamamladık.

Ve burada bizim üzerinde durduğumuz iki temel şey var. Dediğim gibi, bir, şehir-insan, kültür, medeniyet; bir de şehir-kültür sanat yönetimi. Kültür sanat yönetiminden şunu kastediyoruz: Sanatın desteklenmesi, sanatçının desteklenmesi, sanat eğitimi, sanatçının özlük haklarına varıncaya kadar yeni bir kültür sanat yönetimi oluşturmamız gerekiyor, model oluşturmamız gerekiyor. Bunun önemi ne? Bunun önemi şu: Şimdi, birazdan turizme geçtiğimde aslında bunu açıklayacağım. Biz şu anda 39 milyon turistle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 120

maksimum seviyeye ulaşmış durumdayız. Çünkü biz orta alt gelir grubundan turist alıyoruz. Rusya'dan alacağımız maksimum turisti almışız, Almanya'dan alabileceğimiz maksimum turisti almışız ve bu turistlerin temel özelliği de, gelen turistin temel özelliği de tur operatörleri tarafından getiriliyor -belli bir otelde güneş, kum, deniz, her şey dâhil sistemi içerisinde- daha sonra aynı turist, aynı tur operatörü tarafından alınıyor ve tekrar geldiği ülkeye götürülüyor. O hâlde bizim...

Bir de bizim şu özelliğimiz var: Dünyanın en iyi turizm altyapısına sahibiz. Bu bizi biraz da otelcilik ülkesi yapıyor. Yani, turizm ülkesinden ziyade otelcilik ülkesi yapıyor bu bizi biraz da. O hâlde, bizim bir kültür ekonomisi oluşturmamız gerekiyor ve bu kültür ekonomisini turizmle buluşturmamız gerekiyor. Yani, bizim planlamalarımızı yaparken buna göre planlama yapmamız gerekiyor. Yani, bir turist iki gün Viyana'da kalacaksa, eğer o iki gün içerisinde "Ben Viyana Filarmoni Orkestrası'nı dinlemeliyim" diye düşünüyor ve önceden bunu planlıyor, 250 euro verip o bileti satın alıp, o bir saatlik konsere gidip orada 250 euro bırakıyorsa, işte, bu kültür ekonomisidir. Ama eğer İstanbul'a ya da Antalya'ya gelirken bu anlamda bir planlama yapma gereği duymuyorsa ve geldiğinde de bıraktığı para maksimum 500 dolar ile 800 dolar arasında değişiyorsa şimdi bizim burada yeni bir planlamaya gitmemiz gerekiyor.

Dolayısıyla, bizim yeni planlamamızda yeni hedef kitle olarak orta-üst gelir grubunu kendimize hedef almamız, dolayısıyla bunun için turizmde ürün çeşitliliğini oluşturmamız ve bu ürün çeşitliliğine paralel olarak da pazar çeşitliliğini oluşturmamız gerekiyor. Buna uygun da bir destinasyon yönetimi ve bir tanıtma stratejisi oluşturmamız gerekiyor. Yani, biz artık Türkiye'yi tanıtırken sadece Türkiye'nin bütününe değil; bizim Antalya'yı ayrı tanıtmak, İzmir'i ayrı tanıtmak, İstanbul'u ayrı tanıtmak, Kapadokya'yı ayrı tanıtmak ve bunların her birini bu tanıtım üzerinde markalaştırmak ve tanıtımını yaparken de Hindistan'da ayrı bir tanıtım, Çin'de ayrı bir tanıtım, Güney Amerika'da ayrı bir tanıtım, Avrupa'da ayrı bir tanıtım ve bu tanıtımın da -dediğim gibi- taktiğini ve stratejisini buna göre yapmamız gerekiyor.

Şimdi, bununla ilgili yapılmış zaten çalışmalar var ama bunu da, bizim sektörü çözüm ortağı olarak görmemiz ama sektörün talepleri doğrultusunda da bu çalışmayı yapmaktan ziyade... Çünkü bizim "turizm sektörleri" dediğimiz sektörler, nihayetinde demin tanımladığım çerçeve içerisinde kalan sektörler.

O hâlde, biz şimdi Dünya Turizm Örgütüyle iş birliği içerisinde, devletin bu konuda destekleyen, yöneten, kolaylaştıran, ön açan bir konuma gelmesinin gerekliliğinin altını çiziyoruz. Dolayısıyla, bizim burada hem kültür alanında hem de turizm alanında devleti, dikte eden değil, devleti destekleyen, ön açan, yönlendiren, kolaylaştıran bir konuma taşımamız gerekiyor.

Şimdi, 100 milyar dolar hacmi olan bir sektörden bahsediyoruz yani tedarikçileriyle birlikte 100 milyar dolarlık bir hacimden bahsediyoruz. Dolayısıyla, bizim devlet olarak 100 milyar dolarlık hacmi riske etme lüksümüz yok.

Şimdi pazartesi günü Sayın Başbakanımız Turizm Destek Paketi'mizi açıklayacak. Yani şimdi, biz şu anda rezervasyonlar yapıldığı için acil olarak 6 bin doları açıkladık. Aynı şekilde bu söz konusu büyük tur operatörlerini, Rusya da buna dâhil olmak üzere bunları Kredi Garanti Fonu kapsamına aldık, dolayısıyla oradaki riski büyük oranda azaltmış bulunuyoruz ve pazartesi günü Sayın Başbakanın açıklayacağı destek paketinde de sektörün talep ettiği desteklerin yüzde 80'i, yüzde 85'i gerçekleşmiş olacak.

Şimdi, isterseniz hızlıca ben sorulara geçeyim.

Sayın Bihlun Tamaylıgil'in EXPO 2016'yla ilgili sorduğu soru: Antalya'da Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülen EXPO 2016 bizim destek olduğumuz bir çerçeve. Yani biz orada dedik ki... Çünkü Antalya'yla ilgili önümüzdeki süreçte... Çünkü 4,5 milyon turist geliyor Türkiye'ye, yüzde 75'i Rus turist Antalya'ya gidiyor. O hâlde bu Rusya'yla yaşanan sorundan kaynaklanacak muhtemel bir krizi biz hangi kaldıraçla kontrol edebiliriz? EXPO 2016'yı bunun için bir kaldıraç olarak kullanabiliriz dedik ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına dedik ki biz kültür sanat etkinliklerinizde size destek olalım, tanıtımda size destek olalım. Bu konuda da beraber bir çalışma sürdürüyoruz. Aynı zamanda buraya aile ve çocukların giriş ücretlerinin düşürülmesi ve Müze Kart ile bir entegrasyon sağlıyoruz. Gıda, Tarım Bakanlığıyla birlikte bu çalışmamız devam ediyor.

İstanbul AKM'nin bakım ve onarım çalışmalarına 2009 yılında biliyorsunuz başlandı. Çalışmalar sırasında bina temeli ve taşıyıcılarında çok ciddi korozyon tespit edildi. İTÜ ve Sakarya Teknik Üniversitesine iki ayrı etüt yaptırdık. Depreme dayanıklılık ve güçlendirmeye ilişkin tespitler doğrultusunda şu anda orada çalışmalar devam ediyor.

Yine, Lale Hanım sanıyorum ayrıldı; Lale Hanım'ın sorduğu bir soru vardı. Bakanlığımız tarafından Termal Master Planı 2008 yılında hazırlandı, 41 ilde 1.300 kaynak planlı hâle getirildi, ortak su dağıtım projeleri il bazında hazırlanıyor. Afyon, İzmir, Nevşehir illeri başta olmak üzere pilot bölge uygulamaları şu anda başarıyla yürütülüyor.

Yine, Lale Hanım "2000'li yıllardan bu yana 4.268 kültür varlığı getirilmişken 2015'te neden 39 eser iade edilmiştir?" diye sormuştu.

2004 yılında 396; 2007 yılında 349; 2008 yılında 1.183 ve 2011 yılında 1.885 eser toplu hâlde, genellikle gümrükte yakalanmış, bunların büyük bir çoğunluğu da sikke grubu.

Kültür varlıklarının iadesi uzun zaman alan ve olgunlaşma süresi olan bir husus. Kültür varlıklarının iadesi çalışmalarını kesintisiz olarak aynı ciddiyetle şu anda sürdürüyoruz.

Yine Bihlun Hanım'ın bir sorusu: "Ertuğrul 1890 filmi afişinin sergilenmesine ilişkin Atatürk Kültür Merkezinin tercih edilmesinin sebebi nedir?" diye sormuşsunuz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben böyle bir soru sormadım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – "AKM'yi bir afiş olarak neden kullandınız?"

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, AKM'nin afiş olarak kullanılması...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 121

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Şimdi, filmin yapımcılığını Bakanlığımız üstlendiği için Ertuğrul 1890 filminin ortaya koyduğu o uluslararası ilişkiler ve orada insani duygular, işte dostluk, vefa, özveri gibi, bunun farkındalığının artırılmasıydı aslında biraz niyetimiz. Orada tamamen ticari amaç gütmeksizin bir çalışma yürütüldü.

Garobey'in sorduğu sorular vardı. Garobey burada yok, onları biz kendisine -burada yazılı olarak var- yazılı olarak verelim.

Nursel Hanım'ın sorduğu sorular vardı, onları da biz Nursel Hanım'a yine yazılı olarak verelim.

Kadim Bey'in sorduğu sorular vardı: "Aspendos Uluslararası Opera ve Bale Festivali ile Uluslararası İstanbul Opera Festivali'ne uluslararası hiçbir katılım olmamış ve sponsorluklar geri çekilmiş midir?"

Söz konusu iddiayla ilgili şunu söyleyebiliriz: Geçen festivallere birçok bireysel ve grup olarak uluslararası düzeyde katılım gerçekleşmiş, ayrıca Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen söz konusu uluslararası festivaller nedeniyle de üyesi olduğumuz Uluslararası Festivaller Birliği tarafından 2015 yılında Genel Müdürlüğümüze ödül verilmiş, önceki yıllarda İstanbul ve Bodrum festivallerinde sponsor olan özel banka herhangi bir gerekçe göstermeksizin 2015 yılı için sponsorluktan çekilmiş olup söz konusu çekilmenin festivallerde uluslararası katılım olmamasıyla bir ilgisinin bulunmadığı...

Yine "Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Selman Ada'nın Genel Müdür Vekili olduktan sonra sahnelenen eserlerin temsil ve seyirci sayıları nelerdir?" diye sormuşsunuz.

Şimdi, 2014-2015 sezonunda Ali Baba sergilenmiş, toplam temsil sayısı 8; 2.396 kişi izlemiş.

2015-2016 sezonunda da yine Ali Baba'nın temsil sayısı 16; 6.909 kişi izlemiş.

Mavi Nokta: 3 temsil sayısı, 642 kişi izlemiş.

Aşk Memnu: 3 temsil sayısı, 1.434 kişi izlemiş.

Başka Dünya: 5 temsil sayısı, 2.238 kişi izlemiş.

Toplam temsil sayısı 27; 11.223 seyirci izlemiş ve Sayın Selman Ada da eserlerini geri çekmiş durumda.

Bu arada Kadim Bey'in diğer sorularını yazılı olarak ben cevaplandıracağım.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sevinirim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Size bizzat onları yazılı olarak bildireceğim.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Çünkü ben de size görüntüler göndereceğim o sizin söylediğiniz gibi doluluğun falan olmadığını yani o uluslararası festivallerde. 5 bin kişilik yerde 300-350 kişiyle bu festivallerin gerçekleştirildiğini...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Paylaşırsanız sevinirim.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Tabii ki.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Yine, Sayın Bülent Kuşoğlu'nun sorusu: "Türkiye'de okur belirlenmesine ve okuma alışkanlığının geliştirilmesine yönelik ne tür çalışmalar yapılmaktadır ve bütçedeki otobüsler nedir?"

Şimdi, biz ülke çapında 31 gezici kütüphane aracılığıyla hizmet veriyoruz. 2015 yılında 15 araç alımı tamamlanmış, 2016 yılı bütçesinde de 5 yeni araç gezici kütüphaneye alınacak. Oradaki otobüsler gezici kütüphaneye alınacak olan otobüsler.

"Bu okuma alışkanlığının geliştirilmesine yönelik ne tür çalışmalar yapıyoruz?"

Öncelikle, Bakanlığımıza bağlı halk ve çocuk kütüphanelerinde verilen hizmetlerimiz var. Bunların çeşitlendirilmesi ve geleceğe ilişkin yol haritasının belirlenmesi amacıyla yürüttüğümüz çalışmalar var. Bir de şimdi her ilimizde ve ilçemizde çocuk kütüphaneleri açmaya başlıyoruz. Yani sadece halk kütüphaneleri değil, dediğim gibi yaşayan kütüphane konseptine aynı zamanda çocuk kütüphaneleriyle de devam edeceğiz. Kütüphanelerimizin tanıtımını ve kültürel etkinliklerini artırıyoruz. Böylece kütüphanelerimizin istatistikleri de artıyor. Ayrıca ülkemizde son yıllarda kişi başına düşen kitap sayısı, uluslararası standart kitap numarası sayısı da giderek artıyor. Bakanlık olarak kütüphane yatırımlarına sponsorluk desteği sağlanmasına yönelik politikalar oluşturmayı düşünüyoruz. Hatırlarsanız, 2006 yılında "Yüzde Yüz Okul Kampanyası" yapmıştık, şimdi benzer bir kampanyayı "Yüzde Yüz Kütüphane Kampanyası" olarak, hayırseverler kütüphane yaptırdıkları takdirde bunların vergiden düşülmesiyle ilgili bir çalışmayı şu anda sürdürüyoruz.

Yine, Sayın Bülent Kuşoğlu'nun, benim burada aldığım fakat henüz daha cevabı gelmeyen... "Seyahat acenteciliğinden neden tur operatörlüğüne geçiyoruz?" diye sordunuz. Şimdi, seyahat acenteciliği daha küçük ve daha bireysel girişimler, tur operatörlüğü ise daha büyük ölçekte ve toplu girişim yapılmak suretiyle turizm destinasyonlarının hem planlanmasını hem de pazarlanmasını oluşturan bir sistem. O yüzden seyahat acenteciliğinden tur operatörlüğüne geçmeyi planlıyoruz.

Şimdi, Devlet Opera ve Balesi ve Devlet Tiyatrolarının bağımsız olması... Aynı kanaatteyiz. Çünkü devlet memuru statüsünde olması sanatçının performans kaygısını ortadan kaldırıyor. Dolayısıyla sanatçının performansına dayalı ve sanatçının performansının desteklendiği bir sistemi şu anda oluşturmaya çalışıyoruz. Aynı zamanda da özellikle tiyatroyu her ilde yerleştirmek ve tiyatroyu o ilin yerel kaynaklarından daha çok hayatta tutmak istiyoruz çünkü bize artık şehirlerden sanatçı gelmiyor. O yüzden biz, bütün şehirlerde, sadece tiyatro değil, bütün sanat ve kültür faaliyetlerini hareketlendirecek yeni bir model üzerinde çalışıyoruz. Az önce Aykut Bey de önemli bir şey söyledi, aslında sorun sadece bizim düşünce dünyamızla ilgili değil, sorun bizim artık kültür üretmede, şehirlerin kültür üretmesinden kaynaklanan bir sorun. Konuşmamın başında söylediğim, hafıza ve kimliğin, şehirlerin hafızasının ve kimliğinin bir kültür üretimini engellemeye başlaması ve dolayısıyla da o şehirde doğan ve büyüyen gençlerin hem şehirle kurduğu ilişki hem de onların gelişimleri ve kültür dünyalarına şehrin katkı sunmamaya başlamaması başka bir tehlikeyi de yanı sıra getiriyor. Şu anda bizim kuşak, bizler fiziki bir coğrafyaya doğduk ama şimdi gençler sanal bir coğrafyaya doğuyorlar yani onlar İnternet coğrafyasında yaşıyorlar ve İnternet coğrafyasının onlara sunduğu zihin içeriği fazla anlam üretmeyi gerektirmiyor. O yüzden bizim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 122

mümkün olduğu kadar çocuklarımıza sosyalleşebilecekleri, kültür ve sanat etkinliklerine katılabilecekleri mekânlar oluşturmamız gerekiyor onlar için. Bunun üzerinden ancak bir kültür ve sanat üretebiliriz.

Dediğim gibi, "Eylem planı neden yok?" diye sormuştunuz Sayın Bülent Kuşoğlu, eylem planıyla ilgili açıklamaları önümüzdeki günlerde yapacağız.

Bu sözünü ettiğiniz bütçedeki iz, bu GENÇ-DES, operaya ve tiyatroya destek, bir de tarihî şahsiyetlerle ilgili yapılacak olan çalışma için ayrılmış bulunuyor.

Yine, Yusuf Beyazıt Bey'in sorusu: "Tokat Zile'de tarihî yerlerin korunmasına yönelik bir çalışma var mı?" Evet, Tokat Zile Sokak Sağlıklaştırma Projesi yapımı işi var. Tokat Zile Sokak Sağlıklaştırma Projesi yapımı işi 2016 Yatırım Teklif Programı'nda yer alıyor. Ödenekler nispetinde de değerlendirmeye çalışacağız.

Yine, taşınmaz kültür varlıklarına yardım sağlanmasına yönelik çalışmalarımız var. 2005-2015 yılları arasında 57 adet proje yardımı ve 32 adet uygulama yardımı olmak üzere toplam 1 milyon 788 bin lira yardım yapılmış.

"Ahlat kazı çalışmaları babadan oğula mı geçmektedir?" diye sormuşsunuz. Bitlis Ahlat Selçuklu mezarlığı kazı çalışmaları Bakanlar Kurulu kararıyla 2011 yılından beri Bakanlığımız ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi adına Profesör Doktor Recai Karahan Başkanlığında sürdürülmekte, ayrıca 2015 yılından itibaren Ahlat Müze Müdürlüğü Başkanlığında Erciyes Üniversitesinden Doçent Doktor Celil Arslan'ın danışmanlığında kazı çalışmaları sürüyor.

Erhan Usta Bey'in aklında soruları vardı. Erhan Bey burada yok, onları da biz kendisine yazılı olarak, Sayın Başkan, uygun görürseniz, iletelim.

Bülent Bektaşoğlu'nun soruları vardı. Bülent Bektaşoğlu'na da biz bunları yazılı olarak iletelim.

Fethi Gürer'in, Sayın Mehmet Bekaroğlu'nun soruları vardı. Onları da biz yine yazılı olarak -zaten elimizde var- iletelim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Varsa elinizde onları alabiliriz, biz verebiliriz onlara.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yazılı olarak verebilirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yazılı olarak verebiliriz size.

Yusuf Selahattin Beyribey'in "Halk âşıkları alanında yapılan çalışmalar nelerdir?" diye sorusu vardı. Şimdi, halk ozanları ve âşıklık geleneğiyle ilgili olarak 1966 yılından bu yana planlı halk kültürü alan araştırmaları kapsamında derlemeler yapıyoruz. Demin sözünü ettiğim bizim Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğümüzü Bakanlığın hafızası hâline getirme hedefimizin içerisinde sadece âşıklar değil bütün geleneğin kayıt altına alınması da yatıyor. Şimdi, bu çerçevede, bizim Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde kayıtlı 3.168 sanatçıdan 561'i halk âşığı. Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarına İlişkin Yönerge kapsamında biz bunları değerlendiriyoruz. Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kaydedilmekte ve adlarına sanatçı tanıtma kartı düzenliyoruz. Sanatçı tanıtma kartı onlar için çok önemli çünkü onları biz özellikle bulundukları, yaşadıkları ilde bir itibar yönetimi çerçevesinde itibarlı hâle getirecek bir çalışmayı da bu sanatçı tanıtım kartı üzerinden sağlamaya çalışıyoruz. Aynı zamanda yurt dışına çıkışlarda onlara vize kolaylığı sağlıyoruz. Yurt içi ve yurt dışı etkinliklerde görevlendirilmelerini sağlıyoruz. Bu kart sahibi olan âşıkların Bakanlığımız birimleri ile iş birliğiyle Müze Kart'tan ücretsiz faydalanmalarını sağlıyoruz, sinema ve tiyatro biletlerinden ücretsiz veya indirimli yararlanmalarını sağlıyoruz. Bakanlık dışındaki kurumlarla iş birliği içerisinde toplu taşıma araçlarından -hızlı tren, metro ve benzeri- ücretsiz veya indirimli yararlanmalarını sağlıyoruz.

Yine, Mehmet Günel Bey'in bu sağlık turizmi ve termal turizm... Şimdi, sağlık turizmi daha çok şu anda Sağlık Bakanlığının yürüttüğü bir faaliyet. Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı birlikte bağımsız bir birim oluşturuyoruz sadece sağlık turizmiyle ilgili. Bir de spor turizmiyle ilgili Bakanlığımızın bünyesinde bir daire başkanlığı kuruyoruz.

Sayın Başkan, genel hatlarıyla bunlar ama şu kadarını söyleyeyim eğer müsaade ederseniz Sayın Başkan, biz şöyle bir şey yapalım: Biz de aynı zamanda kayıtlarımızı aldık, sorulan bütün soruları biz deşifre ettikten sonra, aynı zamanda burada sorulan bütün sorulara yazılı olarak da biz Bakanlık olarak cevap vermek isteriz. Yani, kayıtlara geçen bütün sorulara aynı zamanda yazılı cevap da vermek isteriz ama şu ana kadar kayıtlarımıza aldığımız, sorulan sorularla ilgili yapacağımız değerlendirme bu kadardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, Bakanlığın işini kolaylaştırmak açısından biz de yarın tutanakları alır, deşifre eder, Bakanlığa göndeririz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Bakana sunumu için teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutup oylatacağım.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığı 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon: Bütçe

Tarih: 16/02/2016

Saat:

Kayıt: Bütçe Kom. Stenograf:

Uzman: Sayfa: 123

BAŞKAN – Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2016 yılı bütçesi ile 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece gündemimizde bulunan bütçeler ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz, hayırlı olsun.

Görüşme programımızda yer alan bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için 17 Şubat 2016 Çarşamba günü saat 13.00' te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 05.27

